

Lagrådsremiss

Elevhälsa och stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 17 februari 2022

Lina Axelsson Kihlblom

Torbjörn Malm
(Utbildningsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I denna lagrådsremiss lämnar regeringen förslag till ändringar i skollagen (2010:800) som syftar till att stärka elevhälsan och utbildningen för elever med intellektuell funktionsnedsättning.

Det föreslås att elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och i samverkan med lärare och övrig personal. Det anges att elevhälsan ska vara en del av skolans systematiska kvalitetsarbete och att den ska samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten när behov finns. Som krav ställs att det ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsans specialpedagogiska insatser. Det föreslås även att det införs en garanti för tidiga stödinsatser i svenska, svenska som andraspråk och matematik för elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner. Grundsärskolan, gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå respektive gymnasial nivå föreslås byta namn till anpassad grundskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå respektive gymnasial nivå. Vidare föreslås att elevens val i grundsärskolan och benämningen träningskola tas bort. Uttrycket utvecklingsstörning ersätts av intellektuell funktionsnedsättning. Det föreslås också att en rektor ska få besluta att en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan ska gå om en årskurs och att det beslutet ska kunna överklagas.

Lagändringarna om att en rektor ska få besluta att en elev ska gå om en årskurs föreslås träda i kraft den 1 januari 2023. Lagändringar om en garanti för tidiga stödinsatser föreslås träda i kraft den 1 juli 2024. Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 2 juli 2023.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)	5
2.2	Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)	94
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i skollagen (2010:800).....	95
3	Ärendet och dess beredning	97
4	Elevhälsans uppdrag stärks	98
4.1	Elevhälsans uppdrag är inte tillräckligt tydligt.....	98
4.2	Elevhälsans uppdrag ska förtydligas	99
4.3	Regleringen av elevhälsans specialpedagogiska kompetens behöver förtydligas.....	106
4.4	Krav på tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsan	107
5	En garanti för tidiga stödinsatser i grundsärskolan	110
5.1	Det saknas i dag en garanti för tidiga stödinsatser för elever i grundsärskolan.....	110
5.2	Det ska införas en garanti för tidiga stödinsatser i grundsärskolan	112
6	Uttrycket intellektuell funktionsnedsättning ska användas	122
6.1	Det finns behov av att se över uttryck som avser funktionsnedsättning	122
6.2	Uttrycket utvecklingsstörning ska ersättas med intellektuell funktionsnedsättning	122
7	Nytt namn på skolformerna för elever med intellektuell funktionsnedsättning	124
7.1	Dagens namn på skolformerna är problematiska	124
7.2	Skolformerna för elever med intellektuell funktionsnedsättning ska byta namn	124
8	En gemensam anpassad grundskola	130
8.1	Benämningen träningskola har spelat ut sin roll	130
8.2	Benämningen träningskola ska tas bort	131
9	Elevens val i grundsärskolan ska tas bort	133
9.1	I grundsärskolan finns i dag elevens val.....	133
9.2	Elevens val ska avskaffas i grundsärskolan.....	133
10	En möjlighet att överklaga beslut om att låta en elev gå om en årskurs.....	135
10.1	Ingripande beslut kan som regel överklagas.....	135
10.2	Det ska bli möjligt att överklaga beslut om att en elev ska gå om en årskurs.....	135
10.3	Dataskydd och sekretess.....	142
11	Ikraftträdande.....	145
12	Konsekvenser.....	146

12.1	Konsekvenser för kommunerna	146
12.2	Konsekvenser för enskilda huvudmän	151
12.3	Konsekvenser för staten	151
12.4	Konsekvenser ur ett barnrätts- och funktionshinderperspektiv	152
12.5	Konsekvenser för jämställdheten, integrationen och segregationen	154
12.6	Konsekvenser för Sveriges medlemskap i Europeiska unionen	155
13	Författningskommentar	156
13.1	Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800).....	156
13.2	Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800).....	171
13.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i skollagen (2010:800).....	172
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven – aktivt stöd- och elevhälsoarbete samt stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning (SOU 2021:11) i relevanta delar	173
Bilaga 2	Betänkandets (SOU 2021:11) lagförslag i relevanta delar	179
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna (SOU 2021:11).....	251

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i skollagen (2010:800),
2. lag om ändring i skollagen (2010:800),
3. lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i skollagen (2010:800).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)¹

dels att 11 kap. 3 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 11 kap. 3 § ska utgå,

dels att 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§, 2 kap. 2, 3, 5, 6 a, 7, 13, 18, 20, 25, 27, 31 och 36 §§, 3 kap. 3, 4, 4 b, 6, 10–12, 12 b, 12 i, 12 j, 13, 14 a och 14 b §§, 4 kap. 12 och 16 §§, 5 kap. 4 d, 7–9, 12, 17, 19 och 21 a §§, 7 kap. 4–6, 8, 9, 11 a, 11 b, 15, 17, 21 och 22 §§, 11 kap. 1, 2, 4–8, 17, 19, 21, 23 a, 24–30, 31–35, 37 och 39 §§, 12 kap. 6, 8, 13 a och 14 §§, 14 kap. 2, 3, 10 och 14 §§, 15 kap. 5 och 14 §§, 17 kap. 16 §, 18 kap. 1–9, 11, 13–17, 22, 24, 25 och 27–35 §§, 19 kap. 1, 3, 10, 17–19, 21, 23–25, 27–29, 31, 34, 36, 40, 41 och 45 §§, 20 kap. 1–7, 9–10 a §, 11 a, 12, 13, 15, 16, 16 b–18, 20 a, 21–23, 35, 35 a, 36, 38 och 40–40 b §§, 21 kap. 1, 2, 4–6, 8, 11, 13 och 14 §§, 22 kap. 1, 2, 4, 5, 7, 8, 10, 13, 14, 17, 18, 22 och 23 §§, 23 kap. 7, 9, 10, 13, 14, 16, 17 och 23 §§, 24 kap. 8, 9, 17 och 20 §§, 25 kap. 4 §, 26 kap. 5 och 10 §§, 26 a kap. 5 §, 28 kap. 12 och 16 §§, 29 kap. 3, 8, 9, 12, 14, 19, 19 a, 21 och 28 a §§, bilaga 3 och 4, rubrikerna till 11, 18, 19 kap. och rubrikerna närmast före 7 kap. 5 §, 11 kap. 28 §, 18 kap. 28 §, 19 kap. 10 och 27 §§, 21 kap. 6 §, 22 kap. 7 § och 23 kap. 13 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter 11 kap. 23 a § ska lyda ”Anpassad grundskola med offentlig huvudman”, rubriken närmast efter 11 kap. 33 § ska lyda ”Fristående anpassad grundskola”, rubriken närmast efter 18 kap. 26 a § ska lyda ”Anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman”, rubriken närmast efter 18 kap. 33 § ska lyda ”Fristående anpassad gymnasieskola”, rubriken närmast före 19 kap. 22 § ska lyda ”Ämnen, nivåer i ämnen, ämnesområden och gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola”, rubriken närmast efter 19 kap. 33 § ska lyda ”Utbildning vid en anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman”, rubriken närmast efter 19 kap. 44 a § ska lyda ”Utbildning vid en fristående anpassad gymnasieskola”, rubriken närmast efter 20 kap. 9 § ska lyda ”Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och som anpassad utbildning på grundläggande

¹ Senaste lydelse av

rubriken närmast efter 18 kap 26 a § 2012:109

rubriken närmast efter 18 kap. 33 § 2012:109

rubriken närmast före 19 kap. 22 § 2012:000

rubriken närmast efter 19 kap. 33 § 2012:109

rubriken närmast efter 19 kap. 44 a § 2012:109

rubriken närmast efter 20 kap. 9 § 2020:446

rubriken närmast före 20 kap. 11 § 2020:446

rubriken närmast efter 20 kap. 15 § 2020:446

rubriken närmast före 20 kap. 20 § 2020:446

rubriken närmast efter 22 kap. 12 § 2020:605.

nivå”, rubriken närmast före 20 kap. 11 § ska lyda ”Rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och anpassad utbildning på grundläggande nivå”, rubriken närmast efter 20 kap. 15 § ska lyda ”Kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som anpassad utbildning på gymnasial nivå”, rubriken närmast före 20 kap. 20 § ska lyda ”Behörighet till utbildning på gymnasial nivå och anpassad utbildning på gymnasial nivå” och rubriken närmast efter 22 kap. 12 § ska lyda ”Särskilda bestämmelser om utbildning i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan där distansundervisning får användas för hela utbildningen”,

dels att det ska införas en ny paragraf, 7 kap. 11 c §, och närmast före 7 kap. 11 c § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Denna lag innehåller bestämmelser om skolväsendet. Utbildning inom skolväsendet anordnas av det allmänna och av enskilda enligt 2 kap. 2–6 §§.

Skolväsendet omfattar skolformerna

- förskola,
 - förskoleklass,
 - grundskola,
 - *grundsärskola*,
 - specialskola,
 - sameskola,
 - gymnasieskola,
 - *gymnasiesärskola*, och
 - kommunal vuxenutbildning.
- *anpassad grundskola*,
- *anpassad gymnasieskola*, och

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan och vissa särskilda utbildningsformer.

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan och vissa särskilda utbildningsformer.

Lydelse enligt lagrådsremissen
Tydligare krav på fristående
förskolor, skolor och fritidshem
med konfessionell inriktning

Föreslagen lydelse

3 §³

I denna lag avses med

- distansundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid,

² Senaste lydelse 2020:446.

³ Senaste lydelse 2022:000.

- elev: den som deltar i utbildning enligt denna lag med undantag för barn i förskolan,
- fjärrundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid,
- fristående fritidshem: sådant fritidshem som bedrivs av en enskild och som avses i 2 kap. 7 § andra stycket,
- fristående förskola: förskoleenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning i form av förskola,
- fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, gymnasieskola, *gymnasiesärskola* eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket,
- fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, gymnasieskola, *anpassad gymnasieskola* eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket,
- förskoleenhet: av huvudman för förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad,
- konfessionell inriktning: inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag,
- konfessionella inslag: bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag,
- lovskola: undervisning inom grundskolan som anordnas enligt denna lag under lov under en termin eller utanför terminstid och som inte är obligatorisk för elever,
- skolenhet: av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad,
- undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och
- utbildning: verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

7 c §⁴

Vid fristående förskolor med konfessionell inriktning får konfessionella inslag endast förekomma i begränsad omfattning och vid sådana tillfällen som huvudmannen skriftligen har informerat barnens vårdnadshavare om.

Vid fristående skolor och fristående fritidshem med fristående fritidshem med konfessionell inriktning får konfessionell inriktning får

⁴ Senaste lydelse 2022:000.

konfessionella inslag endast förekomma vid sådana tillfällen som huvudmannen skriftligen har informerat om. Sådan information ska lämnas till barnets vårdnadshavare, och i mellanstadiet och i högstadiet, även till eleven. I gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* ska informationen lämnas till eleven och elevens vårdnadshavare.

konfessionella inslag endast förekomma vid sådana tillfällen som huvudmannen skriftligen har informerat om. Sådan information ska lämnas till barnets vårdnadshavare, och i mellanstadiet och i högstadiet, även till eleven. I gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* ska informationen lämnas till eleven och elevens vårdnadshavare.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §⁵

Lagen är uppdelad i 31 kapitel.

Dessa är

- inledande bestämmelser (1 kap.),
- huvudmän och ansvarsfördelning (2 kap.),
- barns och elevers utveckling mot målen (3 kap.),
- kvalitet och inflytande (4 kap.),
- trygghet och studiero (5 kap.),
- åtgärder mot kränkande behandling (6 kap.),
- skolplikt och rätt till utbildning (7 kap.),
- förskolan (8 kap.),
- förskoleklassen (9 kap.),
- grundskolan (10 kap.),
- *grundskolan* (11 kap.),
- *anpassade grundskolan* (11 kap.),
- specialskolan (12 kap.),
- sameskolan (13 kap.),
- fritidshemmet (14 kap.),
- gymnasieskolan (15–17 a kap.),
- *gymnasiesärskolan* (18 och 19 kap.),
- *anpassade gymnasieskolan* (18 och 19 kap.),
- kommunal vuxenutbildning (20 kap.),
- fjärrundervisning i vissa skolformer (21 kap.),
- distansundervisning i vissa skolformer (22 kap.),
- entreprenad och samverkan (23 kap.),
- särskilda utbildningsformer (24 kap.),
- annan pedagogisk verksamhet (25 kap.),
- tillsyn, statlig kvalitetsgranskning och nationell uppföljning och utvärdering (26 kap.),
- behandling av personuppgifter (26 a kap.),
- Skolväsendets överklagandenämnd och Lärarnas ansvarsnämnd (27 kap.),
- överklagande (28 kap.), och
- övriga bestämmelser (29 kap.).

2 kap.

2 §⁶

Kommuner är huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, gymnasieskola, *gymnasiesärskola*, kommunal vuxenutbildning och fritidshem, om inte annat följer av 4 §.

Kommuner är huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, gymnasieskola, *anpassad gymnasieskola*, kommunal vuxenutbildning och fritidshem, om inte annat följer av 4 §.

I varje kommun ska det finnas en eller flera nämnder som ska fullgöra kommunens uppgifter enligt denna lag. Om kommunens uppgifter fullgörs av flera nämnder ska varje sådan nämnd, i den utsträckning det begärs, lämna de uppgifter som behövs för att administrera fördelningen av platser i förskola och i sådan verksamhet som avses i 25 kap. till de övriga nämnderna.

För en sådan nämnd som avses i andra stycket gäller det som är föreskrivet om nämnder i kommunallagen (2017:725).

3 §⁷

En region får vara huvudman för gymnasieskola, *gymnasiesärskola* och kommunal vuxenutbildning i den utsträckning som anges i denna lag.

En region får vara huvudman för gymnasieskola, *anpassad gymnasieskola* och kommunal vuxenutbildning i den utsträckning som anges i denna lag.

I en region som är huvudman för sådana skolformer som anges i första stycket ska det finnas en eller flera nämnder som ska fullgöra regionens uppgifter enligt denna lag.

För en sådan nämnd som avses i andra stycket gäller det som är föreskrivet om nämnder i kommunallagen (2017:725).

*Lydelse enligt lagrådsremisserna
Ett mer likvärdigt skolval och
Dimensionering av gymnasial
utbildning för bättre
kompetensförsörjning*

Föreslagen lydelse

5 §⁸

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, gymnasieskola, *gymnasiesärskola* och fritidshem.

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, gymnasieskola, *anpassad gymnasieskola* och fritidshem.

Godkännande ska lämnas om den enskilde

⁶ Senaste lydelse 2020:446.

⁷ Senaste lydelse 2020:446.

⁸ Senaste lydelse 2022:000.

1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten,

2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och

3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen.

Vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 5 a § andra stycket bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Om ansökan avser gymnasieskola ska utbildningen bidra till att dels möta ungdomars efterfrågan, dels fylla ett arbetsmarknadsbehov för att godkännande ska lämnas.

För att godkännande ska lämnas krävs, utöver det som anges i andra–fjärde styckena, att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Vid bedömningen av om utbildningen innebär påtagliga negativa följder ska det särskilt beaktas att alla elever har rätt till en likvärdig utbildning. Om ansökan avser gymnasieskola eller *gymnasiesärskola* ska följderna i närliggande kommuner för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna också beaktas. Avser ansökan förskoleklass, grundskola eller *grundsärskola* krävs därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt.

Avser ansökan förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, gymnasieskola, *gymnasiesärskola* eller fritidshem som anordnas vid en skolenhet med förskoleklass, grundskola eller *grundsärskola*, ska ett yttrande inhämtas från den kommun där utbildningen ska bedrivas. Kommunen ska i ett sådant fall inkomma med ett yttrande. Avser ansökan gymnasieskola eller *gymnasiesärskola* ska närliggande kommuner

För att godkännande ska lämnas krävs, utöver det som anges i andra–fjärde styckena, att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Vid bedömningen av om utbildningen innebär påtagliga negativa följder ska det särskilt beaktas att alla elever har rätt till en likvärdig utbildning. Om ansökan avser gymnasieskola eller *anpassad gymnasieskola* ska följderna i närliggande kommuner för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna också beaktas. Avser ansökan förskoleklass, grundskola eller *anpassad grundskola* krävs därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt.

Avser ansökan förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, gymnasieskola, *anpassad gymnasieskola* eller fritidshem som anordnas vid en skolenhet med förskoleklass, grundskola eller *anpassad grundskola*, ska ett yttrande inhämtas från den kommun där utbildningen ska bedrivas. Kommunen ska i ett sådant fall inkomma med ett yttrande. Avser ansökan gymnasieskola eller *anpassad*

som kan antas bli berörda av ansökan ges tillfälle att yttra sig. En kommun som yttrar sig ska bifoga en bedömning av konsekvenserna av om ansökan skulle bifallas. Konsekvensbeskrivningen ska innehålla en analys av ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser utifrån de aspekter som anges i femte stycket.

gymnasieskola ska närliggande kommuner som kan antas bli berörda av ansökan ges tillfälle att yttra sig. En kommun som yttrar sig ska bifoga en bedömning av konsekvenserna av om ansökan skulle bifallas. Konsekvensbeskrivningen ska innehålla en analys av ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser utifrån de aspekter som anges i femte stycket.

Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet eller förskoleenhet och, i förekommande fall, att utbildningen har en konfessionell inriktning.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a §⁹

Innan en enskild huvudman startar utbildning inom förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, gymnasieskola, *gymnasiesärskola* eller fritidshem som anordnas vid en skolenhet med förskoleklass, grundskola eller *grundsärskola* ska samråd om den kommande verksamheten ske mellan den enskilde och den kommun där utbildningen ska bedrivas. Den enskilde huvudmannen ansvarar för att samrådet dokumenteras. Om utbildningen ska bedrivas i form av gymnasieskola eller *gymnasiesärskola*, ska kommunen ge närliggande kommuner tillfälle att medverka i samrådet.

Innan en enskild huvudman startar utbildning inom förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, gymnasieskola, *anpassad gymnasieskola* eller fritidshem som anordnas vid en skolenhet med förskoleklass, grundskola eller *anpassad grundskola* ska samråd om den kommande verksamheten ske mellan den enskilde och den kommun där utbildningen ska bedrivas. Den enskilde huvudmannen ansvarar för att samrådet dokumenteras. Om utbildningen ska bedrivas i form av gymnasieskola eller *anpassad gymnasieskola*, ska kommunen ge närliggande kommuner tillfälle att medverka i samrådet.

7 §

Statens skolinspektion handlägger ärenden om godkännande av enskild som huvudman för

- förskoleklass,
- grundskola,
- *grundsärskola*,
- gymnasieskola,
- *gymnasiesärskola*, eller

- *anpassad grundskola*,
- *anpassad gymnasieskola*, eller

⁹ Senaste lydelse 2018:1158.

– fritidshem som anordnas vid en skolenhet med förskoleklass, grundskola eller *grundsärskola*. – fritidshem som anordnas vid en skolenhet med förskoleklass, grundskola eller *anpassad grundskola*.

Övriga ärenden om godkännande av enskild som huvudman enligt 5 § handläggs av den kommun där utbildningen ska bedrivas.

13 §¹⁰

Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs för att vara behörig att bedriva viss undervisning i skolväsendet.

Regeringen får även meddela föreskrifter om undantag från kraven på legitimation och behörighet för sådana speciallärare och specialpedagoger som är anställda som lärare i *grundsärskolan*, *specialskolan* eller *gymnasiesärskolan*. Detsamma gäller i fråga om speciallärare och specialpedagoger som är anställda som lärare inom kommunal vuxenutbildning och som undervisar inom kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning.

Regeringen får även meddela föreskrifter om undantag från kraven på legitimation och behörighet för sådana speciallärare och specialpedagoger som är anställda som lärare i *anpassade grundskolan*, *specialskolan* eller *anpassade gymnasieskolan*. Detsamma gäller i fråga om speciallärare och specialpedagoger som är anställda som lärare inom kommunal vuxenutbildning och som undervisar inom kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning.

18 §¹¹

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och

2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser

1. modersmål,

2. ett yrkesämne i

a) gymnasieskolan,

b) *gymnasiesärskolan*,

c) kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, eller

d) kommunal vuxenutbildning

som *särskild* utbildning på gymnasial nivå, eller

b) *anpassade gymnasieskolan*,

c) kommunal vuxenutbildning

d) kommunal vuxenutbildning

som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå, eller

¹⁰ Senaste lydelse 2020:446.

¹¹ Senaste lydelse 2020:446.

3. individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning.

20 §¹²

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i

1. modersmål,

2. ett yrkesämne i

a) gymnasieskolan,

b) *gymnasiesärskolan*,

b) *anpassade gymnasieskolan*,

c) kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, eller

d) kommunal vuxenutbildning

d) kommunal vuxenutbildning

som *särskild* utbildning på gymnasial nivå, eller

som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå, eller

3. individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning.

Det som anges i andra stycket gäller bara om

1. det saknas sökande som har legitimation,

2. den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i det aktuella ämnet eller på den aktuella kursen, och

3. det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen.

Även en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § tredje stycket och den som ska bedriva undervisning som avses i 17 § får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

25 §

För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. *Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med*

¹² Senaste lydelse 2020:446.

hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skol-sköterska, psykolog och kurator. *Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.*

För medicinska, psykologiska, psykosociala *och specialpedagogiska* insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skol-sköterska, psykolog, kurator *och specialpedagog eller speciallärare.*

27 §

Varje elev i grundskolan, *grundskolan* och specialskolan ska erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Varje elev i sameskolan ska erbjudas minst två hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. Eleven ska dessutom mellan hälsobesöken erbjudas undersökning av syn och hörsel och andra begränsade hälsokontroller.

Varje elev i grundskolan, *anpassade grundskolan* och specialskolan ska erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Varje elev i sameskolan ska erbjudas minst två hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. Eleven ska dessutom mellan hälsobesöken erbjudas undersökning av syn och hörsel och andra begränsade hälsokontroller.

Det första hälsobesöket får göras under utbildningen i förskoleklassen i stället för under utbildningen i en sådan skolform som avses i första stycket.

Varje elev i gymnasieskolan och *gymnasieskolan* ska erbjudas minst ett hälsobesök som innefattar en allmän hälsokontroll.

Varje elev i gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* ska erbjudas minst ett hälsobesök som innefattar en allmän hälsokontroll.

31 §¹³

Den som erbjuds en anställning inom förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan, *grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, *gymnasieskolan* eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anställas.

Den som erbjuds en anställning inom förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, *anpassade gymnasieskolan* eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte

har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anställas.

Registerutdrag som avses i första stycket ska visas upp även av den som

1. erbjuds eller tilldelas arbete inom sådan verksamhet som avses i första stycket under omständigheter liknande dem som förekommer i ett anställningsförhållande inom verksamheten, om det sker genom uppdrag, anställning hos någon som ingått avtal med den som bedriver verksamheten eller anställning inom annan kommunal verksamhet,

2. under utbildning till en lärar- eller förskollärarexamen enligt högskolelagen (1992:1434) eller yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning tilldelas plats för verksamhetsförlagd del av utbildningen inom sådan verksamhet som avses i första stycket, eller

3. genom deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program tilldelas plats för arbetspraktik eller annan programinsats inom sådan verksamhet som avses i första stycket.

Registerutdraget ska i de fall som avses i andra stycket visas upp för den inom verksamheten som beslutar om att anlita eller ta emot någon på ett sådant sätt som avses där. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anlitas eller tas emot i verksamheten.

36 §

Eleverna i grundskolan, *grund-särskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* ska ha tillgång till skolbibliotek.

Eleverna i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* ska ha tillgång till skolbibliotek.

3 kap.

3 §¹⁴

Vårdnadshavare för ett barn i förskolan samt eleven och elevens vårdnadshavare i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* ska fortlöpande informeras om barnets eller elevens utveckling.

Vårdnadshavare för ett barn i förskolan samt eleven och elevens vårdnadshavare i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* ska fortlöpande informeras om barnets eller elevens utveckling.

Lydelse enligt prop. 2021/22:36

Föreslagen lydelse

4 §¹⁵

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i

1. förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att

¹⁴ Senaste lydelse 2018:1098.

¹⁵ Senaste lydelse 2022:000.

uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik,

2. lågstadiet i grundskolan och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3, och

2. lågstadiet i grundskolan, *i anpassade grundskolan* och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3, och

3. lågstadiet i specialskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 4.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 b §¹⁶

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan, sameskolan och specialskolan, ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan, *anpassade grundskolan*, sameskolan och specialskolan, ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

6 §¹⁷

Bestämmelserna i 7–12 §§ gäller endast i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan*.

Bestämmelserna i 7–12 §§ gäller endast i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan*.

¹⁶ Senaste lydelse 2018:1098.

¹⁷ Senaste lydelse 2015:246.

10 §¹⁸

För en elev i grundskolan, *grund-särskolan*, *specialskolan* och *sameskolan* ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

För en elev i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan* och *sameskolan* ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

12 §¹⁹

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan, *specialskolan* och *sameskolan* ska den *anpassade studiegången* utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan, *specialskolan* och *sameskolan* ska den *anpassade studiegången* utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

¹⁸ Senaste lydelse 2022:000.

¹⁹ Senaste lydelse 2017:620.

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

12 b §²⁰

Bestämmelserna i 12 c–12 i §§ gäller, om inte annat anges, i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan och sameskolan.

Bestämmelserna i 12 c–12 i §§ gäller, om inte annat anges, i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan och sameskolan.

Lydelse enligt prop. 2021/22:36

Föreslagen lydelse

12 i §²¹

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, *grundsärskolan* eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, *anpassade grundskolan* eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 j §²²

När en elev i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för

När en elev i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta

²⁰ Senaste lydelse 2018:1303.

²¹ Senaste lydelse 2022:000.

²² Senaste lydelse 2018:1098.

eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När en elev byter skolform från grundskolan eller *grundsärskolan* till gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan*, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövt.

övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När en elev byter skolform från grundskolan eller *anpassade grundskolan* till gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan*, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövt.

13 §²³

I grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, *gymnasiesärskolan* och kommunal vuxenutbildning ska betyg sättas i den utsträckning och form som följer av denna lag eller annan författning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från första stycket för fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning.

I grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, *anpassade gymnasieskolan* och kommunal vuxenutbildning ska betyg sättas i den utsträckning och form som följer av denna lag eller annan författning.

14 a §²⁴

En rektor får besluta att betyg ska sättas i årskurs 4 och 5 i grundskolan, *grundsärskolan* och sameskolan och i årskurs 5 och 6 i specialskolan, vid en skolenhet som rektorn ansvarar för. Beslutsunderlaget ska dokumenteras.

En rektor som överväger att fatta ett sådant beslut ska ge lärarna vid berörd skolenhet tillfälle att yttra sig.

Rektorn ska snarast underrätta huvudmannen skriftligen om ett beslut enligt första stycket. Huvudmannen ska anmäla beslutet till Statens skolverk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om när rektorn senast ska fatta ett beslut enligt första stycket inför ett läsår.

En rektor får besluta att betyg ska sättas i årskurs 4 och 5 i grundskolan, *anpassade grundskolan* och sameskolan och i årskurs 5 och 6 i specialskolan, vid en skolenhet som rektorn ansvarar för. Beslutsunderlaget ska dokumenteras.

14 b §²⁵

Ett beslut om att betygssättning enligt 14 a § ska upphöra att gälla ska fattas i samma ordning som beslutet om att införa sådan betygssättning.

²³ Senaste lydelse 2020:446.

²⁴ Senaste lydelse 2021:191.

²⁵ Senaste lydelse 2021:191.

Ett sådant beslut kan avse endast kommande årskullar som ännu inte har fått betyg eller även omfatta elever som redan har fått terminsbetyg i årskurs 4 i grundskolan, *grundsärskolan* eller sameskolan eller i årskurs 5 i specialskolan med stöd av ett beslut enligt 14 a §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om när rektorn senast ska fatta ett beslut enligt första stycket inför ett läsår.

Ett sådant beslut kan avse endast kommande årskullar som ännu inte har fått betyg eller även omfatta elever som redan har fått terminsbetyg i årskurs 4 i grundskolan, *anpassade grundskolan* eller sameskolan eller i årskurs 5 i specialskolan med stöd av ett beslut enligt 14 a §.

4 kap.

12 §

Vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen.

Vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen.

16 §²⁶

I en lokal styrelse för en förskoleenhet eller en skolenhet med grundskola eller *grundsärskola* ska företrädare för barnens eller elevernas vårdnadshavare och företrädare för de anställda ingå som ledamöter. I en lokal styrelse för en skolenhet med gymnasieskola, *gymnasiesärskola* eller kommunal vuxenutbildning ska företrädare för eleverna och företrädare för de anställda ingå som ledamöter. Företrädarna för eleverna eller vårdnadshavarna får inte vara fler än övriga ledamöter.

I en lokal styrelse för en förskoleenhet eller en skolenhet med grundskola eller *anpassad grundskola* ska företrädare för barnens eller elevernas vårdnadshavare och företrädare för de anställda ingå som ledamöter. I en lokal styrelse för en skolenhet med gymnasieskola, *anpassad gymnasieskola* eller kommunal vuxenutbildning ska företrädare för eleverna och företrädare för de anställda ingå som ledamöter. Företrädarna för eleverna eller vårdnadshavarna får inte vara fler än övriga ledamöter.

5 kap.

*Lydelse enligt lagrådsremissen
Skolans arbete med trygghet och studiero*

Föreslagen lydelse

4 d§²⁷

Utöver vad som anges i 4 b § får en rektor i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet besluta att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska samlas in vid varje skoldags början. I sådana fall ska föremålet återlämnas senast vid varje skoldags slut.

Utöver vad som anges i 4 b § får en rektor i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet besluta att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska samlas in vid varje skoldags början. I sådana fall ska föremålet återlämnas senast vid varje skoldags slut.

Rektorns beslut får avse högst ett år i taget.

Rektorn eller en lärare får göra undantag från ett beslut som avses i första stycket för sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som avses i 4 a §, eller för en enskild elev om det finns särskilda skäl.

7 §²⁸

I grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* får en lärare eller en handledare som avses i 21 kap. 13 § visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om

I grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* får en lärare eller en handledare som avses i 21 kap. 13 § visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om

1. eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och
2. eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren eller handledaren.

Om läraren eller handledaren inte är närvarande i undervisningslokalen får annan personal visa ut en elev från lokalen under motsvarande förutsättningar som anges i första stycket. I sådana fall ska läraren eller handledaren underrättas när han eller hon kommer tillbaka eller annars i efterhand.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Under samma förutsättningar som i 7 § får en lärare eller rektor i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* besluta att en elev ska stanna kvar i skolan under uppsikt högst en

Under samma förutsättningar som i 7 § får en lärare eller rektor i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* besluta att en elev ska stanna kvar i skolan under

²⁷ Senaste lydelse 2022:000.

²⁸ Senaste lydelse 2022:000.

timme efter att skoldagens undervisning har avslutats eller infinna sig i skolan högst en timme innan undervisningen börjar.

uppsikt högst en timme efter att skoldagens undervisning har avslutats eller infinna sig i skolan högst en timme innan undervisningen börjar.

9 §

Om en elev i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om en elev i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Lydelse enligt lagrådsremissen
Skolans arbete med trygghet och studiero

Föreslagen lydelse

12 §²⁹

I förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* får rektorn besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet om åtgärderna som gjorts efter en sådan utredning som avses i 9 § första stycket inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero.

I förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* får rektorn besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet om åtgärderna som gjorts efter en sådan utredning som avses i 9 § första stycket inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero.

Ett beslut enligt första stycket får innebära att eleven ges enskild undervisning eller undervisning i en särskild undervisningsgrupp enligt 3 kap. 11 §. De förutsättningar som anges i 3 kap. för sådan undervisning behöver inte vara uppfyllda inför ett sådant beslut.

Innan rektorn fattar ett beslut som innebär undervisning i en annan undervisningsgrupp ska rektorn bedöma hur åtgärden kan påverka övriga elevers utbildning i den gruppen.

Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut.

En åtgärd som rektorn vidtagit med stöd av första stycket får inte gälla för en längre tid än fyra veckor.

17 §³⁰

I gymnasieskolan, *gymnasiesärskolan* och kommunal vuxenutbildning får huvudmannen eller rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad.

I gymnasieskolan, *anpassade gymnasieskolan* och kommunal vuxenutbildning får huvudmannen eller rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad.

Huvudmannen eller rektorn får även besluta att stänga av en elev helt eller delvis om

1. eleven med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av elevens måloppfyllelse och kunskaper,

2. eleven stör eller hindrar utbildningens bedrivande,

3. eleven utsätter någon annan elev eller av utbildningen berörd person för kränkande behandling,

4. eleven kan antas ha begått en brottslig handling inom skolans område, eller

5. elevens uppförande på annat sätt inverkar negativt på övriga elevers trygghet och studiero.

Huvudmannen eller rektorn får besluta att ett beslut om avstängning ska gälla omedelbart.

En förutsättning för avstängning enligt andra stycket 2, 3 eller 5 är att syftet med andra åtgärder inte har uppnåtts.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt denna paragraf.

19 §³¹

Huvudmannen eller rektorn får, utöver vad som anges i 17 § första–tredje styckena, besluta att helt eller delvis stänga av en elev från en viss utbildning i gymnasieskolan, *gymnasiesärskolan* eller kommunal vuxenutbildning, om

Huvudmannen eller rektorn får, utöver vad som anges i 17 § första–tredje styckena, besluta att helt eller delvis stänga av en elev från en viss utbildning i gymnasieskolan, *anpassade gymnasieskolan* eller kommunal vuxenutbildning, om

1. det i utbildningen ingår praktik eller delar av utbildningen är arbetsplatsförlagd, och

2. det är uppenbart olämpligt att eleven deltar i den praktiska tjänstgöringen.

Huvudmannen eller rektorn får besluta att ett beslut om avstängning ska gälla omedelbart.

³⁰ Senaste lydelse 2022:000.

³¹ Senaste lydelse 2022:000.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt denna paragraf.

21 a §³²

I 10 kap. 30 och 31 §§ och 11 kap. 29 och 30 §§ finns bestämmelser om placering utan tidsbegränsning av en elev i grundskolan eller *grundsärskolan* vid en annan skolenhet än den som elevens vårdnadshavare har önskat, om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

I 10 kap. 30 och 31 §§ och 11 kap. 29 och 30 §§ finns bestämmelser om placering utan tidsbegränsning av en elev i grundskolan eller *anpassade grundskolan* vid en annan skolenhet än den som elevens vårdnadshavare har önskat, om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

4 §³³

Skolplikten ska börja fullgöras i förskoleklassen. Därefter ska skolplikten fullgöras i grundskolan eller i den skolform där barnet tas emot enligt 5, 6 eller 7 §, om inte skolplikten fullgörs på något annat sätt enligt bestämmelserna i 24 kap.

Skolplikten kan dock börja fullgöras direkt i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* enligt 11 a och 11 b §§.

Skolplikten kan dock börja fullgöras direkt i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* enligt 11 a och 11 b §§.

Grundsärskolan

Anpassade grundskolan

Lydelse enligt prop. 2021/22:36

Föreslagen lydelse

5 §³⁴

Barn som på grund av att de har en *utvecklingsstörning* inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla sådana betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för grundskolan och som minst ska uppfyllas, ska tas emot i *grundsärskolan*.

Barn som på grund av att de har en *intellektuell funktionsnedsättning* inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla sådana betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för grundskolan och som minst ska uppfyllas, ska tas emot i *anpassade grundskolan*.

³² Senaste lydelse 2022:000.

³³ Senaste lydelse 2017:1115.

³⁴ Senaste lydelse 2022:000.

Frågan om mottagande i *grund-särskolan* prövas av barnets hemkommun. Ett beslut om mottagande i *grundskolan* ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

Om barnets vårdnadshavare inte lämnar sitt medgivande till att barnet tas emot i *grundskolan*, ska barnet fullgöra sin skolplikt enligt vad som gäller i övrigt enligt denna lag. Ett barn får dock tas emot i *grundskolan* utan sin vårdnadshavares medgivande, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till barnets bästa.

Nuvarande lydelse

5 a §³⁵

Den som arbetar inom skolväsendet ska underrätta elevens rektor om han eller hon uppmärksammar eller får kännedom om något som tyder på att en elev i *grundskolan* inte tillhör *grundskolans* målgrupp.

En rektor som får sådana upplysningar ska anmäla detta till elevens hemkommun. Hemkommunen ska skyndsamt utreda frågan.

5 b §³⁶

Hemkommunen ska besluta att eleven inte tillhör *grundskolans* målgrupp om en utredning enligt 5 a § visar detta. Hemkommunen ska då ta emot eleven i *grundskolan* eller se till att eleven på något annat sätt får föreskriven utbildning. Hemkommunen ska vidta de åtgärder som krävs för elevens övergång från *grundskolan* till en annan skolform.

Frågan om mottagande i *anpassade grundskolan* prövas av barnets hemkommun. Ett beslut om mottagande i *anpassade grundskolan* ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

Om barnets vårdnadshavare inte lämnar sitt medgivande till att barnet tas emot i *anpassade grundskolan*, ska barnet fullgöra sin skolplikt enligt vad som gäller i övrigt enligt denna lag. Ett barn får dock tas emot i *anpassade grundskolan* utan sin vårdnadshavares medgivande, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till barnets bästa.

Föreslagen lydelse

Den som arbetar inom skolväsendet ska underrätta elevens rektor om han eller hon uppmärksammar eller får kännedom om något som tyder på att en elev i *anpassade grundskolan* inte tillhör *anpassade grundskolans* målgrupp.

³⁵ Senaste lydelse 2012:109.

³⁶ Senaste lydelse 2012:109.

anpassade grundskolan till en annan skolform.

6 §

Barn som på grund av sin funktionsnedsättning eller andra särskilda skäl inte kan gå i grundskolan eller *grundsärskolan* ska tas emot i specialskolan om de

Barn som på grund av sin funktionsnedsättning eller andra särskilda skäl inte kan gå i grundskolan eller *anpassade grundskolan* ska tas emot i specialskolan om de

1. är dövblinda eller annars är synskadade och har ytterligare funktionsnedsättning,

2. i annat fall än som avses i 1 är döva eller hörselskadade, eller

3. har en grav språkstörning.

Frågan om mottagande i specialskolan prövas av Specialpedagogiska skolmyndigheten. Ett beslut om mottagande i specialskolan ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

8 §

Den som är elev i grundskolan, *grundsärskolan* eller specialskolan kan på försök under högst sex månader tas emot som elev i en annan av dessa skolformer, om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det.

Den som är elev i grundskolan, *anpassade grundskolan* eller specialskolan kan på försök under högst sex månader tas emot som elev i en annan av dessa skolformer, om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det.

9 §

En elev i grundskolan kan få sin utbildning inom *grundsärskolan* (integrerad elev), om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det. En elev i *grundsärskolan* kan under samma förutsättningar få sin utbildning inom grundskolan eller sameskolan.

En elev i grundskolan kan få sin utbildning inom *anpassade grundskolan* (integrerad elev), om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det. En elev i *anpassade grundskolan* kan under samma förutsättningar få sin utbildning inom grundskolan eller sameskolan.

För en elev som på detta sätt får sin utbildning inom en annan skolform gäller de bestämmelser som avser den ursprungliga skolformen. Rektorn för den skolenhet där eleven får sin undervisning får dock besluta om de undantag från dessa bestämmelser som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning.

11 a §³⁷

Ett barn får börja fullgöra skolplikten i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år om

Ett barn får börja fullgöra skolplikten i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år om

1. barnet då har gått ut förskoleklassen, eller
2. barnets vårdnadshavare begär att barnet ska få börja i någon av dessa skolformer utan att först ha gått ut förskoleklassen och barnet bedöms ha förutsättningar för det.

Beslut i frågan enligt första stycket 2 fattas av

1. rektorn när det gäller grundskolan och sameskolan,
2. Specialpedagogiska skolmyndigheten när det gäller specialskolan, och
3. barnets hemkommun när det gäller *grundsärskolan*.
3. barnets hemkommun när det gäller *anpassade grundskolan*.

11 b §³⁸

Ett barn som har beviljats uppskjuten skolplikt och som ska tas emot i *grundsärskolan* får, utöver vad som anges i 11 a §, börja fullgöra skolplikten i *grundsärskolan* utan att först ha gått ut förskoleklassen, om barnets vårdnadshavare begär det hos hemkommunen.

Ett barn som har beviljats uppskjuten skolplikt och som ska tas emot i *anpassade grundskolan* får, utöver vad som anges i 11 a §, börja fullgöra skolplikten i *anpassade grundskolan* utan att först ha gått ut förskoleklassen, om barnets vårdnadshavare begär det hos hemkommunen.

Gå om en årskurs

11 c §

Rektorn får besluta att en elev i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* ska gå om en årskurs, om elevens vårdnadshavare medger det och det med hänsyn till elevens utveckling och personliga förhållanden i övrigt är lämpligast för eleven. Om det finns synnerliga skäl får rektorn även utan medgivande från elevens vårdnadshavare besluta att eleven ska gå om en årskurs.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt första stycket.

³⁷ Senaste lydelse 2017:1115.

³⁸ Senaste lydelse 2017:1115.

15 §³⁹

En elev i grundskolan, *grund-särskolan* eller specialskolan har rätt att slutföra den högsta årskursen, även om skolplikten upphör dessförinnan.

En elev i grundskolan, *grundsärskolan* eller specialskolan har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte har uppfyllt de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas för respektive skolform. En elev i *grundsärskolan* har under denna tid rätt till minst 800 timmars undervisning utöver den i 11 kap. 7 § första stycket garanterade undervisningstiden, om eleven inte dessförinnan uppfyllt betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper.

En elev som har tagits emot i specialskolan enligt 6 § första stycket 1 och som på grund av sina funktionsnedsättningar inte kan få tillfredsställande förhållanden i *gymnasiesärskolan* eller gymnasieskolan, får efter det att skolplikten har upphört och i mån av plats genomgå ytterligare utbildning i specialskolan till och med vårterminen det kalenderår eleven fyller 21 år, om eleven inte bedöms ha förmåga att fullfölja utbildningen enligt andra stycket.

En elev i grundskolan, *anpassade grundskolan* eller specialskolan har rätt att slutföra den högsta årskursen, även om skolplikten upphör dessförinnan.

En elev i grundskolan, *anpassade grundskolan* eller specialskolan har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte har uppfyllt de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas för respektive skolform. En elev i *anpassade grundskolan* har under denna tid rätt till minst 800 timmars undervisning utöver den i 11 kap. 7 § första stycket garanterade undervisningstiden, om eleven inte dessförinnan uppfyllt betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper.

En elev som har tagits emot i specialskolan enligt 6 § första stycket 1 och som på grund av sina funktionsnedsättningar inte kan få tillfredsställande förhållanden i *anpassade gymnasieskolan* eller gymnasieskolan, får efter det att skolplikten har upphört och i mån av plats genomgå ytterligare utbildning i specialskolan till och med vårterminen det kalenderår eleven fyller 21 år, om eleven inte bedöms ha förmåga att fullfölja utbildningen enligt andra stycket.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §⁴⁰

En elev i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, spe-

En elev i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grund-*

³⁹ Senaste lydelse 2022:000.

⁴⁰ Senaste lydelse 2017:1115.

cialskolan och sameskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Den obligatoriska verksamheten får omfatta högst 190 dagar per läsår och åtta timmar eller, i förskoleklassen och de två lägsta årskurserna, sex timmar per dag. Sådan verksamhet får inte förläggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avvikelser från andra stycket för elever i *grundskolan* och *specialskolan*.

Om en elev i förskoleklassen, grundskolan, *grundskolan*, *grundskolan*, *grundskolan*, *grundskolan*, *grundskolan* eller sameskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

skolan, *specialskolan* och *sameskolan* ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avvikelser från andra stycket för elever i *anpassade grundskolan* och *specialskolan*.

Om en elev i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan* eller sameskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

21 §⁴¹

Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess förskoleklass, grundskola eller *grundskola* på något annat sätt får föreskriven utbildning.

Hemkommunen ska i frågor som rör skolpliktiga elever som avses i 19 a § vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs. I fråga om utlämnande av uppgifter gäller de begränsningar som följer av 29 kap. 14 § och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess förskoleklass, grundskola eller *anpassad grundskola* på något annat sätt får föreskriven utbildning.

22 §⁴²

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens förskoleklass, grundskola och *grundskola* fullgör sin skolgång. Huvudmannen för *specialskolan* och huvudmannen för sameskolan ska

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens förskoleklass, grundskola och *anpassad grundskola* fullgör sin skolgång. Huvudmannen för *specialskolan* och huvudmannen för sameskolan ska

⁴¹ Senaste lydelse 2018:608.

⁴² Senaste lydelse 2018:608.

se till att elever i utbildning under deras ledning fullgör sin skolgång.

När en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en skolenhet med en annan huvudman än hemkommunen eller det hos en sådan huvudman har inletts en utredning om elevens frånvaro enligt 19 a §, ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen.

11 kap. Grundsärskolan

11 kap. Anpassade grundskolan

1 §⁴³

I detta kapitel finns

- allmänna bestämmelser (2–17 §§),
 - bestämmelser om betyg (18–23 a §§),
 - bestämmelser om *grundsärskola* med offentlig huvudman (24–33 §§), och
 - bestämmelser om fristående *grundsärskola* (34–40 §§).
- bestämmelser om *anpassad grundskola* med offentlig huvudman (24–33 §§), och
 - bestämmelser om fristående *anpassad grundskola* (34–40 §§).

2 §⁴⁴

Grundsärskolan ska ge elever med *utvecklingsstörning* en för dem anpassad utbildning som ger kunskaper och värden och utvecklar elevernas förmåga att tillägna sig dessa.

Anpassade grundskolan ska ge elever med *intellektuell funktionsnedsättning* en för dem anpassad utbildning som ger kunskaper och värden och utvecklar elevernas förmåga att tillägna sig dessa.

Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling, förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning.

Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om elever med *utvecklingsstörning* också ska gälla vissa andra barn, ungdomar och vuxna.

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om elever med *intellektuell funktionsnedsättning* också ska gälla vissa andra barn, ungdomar och vuxna.

4 §⁴⁵

Grundsärskolan ska ha nio årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–3, mellanstadiet av årskurs 4–6 och högstadiet av årskurs 7–9.

Anpassade grundskolan ska ha nio årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–3, mellanstadiet av årskurs 4–6 och högstadiet av årskurs 7–9.

⁴³ Senaste lydelse 2011:876.

⁴⁴ Senaste lydelse 2012:109.

⁴⁵ Senaste lydelse 2017:620.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

Regeringen får meddela föreskrifter om läsårets längd och om när läsåret ska börja och sluta.

5 §

Grundskolan omfattar utbildning i ämnen eller inom ämnesområden, eller en kombination av dessa. Utbildning inom ämnesområden är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen. Utbildningen kan också omfatta ämnen enligt grundskolans kursplaner.

Anpassade grundskolan omfattar utbildning i ämnen eller inom ämnesområden, eller en kombination av dessa. Utbildning inom ämnesområden är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen. Utbildningen kan också omfatta ämnen enligt grundskolans kursplaner.

6 §

Undervisningen ska omfatta följande ämnen eller ämnesområden.

Ämnen:

- bild,
- engelska,
- hem- och konsumentkunskap,
- idrott och hälsa,
- matematik,
- musik,
- naturorienterande ämnen,
- samhällsorienterande ämnen,
- slöjd,
- svenska eller svenska som andraspråk, och
- teknik.

Ämnesområden:

- estetisk verksamhet,
- kommunikation,
- motorik,
- vardagsaktiviteter, och
- verklighetsuppfattning.

Utöver de ämnen och ämnesområden som anges i första stycket ska det som ämne finnas modersmål för de elever som ska erbjudas modersmålsundervisning.

Vidare ska det finnas *elevens val* och skolans val. *Undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen eller ämnesområden.*

Vidare ska det finnas skolans val.

7 §⁴⁶

Den totala undervisningstiden för varje elev i *grundskolan* ska vara minst 6 890 timmar. För en elev i *inriktningen träningskolan* ska den totala undervisningstiden dock vara minst 6 665 timmar.

Den totala undervisningstiden för varje elev *som läser ämnen i anpassade grundskolan* ska vara minst 6 890 timmar. För en elev *som läser ämnesområden* ska den totala undervisningstiden dock vara minst 6 665 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

8 §

Huvudmannen för utbildningen avgör om en elev som tas emot i *grundskolan* huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Rektorn får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar för det.

Huvudmannen för utbildningen avgör om en elev som tas emot i *anpassade grundskolan* huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Rektorn får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar för det.

Samråd med elevens vårdnadshavare ska ske innan beslut fattas.

17 §

Eleverna ska efter avslutad *grundskola* få intyg om den utbildning de gått igenom.

Eleverna ska efter avslutad *anpassad grundskola* få intyg om den utbildning de gått igenom.

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska intyget kompletteras med ett allmänt studieomdöme. Studieomdömet ska avse elevens möjlighet att bedriva studier.

Intyget ska undertecknas av läraren.

19 §⁴⁷

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i *grundskolans* ämnen.

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i *anpassade grundskolans* ämnen.

Betyg ska sättas i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om betyg sätts i årskurs 4 och 5 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

⁴⁶ Senaste lydelse 2017:620.

⁴⁷ Senaste lydelse 2021:191.

21 §

Om en elev i *grundskolan* har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner och eleven eller elevens vårdnadshavare begär att betyg ska sättas i ämnet, ska de bestämmelser som gäller för betygssättning i grundskolan tillämpas.

Om en elev i *anpassade grundskolan* har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner och eleven eller elevens vårdnadshavare begär att betyg ska sättas i ämnet, ska de bestämmelser som gäller för betygssättning i grundskolan tillämpas.

Lydelse enligt prop. 2021/22:36

Föreslagen lydelse

23 a §⁴⁸

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 22 och 23 §§ bortses från enstaka delar av betygskriterierna för årskurs 6 eller 9. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg.

En *utvecklingsstörning* får beaktas vid betygssättningen bara om det finns synnerliga skäl.

En *intellektuell funktionsnedsättning* får beaktas vid betygssättningen bara om det finns synnerliga skäl.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 §

Hemkommunen ansvarar för att utbildning i *grundskolan* kommer till stånd för alla som enligt denna lag har rätt att gå i *grundskolan* och inte fullgör sin skolgång på annat sätt.

Skyldigheten enligt första stycket ska fullgöras genom att hemkommunen

1. anordnar *grundskola* i den omfattning som krävs för att bereda utbildning för alla i kommunen som är berörda, eller

2. kommer överens med en annan kommun att den i sin *grundskola* ska ta emot de elever som hemkommunen ansvarar för.

Hemkommunen ansvarar för att utbildning i *anpassade grundskolan* kommer till stånd för alla som enligt denna lag har rätt att gå i *anpassade grundskolan* och inte fullgör sin skolgång på annat sätt.

1. anordnar *anpassad grundskola* i den omfattning som krävs för att bereda utbildning för alla i kommunen som är berörda, eller

2. kommer överens med en annan kommun att den i sin *anpassade grundskola* ska ta emot de elever som hemkommunen ansvarar för.

25 §⁴⁹

En elev har rätt att bli mottagen i en *grundskola* som anordnas av

En elev har rätt att bli mottagen i en *anpassad grundskola* som

⁴⁸ Senaste lydelse 2022:000.

⁴⁹ Senaste lydelse 2015:176.

en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens *grundsärskola*. Innan kommunen fattar beslut om att för ett visst läsår ta emot en sådan elev, ska den inhämta yttrande från elevens hemkommun.

En elev som vistas i ett sådant hem för vård eller boende som avses i 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) och som är beläget i en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning har rätt att bli mottagen i en *grundsärskola* i den kommun där eleven vistas.

anordnas av en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens *anpassade grundskola*. Innan kommunen fattar beslut om att för ett visst läsår ta emot en sådan elev, ska den inhämta yttrande från elevens hemkommun.

En elev som vistas i ett sådant hem för vård eller boende som avses i 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) och som är beläget i en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning har rätt att bli mottagen i en *anpassad grundskola* i den kommun där eleven vistas.

26 §

En kommun får även i andra fall än som avses i 24 § andra stycket 2 eller 25 § ta emot en elev från en annan kommun i sin *grundsärskola* efter önskemål av elevens vårdnadshavare.

En kommun får även i andra fall än som avses i 24 § andra stycket 2 eller 25 § ta emot en elev från en annan kommun i sin *anpassade grundskola* efter önskemål av elevens vårdnadshavare.

27 §

En elev som har tagits emot i en kommuns *grundsärskola* ett visst läsår har rätt att gå kvar hela läsåret, även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under läsåret.

Om det för eleven återstår endast en årskurs har eleven också rätt att gå kvar sista årskursen.

En elev som har tagits emot i en kommuns *anpassade grundskola* ett visst läsår har rätt att gå kvar hela läsåret, även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under läsåret.

Kommunens organisation av sin *grundsärskola*

Kommunens organisation av sin *anpassade grundskola*

28 §

Varje kommun är skyldig att vid utformningen av sin *grundsärskola* beakta vad som är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt för eleverna.

Varje kommun ska så långt det är möjligt organisera sin *grundsärskola*

Varje kommun är skyldig att vid utformningen av sin *anpassade grundskola* beakta vad som är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt för eleverna.

Varje kommun ska så långt det är möjligt organisera sin *anpassade*

så att ingen elev på grund av *grundskola* så att ingen elev på grund av skolgången behöver bo utanför det grund av skolgången behöver bo egna hemmet. utanför det egna hemmet.

I lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade finns det föreskrifter om stöd och service i form av boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet.

29 §

En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet inom sin *grund-särskola*.

En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet inom sin *anpassade grundskola*.

Kommunen får annars frånga elevens vårdnadshavares önskemål endast om

1. den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller
2. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Beslut enligt andra stycket 2 gäller omedelbart, om inte annat beslutas.

*Lydelse enligt lagrådsremissen Ett Föreslagen lydelse
mer likvärdigt skolval*

29 a §⁵⁰

Om det inte finns plats för alla som har uttryckt önskemål om placering vid en viss skolenhet med *grundskola* ska ett urval göras.

Om det inte finns plats för alla som har uttryckt önskemål om placering vid en viss skolenhet med *anpassad grundskola* ska ett urval göras.

Följande urvalsgrunder får användas för placering av elever:

1. förtur för elever som har ett syskon som redan går vid skolenheten (syskonförtur),
2. förtur baserat på geografiska mått (geografiskt baserat urval),
3. förtur till en viss skolenhet med högre årskurser för elever som går vid en viss skolenhet med lägre årskurser (skolspår),
4. förtur för elever som är i behov av särskilt stöd eller annars har särskilda skäl, och
5. slumpmässigt urval till en viss andel av platserna bland elever som inte omfattas av någon annan urvalsgrund (lika möjligheter).

⁵⁰ Senaste lydelse 2022:000.

Om skolspår tillämpas på en skolenhet med högre årskurser som tar emot elever från en viss skolenhet, ska eleverna vid den skolenheten ingå i urvalet till skolenheten med högre årskurser även om elevernas vårdnadshavare inte har uttryckt önskemål om placering vid den skolenheten.

Lika möjligheter får inte användas som enda urvalsgrund.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 §⁵¹

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 29 § andra stycket. Detsamma ska gälla den som har tagits emot vid en skolenhet med förskoleklass och som ska fortsätta sin utbildning i *grundskolan* vid samma skolenhet.

Rätten enligt första stycket att gå kvar vid en skolenhet gäller inte för en elev som med stöd av 3 kap. 12 e § ska placeras i en årskurs som inte anordnas vid skolenheten.

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 29 § andra stycket. Detsamma ska gälla den som har tagits emot vid en skolenhet med förskoleklass och som ska fortsätta sin utbildning i *anpassade grundskolan* vid samma skolenhet.

31 §

Elever i *grundskola* med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Denna rätt gäller dock inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i en annan kommuns *grundskola* med stöd av 25 eller 26 §§. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall.

Elevens hemkommun ska ombesörja att skolskjuts anordnas.

Elever i *anpassad grundskola* med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Denna rätt gäller dock inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i en annan kommuns *anpassade grundskola* med stöd av 25 eller 26 §. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall.

32 §

En elev som med stöd av 25 § går i en annan kommuns *grundsärskola* och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

Den kommun som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket. Kommunens kostnader för detta ska ersättas av elevens hemkommun.

En elev som med stöd av 25 § går i en annan kommuns *anpassade grundskola* och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

33 §⁵²

En kommun som i sin *grund-särskola* har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun, om elevens skolgång i kommunen grundar sig på 25 § eller 27 § andra stycket.

Även i de fall som avses i 26 § ska hemkommunen betala ersättning till den mottagande kommunen. Om kommunerna i ett sådant fall inte kommer överens om annat, ska ersättningen bestämmas med hänsyn till kommunens åtagande och elevens behov efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna *grundsärskolorna*. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver hemkommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

En kommun som i sin *anpassade grundskola* har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun, om elevens skolgång i kommunen grundar sig på 25 § eller 27 § andra stycket.

Även i de fall som avses i 26 § ska hemkommunen betala ersättning till den mottagande kommunen. Om kommunerna i ett sådant fall inte kommer överens om annat, ska ersättningen bestämmas med hänsyn till kommunens åtagande och elevens behov efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna *anpassade grundskolorna*. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver hemkommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Lydelse enligt lagrådsremissen Ett mer likvärdigt skolval

Föreslagen lydelse

⁵² Senaste lydelse 2014:458.

34 §⁵³

Varje fristående *grundskola* ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i *grundskolan*. Utbildningen får dock begränsas till att avse

Varje fristående *anpassad grundskola* ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i *anpassade grundskolan*. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller
3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

För en resursskola gäller inte 35 §. Om det inte finns plats för alla sökande vid en viss resursskola ska ett urval göras, där de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder ska prioriteras.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 38 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar som avses i första stycket 3.

35 §⁵⁴

Om det inte finns plats för alla sökande till en viss skolenhet med *grundskola* ska ett urval göras.

Om det inte finns plats för alla sökande till en viss skolenhet med *anpassad grundskola* ska ett urval göras.

Följande urvalsgrunder får användas för mottagande av elever:

1. förtur för elever som har ett syskon som redan går vid skolenheten (syskonförtur),
2. förtur baserat på geografiska mått (geografiskt baserat urval),
3. förtur till en viss skolenhet för elever som går vid en viss skolenhet om skolenheterna har ett organisatoriskt eller pedagogiskt samband (verksamhetsmässigt samband),
4. förtur för elever som är i behov av särskilt stöd eller annars har särskilda skäl, och
5. slumpmässigt urval till en viss andel av platserna bland elever som inte omfattas av någon annan urvalsgrund (lika möjligheter).

Geografiskt baserat urval får som mest tillämpas på hälften av de tillgängliga platserna vid skolenheten.

Lika möjligheter får inte användas som enda urvalsgrund.

⁵³ Senaste lydelse 2022:000.

⁵⁴ Senaste lydelse 2022:000.

Lydelse enligt lagrådsremissen *Föreslagen lydelse*
Ökad likvärdighet för
skolhuvudmän

37 §⁵⁵

Grundbeloppet ska bestå av en basersättning och en strukturersättning.
Basersättningen ska avse ersättning för kostnadsslagen

1. undervisning,
2. lärverktyg,
3. elevhälsa,
4. måltider,
5. administration,
6. mervärdesskatt, och
7. lokalkostnader.

Basersättningen ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser för dessa kostnadsslag till den egna *grundsärskolan*. Hemkommunen ska göra ett avdrag från basersättningen för de merkostnader som kommunen har till följd av sitt ansvar enligt 24 § att anordna utbildning i *grundsärskolan*.

Basersättningen ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser för dessa kostnadsslag till den egna *anpassade grundskolan*. Hemkommunen ska göra ett avdrag från basersättningen för de merkostnader som kommunen har till följd av sitt ansvar enligt 24 § att anordna utbildning i *anpassade grundskolan*.

Strukturersättningen ska avse ersättning som fördelas utifrån elevernas olika förutsättningar och behov. Den ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten enligt 2 kap. 8 b §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

39 §

Hemkommunen ska anordna skolskjuts för elever som går i en fristående *grundsärskola* inom kommunen under samma förutsättningar som enligt 31 § andra stycket andra meningen gäller för elever som valt en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem.

Hemkommunen ska anordna skolskjuts för elever som går i en fristående *anpassad grundskola* inom kommunen under samma förutsättningar som enligt 31 § andra stycket andra meningen gäller för elever som valt en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem.

⁵⁵ Senaste lydelse 2022:000.

12 kap.

6 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undervisningstid utöver vad som följer av 5 §,
2. begränsade avvikelser från 4 § utöver vad som följer av 3 kap. 12 § (anpassad studiegång), om det finns särskilda skäl, och
3. avvikelser för elever med *utvecklingsstörning* från den ämnesindelning som anges i 4 §. 3. avvikelser för elever med *intellektuell funktionsnedsättning* från den ämnesindelning som anges i 4 §.

8 §

För varje ämne ska gälla en kursplan.

För elever med *utvecklingsstörning* får *grundsärskolans kursplaner* tillämpas om elevens vårdnadshavare lämnar sitt samtycke. Om elevens vårdnadshavare inte lämnar sitt samtycke ska eleven läsa enligt *specialskolans kursplaner*. *Grundsärskolans kursplaner* får dock tillämpas för en elev utan elevens vårdnadshavares samtycke om det finns synnerliga skäl med hänsyn till elevens bästa. I den utsträckning som *grundsärskolans kursplaner* inte kan användas får särskilda kursplaner upprättas.

För elever med *intellektuell funktionsnedsättning* får *kursplanerna för anpassade grundskolan* tillämpas om elevens vårdnadshavare lämnar sitt samtycke. Om elevens vårdnadshavare inte lämnar sitt samtycke ska eleven läsa enligt *specialskolans kursplaner*. *Anpassade grundskolans kursplaner* får dock tillämpas för en elev utan elevens vårdnadshavares samtycke om det finns synnerliga skäl med hänsyn till elevens bästa. I den utsträckning som *anpassade grundskolans kursplaner* inte kan användas får särskilda kursplaner upprättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner.

Lydelse enligt prop. 2021/22:36

Föreslagen lydelse

13 a §⁵⁶

I årskurs 7–10 ska läraren, om *grundsärskolans kursplaner* tillämpas och eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen i en skriftlig individuell utvecklingsplan

I årskurs 7–10 ska läraren, om *anpassade grundskolans kursplaner* tillämpas och eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till a) betygskriterierna i det ämne som eleven får undervisning i, eller

b) kriterierna för bedömning av kunskaper i det ämnesområde som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingsamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Allmänna bestämmelser om betyg och betygssättning finns i 3 kap. 13–21 §§.

För elever som läser enligt specialskolans kursplaner gäller utöver 3 kap. bestämmelserna om betygssättning i 15–22 §§.

För elever som läser enligt *grundskolans* kursplaner gäller utöver 3 kap. bestämmelserna om intyg, studieomdöme och betyg i 11 kap. 17–23 §§. Betyg innan ett ämne har avslutats ska dock sättas vid de tidpunkter som anges i 16 § 1.

För elever som läser enligt *anpassade grundskolans* kursplaner gäller utöver 3 kap. bestämmelserna om intyg, studieomdöme och betyg i 11 kap. 17–23 §§. Betyg innan ett ämne har avslutats ska dock sättas vid de tidpunkter som anges i 16 § 1.

14 kap.

2 §

Fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, *grundskolans*, specialskolan, sameskolan och särskilda utbildningsformer som skolplikt kan fullgöras i. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

Fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolans*, specialskolan, sameskolan och särskilda utbildningsformer som skolplikt kan fullgöras i. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

Fritidshemmet ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

Varje kommun ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i kommunens förskoleklass, grundskola och *grundsärskola*. Staten ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i specialskola och sameskola.

Hemkommunen ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever som går i en fristående skola i de fall huvudmannen inte erbjuder sådan utbildning.

Varje kommun ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i kommunens förskoleklass, grundskola och *anpassad grundskola*. Staten ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i specialskola och sameskola.

10 §

En elev i förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, specialskola eller sameskola ska erbjudas utbildning i fritidshem vid eller så nära som möjligt den skolenhet där eleven får utbildning.

En elev i förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, specialskola eller sameskola ska erbjudas utbildning i fritidshem vid eller så nära som möjligt den skolenhet där eleven får utbildning.

14 §

En kommun som i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning i fritidshemmet av elevens hemkommun, om elevens skolgång i den mottagande kommunens förskoleklass, grundskola eller *grundsärskola* grundar sig på 9 kap. 13 § första stycket, 10 kap. 24, 25 eller 26 § eller 11 kap. 24 § andra stycket 2 eller 25 §.

En kommun som i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning i fritidshemmet av elevens hemkommun, om elevens skolgång i den mottagande kommunens förskoleklass, grundskola eller *anpassad grundskola* grundar sig på 9 kap. 13 § första stycket, 10 kap. 24, 25 eller 26 § eller 11 kap. 24 § andra stycket 2 eller 25 §.

Även i andra fall då en kommun i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska hemkommunen betala ersättning till den mottagande kommunen. Om kommunerna i ett sådant fall inte kommer överens om annat, ska ersättningen bestämmas med hänsyn till kommunens åtagande och elevens behov efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sina egna fritidshem. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver hemkommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Ersättningen enligt första eller andra stycket ska i förekommande fall minskas med belopp som huvudmannen tar ut enligt 12 §.

15 kap.

5 §⁵⁷

Gymnasieskolan ska vara öppen endast för ungdomar som avslutat sin grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning och som påbörjar sin gymnasieutbildning under tiden till och med det första kalenderhalvåret

det år de fyller 20 år eller, i fall som avses i 36 §, 21 år. I 17 a kap. 4 § finns särskilda bestämmelser om målgruppen för den vidareutbildning som ges i form av ett fjärde tekniskt år.

I 17 kap. 16 § andra och tredje styckena finns bestämmelser om utbildning i gymnasieskolan för vissa elever från *grundskolan*. I 17 kap. 16 § andra och tredje styckena finns bestämmelser om utbildning i gymnasieskolan för vissa elever från *anpassade grundskolan*.

Bestämmelserna om gymnasieskolan gäller bara för ungdomar som är bosatta i landet. I 29 kap. 2–5 §§ finns ytterligare föreskrifter om bosättning och rätten till utbildning.

14 §⁵⁸

Antagningsorganisationen får vara gemensam för gymnasieskolan, *gymnasieskolan*, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på gymnasial nivå. Antagningsorganisationen får vara gemensam för gymnasieskolan, *anpassade gymnasieskolan*, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå.

Antagningsorganisationen får vara gemensam för gymnasieskola anordnad av kommuner, regioner och enskilda huvudmän.

17 kap.

16 §⁵⁹

Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i hemkommunen erbjuds programinriktat val, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintröduktion. Erbjödandet om programinriktat val ska avse utbildningar som är inriktade mot ett allsidigt urval av de nationella program som kommunen anordnar eller erbjuder genom samverkansavtal.

Utöver det som följer av första stycket ansvarar hemkommunen för att elever från *grundskolan* erbjuds yrkesintroduktion och individuellt alternativ, om de önskar sådan utbildning. Hemkommunen behöver dock inte erbjuda sådan utbildning om det med hänsyn till elevens bästa finns synnerliga skäl att inte göra det. Utöver det som följer av första stycket ansvarar hemkommunen för att elever från *anpassade grundskolan* erbjuds yrkesintroduktion och individuellt alternativ, om de önskar sådan utbildning. Hemkommunen behöver dock inte erbjuda sådan utbildning om det med hänsyn till elevens bästa finns synnerliga skäl att inte göra det.

Hemkommunen får erbjuda språkintröduktion enligt 12 § till elever som tillhör *gymnasieskolans* målgrupp. Hemkommunen får erbjuda språkintröduktion enligt 12 § till elever som tillhör *anpassade gymnasieskolans* målgrupp.

⁵⁸ Senaste lydelse 2020:446.

⁵⁹ Senaste lydelse 2018:749.

18 kap. Allmänna bestämmelser om gymnasiesärskolan

18 kap. Allmänna bestämmelser om anpassade gymnasieskolan

1 §⁶⁰

I detta kapitel finns

- allmänna bestämmelser (2–20 §§),
- bestämmelser om betyg (21–26 a §§),
- bestämmelser om *gymnasiesärskola* med offentlig huvudman (27–33 §§), och
- bestämmelser om fristående *gymnasiesärskola* (34–37 §§).

- bestämmelser om *anpassad gymnasieskola* med offentlig huvudman (27–33 §§), och
- bestämmelser om fristående *anpassad gymnasieskola* (34–37 §§).

2 §⁶¹

Gymnasiesärskolan ska ge elever med *utvecklingsstörning* en för dem anpassad utbildning som ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Anpassade gymnasieskolan ska ge elever med *intellektuell funktionsnedsättning* en för dem anpassad utbildning som ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap och utvecklar elevernas förmåga att självständigt och tillsammans med andra tillägna sig, fördjupa och tillämpa kunskaper.

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* ska i huvudsak bygga på de kunskaper som eleverna har fått i *grundskolan* eller i motsvarande utbildning.

Utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* ska i huvudsak bygga på de kunskaper som eleverna har fått i *anpassade grundskolan* eller i motsvarande utbildning.

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om ungdomar med *utvecklingsstörning* ska gälla också för vissa andra ungdomar.

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om ungdomar med *intellektuell funktionsnedsättning* ska gälla också för vissa andra ungdomar.

3 §⁶²

Huvudmannen för *gymnasiesärskolan* ska samverka med samhället i övrigt.

Huvudmannen för *anpassade gymnasieskolan* ska samverka med samhället i övrigt.

Lydelse enligt prop. 2021/22:36

Föreslagen lydelse

⁶⁰ Senaste lydelse 2018:749.

⁶¹ Senaste lydelse 2012:109.

⁶² Senaste lydelse 2012:109.

4 §⁶³

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* ska vara öppen för ungdomar vars skolplikt har upphört och som på grund av att de har en *utvecklingsstörning* inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla sådana betygskriterier som gäller för gymnasieskolan och som minst ska uppfyllas.

De ungdomar som tillhör målgruppen för *gymnasiesärskolan* har rätt att bli mottagna i *gymnasiesärskola* om utbildningen påbörjas före utgången av det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år.

Nuvarande lydelse

Utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* ska vara öppen för ungdomar vars skolplikt har upphört och som på grund av att de har en *intellektuell funktionsnedsättning* inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla sådana betygskriterier som gäller för gymnasieskolan och som minst ska uppfyllas.

De ungdomar som tillhör målgruppen för *anpassade gymnasieskolan* har rätt att bli mottagna i *anpassad gymnasieskola* om utbildningen påbörjas före utgången av det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år.

Föreslagen lydelse

5 §⁶⁴

Hemkommunen prövar frågan om en sökande tillhör målgruppen. Beslutet ska föregås av en utredning motsvarande den som enligt 7 kap. 5 § andra stycket ska göras inför beslut om mottagande i *grundskolan* om utredning saknas eller det av andra skäl bedöms nödvändigt.

Hemkommunen prövar frågan om en sökande tillhör målgruppen. Beslutet ska föregås av en utredning motsvarande den som enligt 7 kap. 5 § andra stycket ska göras inför beslut om mottagande i *anpassade grundskolan* om utredning saknas eller det av andra skäl bedöms nödvändigt.

6 §⁶⁵

Den som arbetar inom skolväsendet ska underrätta elevens rektor om han eller hon uppmärksammar eller får kännedom om något som tyder på att en elev i *gymnasiesärskolan* inte tillhör *gymnasiesärskolans* målgrupp.

Den som arbetar inom skolväsendet ska underrätta elevens rektor om han eller hon uppmärksammar eller får kännedom om något som tyder på att en elev i *anpassade gymnasieskolan* inte tillhör *anpassade gymnasieskolans* målgrupp.

En rektor som får sådana upplysningar ska anmäla detta till elevens hemkommun. Hemkommunen ska skyndsamt utreda frågan.

⁶³ Senaste lydelse 2022:000.

⁶⁴ Senaste lydelse 2012:109.

⁶⁵ Senaste lydelse 2012:109.

7 §⁶⁶

Hemkommunen ska besluta att eleven inte tillhör *gymnasiesärskolans* målgrupp om en utredning enligt 6 § visar detta. Hemkommunen ska då erbjuda eleven utbildning i gymnasieskolan eller vuxenutbildning enligt denna lag. Hemkommunen ska vidta de åtgärder som krävs för elevens övergång från *gymnasiesärskolan* till gymnasieskolan eller vuxenutbildning.

Hemkommunen ska besluta att eleven inte tillhör *anpassade gymnasieskolans* målgrupp om en utredning enligt 6 § visar detta. Hemkommunen ska då erbjuda eleven utbildning i gymnasieskolan eller vuxenutbildning enligt denna lag. Hemkommunen ska vidta de åtgärder som krävs för elevens övergång från *anpassade gymnasieskolan* till gymnasieskolan eller vuxenutbildning.

8 §⁶⁷

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* består av nationella och individuella program.

Utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* består av nationella och individuella program.

Närmare bestämmelser om program finns i 19 kap.

9 §⁶⁸

Varje kommun ska informera om *gymnasiesärskolans* olika program.

Varje kommun ska informera om *anpassade gymnasieskolans* olika program.

11 §⁶⁹

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* ska i huvudsak vara skolförlagd, om inte annat anges i andra eller tredje stycket.

Utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* ska i huvudsak vara skolförlagd, om inte annat anges i andra eller tredje stycket.

Gymnasial lärlingsutbildning ska enligt 19 kap. 10 § i huvudsak vara förlagd till en eller flera arbetsplatser.

Av 22 kap. 3 § framgår att utbildning där distansundervisning används inte behöver vara i huvudsak skolförlagd.

13 §⁷⁰

Antagningsorganisationen får vara gemensam för *gymnasiesärskolan*, gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Antagningsorganisationen får vara gemensam för *anpassade gymnasieskolan*, gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Antagningsorganisationen får vara gemensam för *gymnasie-*

Antagningsorganisationen får vara gemensam för *anpassad gym-*

⁶⁶ Senaste lydelse 2012:109.

⁶⁷ Senaste lydelse 2012:109.

⁶⁸ Senaste lydelse 2012:109.

⁶⁹ Senaste lydelse 2020:605.

⁷⁰ Senaste lydelse 2020:446.

särskola anordnad av kommuner, regioner och enskilda huvudmän.

nasieskola anordnad av kommuner, regioner och enskilda huvudmän.

14 §⁷¹

I 17 kap. 16 § andra och tredje styckena finns bestämmelser om erbjudande av utbildning i gymnasieskolan för vissa elever från *grundskolan* och elever som tillhör *gymnasiesärskolans* målgrupp.

I 17 kap. 16 § andra och tredje styckena finns bestämmelser om erbjudande av utbildning i gymnasieskolan för vissa elever från *anpassade grundskolan* och elever som tillhör *anpassade gymnasieskolans* målgrupp.

15 §⁷²

När en elev börjar eller slutar vid en *gymnasiesärskola* med en annan huvudman än hemkommunen, ska huvudmannen snarast meddela detta till hemkommunen.

När en elev börjar eller slutar vid en *anpassad gymnasieskola* med en annan huvudman än hemkommunen, ska huvudmannen snarast meddela detta till hemkommunen.

Detsamma gäller om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning. Denna skyldighet påverkar inte huvudmannens ansvar för att ge stöd eller särskilt stöd till elever.

16 §⁷³

En elev i *gymnasiesärskolan* ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

En elev i *anpassade gymnasieskolan* ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev i *gymnasiesärskolan* utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Om en elev i *anpassade gymnasieskolan* utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

⁷¹ Senaste lydelse 2018:749.

⁷² Senaste lydelse 2014:1002.

⁷³ Senaste lydelse 2018:1098.

17 §⁷⁴

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* ska vara avgiftsfri. Utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* ska vara avgiftsfri.

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning.

Avgifter i samband med ansökan om plats får inte tas ut.

Lydelse enligt prop. 2021/22:36

Föreslagen lydelse

22 §⁷⁵

På de nationella programmen ska betyg sättas i ämnen och efter genomfört *gymnasiesärskolearbete*. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

Om en elev på ett individuellt program har läst ett ämne enligt 19 kap. 15 §, ska betyg sättas när ämnet är avslutat. Om ämnet består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

När ett betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer.

Om en elev har läst ett ämne enligt gymnasieskolans ämnesplan ska, i stället för vad som föreskrivs i 23–26 §§, betyg sättas enligt bestämmelserna i 15 kap. 22–27 §§ om betygssättning i gymnasieskolan.

Regeringen får meddela föreskrifter om hur betygssättningen ska gå till. Föreskrifterna får innebära undantag från bestämmelsen i 3 kap. 16 § om vem som beslutar om betyg.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 §⁷⁶

Som betyg på *gymnasiesärskolearbetet* ska beteckningen E användas om eleven har nått målen för *gymnasiesärskolearbetet*. För den elev som inte har nått målen för *gymnasiesärskolearbetet* ska betyg inte sättas.

Som betyg på *gymnasiearbetet i anpassad gymnasieskola* ska beteckningen E användas om eleven har nått målen för *gymnasiearbetet i anpassad gymnasieskola*. För den elev som inte har nått målen för *gymnasiearbetet i anpassad gymnasieskola* ska betyg inte sättas.

⁷⁴ Senaste lydelse 2012:109.

⁷⁵ Senaste lydelse 2022:000.

⁷⁶ Senaste lydelse 2012:109.

25 §⁷⁷

Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av betygskriterierna. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg.

En *utvecklingsstörning* får beaktas vid betygssättningen bara om det finns synnerliga skäl. En *intellektuell funktionsnedsättning* får beaktas vid betygssättningen bara om det finns synnerliga skäl.

Trots vad som anges i första och andra styckena ska sådana delar av betygskriterierna som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter alltid uppfyllas.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §⁷⁸

Varje kommun ansvarar för att alla ungdomar i kommunen som tillhör *gymnasiesärskolans* målgrupp erbjuds utbildning av god kvalitet i *gymnasiesärskolan*. Varje kommun ansvarar för att alla ungdomar i kommunen som tillhör *anpassade gymnasieskolans* målgrupp erbjuds utbildning av god kvalitet i *anpassade gymnasieskolans*.

Kommunen får erbjuda utbildning som den själv anordnar eller utbildning som anordnas av en annan kommun eller en region enligt samverkansavtal med kommunen eller regionen. Kommuner som har ingått ett samverkansavtal bildar ett samverkansområde för utbildningen.

Vilka utbildningar som erbjuds och antalet platser på dessa ska så långt det är möjligt anpassas med hänsyn till ungdomarnas önskemål.

Kommunens organisation
av gymnasiesärskolan

Kommunens organisation
av anpassade gymnasieskolan

28 §⁷⁹

Varje kommun ska vid utformningen av *gymnasiesärskolan* beakta vad som för eleverna är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt. Varje kommun som anordnar *gymnasiesärskola* ska så långt det är möjligt organisera *gymnasiesärskolan* så att ingen elev på grund av skolgången behöver bo utanför det egna hemmet.

Varje kommun ska vid utformningen av *anpassade gymnasieskolan* beakta vad som för eleverna är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt. Varje kommun som anordnar *anpassad gymnasieskola* ska så långt det är möjligt organisera *anpassade gymnasieskolan* så att ingen elev på grund av

⁷⁷ Senaste lydelse 2022:000.

⁷⁸ Senaste lydelse 2019:947.

⁷⁹ Senaste lydelse 2012:109.

skolgången behöver bo utanför det egna hemmet.

29 §⁸⁰

Efter överenskommelse med en kommun får en region anordna utbildning i *gymnasiesärskolan* på nationella och individuella program.

Efter överenskommelse med en kommun får en region anordna utbildning i *anpassade gymnasieskolan* på nationella och individuella program.

30 §⁸¹

Elever i *gymnasiesärskola* med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts inom hemkommunen från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Elever i *anpassad gymnasieskola* med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts inom hemkommunen från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

För elever som går i en annan kommuns *gymnasiesärskola* ska hemkommunen anordna skolskjuts i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

För elever som går i en annan kommuns *anpassade gymnasieskola* ska hemkommunen anordna skolskjuts i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

Elevens hemkommun eller den region som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket.

31 §⁸²

En elev som med stöd av 19 kap. 35–37 §§ går i *gymnasiesärskola* i en annan kommun än sin hemkommun och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen, har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

En elev som med stöd av 19 kap. 35–37 §§ går i *anpassad gymnasieskola* i en annan kommun än sin hemkommun och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen, har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

Den kommun som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket. Kommunens kostnader för detta ska ersättas av elevens hemkommun.

⁸⁰ Senaste lydelse 2019:947.

⁸¹ Senaste lydelse 2019:947.

⁸² Senaste lydelse 2012:109.

32 §⁸³

Hemkommunen ska lämna ekonomiskt stöd till elever i en *gymnasiesärskola* med offentlig huvudman som behöver inackordering på grund av skolgången. Denna skyldighet gäller till och med första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år. Skyldigheten gäller dock inte elever som har tagits emot i andra hand till ett nationellt program enligt 19 kap. 39 §.

Stödet ska avse boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet. Det ska ges kontant eller på annat sätt som ska framgå av beslutet om stöd. Om stödet ges kontant, ska det lämnas med lägst 1/30 av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken för varje hel kalendermånad som eleven bor inackorderad. Beloppet får avrundas till närmast lägre hela tiotal kronor.

33 §⁸⁴

Regeringen meddelar föreskrifter om urval bland de sökande som har tagits emot till en *gymnasiesärskola* med offentlig huvudman.

Regeringen meddelar föreskrifter om urval bland de sökande som har tagits emot till en *anpassad gymnasieskola* med offentlig huvudman.

34 §⁸⁵

Varje fristående *gymnasiesärskola* ska vara öppen för alla ungdomar som har rätt till utbildning i en *gymnasiesärskola* med offentlig huvudman.

Varje fristående *anpassad gymnasieskola* ska vara öppen för alla ungdomar som har rätt till utbildning i en *anpassad gymnasieskola* med offentlig huvudman.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 19 kap. 47 § andra stycket.

För individuella program gäller skyldigheten enligt första stycket bara om huvudmannen och elevens hemkommun har kommit överens om det bidrag som kommunen ska betala till huvudmannen för utbildningen.

35 §⁸⁶

Elever i *gymnasiesärskola* med enskild huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts inom hemkommunen från en plats i anslutning till elevens hem till den plats

Elever i *anpassad gymnasieskola* med enskild huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts inom hemkommunen från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där

⁸³ Senaste lydelse 2013:530.

⁸⁴ Senaste lydelse 2012:109.

⁸⁵ Senaste lydelse 2012:109.

⁸⁶ Senaste lydelse 2012:109.

där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Elevens hemkommun ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket. Kommunen är dock inte skyldig att anordna skolskjuts om organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

19 kap. Utbildning på program i gymnasiesärskolan

19 kap. Utbildning på program i anpassade gymnasieskolan

1 §⁸⁷

I detta kapitel finns bestämmelser om

- utbildningarnas utformning och innehåll (2–26 §§),
 - dokumentation av genomförd *gymnasiesärskoleutbildning* (27 §),
 - ansökan, mottagande och fullföljande av utbildningen (28–33 §§),
 - utbildning på program vid en *gymnasiesärskola* med offentlig huvudman (34–44 §§), och
 - utbildning på program vid en fristående *gymnasiesärskola* (45–48 §§).
- dokumentation av genomförd *utbildning i anpassad gymnasieskola* (27 §),
 - utbildning på program vid en *anpassad gymnasieskola* med offentlig huvudman (34–44 §§), och
 - utbildning på program vid en fristående *anpassad gymnasieskola* (45–48 §§).

3 §⁸⁸

I de nationella programmen ska följande ämnen ingå:

- svenska eller svenska som andraspråk,
- engelska,
- matematik,
- idrott och hälsa,
- estetisk verksamhet,
- historia,
- samhällskunskap,
- religionskunskap, och
- naturkunskap.

Vidare ska det ingå ämnen som ger programmet dess karaktär.

Det ska också finnas individuellt val.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om ämnen och individuellt val i *gymnasiesärskolan*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om ämnen och individuellt val i *anpassade gymnasieskolan*.

⁸⁷ Senaste lydelse 2012:109.

⁸⁸ Senaste lydelse 2012:109.

Gymnasial lärlingsutbildning
i gymnasiesärskolan

Gymnasial lärlingsutbildning
i anpassade gymnasieskolan

10 §⁸⁹

Inom de nationella programmen får det finnas gymnasial lärlingsutbildning som börjar det första, andra, tredje eller fjärde läsåret.

Gymnasial lärlingsutbildning i *gymnasiesärskolan* ska i huvudsak vara förlagd till en eller flera arbetsplatser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om gymnasial lärlingsutbildning i *gymnasiesärskolan*.

Gymnasial lärlingsutbildning i *anpassade gymnasieskolan* ska i huvudsak vara förlagd till en eller flera arbetsplatser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om gymnasial lärlingsutbildning i *anpassade gymnasieskolan*.

17 §⁹⁰

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* är avsedd att genomgås under fyra läsår. Huvudmannen får dock besluta att utbildningen får fördelas på längre tid.

Regeringen får meddela föreskrifter om huvudmannens befogenheter enligt första stycket.

Utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* är avsedd att genomgås under fyra läsår. Huvudmannen får dock besluta att utbildningen får fördelas på längre tid.

18 §⁹¹

Av 18 kap. 11 § framgår att utbildningen i *gymnasiesärskolan* i huvudsak ska vara skolförlagd om inte annat följer av bestämmelserna om gymnasial lärlingsutbildning i *gymnasiesärskolan* i 10 §.

Ett nationellt program ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om minsta omfattning av det arbetsplatsförlagda lärandet och om undantag från bestämmelserna i 18 kap. 11 §.

Av 18 kap. 11 § framgår att utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* i huvudsak ska vara skolförlagd om inte annat följer av bestämmelserna om gymnasial lärlingsutbildning i *anpassade gymnasieskolan* i 10 §.

19 §⁹²

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* ska bedrivas som heltidsstudier.

Utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* ska bedrivas som heltidsstudier.

⁸⁹ Senaste lydelse 2012:109.

⁹⁰ Senaste lydelse 2012:109.

⁹¹ Senaste lydelse 2012:109.

⁹² Senaste lydelse 2012:109.

21 §⁹³

Omfattningen av studierna på nationella program anges i *gymnasiesärskolepoäng*. Utbildningens omfattning är 2 500 poäng. Fördelningen av poängen framgår av en poängplan i bilaga 4.

Omfattningen av studierna på nationella program anges i *gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola*. Utbildningens omfattning är 2 500 poäng. Fördelningen av poängen framgår av en poängplan i bilaga 4.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om poängplanen.

23 §⁹⁴

I utbildningen på de nationella programmen ska ett *gymnasiesärskolearbete* ingå.

I utbildningen på de nationella programmen ska ett *gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola* ingå.

Lydelse enligt prop. 2021/22:36

Föreslagen lydelse

24 §⁹⁵

Ett ämne består av en eller flera nivåer.

För varje nivå ska det anges hur många *gymnasiesärskolepoäng* som nivån omfattar.

För varje nivå ska det anges hur många *gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola* som nivån omfattar.

25 §⁹⁶

Har en elev efter en avslutad nivå i ett ämne eller ett genomfört *gymnasiesärskolearbete* fått lägst betyget E, är huvudmannen inte skyldig att erbjuda ytterligare utbildning av samma slag, om inte annat följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av andra stycket.

Har en elev efter en avslutad nivå i ett ämne eller ett genomfört *gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola* fått lägst betyget E, är huvudmannen inte skyldig att erbjuda ytterligare utbildning av samma slag, om inte annat följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs för att en elev ska få

1. börja läsa ett ämne eller en viss nivå i ett ämne, och
2. läsa ett ämne eller en viss nivå i ett ämne på nytt.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

⁹³ Senaste lydelse 2018:749.

⁹⁴ Senaste lydelse 2012:109.

⁹⁵ Senaste lydelse 2022:000.

⁹⁶ Senaste lydelse 2022:000.

27 §⁹⁷

Elever som har genomfört en *gymnasiesärskoleutbildning* ska få ett *gymnasiesärskolebevis*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om dokumentation av genomförd *gymnasiesärskoleutbildning*.

Elever som har genomfört en *utbildning i anpassade gymnasieskolan* ska få ett *gymnasieskolebevis avseende anpassad gymnasieskola*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om dokumentation av genomförd *utbildning i anpassad gymnasieskola*.

28 §⁹⁸

En ansökan till ett nationellt eller individuellt program eller till en sådan nationell inriktning, särskild variant eller gymnasial lärlingsutbildning i *gymnasiesärskolan* som börjar första läsåret ska ges in till den sökandes hemkommun. Avser ansökan mer än en utbildning ska den sökande ange i vilken ordning han eller hon önskar komma i fråga.

Om ansökan avser en utbildning som anordnas av en annan huvudman, ska ansökan omedelbart sändas vidare till den huvudmannen.

En ansökan till ett nationellt eller individuellt program eller till en sådan nationell inriktning, särskild variant eller gymnasial lärlingsutbildning i *anpassade gymnasieskolan* som börjar första läsåret ska ges in till den sökandes hemkommun. Avser ansökan mer än en utbildning ska den sökande ange i vilken ordning han eller hon önskar komma i fråga.

29 §⁹⁹

Huvudmannen för den sökta utbildningen prövar frågan om den sökande ska tas emot.

Om hemkommunen enligt 18 kap. 5 § har beslutat att en sökande inte tillhör målgruppen för *gymnasiesärskolan*, ska kommunen bereda honom eller henne tillfälle att söka till gymnasieskolan i hemkommunen så snart som möjligt.

Hemkommunen ska göra en bedömning av om en ungdom som har sökt till ett individuellt program har förutsättningar att följa undervisningen på ett nationellt program. Om hemkommunen bedömer att den sökande inte

Om hemkommunen enligt 18 kap. 5 § har beslutat att en sökande inte tillhör målgruppen för *anpassade gymnasieskolan*, ska kommunen bereda honom eller henne tillfälle att söka till gymnasieskolan i hemkommunen så snart som möjligt.

⁹⁷ Senaste lydelse 2012:109.

⁹⁸ Senaste lydelse 2012:109.

⁹⁹ Senaste lydelse 2012:109.

har förutsättningar att följa undervisningen på ett nationellt program, ska den sökande tas emot på ett individuellt program. Om hemkommunen bedömer att den sökande har förutsättningar att följa undervisningen på ett nationellt program, ska kommunen bereda honom eller henne tillfälle att så snart som möjligt söka till nationella program som anordnas av hemkommunen.

31 §¹⁰⁰

Det som sägs i 30 § gäller på motsvarande sätt den elev som har påbörjat gymnasial lärlingsutbildning i *gymnasiesärskolan*. Det som sägs i 30 § gäller på motsvarande sätt den elev som har påbörjat gymnasial lärlingsutbildning i *anpassade gymnasieskolan*.

Om lämplig arbetsplatsförlagd utbildning inte längre kan anordnas, ska eleven i stället erbjudas att fullfölja sin utbildning genom skolförlagd utbildning på det aktuella programmet. Om inte heller detta är möjligt, ska erbjudandet avse att fullfölja utbildningen på ett annat nationellt program.

34 §¹⁰¹

Kommunen ska sträva efter att erbjudandet om utbildning i *gymnasiesärskolan* ska omfatta ett allsidigt urval av nationella program och nationella inriktningar. Kommunen ska sträva efter att erbjudandet om utbildning i *anpassade gymnasieskolan* ska omfatta ett allsidigt urval av nationella program och nationella inriktningar.

36 §¹⁰²

Utöver det som följer av 35 § ska sådana sökande som inte är hemmahörande i kommunen eller inom samverkansområdet för utbildningen tas emot i första hand om de har sökt till

1. sådan utbildning som avses i 35 § och med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den *gymnasiesärskola* dit de har sökt, 1. sådan utbildning som avses i 35 § och med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den *anpassade gymnasieskola* dit de har sökt,

2. ett nationellt program eller till en nationell inriktning som börjar det första läsåret och är hemmahörande i en kommun som inte erbjuder den sökta utbildningen,

3. gymnasial lärlingsutbildning i *gymnasiesärskolan* som börjar det första läsåret och är hemmahörande i en kommun som inte erbjuder någon utbildning på det aktuella programmet, 3. gymnasial lärlingsutbildning i *anpassade gymnasieskolan* som börjar det första läsåret och är hemmahörande i en kommun som inte erbjuder någon utbildning på det aktuella programmet,

¹⁰⁰ Senaste lydelse 2012:109.

¹⁰¹ Senaste lydelse 2012:109.

¹⁰² Senaste lydelse 2012:109.

4. ett nationellt program och har åberopat att huvudmannen inom det sökta programmet anordnar en nationell inriktning som börjar senare än första läsåret och som hemkommunen inte erbjuder,

5. ett nationellt program som saknar nationella inriktningar och har åberopat att huvudmannen anordnar programmet i huvudsak skolförlagt, vilket hemkommunen inte erbjuder, eller

6. en utbildning som det har fattats beslut om riksrekrytering för enligt 37 §.

40 §¹⁰³

En kommun får ta emot en elev från en annan kommun på ett individuellt program i sin *gymnasiesärskola* under förutsättning att hemkommunen har bedömt att eleven inte kan följa undervisningen på ett nationellt program. Även en region får ta emot en elev på ett individuellt program under samma förutsättning.

En kommun får ta emot en elev från en annan kommun på ett individuellt program i sin *anpassade gymnasieskola* under förutsättning att hemkommunen har bedömt att eleven inte kan följa undervisningen på ett nationellt program. Även en region får ta emot en elev på ett individuellt program under samma förutsättning.

Det som sägs i första stycket gäller dock endast om hemkommunen och den mottagande kommunen eller regionen kommer överens om ersättningen för utbildningen.

41 §¹⁰⁴

Innan en kommun tar emot en sökande som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen ska yttrande inhämtas från den sökandes hemkommun. Yttrandet ska innehålla uppgift om huruvida eleven tillhör *gymnasiesärskolans* målgrupp. Detsamma gäller innan en region tar emot en sökande. I de fall där eleven har sökt till ett individuellt program ska yttrandet också innehålla uppgifter om huruvida eleven kan följa ett nationellt program och om överenskommelse om ersättning för utbildningen enligt 40 §.

Innan en kommun tar emot en sökande som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen ska yttrande inhämtas från den sökandes hemkommun. Yttrandet ska innehålla uppgift om huruvida eleven tillhör *anpassade gymnasieskolans* målgrupp. Detsamma gäller innan en region tar emot en sökande. I de fall där eleven har sökt till ett individuellt program ska yttrandet också innehålla uppgifter om huruvida eleven kan följa ett nationellt program och om överenskommelse om ersättning för utbildningen enligt 40 §.

¹⁰³ Senaste lydelse 2019:947.

¹⁰⁴ Senaste lydelse 2019:947.

45 §¹⁰⁵

Hemkommunen ska lämna bidrag till huvudmannen för varje elev på ett nationellt program vid skolenheten som hemkommunen enligt 18 kap. 27 § var skyldig att erbjuda utbildning i *gymnasiesärskolan* vid den tidpunkt när utbildningen påbörjades.

Hemkommunen ska lämna bidrag till huvudmannen för varje elev på ett nationellt program vid skolenheten som hemkommunen enligt 18 kap. 27 § var skyldig att erbjuda utbildning i *anpassade gymnasieskolan* vid den tidpunkt när utbildningen påbörjades.

Bidraget består av ett grundbelopp enligt 46 § och i vissa fall ett tilläggsbelopp enligt 47 §.

Första stycket gäller inte om statsbidrag lämnas för en elevs utbildning på grund av att eleven är utlandssvensk.

20 kap.

1 §¹⁰⁶

I detta kapitel finns

- allmänna bestämmelser (2–9 §§),
- bestämmelser om kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på grundläggande nivå (10–15 §§),
- bestämmelser om kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på gymnasial nivå (16–23 §§),
- bestämmelser om kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (24–33 §§),
- bestämmelser om sammanhållen utbildning för vissa nyanlända invandrare (33 a och 33 b §§),
- bestämmelser om betyg (34–41 a §§),
- bestämmelser om validering (42 och 43 §§), och
- bestämmelser om intyg (44 och 45 §§).

2 §¹⁰⁷

Målen för den kommunala vuxenutbildningen är att

- vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande,
- vuxna ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling,
- den ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning, och
- den ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet.

¹⁰⁵ Senaste lydelse 2015:73.

¹⁰⁶ Senaste lydelse 2022:109.

¹⁰⁷ Senaste lydelse 2020:447.

Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar. När det gäller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på gymnasial nivå ska de som har störst behov av utbildning prioriteras.

Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar. När det gäller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå ska de som har störst behov av utbildning prioriteras.

3 §¹⁰⁸

Kommunerna ska tillhandahålla kommunal vuxenutbildning.

Utbildningen ska tillhandahållas

- på grundläggande nivå,
 - på gymnasial nivå,
 - som *särskild* utbildning på grundläggande nivå,
 - som *särskild* utbildning på gymnasial nivå, och
 - som svenska för invandrare.
- som *anpassad* utbildning på grundläggande nivå,
 - som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå, och

4 §¹⁰⁹

Utbildning på grundläggande nivå syftar till att ge vuxna sådana kunskaper som de behöver för att delta i samhälls- och arbetslivet. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier.

Utbildning på gymnasial nivå syftar till att ge vuxna kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen i gymnasieskolan ska ge.

Särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att ge vuxna kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen i *grundsärskolan* ska ge.

Särskild utbildning på gymnasial nivå syftar till att ge vuxna kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen på nationella program i *gymnasiesärskolan* ska ge.

Anpassad utbildning på grundläggande nivå syftar till att ge vuxna kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen i *anpassade grundskolan* ska ge.

Anpassad utbildning på gymnasial nivå syftar till att ge vuxna kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen på nationella program i *anpassade gymnasieskolan* ska ge.

Utbildning i svenska för invandrare syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Utbildningen syftar också till att ge vuxna invandrare som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjlighet att förvärva sådana färdigheter. Utbildningen får ske på elevens modersmål eller något annat språk som eleven behärskar.

Lydelse enligt prop. 2021/22:36

Föreslagen lydelse

¹⁰⁸ Senaste lydelse 2020:446.

¹⁰⁹ Senaste lydelse 2020:446.

5 §¹¹⁰

Utbildning på grundläggande nivå, *särskild* utbildning på grundläggande nivå och utbildning i svenska för invandrare bedrivs i form av kurser. Utbildning på gymnasial nivå och *särskild* utbildning på gymnasial nivå bedrivs i form av

1. ämnen, och
2. ett komvuxarbete.

Ett ämne består av en eller flera nivåer.

På gymnasial nivå anges omfattningen av nivåerna i ämnen och komvuxarbetet med gymnasiepoäng.

Inom *särskild* utbildning på gymnasial nivå anges omfattningen av nivåerna i ämnen och komvuxarbetet med *gymnasiesärskolepoäng*.

Utbildning på grundläggande nivå, *anpassad* utbildning på grundläggande nivå och utbildning i svenska för invandrare bedrivs i form av kurser. Utbildning på gymnasial nivå och *anpassad* utbildning på gymnasial nivå bedrivs i form av

1. ämnen, och
2. ett komvuxarbete.

Inom *anpassad* utbildning på gymnasial nivå anges omfattningen av nivåerna i ämnen och komvuxarbetet med *gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola*.

5 a §¹¹¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att utbildning på gymnasial nivå och *särskild* utbildning på gymnasial nivå där betyg inte sätts får bedrivas i form av kurser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att utbildning på gymnasial nivå och *anpassad* utbildning på gymnasial nivå där betyg inte sätts får bedrivas i form av kurser.

6 §¹¹²

För varje kurs i utbildning på grundläggande nivå och i *särskild* utbildning på grundläggande nivå ska det finnas en kursplan. För varje ämne i utbildning på gymnasial nivå och i *särskild* utbildning på gymnasial nivå ska det finnas en ämnesplan. Om det finns särskilda skäl får flera ämnen ha en gemensam ämnesplan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kursplaner, ämnesplaner, gymnasiepoäng och *gymnasiesärskolepoäng*. Sådana

För varje kurs i utbildning på grundläggande nivå och i *anpassad* utbildning på grundläggande nivå ska det finnas en kursplan. För varje ämne i utbildning på gymnasial nivå och i *anpassad* utbildning på gymnasial nivå ska det finnas en ämnesplan. Om det finns särskilda skäl får flera ämnen ha en gemensam ämnesplan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kursplaner, ämnesplaner, gymnasiepoäng och *gymnasiepoäng i anpassad gymna-*

¹¹⁰ Senaste lydelse 2022:000.

¹¹¹ Senaste lydelse 2022:000.

¹¹² Senaste lydelse 2022:000.

föreskrifter får innebära att kursplaner eller ämnesplaner inte ska finnas eller att gymnasiepoäng eller *gymnasiesärskolepoäng* inte ska beräknas för vissa kurser.

sieskola. Sådana föreskrifter får innebära att kursplaner eller ämnesplaner inte ska finnas eller att gymnasiepoäng eller *gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola* inte ska beräknas för vissa kurser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om mål för komvuxarbetet.

Lydelse enligt lagrådsremissen *Föreslagen lydelse*
Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning

6 a §¹¹³

I utbildning på gymnasial nivå och i *särskild* utbildning på gymnasial nivå kan kurser som är relevanta för ett yrkesområde kombineras till en sammanhållen yrkesutbildning. En del av utbildningen i en sammanhållen yrkesutbildning ska genomföras som arbetsplatsförlagt lärande.

I utbildning på gymnasial nivå och i *anpassad* utbildning på gymnasial nivå kan kurser som är relevanta för ett yrkesområde kombineras till en sammanhållen yrkesutbildning. En del av utbildningen i en sammanhållen yrkesutbildning ska genomföras som arbetsplatsförlagt lärande.

Utbildningen kan utformas som utbildning eller vara utformad av en huvudman.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹¹⁴

Utbildningen ska vara avgiftsfri, om inte något annat följer av denna lag eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av 3 kap. 21 §. Det får dock förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Huvudmannen får bestämma att böcker och andra lärverktyg, som varje elev inom utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå eller inom *särskild* utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå har för eget bruk och får behålla som sin egendom, ska anskaffas av eleverna själva eller erbjudas mot avgifter som högst motsvarar huvudmannens anskaffningskostnader. Lärverktyg som används i

Huvudmannen får bestämma att böcker och andra lärverktyg, som varje elev inom utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå eller inom *anpassad* utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå har för eget bruk och får behålla som sin egendom, ska anskaffas av eleverna själva eller erbjudas mot avgifter som högst motsvarar huvudmannens anskaffningskostnader. Lärverktyg som används i

¹¹³ Senaste lydelse 2022:000.

¹¹⁴ Senaste lydelse 2020:446.

utbildningen ska i övrigt tillhandahållas utan kostnad för eleverna. utbildningen ska i övrigt tillhandahållas utan kostnad för eleverna.

Elever inom utbildning i svenska för invandrare ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning. Huvudmannen får dock besluta att elever ska hålla sig med enstaka egna lärverktyg.

Avgifter får inte tas ut i samband med ansökan om plats.

Lydelse enligt prop. 2021/22:36 *Föreslagen lydelse*

9 §¹¹⁵

Den som har antagits till en kurs har rätt att fullfölja utbildningen på kursen. Den som har antagits till en viss nivå i ett ämne har rätt att fullfölja utbildningen på den aktuella nivån.

Huvudmannen får dock besluta att utbildningen på kursen eller den aktuella nivån i ämnet ska upphöra för en elev, om eleven saknar förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen eller av annan anledning inte gör tillfredsställande framsteg.

Den vars utbildning på grundläggande nivå eller *särskilda* utbildning på grundläggande nivå har upphört enligt andra stycket ska på nytt beredas sådan utbildning, om det finns särskilda skäl för det. Den vars utbildning på gymnasial nivå eller *särskilda* utbildning på gymnasial nivå har upphört enligt andra stycket får på nytt beredas sådan utbildning, om det finns särskilda skäl för det.

Den vars utbildning på grundläggande nivå eller *anpassad* utbildning på grundläggande nivå har upphört enligt andra stycket ska på nytt beredas sådan utbildning, om det finns särskilda skäl för det. Den vars utbildning på gymnasial nivå eller *anpassade* utbildning på gymnasial nivå har upphört enligt andra stycket får på nytt beredas sådan utbildning, om det finns särskilda skäl för det.

Den vars utbildning i svenska för invandrare har upphört enligt andra stycket eller som frivilligt avbrutit sådan utbildning ska på nytt beredas sådan utbildning, om det finns särskilda skäl för det.

Utbildningen får avbrytas även enligt bestämmelserna i 5 kap. 17–20 §§.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §¹¹⁶

Hemkommunen ansvarar för att de som enligt 11 eller 11 a § har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå eller i *särskild* utbildning på grundläggande nivå och som önskar det, också får delta i sådan utbildning.

Varje kommun ska aktivt verka för att nå de vuxna i kommunen som har

Hemkommunen ansvarar för att de som enligt 11 eller 11 a § har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå eller i *anpassad* utbildning på grundläggande nivå och som önskar det, också får delta i sådan utbildning.

Varje kommun ska aktivt verka för att nå de vuxna i kommunen som har

¹¹⁵ Senaste lydelse 2022:000.

¹¹⁶ Senaste lydelse 2020:446.

rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå eller i *särskild* utbildning på grundläggande nivå och för att motivera dem att delta i sådan utbildning.

rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå eller i *anpassad* utbildning på grundläggande nivå och för att motivera dem att delta i sådan utbildning.

10 a §¹¹⁷

Hemkommunen är skyldig att se till att den som avser att påbörja utbildning på grundläggande nivå eller *särskild* utbildning på grundläggande nivå erbjuds studie- och yrkesvägledning.

Hemkommunen är skyldig att se till att den som avser att påbörja utbildning på grundläggande nivå eller *anpassad* utbildning på grundläggande nivå erbjuds studie- och yrkesvägledning.

11 a §¹¹⁸

En vuxen med *utvecklingsstörning* har rätt att delta i *särskild* utbildning på grundläggande nivå från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon

En vuxen med *intellektuell funktionsnedsättning* har rätt att delta i *anpassad* utbildning på grundläggande nivå från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon

1. är bosatt i landet,

2. saknar sådana kunskaper som utbildningen i *grundsärskolan* syftar till att ge, och

3. har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om personer med *utvecklingsstörning* också ska gälla för vissa andra vuxna.

2. saknar sådana kunskaper som utbildningen i *anpassade grundskolan* syftar till att ge, och

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om personer med *intellektuell funktionsnedsättning* också ska gälla för vissa andra vuxna.

12 §¹¹⁹

Om en elev i utbildning på grundläggande nivå eller i *särskild* utbildning på grundläggande nivå har bristfälliga kunskaper i svenska språket, får utbildningen tillhandahållas på elevens modersmål eller något annat språk som eleven behärskar. Sådan utbildning ska kompletteras med undervisning eller träning i svenska språket.

Om en elev i utbildning på grundläggande nivå eller i *anpassad* utbildning på grundläggande nivå har bristfälliga kunskaper i svenska språket, får utbildningen tillhandahållas på elevens modersmål eller något annat språk som eleven behärskar. Sådan utbildning ska kompletteras med undervisning eller träning i svenska språket.

¹¹⁷ Senaste lydelse 2020:446.

¹¹⁸ Senaste lydelse 2020:446.

¹¹⁹ Senaste lydelse 2020:446.

13 §¹²⁰

En ansökan om att delta i utbildning på grundläggande nivå eller i *särskild* utbildning på grundläggande nivå ska ges in till den sökandes hem kommun. En sökande ska tas emot till utbildningen, om de villkor som anges i 11 eller 11 a § är uppfyllda.

En ansökan om att delta i utbildning på grundläggande nivå eller i *anpassad* utbildning på grundläggande nivå ska ges in till den sökandes hem kommun. En sökande ska tas emot till utbildningen, om de villkor som anges i 11 eller 11 a § är uppfyllda.

15 §¹²¹

En kommun, som i sin utbildning på grundläggande nivå eller i sin *särskilda* utbildning på grundläggande nivå har en elev som kommer från en annan kommun, ska få ersättning för sina kostnader för den elevens utbildning från elevens hemkommun. Detta gäller endast om hemkommunen har bedömt eller, efter överklagande av ett beslut enligt 14 § andra stycket, beslut har meddelats att eleven har rätt att delta i utbildningen.

En kommun, som i sin utbildning på grundläggande nivå eller i sin *anpassade* utbildning på grundläggande nivå har en elev som kommer från en annan kommun, ska få ersättning för sina kostnader för den elevens utbildning från elevens hemkommun. Detta gäller endast om hemkommunen har bedömt eller, efter överklagande av ett beslut enligt 14 § andra stycket, beslut har meddelats att eleven har rätt att delta i utbildningen.

*Lydelse enligt lagrådsremissen
Dimensionering av gymnasial
utbildning för bättre
kompetensförsörjning*

Föreslagen lydelse

16 §¹²²

Hemkommunen ansvarar för att de som enligt 19, 19 a eller 19 b § har rätt att delta i en utbildning och önskar delta i den, också får det. Varje kommun ska därutöver erbjuda utbildning på gymnasial nivå och *särskild* utbildning på gymnasial nivå enligt 16 a och 16 b §§.

Hemkommunen ansvarar för att de som enligt 19, 19 a eller 19 b § har rätt att delta i en utbildning och önskar delta i den, också får det. Varje kommun ska därutöver erbjuda utbildning på gymnasial nivå och *anpassad* utbildning på gymnasial nivå enligt 16 a och 16 b §§.

16 b §

Utöver vad som framgår av 16 och 16 a §§ ska kommunerna sträva

Utöver vad som framgår av 16 och 16 a §§ ska kommunerna sträva

¹²⁰ Senaste lydelse 2020:446.

¹²¹ Senaste lydelse 2020:446.

¹²² Senaste lydelse 2022:000.

efter att erbjuda utbildning på gymnasial nivå och särskild utbildning på gymnasial nivå som svarar mot vuxnas efterfrågan och behov.

efter att erbjuda utbildning på gymnasial nivå och *anpassad* utbildning på gymnasial nivå som svarar mot vuxnas efterfrågan och behov.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §¹²³

Varje kommun ska informera om möjligheterna till utbildning på gymnasial nivå och *särskild* utbildning på gymnasial nivå samt aktivt verka för att vuxna i kommunen deltar i sådan utbildning.

Varje kommun ska informera om möjligheterna till utbildning på gymnasial nivå och *anpassad* utbildning på gymnasial nivå samt aktivt verka för att vuxna i kommunen deltar i sådan utbildning.

18 §¹²⁴

En region får tillhandahålla utbildning på gymnasial nivå inom områdena naturbruk och omvårdnad. Efter överenskommelse med en kommun får regionen tillhandahålla utbildning på gymnasial nivå även inom andra områden.

En region får tillhandahålla *särskild* utbildning på gymnasial nivå efter överenskommelse med en kommun.

En region får tillhandahålla *anpassad* utbildning på gymnasial nivå efter överenskommelse med en kommun.

20 a §¹²⁵

En vuxen med *utvecklingsstörning* är behörig att delta i *särskild* utbildning på gymnasial nivå från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon

En vuxen med *intellektuell funktionsnedsättning* är behörig att delta i *anpassad* utbildning på gymnasial nivå från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon

1. är bosatt i landet,
2. saknar sådana kunskaper som utbildningen syftar till att ge,
3. har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen, och
4. i övrigt uppfyller föreskrivna villkor.

Behörig är också den som är yngre än vad som anges i första stycket men har slutfört utbildning i *gymnasiesärskolan* eller likvärdig utbildning och uppfyller övriga behörighetsvillkor.

Behörig är också den som är yngre än vad som anges i första stycket men har slutfört utbildning i *anpassade gymnasieskolan* eller likvärdig utbildning och uppfyller övriga behörighetsvillkor.

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om personer med

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om personer med

¹²³ Senaste lydelse 2020:446.

¹²⁴ Senaste lydelse 2020:446.

¹²⁵ Senaste lydelse 2020:446.

utvecklingsstörning också ska gälla för vissa andra vuxna.

intellektuell funktionsnedsättning också ska gälla för vissa andra vuxna.

Lydelse enligt lagrådsremissen
Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning

Föreslagen lydelse

21 §¹²⁶

En ansökan om att delta i utbildning på gymnasial nivå eller i *särskild* utbildning på gymnasial nivå ska ges in till den sökandes hemkommun.

En ansökan om att delta i utbildning på gymnasial nivå eller i *anpassad* utbildning på gymnasial nivå ska ges in till den sökandes hemkommun.

Om ansökan avser en utbildning som anordnas av en annan huvudman ska hemkommunen skyndsamt sända ansökan vidare till den huvudmannen. Till ansökan ska fogas ett yttrande av vilket det framgår om hemkommunen åtar sig att svara för kostnaderna för den sökandes utbildning. Ett yttrande behövs inte om det är onödigt med hänsyn till en tidigare överenskommelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §¹²⁷

Den huvudman som anordnar utbildning på gymnasial nivå eller *särskild* utbildning på gymnasial nivå beslutar om den sökande ska tas emot till utbildningen.

Den huvudman som anordnar utbildning på gymnasial nivå eller *anpassad* utbildning på gymnasial nivå beslutar om den sökande ska tas emot till utbildningen.

Hemkommunen ska ta emot en sökande om de villkor som anges i 20 eller 20 a § är uppfyllda eller om den sökande har rätt till utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b §.

En kommun ska ta emot en sökande från en annan kommun och en region ska ta emot en sökande, om

de villkor som anges i 20 eller 20 a § är uppfyllda eller om den sökande har rätt till utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b §, och

hemkommunen har åtagit sig eller, efter överklagande enligt 28 kap. 12 §, ska åta sig att svara för kostnaderna för den sökandes utbildning.

Av ett beslut om att en sökande ska tas emot till utbildning på gymnasial nivå ska det framgå på vilken eller vilka grunder den sökande tas emot.

¹²⁶ Senaste lydelse 2022:000.

¹²⁷ Senaste lydelse 2020:446.

23 §¹²⁸

Om den sökande har rätt att delta i utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b § innebär ett beslut om mottagande enligt 22 § att den sökande också antas till utbildningen. I övrigt är det den huvudman som anordnar utbildning på gymnasial nivå eller *särskild* utbildning på gymnasial nivå som beslutar om en sökande ska antas till utbildningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om urval bland mottagna sökande.

Lydelse enligt prop. 2021/22:36

Om den sökande har rätt att delta i utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b § innebär ett beslut om mottagande enligt 22 § att den sökande också antas till utbildningen. I övrigt är det den huvudman som anordnar utbildning på gymnasial nivå eller *anpassad* utbildning på gymnasial nivå som beslutar om en sökande ska antas till utbildningen.

Föreslagen lydelse

35 §¹²⁹

I utbildning på grundläggande nivå, *särskild* utbildning på grundläggande nivå och utbildning i svenska för invandrare ska betyg sättas på varje avslutad kurs.

Inom den del av den *särskilda* utbildningen på grundläggande nivå som motsvarar *träningsskolan* inom *grundsärskolan* ska betyg inte sättas. Efter en avslutad kurs ska i stället ett intyg utfärdas om att eleven har deltagit i kursen.

I utbildning på grundläggande nivå, *anpassad* utbildning på grundläggande nivå och utbildning i svenska för invandrare ska betyg sättas på varje avslutad kurs.

Inom den del av den *anpassade* utbildningen på grundläggande nivå som motsvarar *utbildning inom ämnesområden i anpassad grundskola* ska betyg inte sättas. Efter en avslutad kurs ska i stället ett intyg utfärdas om att eleven har deltagit i kursen.

35 a §¹³⁰

I utbildning på gymnasial nivå och *särskild* utbildning på gymnasial nivå ska betyg sättas i ämnen. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

När ett godkänt betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta

I utbildning på gymnasial nivå och *anpassad* utbildning på gymnasial nivå ska betyg sättas i ämnen. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

När ett godkänt betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta

¹²⁸ Senaste lydelse 2020:446.

¹²⁹ Senaste lydelse 2022:000.

¹³⁰ Senaste lydelse 2022:000.

betyg som har satts på sådana nivåer. Detta gäller även om betygen på de lägre nivåerna har satts inom gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan*.

Betyg ska också sättas efter genomfört komvuxarbete.

betyg som har satts på sådana nivåer. Detta gäller även om betygen på de lägre nivåerna har satts inom gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan*.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 §¹³¹

Som betyg på utbildning på grundläggande nivå och i svenska för invandrare ska någon av beteckningarna Godkänt eller Icke godkänt användas.

Som betyg på *särskild* utbildning på grundläggande nivå ska beteckningen Godkänt användas. För den elev som inte uppnår betyget Godkänt ska ett intyg om att eleven har deltagit i kursen utfärdas.

Som betyg på *anpassad* utbildning på grundläggande nivå ska beteckningen Godkänt användas. För den elev som inte uppnår betyget Godkänt ska ett intyg om att eleven har deltagit i kursen utfärdas.

Som betyg på utbildning på gymnasial nivå ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Betyg för godkända resultat betecknas med A, B, C, D och E. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F.

Som betyg på *särskild* utbildning på gymnasial nivå ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas för godkända resultat. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. För den elev som inte uppnår betyget E ska ett intyg om att eleven har deltagit i kursen utfärdas.

Som betyg på *anpassad* utbildning på gymnasial nivå ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas för godkända resultat. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. För den elev som inte uppnår betyget E ska ett intyg om att eleven har deltagit i kursen utfärdas.

Lydelse enligt prop. 2021/22:36

Föreslagen lydelse

38 §¹³²

Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av betygskriterierna. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg.

Vid betygssättning inom *särskild* utbildning på grundläggande och

Vid betygssättning inom *anpassad* utbildning på grund-

¹³¹ Senaste lydelse 2020:447.

¹³² Senaste lydelse 2022:000.

gymnasial nivå får en *utvecklingsstörning* beaktas bara om det finns synnerliga skäl.

läggande och gymnasial nivå får en *intellektuell funktionsnedsättning* beaktas *bara* om det finns synnerliga skäl.

Trots vad som anges i första och andra styckena ska sådana delar av betygsriterierna som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter alltid uppfyllas.

40 §¹³³

Den som är bosatt i landet och vill ha betyg från utbildning på grundläggande nivå, *särskild* utbildning på grundläggande nivå eller utbildning i svenska för invandrare ska ha möjlighet att genomgå provning i alla kurser som det sätts betyg på. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg på kursen.

Den som är bosatt i landet och vill ha betyg från utbildning på grundläggande nivå, *anpassad* utbildning på grundläggande nivå eller utbildning i svenska för invandrare ska ha möjlighet att genomgå provning i alla kurser som det sätts betyg på. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg på kursen.

Prövning i en kurs får göras bara hos en huvudman som anordnar den aktuella kursen.

Med provning i en kurs avses en bedömning av kunskaper som resulterar i ett betyg som sätts i enlighet med bestämmelserna om betyg och betygssättning i 35–37 och 38 §§.

40 a §¹³⁴

Den som är bosatt i landet och vill ha betyg från utbildning på gymnasial nivå eller *särskild* utbildning på gymnasial nivå ska ha möjlighet att genomgå provning i alla ämnen som det sätts betyg i och på samtliga nivåer i dessa ämnen. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg i ämnet och även om betyget omfattar den nivå i ämnet som provningen gäller. Den som fortfarande är elev i gymnasieskolan eller i *gymnasiesärskolan* får dock inte genomgå provning på en viss nivå i ett ämne om eleven tidigare har fått minst betyget E på den nivån.

Den som är bosatt i landet och vill ha betyg från utbildning på gymnasial nivå eller *anpassad* utbildning på gymnasial nivå ska ha möjlighet att genomgå provning i alla ämnen som det sätts betyg i och på samtliga nivåer i dessa ämnen. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg i ämnet och även om betyget omfattar den nivå i ämnet som provningen gäller. Den som fortfarande är elev i gymnasieskolan eller i *anpassade gymnasieskolan* får dock inte genomgå provning på en viss nivå i ett ämne om eleven tidigare har fått minst betyget E på den nivån.

Prövning i ett ämne får göras bara hos en huvudman som anordnar utbildning i ämnet på den nivå som provningen gäller.

Med provning i ett ämne avses en bedömning av kunskaper på den nivå i ämnet som provningen gäller som resulterar i ett betyg som sätts i

¹³³ Senaste lydelse 2022:000.

¹³⁴ Senaste lydelse 2022:000.

enlighet med bestämmelserna om betyg och betygssättning i 35–37 och 38 §§.

40 b §¹³⁵

Den som är bosatt i landet och vill ha betyg från utbildning på gymnasial nivå eller *särskild* utbildning på gymnasial nivå ska ha möjlighet att genomgå prövning i komvuxarbete. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg på komvuxarbetet, ett gymnasiearbete eller ett *gymnasiesärskolearbete*. Den som fortfarande är elev i gymnasieskolan eller i *gymnasiesärskolan* får dock inte genomgå prövning i ett komvuxarbete om eleven tidigare har fått betyget E på ett gymnasiearbete eller ett *gymnasiesärskolearbete*.

Den som är bosatt i landet och vill ha betyg från utbildning på gymnasial nivå eller *anpassad* utbildning på gymnasial nivå ska ha möjlighet att genomgå prövning i komvuxarbete. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg på komvuxarbetet, ett gymnasiearbete eller ett *gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola*. Den som fortfarande är elev i gymnasieskolan eller i *anpassade gymnasieskolan* får dock inte genomgå prövning i ett komvuxarbete om eleven tidigare har fått betyget E på ett gymnasiearbete eller ett *gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola*.

Prövning i komvuxarbete får göras bara hos en huvudman som anordnar utbildning inom det kunskapsområde som komvuxarbetet avser.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 kap.

1 §¹³⁶

I detta kapitel finns bestämmelser om

- allmänna förutsättningar för fjärrundervisning i vissa skolformer (2 och 3 §§),
- när fjärrundervisning får användas i vissa obligatoriska skolformer (4 och 5 §§),
- när fjärrundervisning får användas i gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* (6 §),
- när fjärrundervisning får användas i utbildning vid särskilda ungdomshem (7 §),
- försöksverksamhet (8 §),
- beslut om fjärrundervisning (9 §),
- utförare av fjärrundervisning (10 §),
- krav på fjärrundervisning (11–13 §§), och
- bemyndigande (14 §).

¹³⁵ Senaste lydelse 2022:000.

¹³⁶ Senaste lydelse 2020:605.

2 §¹³⁷

Fjärrundervisning får användas i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av detta kapitel och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Fjärrundervisning får inte användas i förskolan.

Fjärrundervisning får användas i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av detta kapitel och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Fjärrundervisning får inte användas i förskolan.

Lydelse enligt prop. 2021/22:111

Föreslagen lydelse

4 §¹³⁸

I grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan och sameskolan får fjärrundervisning användas endast i ämnena

- engelska,
- matematik,
- moderna språk,
- modersmål,
- naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi,
- samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap,
- samiska,
- svenska,
- svenska som andraspråk,
- teckenspråk, och
- teknik.

I grundskolan får fjärrundervisning även användas för extra studietid och integrerad samisk undervisning.

I grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan och sameskolan får fjärrundervisning användas endast i ämnena

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹³⁹

Regeringen får meddela föreskrifter om begränsningar i fråga om i vilka årskurser som fjärrundervisning får användas i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan och sameskolan.

Regeringen får meddela föreskrifter om begränsningar i fråga om i vilka årskurser som fjärrundervisning får användas i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan och sameskolan.

¹³⁷ Senaste lydelse 2020:605.

¹³⁸ Senaste lydelse 2022:000.

¹³⁹ Senaste lydelse 2020:605.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i fråga om de angivna skolformerna meddela föreskrifter om

1. elevgruppernas storlek när fjärrundervisning används, och
2. i vilken omfattning fjärrundervisning får användas.

När fjärrundervisning får användas i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

När fjärrundervisning får användas i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

Lydelse enligt prop. 2021/22:36

Föreslagen lydelse

6 §¹⁴⁰

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i fråga om gymnasieskolan och gymnasiesärskolan meddela föreskrifter om

1. i vilka ämnen och nivåer i dessa ämnen som fjärrundervisning får användas,
2. elevgruppernas storlek när fjärrundervisning används, och
3. i vilken omfattning fjärrundervisning får användas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i fråga om gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* meddela föreskrifter om

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹⁴¹

Regeringen får meddela föreskrifter om en försöksverksamhet med fjärrundervisning i

1. förskoleklassen, och
2. grundskolan, *grundsärskolan*, 2. grundskolan, *anpassade* specialskolan och sameskolan i *grundskolan*, specialskolan och sameskolan i andra ämnen än de som anges i 4 §.

En sådan försöksverksamhet som avses i första stycket ska i övrigt bedrivas enligt bestämmelserna i detta kapitel.

11 §¹⁴²

Bestämmelser om vilka som får undervisa i skolväsendet finns i 2 kap. 13–19 §§. I stället för vad som anges i 2 kap. 18 och 19 §§ får en lärare som inte uppfyller kraven på legitimation och behörighet i 2 kap. 13 § ändå bedriva fjärrundervisning om

1. undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller *gymnasiesärskola*, och

1. undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller *anpassad gymnasieskola*, och

¹⁴⁰ Senaste lydelse 2022:000.

¹⁴¹ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁴² Senaste lydelse 2020:605.

2. läraren är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

13 §¹⁴³

Vid fjärrundervisning ska det finnas en handledare. I grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan och sameskolan ska handledaren finnas närvarande där eleverna befinner sig.

Vid fjärrundervisning ska det finnas en handledare. I grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan och sameskolan ska handledaren finnas närvarande där eleverna befinner sig.

Handledaren ska vara en för detta ändamål lämplig person.

14 §¹⁴⁴

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om fjärrundervisning i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om fjärrundervisning i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan*.

22 kap.

1 §¹⁴⁵

I detta kapitel finns bestämmelser om

– allmänna förutsättningar för distansundervisning i vissa skolformer (2–4 §§),

– när distansundervisning får användas i vissa obligatoriska skolformer (5 och 6 §§),

– när distansundervisning får användas i gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* (7 och 8 §§),

– när distansundervisning får användas i gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* (7 och 8 §§),

– utförare av distansundervisning (9 §),

– krav på distansundervisning (10 och 11 §§),

– resor och boende (12 §),

– särskilda bestämmelser om utbildning i gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* där distansundervisning får användas för hela utbildningen (13–22 §§), och

– särskilda bestämmelser om utbildning i gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* där distansundervisning får användas för hela utbildningen (13–22 §§), och

– bemyndigande (23 §).

¹⁴³ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁴⁴ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁴⁵ Senaste lydelse 2020:605.

2 §¹⁴⁶

Distansundervisning får användas i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av detta kapitel och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Distansundervisning får inte användas i förskolan och förskoleklassen.

I utbildning där distansundervisning används får även andra former av undervisning användas.

Distansundervisning får användas i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av detta kapitel och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Distansundervisning får inte användas i förskolan och förskoleklassen.

4 §¹⁴⁷

För en elev i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan eller sameskolan som har fått distansundervisning ska den totala undervisningstiden efter att eleven har återgått till ordinarie undervisning motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella årskursen under den kvarvarande skoltiden.

För en elev i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* som har fått distansundervisning och som återgår till ordinarie undervisning ska den garanterade undervisningstiden efter att eleven har återgått motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella utbildningen under den kvarvarande skoltiden.

För en elev i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan eller sameskolan som har fått distansundervisning ska den totala undervisningstiden efter att eleven har återgått till ordinarie undervisning motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella årskursen under den kvarvarande skoltiden.

För en elev i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* som har fått distansundervisning och som återgår till ordinarie undervisning ska den garanterade undervisningstiden efter att eleven har återgått motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella utbildningen under den kvarvarande skoltiden.

5 §¹⁴⁸

Distansundervisning får användas som särskilt stöd enligt 3 kap. 11 a § i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan eller sameskolan för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en doku-

Distansundervisning får användas som särskilt stöd enligt 3 kap. 11 a § i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan eller sameskolan för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en do-

¹⁴⁶ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁴⁷ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁴⁸ Senaste lydelse 2020:605.

menterad medicinsk, psykisk eller social problematik, om alla andra möjligheter till särskilt stöd är uttömda eller bedöms olämpliga och om elevens vårdnadshavare medger att sådan undervisning används. I lågstadiet får dock sådan undervisning användas som särskilt stöd endast om det finns synnerliga skäl.

När distansundervisning får användas i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

kumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, om alla andra möjligheter till särskilt stöd är uttömda eller bedöms olämpliga och om elevens vårdnadshavare medger att sådan undervisning används. I lågstadiet får dock sådan undervisning användas som särskilt stöd endast om det finns synnerliga skäl.

När distansundervisning får användas i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

7 §¹⁴⁹

Distansundervisning får användas som särskilt stöd enligt 3 kap. 11 a § inom ramen för en påbörjad utbildning i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, om eleven medger att sådan undervisning används.

Distansundervisning får användas som särskilt stöd enligt 3 kap. 11 a § inom ramen för en påbörjad utbildning i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, om eleven medger att sådan undervisning används.

8 §¹⁵⁰

Distansundervisning får användas för en hel utbildning i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik eller av andra särskilda skäl.

Distansundervisning får användas för en hel utbildning i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik eller av andra särskilda skäl.

Bestämmelser om behörighet, mottagande, riksrekrytering och urval till sådan utbildning som avses i första stycket finns i 13–15 §§.

10 §¹⁵¹

Bestämmelser om vilka som får undervisa i skolväsendet finns i 2 kap. 13–19 §§. I stället för vad som anges i 2 kap. 18 § får en lärare som inte

¹⁴⁹ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁵⁰ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁵¹ Senaste lydelse 2020:605.

uppfyller kraven på legitimation och behörighet i 2 kap. 13 § ändå bedriva distansundervisning om

1. undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller *gymnasiesärskola*, och

2. läraren är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

1. undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller *anpassad gymnasieskola*, och

13 §¹⁵²

För behörighet till en utbildning i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* där distansundervisning används med stöd av 8 § ska den sökande när det gäller

1. gymnasieskolan, uppfylla de behörighetskrav som gäller för en sådan utbildning enligt 16 kap. 29–33 §§, 17 kap. 8–12 §§, 17 a kap. 4 § eller 16 § första stycket eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 34 § eller 17 a kap. 16 § andra stycket, eller

2. *gymnasiesärskolan*, tillhöra målgruppen för skolformen enligt 18 kap. 4 §.

För behörighet till en utbildning i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* där distansundervisning används med stöd av 8 § ska den sökande när det gäller

2. *anpassade gymnasieskolan*, tillhöra målgruppen för skolformen enligt 18 kap. 4 §.

14 §¹⁵³

Huvudmannen för en sådan utbildning som avses i 13 § prövar om en sökande är behörig och ska tas emot. Huvudmannen är vid denna prövning bunden av hemkommunens beslut enligt 18 kap. 5 § att en sökande tillhör *gymnasiesärskolans* målgrupp.

Behöriga sökande från hela landet ska tas emot till utbildningen (riksrekrytering). Huvudmannen är dock bara skyldig att ta emot en sökande till en utbildning som avser programinriktat val som har utformats för en enskild elev, yrkesintroduktion, individuellt alternativ eller språkintröduktion i gymnasieskolan eller till en utbildning som avser ett individuellt program i *gymnasiesärskolan* om huvudmannen och den

Huvudmannen för en sådan utbildning som avses i 13 § prövar om en sökande är behörig och ska tas emot. Huvudmannen är vid denna prövning bunden av hemkommunens beslut enligt 18 kap. 5 § att en sökande tillhör *anpassade gymnasieskolans* målgrupp.

Behöriga sökande från hela landet ska tas emot till utbildningen (riksrekrytering). Huvudmannen är dock bara skyldig att ta emot en sökande till en utbildning som avser programinriktat val som har utformats för en enskild elev, yrkesintroduktion, individuellt alternativ eller språkintröduktion i gymnasieskolan eller till en utbildning som avser ett individuellt program i *anpassade gymnasieskolan* om huvudmannen och den

¹⁵² Senaste lydelse 2020:605.

¹⁵³ Senaste lydelse 2020:605.

sökandes hemkommun har kommit överens om ersättningen.

sökandes hemkommun har kommit överens om ersättningen.

17 §¹⁵⁴

En offentlig huvudman som har antagit en elev till ett program i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* där distansundervisning används med stöd av 8 § ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun (interkommunal ersättning).

Om det är fråga om ett nationellt program i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* eller programinriktat val som har utformats för en grupp elever i gymnasieskolan ska hemkommunen betala det belopp som har beslutats i varje särskilt fall av Statens skolverk.

Om det är fråga om en annan utbildning än som anges i andra stycket ska den interkommunala ersättningen motsvara anordnarens självkostnad, om inte den anordnande huvudmannen och elevens hemkommun kommer överens om annat.

Denna paragraf gäller inte om statsbidrag lämnas för en elevs utbildning på grund av att eleven är utlandssvensk.

En offentlig huvudman som har antagit en elev till ett program i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* där distansundervisning används med stöd av 8 § ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun (interkommunal ersättning).

Om det är fråga om ett nationellt program i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* eller programinriktat val som har utformats för en grupp elever i gymnasieskolan ska hemkommunen betala det belopp som har beslutats i varje särskilt fall av Statens skolverk.

18 §¹⁵⁵

Hemkommunen ska lämna bidrag till en enskild huvudman som har antagit en elev till ett program i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* där distansundervisning används med stöd av 8 §.

Om det är fråga om ett nationellt program i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* eller programinriktat val som har utformats för en grupp elever i gymnasieskolan består bidraget av ett grundbelopp enligt 19 § som har beslutats i varje särskilt fall av Statens skolverk och i vissa fall ett tilläggsbelopp enligt 20 §.

Hemkommunen ska lämna bidrag till en enskild huvudman som har antagit en elev till ett program i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* där distansundervisning används med stöd av 8 §.

Om det är fråga om ett nationellt program i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* eller programinriktat val som har utformats för en grupp elever i gymnasieskolan består bidraget av ett grundbelopp enligt 19 § som har beslutats i varje särskilt fall av Statens skolverk och i vissa fall ett tilläggsbelopp enligt 20 §.

¹⁵⁴ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁵⁵ Senaste lydelse 2020:605.

Om det är fråga om en annan utbildning än som anges i andra stycket ska bidraget motsvara den enskilde huvudmannens självkostnad, om inte huvudmannen och elevens hemkommun kommer överens om annat.

Denna paragraf gäller inte om statsbidrag lämnas för en elevs utbildning på grund av att eleven är utlandssvensk.

22 §¹⁵⁶

En elev som har påbörjat en utbildning på ett nationellt program eller en nationell inriktning inom gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* eller på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, där distansundervisning används med stöd av 8 §, och som därefter önskar delta i ordinarie undervisning har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen med sådan undervisning hos hemkommunen, om hemkommunen erbjuder sådan utbildning.

Erbjuder hemkommunen inte den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning med ordinarie undervisning i en annan kommun eller en region som anordnar utbildningen.

En elev som har påbörjat en utbildning på ett nationellt program eller en nationell inriktning inom gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* eller på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, där distansundervisning används med stöd av 8 §, och som därefter önskar delta i ordinarie undervisning har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen med sådan undervisning hos hemkommunen, om hemkommunen erbjuder sådan utbildning.

23 §¹⁵⁷

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om distansundervisning i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om distansundervisning i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan*.

23 kap.

7 §¹⁵⁸

Bestämmelser om vilka som får undervisa i skolväsendet finns i 2 kap. 13–19 §§. I stället för vad som anges i 2 kap. 18 § får, när det gäller grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan*, en lärare som inte uppfyller kraven på

Bestämmelser om vilka som får undervisa i skolväsendet finns i 2 kap. 13–19 §§. I stället för vad som anges i 2 kap. 18 § får, när det gäller grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan*, en lärare

¹⁵⁶ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁵⁷ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁵⁸ Senaste lydelse 2020:605.

legitimation och behörighet i 2 kap. 13 § ändå undervisa vid entreprenad om

1. undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller *gymnasiesärskola*, och

2. läraren är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

som inte uppfyller kraven på legitimation och behörighet i 2 kap. 13 § ändå undervisa vid entreprenad om

1. undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller *anpassad gymnasieskola*, och

9 §¹⁵⁹

Uppgifter som avser bedömning av en elevs kunskaper enligt 3 kap. 12 c § får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet på entreprenad inom

1. grundskolan,
2. *grundsärskolan*,
3. specialskolan, och
4. sameskolan.
2. *anpassade grundskolan*,

Uppgifter inom gymnasieskolan som avser bedömning av en elevs kunskaper enligt 17 kap. 14 a § får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet på entreprenad.

10 §¹⁶⁰

Andra uppgifter än som anges i 9 och 14 §§ och som inte är hänförliga till undervisning får överlämnas till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom

1. förskolan,
2. förskoleklassen,
3. fritidshemmet,
4. grundskolan,
5. *grundsärskolan*,
6. gymnasieskolan, och
7. *gymnasiesärskolan*.
5. *anpassade grundskolan*
7. *anpassade gymnasieskolan*.

När viss undervisning får överlämnas på entreprenad inom gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

När viss undervisning får överlämnas på entreprenad inom gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

13 §¹⁶¹

Uppgifter som avser undervisning i karaktärsämnena som har en yrkesinriktad eller estetisk profil får överlämnas till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom

¹⁵⁹ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁶⁰ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁶¹ Senaste lydelse 2020:605.

1. gymnasieskolan, och
2. *gymnasiesärskolan.*
2. *anpassade gymnasieskolan.*

14 §¹⁶²

Uppgifter som avser modersmålsundervisning eller studiehandledning på modersmålet får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet på entreprenad inom

1. grundskolan,
2. *grundsärskolan,*
3. specialskolan,
4. sameskolan,
5. gymnasieskolan, och
6. *gymnasiesärskolan.*
2. *anpassade grundskolan,*
6. *anpassade gymnasieskolan.*

Ett överlämnande av uppgifter som avser studiehandledning på modersmålet får innebära att studiehandledning ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid.

16 §¹⁶³

Uppgifter som avser fjärrundervisning enligt 21 kap. får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet på entreprenad inom

1. grundskolan,
2. *grundsärskolan,*
3. specialskolan,
4. sameskolan,
5. gymnasieskolan, och
6. *gymnasiesärskolan.*
2. *anpassade grundskolan,*
6. *anpassade gymnasieskolan.*

17 §¹⁶⁴

Uppgifter som avser distansundervisning eller annan undervisning enligt 22 kap. får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet, som har godkänts som utförare av distansundervisning enligt 22 kap. 9 §, på entreprenad inom

1. grundskolan,
2. *grundsärskolan,*
3. specialskolan,
4. sameskolan,
5. gymnasieskolan, och
6. *gymnasiesärskolan.*
2. *anpassade grundskolan,*
6. *anpassade gymnasieskolan.*

23 §¹⁶⁵

En kommun får sluta avtal om samverkan med en region om uppgifter inom

1. kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, och

¹⁶² Senaste lydelse 2020:605.

¹⁶³ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁶⁴ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁶⁵ Senaste lydelse 2020:605.

2. kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på grundläggande och gymnasial nivå. 2. kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på grundläggande och gymnasial nivå.

I 25 § andra stycket finns bestämmelser om att en kommun får överlåta ansvaret för medicinska insatser till en region.

24 kap.

8 §¹⁶⁶

Under vistelse i ett sådant hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (särskilt ungdomshem) ska skolpliktiga barn, som inte lämpligen kan fullgöra sin skolplikt på annat sätt, fullgöra den genom att delta i utbildning vid hemmet.

Utbildningen ska anordnas genom försorg av huvudmannen för hemmet. Den ska motsvara utbildningen i grundskolan eller i förekommande fall *grundsärskolan* eller specialskolan. För sådan utbildning ska relevanta bestämmelser i skollagen tillämpas med de nödvändiga avvikelser som följer av att barnet vistas i ett sådant hem. Följande bestämmelser behöver dock inte tillämpas:

- bestämmelser om registerkontroll (2 kap. 31–33 §§), och
- bestämmelser om lokaler och utrustning (2 kap. 35 §).

Utbildningen ska anordnas genom försorg av huvudmannen för hemmet. Den ska motsvara utbildningen i grundskolan eller i förekommande fall *anpassade grundskolan* eller specialskolan. För sådan utbildning ska relevanta bestämmelser i skollagen tillämpas med de nödvändiga avvikelser som följer av att barnet vistas i ett sådant hem. Följande bestämmelser behöver dock inte tillämpas:

9 §¹⁶⁷

Den som inte längre är skolpliktig och vistas i ett hem som avses i 8 § första stycket och som inte lämpligen kan fullgöra skolgång på annat sätt ska genom huvudmannens försorg ges möjlighet att delta i utbildning som motsvarar sådan utbildning som erbjuds i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan*.

För sådan utbildning ska relevanta bestämmelser i skollagen tillämpas med de nödvändiga avvikelser som följer av att den unge vistas i ett sådant hem. Följande bestämmelser behöver dock inte tillämpas:

- bestämmelser om registerkontroll (2 kap. 31–33 §§), och
- bestämmelser om lokaler och utrustning (2 kap. 35 §).

Den som inte längre är skolpliktig och vistas i ett hem som avses i 8 § första stycket och som inte lämpligen kan fullgöra skolgång på annat sätt ska genom huvudmannens försorg ges möjlighet att delta i utbildning som motsvarar sådan utbildning som erbjuds i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan*.

17 §¹⁶⁸

¹⁶⁶ Senaste lydelse 2015:176.

¹⁶⁷ Senaste lydelse 2015:176.

¹⁶⁸ Senaste lydelse 2015:176.

För sådana elever i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan*, *sameskolan*, *gymnasieskolan* och *gymnasiesärskolan* som på grund av sjukdom eller liknande skäl inte kan delta i vanligt skolarbete och som vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus ska särskild undervisning anordnas på sjukhuset eller institutionen, om det inte är obehövt för elevens inhämtande av kunskaper. Sådan undervisning ska så långt det är möjligt motsvara den undervisning som eleven inte kan delta i.

Endast den som har legitimation som lärare får bedriva sådan undervisning som avses i första stycket.

20 §¹⁶⁹

För sådana elever i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan*, *sameskolan*, *gymnasieskolan* och *gymnasiesärskolan* som på grund av sjukdom eller liknande skäl inte kan delta i vanligt skolarbete under längre tid men som inte vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus ska särskild undervisning anordnas i hemmet eller på annan lämplig plats. Sådan undervisning ska så långt det är möjligt motsvara den undervisning som eleven inte kan delta i.

För sådana elever i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan*, *sameskolan*, *gymnasieskolan* och *anpassade gymnasieskolan* som på grund av sjukdom eller liknande skäl inte kan delta i vanligt skolarbete och som vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus ska särskild undervisning anordnas på sjukhuset eller institutionen, om det inte är obehövt för elevens inhämtande av kunskaper. Sådan undervisning ska så långt det är möjligt motsvara den undervisning som eleven inte kan delta i.

För sådana elever i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan*, *sameskolan*, *gymnasieskolan* och *anpassade gymnasieskolan* som på grund av sjukdom eller liknande skäl inte kan delta i vanligt skolarbete under längre tid men som inte vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus ska särskild undervisning anordnas i hemmet eller på annan lämplig plats. Sådan undervisning ska så långt det är möjligt motsvara den undervisning som eleven inte kan delta i.

25 kap.

4 §

Enligt 14 kap. 7 § får en huvudman under vissa förutsättningar erbjuda öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem.

Den öppna fritidsverksamheten ska genom pedagogisk verksamhet komplettera utbildningen i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan*, *sameskolan* och andra särskilda utbildningsformer i vilka skolplikt kan fullgöras. Verksamheten ska erbjuda barnen möjlighet

Den öppna fritidsverksamheten ska genom pedagogisk verksamhet komplettera utbildningen i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan*, *sameskolan* och andra särskilda utbildningsformer i vilka skolplikt kan fullgöras. Verksamheten ska erbjuda barnen möjlighet

till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation.

till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation.

26 kap.

5 §¹⁷⁰

Inspektionen för vård och omsorg utövar tillsyn över elevhemsboende vid Rh-anpassad utbildning, specialskolan och viss utbildning för elever med *utvecklingsstörning* som bedrivs enligt avtal med staten.

Inspektionen för vård och omsorg utövar tillsyn över elevhemsboende vid Rh-anpassad utbildning, specialskolan och viss utbildning för elever med *intellektuell funktionsnedsättning* som bedrivs enligt avtal med staten.

*Lydelse enligt lagrådsremissen
Skolans arbete med trygghet och studiero*

Föreslagen lydelse

10 §¹⁷¹

En tillsynsmyndighet får förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten eller, i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag.

Statens skolinspektion får förelägga en utförare av utbildning där distansundervisning används i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* att fullgöra sina skyldigheter om distansundervisningen inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för undervisningen eller de villkor som gäller för godkännandet som sådan utförare.

Statens skolinspektion får förelägga en utförare av utbildning där distansundervisning används i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* att fullgöra sina skyldigheter om distansundervisningen inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för undervisningen eller de villkor som gäller för godkännandet som sådan utförare.

Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart.

Ett föreläggande ska ange de åtgärder som huvudmannen ska vidta för att avhjälpa de påtalade bristerna. Om bristerna bedöms vara ett allvarligt missförhållande ska det anges. Om en analys enligt 2 § andra stycket ger stöd för det, kan åtgärderna omfatta förändringar i lärarresurserna.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 a kap.

5 §¹⁷²

¹⁷⁰ Senaste lydelse 2012:958.

¹⁷¹ Senaste lydelse 2022:000.

¹⁷² Senaste lydelse 2020:446.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från de sök-
begränsningar som avses i 4 § andra stycket denna lag och i 3 kap. 3 §
andra stycket dataskyddslagen i fråga om personuppgifter om hälsa i
verksamhet hos en huvudman för

1. <i>grundskola</i> ,	1. <i>anpassad grundskola</i> ,
2. <i>specialskolan</i> ,	
3. <i>gymnasieskola</i> ,	3. <i>anpassad gymnasieskola</i> ,
4. kommunal vuxenutbildning	4. kommunal vuxenutbildning
- som *särskild* utbildning som *anpassad* utbildning
5. gymnasieskola med Rh-anpassad utbildning,
 6. utbildning i gymnasieskolan för elever som är döva, hörselskadade eller dövblinda eller har en språkstörning, och
 7. förskola, förskoleklass eller skola som har begränsats till att avse elever som är i behov av särskilt stöd.

Regeringen får också meddela föreskrifter om undantag från sök-
begränsningen i 3 kap. 3 § andra stycket dataskyddslagen i fråga om
personuppgifter om

1. etniskt ursprung i verksamhet hos en huvudman för sameskolan, och
2. hälsa och etniskt ursprung i verksamhet hos en kommun.

28 kap.

Lydelse enligt lagrådsremisserna Föreslagen lydelse
Resursskolor och tilläggsbelopp
för särskilt stöd och
Dimensionering av gymnasial
utbildning för bättre
kompetensförsörjning

12 §¹⁷³

Beslut av en kommun eller en region får överklagas till Skolväsendets
överklagandenämnd i fråga om

1. barns mottagande i <i>grund-
särskolan</i> enligt 7 kap. 5 § eller
tillhörighet till <i>grundskolans</i>
målgrupp enligt 7 kap. 5 b §, | 1. barns mottagande i <i>anpassade
grundskolan</i> enligt 7 kap. 5 § eller
tillhörighet till <i>anpassade grund-
skolans</i> målgrupp enligt 7 kap.
5 b §, |
|---|--|
2. uppskjuten skolplikt enligt 7 kap. 10 § andra stycket,
 3. skolpliktens förlängning enligt 7 kap. 13 § eller skolpliktens upphörande enligt 7 kap. 14 §,
 4. mottagande av en elev från en annan kommun enligt 9 kap. 13 §, 10 kap. 25 § eller 11 kap. 25 §,
 5. åtgärder enligt 10 kap. 29 § tredje stycket för en elev som inte bor hemma,
 6. placering vid en annan skolenhet än den vårdnadshavare önskar enligt 9 kap. 15 § andra stycket, 10 kap. 30 § andra stycket eller 11 kap. 29 § andra stycket eller rätt att gå kvar vid en resursskola enligt 10 kap. 31 b § andra stycket eller 11 kap. 30 b § andra stycket,

7. mottagande i första hand enligt 16 kap. 36 §, mottagande enligt 17 kap. 14 § när det gäller en utbildning i gymnasieskolan som utformats för en grupp elever, mottagande enligt 17 a kap. 18 §, mottagande i första hand enligt 19 kap. 29 § första stycket eller mottagande enligt 22 kap. 14 §,

8. tillhörighet till målgruppen för *gymnasiesärskolan* enligt 18 kap. 5 eller 7 §, 8. tillhörighet till målgruppen för *anpassade gymnasieskolan* enligt 18 kap. 5 eller 7 §,

9. mottagande till kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 13 §, 14 § andra stycket, 22 eller 33 §,

10. upphörande av utbildningen för en elev i kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § andra stycket,

11. att på nytt bereda kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § tredje eller fjärde stycket,

12. åtagande om interkommunal ersättning enligt 20 kap. 21 a §, eller

13. rätt till utbildning eller annan verksamhet för någon som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 3.

Beslut som avses i första stycket 1, 4 och 7–12 får överklagas endast av barnet, eleven eller den sökande.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §

Beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 §,

2. särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt enligt 3 kap. 11 §, *eller*

3. anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 §.

2. särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt enligt 3 kap. 11 §,

3. anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 §, *eller*

4. att gå om en årskurs enligt 7 kap. 11 c §.

Vid prövning av ett överklagande enligt första stycket 1 ska nämnden antingen fastställa eller upphäva det överklagade beslutet. Om det överklagade beslutet upphävs ska ärendet, om det behövs, visas åter till rektorn för ny prövning.

29 kap.

3 §¹⁷⁴

De personer som avses i 2 § andra stycket 1 och 2 har rätt till utbildning i gymnasieskola och *gymnasiesärskola* endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning.

De personer som avses i 2 § andra stycket 1 och 2 har rätt till utbildning i gymnasieskola och *anpassad gymnasieskola* endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till

¹⁷⁴ Senaste lydelse 2020:446.

utbildning i kommunal vuxenutbildning.

De personer som avses i 2 § andra stycket 4 har endast rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, specialskola och sameskola.

De personer som avses i 2 § andra stycket 5 har endast rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, specialskola, sameskola och, om de påbörjar utbildningen innan de fyllt 18 år, gymnasieskola och *gymnasiesärskola*.

De personer som avses i 2 § andra stycket 4 har endast rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, specialskola och sameskola.

De personer som avses i 2 § andra stycket 5 har endast rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, specialskola, sameskola och, om de påbörjar utbildningen innan de fyllt 18 år, gymnasieskola och *anpassad gymnasieskola*.

8 §

Det som i denna lag sägs om personer med *utvecklingsstörning* gäller även dem som har fått en betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning på grund av hjärnskada, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom.

Personer med autism eller autismliknande tillstånd ska vid tillämpningen av denna lag jämföras med personer med *utvecklingsstörning* endast om de också har en *utvecklingsstörning* eller en sådan funktionsnedsättning som avses i första stycket.

Det som i denna lag sägs om personer med *intellektuell funktionsnedsättning* gäller även dem som har fått en betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning på grund av hjärnskada, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom.

Personer med autism eller autismliknande tillstånd ska vid tillämpningen av denna lag jämföras med personer med *intellektuell funktionsnedsättning* endast om de också har en *intellektuell funktionsnedsättning* eller en sådan funktionsnedsättning som avses i första stycket.

I lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade finns bestämmelser om vissa andra särskilda insatser än utbildning.

9 §¹⁷⁵

En hemkommun ska löpande under året hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen är sysselsatta som

1. inte har fyllt 20 år,
2. har fullgjort sin skolplikt eller har blivit folkbokförda i landet vid en tidpunkt då de inte har skolplikt,
3. inte genomför utbildning i gymnasieskola eller *gymnasiesärskola* eller motsvarande utbildning,
4. inte har en gymnasieexamen,
3. inte genomför utbildning i gymnasieskola eller *anpassad gymnasieskola* eller motsvarande utbildning,

5. inte har ett *gymnasiesärskolebevis*, och

5. inte har ett *gymnasiebevis avseende anpassad gymnasieskola*, och

6. inte har fullföljt utbildning som motsvarar gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* med godkänt resultat.

6. inte har fullföljt utbildning som motsvarar gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* med godkänt resultat.

Hemkommunen ska erbjuda de ungdomar som avses i första stycket lämpliga individuella åtgärder. Åtgärderna ska i första hand syfta till att motivera den enskilde att påbörja eller återuppta en utbildning. Kommunen ska dokumentera sina insatser på lämpligt sätt.

Kommunen ska föra ett register över de ungdomar som avses i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den dokumentation och den behandling av personuppgifter som är nödvändig för att kommunen ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt första–tredje styckena.

12 §¹⁷⁶

Den som har fyllt 16 år har rätt att själv föra sin talan i mål och ärenden enligt denna lag.

Denna rätt gäller också ansökan till gymnasieskolan, *gymnasiesärskolan* eller kommunal vuxenutbildning och överklagande av beslut i fråga om sådan utbildning även om den sökande eller den klagande inte har uppnått 16 års ålder.

Denna rätt gäller också ansökan till gymnasieskolan, *anpassade gymnasieskolan* eller kommunal vuxenutbildning och överklagande av beslut i fråga om sådan utbildning även om den sökande eller den klagande inte har uppnått 16 års ålder.

14 §¹⁷⁷

Den som är eller har varit verksam i enskilt bedriven förskola, enskilt bedrivit fritidshem eller enskilt bedriven förskoleklass eller inom sådan enskilt bedriven verksamhet som avses i 25 kap., får inte obehörigen röja vad han eller hon därvid har fått veta om enskildas personliga förhållanden.

Den som är eller har varit verksam inom annan enskilt bedriven verksamhet enligt denna lag än som avses i första stycket får inte obehörigen röja vad han eller hon i sådan elevhälsoverksamhet som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats eller i särskild elevstödande verksamhet i övrigt har fått veta om någons personliga förhållanden. Han eller hon får inte heller obehörigen röja uppgifter i ett ärende om tillrättaförande av en elev eller om skiljande av en elev från vidare studier.

Den som är eller har varit verksam inom enskilt bedriven gymnasieskola eller enskilt bedriven *gymnasiesär-*

Den som är eller har varit verksam inom enskilt bedriven gymnasieskola eller enskilt bedriven *anpassad*

¹⁷⁶ Senaste lydelse 2020:446.

¹⁷⁷ Senaste lydelse 2020:605.

skola får inte obehörigen röja vad han eller hon har fått veta om någons personliga förhållanden i ett ärende enligt 22 kap. 14 § om mottagande till utbildning där distansundervisning används.

För det allmännas verksamhet gäller bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

gymnasieskola får inte obehörigen röja vad han eller hon har fått veta om någons personliga förhållanden i ett ärende enligt 22 kap. 14 § om mottagande till utbildning där distansundervisning används.

19 §¹⁷⁸

Kommunen ska informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, förskoleklasser, grundskolor, *grundsärskolor*, fritidshem, gymnasieskolor och *gymnasiesärskolor* och om sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. och som erbjuds i eller av kommunen. Kommunen ska också informera om sådana riksrekryterande utbildningar som avses i 16 kap. 45 § och 19 kap. 37 § och om motsvarande utbildningar vid fristående skolor. Informationen ska utformas enligt 8 kap. 18 § andra stycket kommunallagen (2017:725).

Kommunen ska informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, förskoleklasser, grundskolor, *anpassade grundskolor*, fritidshem, gymnasieskolor och *anpassade gymnasieskolor* och om sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. och som erbjuds i eller av kommunen. Kommunen ska också informera om sådana riksrekryterande utbildningar som avses i 16 kap. 45 § och 19 kap. 37 § och om motsvarande utbildningar vid fristående skolor. Informationen ska utformas enligt 8 kap. 18 § andra stycket kommunallagen (2017:725).

Kommunen ska även informera om möjligheten för enskilda att bedriva förskola, fritidshem eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. med bidrag från hemkommunen enligt 8 kap. 21 §, 14 kap. 15 § samt 25 kap. 11 och 15 §§.

19 a §¹⁷⁹

En huvudman för förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, gymnasieskola eller *gymnasiesärskola* ska till Statens skolverk lämna sådana uppgifter om verksamhetens organisation och ekonomiska förhållanden som behövs för allmänhetens insyn.

En huvudman för förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, gymnasieskola eller *anpassad gymnasieskola* ska till Statens skolverk lämna sådana uppgifter om verksamhetens organisation och ekonomiska förhållanden som behövs för allmänhetens insyn.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas.

21 §

¹⁷⁸ Senaste lydelse 2017:759.

¹⁷⁹ Senaste lydelse 2014:903.

Regeringen får meddela föreskrifter om möjlighet att låta enskilda och andra svara för enstaka inslag i verksamhet med offentlig huvudman inom skolväsendet.

När det gäller utbildning i form av ett introduktionsprogram inom gymnasieskolan och ett individuellt program inom *gymnasiesärskolan* får regeringen meddela föreskrifter om att enskilda och andra får anordna mer av utbildningen än som följer av första stycket.

När det gäller utbildning i form av ett introduktionsprogram inom gymnasieskolan och ett individuellt program inom *anpassade gymnasieskolan* får regeringen meddela föreskrifter om att enskilda och andra får anordna mer av utbildningen än som följer av första stycket.

För medverkan av någon annan än en huvudman inom skolväsendet får föreskrifter som meddelats enligt första och andra styckena avvika från bestämmelserna i 2 kap. 15–22 och 30 §§ och 34 § första stycket.

28 a §¹⁸⁰

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningmaterial i förskoleklassen och nationella bedömningsstöd i årskurs 1 i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan och sameskolan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningmaterial i förskoleklassen och nationella bedömningsstöd i årskurs 1 i grundskolan, specialskolan, sameskolan och *i årskurs 1 och 3 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023 i fråga om 7 kap. 11 c § och 28 kap. 16 §, den 1 juli 2024 i fråga om 3 kap. 4 och 4 b §§ och 29 kap. 28 a § och i övrigt den 2 juli 2023.

¹⁸⁰ Senaste lydelse 2018:1098.

Nuvarande lydelse

Nationella program i gymnasiesärskolan

De nationella programmen i *gymnasiesärskolan* är

- Programmet för administration, handel och varuhantering,
- Programmet för estetiska verksamheter,
- Programmet för fastighet, anläggning och byggnation,
- Programmet för fordonsvård och godshantering,
- Programmet för hantverk och produktion,
- Programmet för hotell, restaurang och bageri,
- Programmet för hälsa, vård och omsorg,
- Programmet för samhälle, natur och språk, och
- Programmet för skog, mark och djur.

Föreslagen lydelse

Nationella program i *anpassade gymnasieskolan*

De nationella programmen i *anpassade gymnasieskolan* är

- Programmet för administration, handel och varuhantering,
- Programmet för estetiska verksamheter,
- Programmet för fastighet, anläggning och byggnation,
- Programmet för fordonsvård och godshantering,
- Programmet för hantverk och produktion,
- Programmet för hotell, restaurang och bageri,
- Programmet för hälsa, vård och omsorg,
- Programmet för samhälle, natur och språk, och
- Programmet för skog, mark och djur.

Nuvarande lydelse

Poängplan för nationella program i gymnasieskolan

Ämne

Gymnasiesärskolepoäng

Fördelning på olika ämnen av *gymnasiesärskolepoäng* som i minst angiven omfattning ska ingå i de nationella programmen.

Svenska eller svenska som andraspråk	200
Engelska	100
Matematik	100
Idrott och hälsa	200
Estetisk verksamhet	100
Historia	50
Samhällskunskap	50
Religionskunskap	50
Naturkunskap	50
Ämnen som ger programmet dess karaktär	1 300
Individuellt val	200
<i>Gymnasiesärskolearbete</i>	100
Summa <i>gymnasiesärskolepoäng</i>	2 500

*Föreslagen lydelse***Poängplan för nationella program i *anpassade gymnasieskolan***

Ämne *Gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola*

Fördelning på olika ämnen av *gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola* som i minst angiven omfattning ska ingå i de nationella programmen.

Svenska eller svenska som andraspråk	200
Engelska	100
Matematik	100
Idrott och hälsa	200
Estetisk verksamhet	100
Historia	50
Samhällskunskap	50
Religionskunskap	50
Naturkunskap	50
Ämnen som ger programmet dess karaktär	1 300
Individuellt val	200
<i>Gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola</i>	100
Summa <i>gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola</i>	2 500

2.2 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 11 c § skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt förslag i avsnitt 2.1 Föreslagen lydelse

7 kap.

11 c §¹⁸³

Rektorn får besluta att en elev i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan eller sameskolan ska gå om en årskurs, om elevens vårdnadshavare medger det och det med hänsyn till elevens utveckling och personliga förhållanden i övrigt är lämpligast för eleven. Om det finns synnerliga skäl får rektorn även utan medgivande från elevens vårdnadshavare besluta att eleven ska gå om en årskurs.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt första stycket.

Rektorn får besluta att en elev i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan eller sameskolan ska gå om en årskurs, om elevens vårdnadshavare medger det och det med hänsyn till elevens utveckling och personliga förhållanden i övrigt är lämpligast för eleven. Om det finns synnerliga skäl får rektorn även utan medgivande från elevens vårdnadshavare besluta att eleven ska gå om en årskurs.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt första stycket.

Denna lag träder i kraft den 2 juli 2023.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att punkt 3–5, 7 och 8 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2022:000) om ändring i skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt avsnitt 2.2 i prop. 2021/22:36 *Föreslagen lydelse*

3. För utbildning i gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* ska äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. För kommunal vuxenutbildning ska äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om kurser som har påbörjats före den 1 juli 2025.

4. Utbildning inom gymnasieskolan, *gymnasiesärskolan*, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på gymnasial nivå som har påbörjats före den 1 juli 2025 ska dock efter den 30 juni 2030 fullföljas enligt de bestämmelser som gäller för utbildning som har påbörjats efter den 30 juni 2025.

5. Den som har påbörjat utbildning inom gymnasieskolan, *gymnasiesärskolan*, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på gymnasial nivå före den 1 juli 2025 får senast den 30 juni 2030 genomgå provning inom kommunal vuxenutbildning enligt bestämmelserna i 20 kap. 40 § i den äldre lydelsen. Prövning i en kurs får då göras bara hos en huvudman som erbjuder utbildning i ett ämne på en nivå som motsvarar den kurs som prövningen gäller.

7. Om en elev har fått ett godkänt betyg på en kurs i ett ämne inom

3. För utbildning i gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* ska äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. För kommunal vuxenutbildning ska äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om kurser som har påbörjats före den 1 juli 2025.

4. Utbildning inom gymnasieskolan, *anpassade gymnasieskolan*, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå som har påbörjats före den 1 juli 2025 ska dock efter den 30 juni 2030 fullföljas enligt de bestämmelser som gäller för utbildning som har påbörjats efter den 30 juni 2025.

5. Den som har påbörjat utbildning inom gymnasieskolan, *anpassade gymnasieskolan*, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå före den 1 juli 2025 får senast den 30 juni 2030 genomgå provning inom kommunal vuxenutbildning enligt bestämmelserna i 20 kap. 40 § i den äldre lydelsen. Prövning i en kurs får då göras bara hos en huvudman som erbjuder utbildning i ett ämne på en nivå som motsvarar den kurs som prövningen gäller.

7. Om en elev har fått ett godkänt betyg på en kurs i ett ämne inom

gymnasieskolan, *gymnasiesärskolan*, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på gymnasial nivå enligt de äldre bestämmelserna, ska ett godkänt betyg som eleven får på en nivå i samma ämne före den 1 juli 2030 omfatta bara lägre nivåer i ämnet som inte motsvaras av den kurs som eleven har fått godkänt betyg på.

8. Om en elev har fått betyg på en kurs i ett ämne inom gymnasieskolan, *gymnasiesärskolan*, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på gymnasial nivå enligt de äldre bestämmelserna, ska ett godkänt betyg som eleven får på en nivå i samma ämne efter den 30 juni 2030 ersätta betyget på kursen. Detta gäller dock endast om den aktuella kursen motsvarar någon eller några av de nivåer som omfattas av betyget i ämnet.

gymnasieskolan, *anpassade gymnasieskolan*, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå enligt de äldre bestämmelserna, ska ett godkänt betyg som eleven får på en nivå i samma ämne före den 1 juli 2030 omfatta bara lägre nivåer i ämnet som inte motsvaras av den kurs som eleven har fått godkänt betyg på.

8. Om en elev har fått betyg på en kurs i ett ämne inom gymnasieskolan, *anpassade gymnasieskolan*, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå enligt de äldre bestämmelserna, ska ett godkänt betyg som eleven får på en nivå i samma ämne efter den 30 juni 2030 ersätta betyget på kursen. Detta gäller dock endast om den aktuella kursen motsvarar någon eller några av de nivåer som omfattas av betyget i ämnet.

Denna lag träder i kraft den 2 juli 2023.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 20 juli 2017 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. kartlägga och analysera skolornas stöd- och elevhälsoarbete och lämna förslag i syfte att skapa bättre förutsättningar för alla elever, såväl flickor som pojkar, att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, analysera om beslut om att inte flytta upp en elev till närmast högre årskurs ska kunna överklagas (dir. 2017:88). Utredningen, som antog namnet Utredningen om elevers möjligheter att nå kunskapskraven, fick genom tilläggsdirektiv den 26 april 2018 i uppdrag att även bl.a. undersöka förutsättningarna för att införa en garanti för tidiga stödinsatser i grundsärskolan motsvarande gällande garanti för grundskolan, sameskolan och specialskolan (dir. 2018:33). Genom ytterligare tilläggsdirektiv den 27 juni 2019 fick utredningen i uppdrag att analysera vilka insatser som kan vidtas för att stärka sarskolan och analysera hur elever bättre kan få stödinsatser kopplat till lärmiljö och grupptillhörighet (dir. 2019:38). Den 20 februari 2020 vidgades utredningens uppdrag till att även analysera regleringen av tillgången till elevhälsa och föreslå alternativa benämningar på skolformerna grundsärskola och gymnasiesärskola. Utredningen fick i uppdrag att lämna ett delbetänkande avseende frågan om hur elever kan få bättre stödinsatser kopplat till lärmiljö och grupptillhörighet samt om giltighetstiden för övergångsbestämmelserna om undantag från krav på legitimation och behörighet för att få bedriva undervisning och besluta om betyg i grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna bör förlängas (dir. 2020:18).

Utredningen lämnade den 25 juni 2020 delbetänkandet En annan möjlighet till särskilt stöd – Reglering av kommunala resursskolor (SOU 2020:42). Delbetänkandets förslag om reglering av kommunala resursskolor, samt förslag om lagbemyndigande om tilläggsbelopp för särskilt stöd behandlas i lagrådsremissen Resursskolor och tilläggsbelopp för särskilt stöd, beslutad denna dag. Delbetänkandet i den delen som avser en förlängning av giltighetstiden för övergångsbestämmelserna om undantag från krav på legitimation och behörighet för att få bedriva undervisning och besluta om betyg i grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna behandlades i propositionen Vissa insatser för ökad lärarkompetens (prop. 2020/21:152). Riksdagen beslutade i enlighet med propositionens förslag (bet. 2020/21:UbU19, rskr. 2020/21:309).

Utredningen lämnade den 26 februari 2021 slutbetänkandet Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven – aktivt stöd- och elevhälsoarbete samt stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning (SOU 2021:11).

I lagrådsremissen behandlas slutbetänkandets förslag om elevhälsa i avsnitt 4. Förslagen om en stärkt utbildning för elever med en intellektuell funktionsnedsättning behandlas i avsnitt 5–9 och i avsnitt 10 förslag om möjligheten att överklaga rektors beslut om att en elev ska gå om en årskurs.

En sammanfattning av slutbetänkandet finns i *bilaga 1* och slutbetänkandets lagförslag finns i *bilaga 2*. Slutbetänkandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren

finns tillgängliga på regeringen.se. En sammanställning av dem finns även tillgänglig i Utbildningsdepartementet (U2021/01369).

Lagradsremissen föregås av sex andra lagradsremisser beslutade av regeringen under januari och februari 2022 där det föreslås ändringar i skollagen som påverkar utformningen av lagförslagen i lagradsremissen.

I lagradsremissen Dimensionering av gymnasial utbildning för en bättre kompetensförsörjning, beslutad den 27 januari 2022, lagradsremissen Tydligare krav på fristående förskolor, skolor och fritidshem med konfessionell inriktning, beslutad den 3 februari 2022 och lagradsremissen Ett mer likvärdigt skolval, beslutad denna dag, föreslås att det ska införas nya bestämmelser i bl.a. 2 kap. 5 § skollagen som avser ansökan att godkännas som huvudman. I lagradsremissen Ökad likvärdighet för skolhuvudmän, beslutad den 10 februari 2022, samt lagradsremissen Skolans arbete med trygghet och studiero och lagradsremissen Resursskolor och tilläggsbelopp för särskilt stöd, beslutade denna dag, föreslås ytterligare ändringar i skollagen. Denna lagradsremiss utgår från de nämnda lagförslagen och en sammanjämkning av de föregående förslagen till ändringar i 2 kap. 5 § och 28 kap. 12 § skollagen som redovisas i lagradsremissen.

4 Elevhälsans uppdrag stärks

4.1 Elevhälsans uppdrag är inte tillräckligt tydligt

För eleverna i bl.a. förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas, se 2 kap. 25 § skollagen (2010:800). Elevhälsan ska även bidra i arbetet med att tillgodose elevers behov av särskilt stöd och vid frånvaroproblematik. Rektorn ska under en utredning om särskilt stöd samråda med personal från elevhälsan, om det inte anses uppenbart obehövligt. Samråd med personal från elevhälsan ska även göras i utredningar av upprepad eller längre frånvaro i de obligatoriska skolformerna (3 kap. 7 § och 7 kap. 19 a § skollagen). I förarbetena till skollagen anges att på den individuella nivån har elevhälsan ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. Elevhälsans mål är att skapa en så positiv lärandesituation som möjligt för eleven. I förarbetena framgår också att skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling och att en utgångspunkt är att lärande och hälsa på många sätt påverkas av samma generella faktorer. Elevhälsans arbete bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Det betonas att arbetet förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det även är angeläget att samverkan sker med övrig hälso- och sjukvård och med socialtjänsten (prop. 2009/10:165 s. 276).

Av utredningens kartläggning framgår det att det i dag finns brister i skolans stöd- och elevhälsoarbete som behöver åtgärdas. Elevers behov av

stödinsatser upptäcks inte i tid och utredningar av elevers behov av särskilt stöd tar i många fall allt för lång tid och ibland dröjer det länge innan stödinsatserna till eleverna sätts in. Många elever får inte heller stöd i den omfattning som de skulle behöva. De insatser som ges svarar dessutom inte heller i tillräcklig utsträckning mot elevernas stödbehov. Parallellt med detta efterfrågar många lärare ökade kunskaper för att kunna utforma adekvata stödinsatser till eleverna. Av kartläggningen framgår även att många lärare upplever att de inte kan få hjälp av elevhälsan, eller att elevhälsan inte kan erbjuda den hjälp som efterfrågas och att samarbetet mellan lärarna och elevhälsan ofta brister.

Skolinspektionen har i flera årsrapporter konstaterat att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete får stå tillbaka för åtgärdande insatser i form av akuta ärenden. I Skolinspektionens granskning av elevhälsan från 2015 framgår att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet ofta initieras och genomförs av lärare utan elevhälsans medverkan (Skolinspektionens rapport 2015:05). Även av Skolverkets redovisning av uppdraget om insatser för en förstärkt elevhälsa framgår att elevhälsan framför allt fokuserar på elevers ohälsa på individnivå och att arbetet i huvudsak är inriktat på insatser när det uppstår problem (U2015/03324).

Elevhälsans arbete ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och förutsätter en hög grad av samverkan med övriga personalgrupper. På alltför många skolor upplever sig elevhälsans personal dock ensam i sitt arbete eller som en separat verksamhet. För att den samlade elevhälsans potential ska kunna utnyttjas fullt ut och bli verklighet behöver samverkan, såväl inom elevhälsan som mellan elevhälsan och övrig personal i skolan utvecklas. Enligt Skolinspektionens rapport om elevhälsan framgår även att elevhälsans personal sällan medverkar i skolans utvecklingsarbete och att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet med koppling till elevhälsans uppdrag.

Det finns därtill ett tydligt behov av att samverkan mellan skolan och aktörer utanför skolan förbättras. Det kan t.ex. handla om elever som har behov av kontakter med hälso- och sjukvården eller av stöd från socialtjänsten. Om dessa insatser inte fungerar kan det påverka elevens förutsättningar i skolan negativt.

4.2 Elevhälsans uppdrag ska förtydligas

Regeringens förslag: Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Utredningens förslag Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår att elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp-, och organisationsnivå och ske i samverkan med övrig personal på skolan, samt att elevhälsan ska bidra till skolans kvalitetsarbete.

Remissinstanserna: En klar majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. Detta gäller bl.a. *Statens skolverk*,

Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens skolinspektion, Leksands, Skellefteås och Nacka kommun, Barnombudsmannen, Autism- och Aspergerförbundet, Lära rförbundet, Riksförbundet Attention, Riksföreningen för Skolskötorskor, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges skolkuratorers förening, Sveriges Skolledarförbund, Academia, Vårdförbundet, Svenska logopedförbundet och Stockholms universitet. En del av de tillstyrkande remissinstanserna har dock synpunkter i vissa delar som redogörs för nedan.

Statens skolverk anser att en förtydligad reglering ger större möjlighet att åstadkomma en mer likvärdig skola genom större möjligheter att både stödja och följa upp elevhälsoarbetet på ett bättre sätt. *Skolväsendets överklagandenämnd* anser att förslaget att elevhälsan ska samverka med andra instanser kan bidra till att möjliggöra en mer behovsanpassad och positiv kunskapsutveckling för eleven. *Nacka kommun* anser att förslaget bör kunna bidra till en mer effektiv tillsyn från Skolinspektionens sida. *Gävle kommun* är positiv till förslaget, särskilt förtydligandet av elevhälsans deltagande i kvalitetsarbetet och att "hela-skolans-ansatsen" kring arbetet lyfts. *Barnombudsmannen* håller med om att det systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs hos huvudmän och på skolor i högre grad behöver omfatta ett elevhälsoperspektiv och tycker att det är bra att utredningen på ett så tydligt sätt lyfter fram detta i betänkandet. *Barnombudsmannen* påpekar att i en tid med ökande psykisk ohälsa bland barn och ungdomar är det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet viktigt. *Riksföreningen för skolskötorskor* anser att det är viktigt att det blir tydligt för rektor och eller huvudman hur mycket resurser som behöver avsättas för att uppdraget ska kunna fullföljas.

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) önskar ett förtydligande av att elevhälsan inte bara ska bidra till skolans kvalitetsarbete utan är en viktig del av skolans systematiska kvalitetsarbete. *Skolforskningsinstitutet*, anser att formuleringen "bidra till" inte tillräckligt betonar elevhälsans deltagande i det systematiska kvalitetsarbetet och föreslår att det borde tydliggöras i skollagen att elevhälsan ska ingå i det systematiska kvalitetsarbetet. *Riksförbundet för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning (FUB)* anser att samverkan mellan elevhälsan, lärarna och rektorn är central för att lyckas utveckla inkluderande lärmiljöer och för att möta elevers olika behov. *Folkhälsomyndigheten* föreslår att det i bestämmelsen även framgår vilka andra externa instanser som elevhälsan kan samverka med. *Stockholms universitet* påpekar att i dag fungerar hälsovården och skolsystemet som parallella myndigheter och system i relation till många elever i synnerhet vad gäller elever med intellektuell funktionsnedsättning och neuropsykiatrisk diagnos. *Lärarnas Riksförbund* påpekar att det är viktigt att kunskapsuppdraget står i centrum för skolans och elevhälsans uppdrag. Annan problematik ska i så stor utsträckning som möjligt hänvisas till hälso- och sjukvården eller socialtjänsten. *Hjärnfonden* understryker vikten av elevhälsans roll och uppdrag när det gäller samverkan med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Många barn behöver stöd över en längre tid och det saknas ofta samverkan. Det är särskilt viktigt för barn och elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Både *Statens skolinspektion* och *Skolverket* ser positivt på att bestämmelsen förstärks med att elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-

grupp- och organisationsnivå, men anser att det kan bli ottydligt vad som avses. Skolinspektionen ser ett behov av förtydligande av vad detta konkret innebär för huvudmännen.

Friskolornas riksförbund avstyrker förslaget med hänvisning till att det är otillräckligt. Förbundet anser att ett förtydligat uppdrag för elevhälsan bör konkretiseras med utvärderingsbara mål. Förbundet anser vidare att för alla som verkar inom skolan är det uppenbart att en skolas förbättringsmöjligheter bygger på ett ständigt pågående kvalitetsarbete. *Staffanstorps kommun* avstyrker förslaget och uppger att det föreslagna förtydligandet inte kommer att innebära någon förändring i nuvarande rutiner inom elevhälsans arbete.

Skälen för regeringens förslag

För att motverka brister bör elevhälsans arbete genomföras på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal

Många elever lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasieskolans nationella program. Våren 2021 saknade nästan 16 000 elever (13,8 procent) behörighet till något av gymnasieskolans nationella program. Behörigheten är lägre bland pojkar i jämförelse med bland flickor. Det var 87,2 procent av flickorna och 85,3 procent av pojkarna som var behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan. Behörigheten är också lägre bland utrikes födda elever i jämförelse med inrikes födda. Det finns också samband mellan elevers socioekonomiska bakgrund och behörighet till gymnasieskolan. Elever i områden med socioekonomiska utmaningar uppnår i betydligt lägre grad behörighet i jämförelse med elever i områden med goda socioekonomiska förutsättningar. En förutsättning för att fler elever ska nå målen för sin utbildning är bl.a. att elevhälsan uppfyller sitt uppdrag. Som angetts ovan finns det i dag brister i elevhälsans arbete på många skolor. Elevhälsans personal arbetar inte i tillräcklig utsträckning som en del i skolans gemensamma arbete som syftar till att eleverna ska nå målen för utbildningen. Det är vanligt förekommande att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete ofta får stå tillbaka för åtgärdande insatser i form av akuta ärenden och att samverkan mellan lärare och elevhälsan inte fungerar i tillräcklig utsträckning. Många huvudmän är osäkra på vad som avses med att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande vilket ofta leder till att samarbetet mellan lärare och elevhälsan kommer till stånd först när en enskild elev befinner sig i en situation som kräver omfattande insatser. Elevhälsans arbete blir därigenom inriktat på att åtgärda snarare än att förebygga problem. Enligt regeringen finns det därför skäl att förtydliga bestämmelserna om elevhälsans uppdrag.

Utredningen föreslår att det av bestämmelsen ska framgå att elevhälsans arbete ska genomföras på individ-, grupp- och organisationsnivå för att åtgärda ovan nämnda brister i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Regeringen gör i likhet med *Skolverket* bedömningen att det riskerar att bli ottydligt vad som avses med organisationsnivå eftersom det ordet kan tolkas på olika sätt, såsom huvudmanna-, skol- eller arbetslagsnivå. För att tydliggöra vad som avses bedömer regeringen att det i stället bör anges att elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och

skolenhetsnivå. Insatser som syftar till att förebygga ohälsa och svårigheter att nå utbildningens mål kan, liksom insatser för att främja lärande, utveckling och hälsa, ha sitt ursprung i behov som identifierats på individ-, grupp- eller skolenhetsnivå. Insatser som kan gynna en enskild elev kan också gagna flera elever eller hela skolans verksamhet och vice versa. Genom ett förtydligande blir det, som *Skolinspektionen* efterfrågar, också tydligare vilken del som ska granskas i Skolinspektionens tillsyn och kvalitetsgranskningar.

Utredningen föreslår även att elevhälsans arbete ska ske i samverkan med övrig personal på skolan. I likhet med Skolverket bedömer regeringen att det genom att enbart nämna övrig personal i bestämmelsen kan bli otydligt vilka kategorier av personal som avses. Regeringen delar Skolverkets uppfattning att det därför är motiverat att lyfta fram lärare, då de har ett särskilt ansvar för att eleverna ska nå de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Det bör därför av bestämmelsen också framgå att elevhälsans arbete ska ske i samverkan med lärare och övrig personal. Genom att tydligt peka ut att samverkan ska ske med lärare anser regeringen att det inte behöver förtydligas i bestämmelsen att samverkan ska ske på skolan. Det är enligt regeringen underförstått. Med övrig personal avses här att all personal på skolan har ett ansvar att utifrån sin funktion och sin kompetens bidra till arbetet med att främja lärande, utveckling och hälsa för eleverna. Det är viktigt att det finns former och förutsättningar för att det ska ske ett ömsesidigt utbyte och dialog mellan undervisande lärare och elevhälsan, på ett förebyggande plan, innan svårigheter för en elev uppstår.

Staffanstorps kommun ser inte att det föreslagna förtydligandet kommer att innebära någon förändring i nuvarande rutiner inom elevhälsans arbete. Kommunen anser att det redan är känt att elevhälsan främst ska vara hälsofrämjande och förebyggande och stödja elevernas utveckling mot målen. Regeringen delar kommunens bild såtillvida att det vid det här laget borde vara känt att arbetet ska vara främst förebyggande och hälsofrämjande. Trots det har Skolinspektionen under flera år i sina granskningar av skolor och huvudmän konstaterat brister i elevhälsans arbete. Precis som *Sveriges Skolledarförbund* uppger ägnar sig många skolor främst åt akut ärendehantering och har svårt att byta perspektiv mot det förebyggande och hälsofrämjande. Det talar enligt regeringens uppfattning för att det krävs ett förtydligande av att elevhälsans arbete ska bedrivas på individ- grupp- och skolenhetsnivå. I likhet med Sveriges Skolledarförbund anser regeringen att ett förtydligande av vad som ingår i elevhälsans uppdrag kan bidra till en stärkt förmåga att bryta gamla mönster och skifta från akut ärendehantering till ett förebyggande och hälsofrämjande fokus.

Sammantaget gör regeringen bedömningen att det finns skäl att förtydliga att elevhälsans uppdrag ska genomföras på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal för att motverka de brister i elevhälsans stöd- och elevhälsoarbete som finns.

Det finns skäl att förtydliga skollagen så att elevhälsan blir en del av skolans systematiska kvalitetsarbete

Av skollagen framgår det att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras även på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs (4 kap. 3 och 4 §§).

För att utveckla skolans verksamhet behöver det systematiska kvalitetsarbetet omfatta alla de faktorer som utgör viktiga förutsättningar för elevernas utveckling och lärande. Uppgifter och erfarenheter om skolans lärmiljöer och elevers hälsa, välbefinnande och stödbehov kan således utgöra viktig kunskap i skolans analysarbete. Den samlade elevhälsan utgör en viktig funktion i skolans kvalitetsarbete genom att samla in, analysera och sammanställa information som kan ligga till grund för verksamhetsutvecklingen. Den samlade elevhälsan har också en viktig funktion när det handlar om att bidra med sina olika professionsperspektiv och främja ett hälsofrämjande förhållningssätt.

Som angetts ovan har Skolinspektionen i sin granskning av elevhälsan konstaterat att elevhälsan sällan medverkar i skolans utvecklingsarbete och att det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete som bedrivs i de granskade skolorna mycket sällan omfattas av en tydlig strategi eller systematik för att utveckla arbetet. Enligt regeringen utnyttjas inte elevhälsans potential i alla skolor och på många håll saknas både förutsättningar och arbetssätt för de olika professionsperspektiven att bidra till en hälsofrämjande skolutveckling, vilket riskerar att drabba elevernas utveckling mot målen negativt. *Barnombudsmannen* anser att bakgrund av artiklarna 28 och 29 i barnkonventionen behöver det systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs hos huvudmän och på skolor i högre grad omfatta ett elevhälsoperspektiv och att det är bra att utredningen på ett så tydligt sätt lyfter fram detta i betänkandet. Regeringen bedömer att det finns skäl att förtydliga bestämmelsen i skollagen när det gäller elevhälsans roll i det systematiska kvalitetsarbetet.

Skolor där undervisningen inte i tillräcklig utsträckning anpassas till elevernas behov kännetecknas ofta av en bristande strategisk styrning, såsom avsaknad av tydliga mål och uppföljningssystem. Det faktum att huvudmän och rektorer ibland saknar kunskap om elevhälsans uppdrag och arbetssätt och om hälsoperspektivet i stort kan enligt regeringen vara en bidragande orsak till att dessa aspekter saknas i kvalitetsarbetet.

Regeringen anser, i likhet med *SPSM* och Skolverket, att elevhälsans delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet är ett fundament för hälsofrämjande skolutveckling. Utredningen föreslår att det i skollagen ska förtydligas att elevhälsan ska bidra till skolans kvalitetsarbete. Regeringen anser i likhet med Skolverket och *SPSM* att elevhälsan inte bara ska vara med och bidra till det systematiska kvalitetsarbetet utan vara en integrerad del av det. Regeringen föreslår därför att det i bestämmelsen ska framgå att elevhälsan ska vara en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Skolforskningsinstitutet, som tillstyrker förslaget, anser att elevhälsans deltagande i det systematiska kvalitetsarbetet i stället borde tydliggöras

genom ett tillägg i 4 kap. 4 § skollagen, som anger vilka på en skolenhet som ska delta i det systematiska kvalitetsarbetet. Regeringen bedömer emellertid att Skolforskningsinstitutets förslag skulle innebära en onödig detaljstyrning. I skollagen regleras redan att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever, som Skolforskningsinstitutet själva påpekar kan elevhälsans läsas in i kategorin övrig personal. Regeringen gör bedömningen att förslaget om förtydligande av elevhälsans uppdrag är tillräckligt eftersom den samlade elevhälsans kompetenser behöver involveras för att skolan ska leva upp till det förebyggande och hälsofrämjande uppdraget. Regeringen anser att lagstiftningen måste ta hänsyn till huvudmannens lokala förutsättningar genom att undvika onödig detaljstyrning. Regeringen bedömer därför att det inte behöver göras ett sådant tillägg i 4 kap. som Skolforskningsinstitutet föreslår.

Friskolornas riksförbund, som avstyrker förslaget, uppger att ett förtydligande av elevhälsans uppdrag är otillräckligt och att uppdraget bör konkretiseras med utvärderingsbara mål för elevhälsan. Förbundet uppger vidare att det annars blir helt omöjligt för elevhälsan att kunna bidra till skolans kvalitetsarbete. Enligt förbundet är det för alla som verkar inom skolan uppenbart att en skolas förbättringsmöjligheter bygger på ett ständigt pågående kvalitetsarbete. Regeringen är liksom Friskolornas riksförbund positiv till konkreta och utvärderingsbara mål. I skollagen framgår det dock redan att inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls (4 kap. 5 §). Enligt regeringen kan en ytterligare konkretisering av de målen medföra att huvudmannens förutsättningar att bedriva ett framgångsrikt systematiskt kvalitetsarbete på lokal nivå försvåras.

I sammanhanget bör även nämnas att regeringen i lagrådsremissen Skolans arbete med trygghet och studiero, beslutad denna dag, föreslår ett förtydligande av skollagens skrivningar om det systematiska kvalitetsarbetet som innebär att det blir tydligare för huvudmän att även elevhälsan kan utgöra en betydelsefull komponent i det systematiska kvalitetsarbetet. I nämnda lagrådsremiss föreslås att huvudmannen och rektorn, utöver att följa upp utbildningen, även ska analysera de bakomliggande orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Sammantaget anser regeringen att det finns skäl att förtydliga skollagen i fråga om elevhälsans roll i det systematiska kvalitetsarbetet på så sätt att elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete.

Elevhälsan ska samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten när behov finns

Av förarbetena till skollagen framgår att det är angeläget att samverkan sker med övrig hälso- och sjukvård samt med socialtjänsten (prop. 2009/10:165 s. 276). I elevhälsans arbete ingår det i dag att ha en omfattande samverkan med samhällsfunktioner utanför skolan som på olika sätt har med elever och deras familjer att göra. Samverkan kan vara såväl hälsofrämjande som förebyggande och åtgärdande. Det handlar om att elevhälsan kan ha behov att ha kontakt med t.ex. ungdomsmottagningar,

barn- och ungdomspsykiatri, socialtjänsten, barn- och ungdomsmottagningar, vårdcentraler, barn- och ungdomshabilitering, närpolis och idéburna organisationer. För vissa elever har personal inom elevhälsan ofta en viktig funktion att fylla när det gäller kontakter med dessa aktörer. Som angetts ovan finns det elever som behöver insatser från bl.a. hälso- och sjukvården och socialtjänsten för att klara sin skolgång och utvecklas i övrigt. Det är därför viktigt att det finns en god samverkan mellan skolan och dessa instanser eftersom brister i denna samverkan innebär en stor risk för de utsatta grupper av elever som har behov av detta.

Skolverket påpekar att samverkan behöver ske mer än vid behov. För att barn och unga i behov av stöd ska få detta stöd, från flera verksamheter samordnat, behövs enligt myndigheten, ett långsiktigt tvärprofessionellt samarbete. Enligt Skolverket bygger det på att det finns en gemensam målbild, samsyn och fastlagd struktur för arbetet.

Regeringen instämmer med Skolverkets uppfattning om grunderna för en framgångsrik samverkan. Det behövs strukturer för samverkan kring främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Det kan räcka med ett väl utvecklat informationsutbyte mellan relevanta aktörer. Men ibland krävs ytterligare insatser för att samordna och tydliggöra ansvars- och rollfördelning i planering, genomförande och uppföljning av arbetet, särskilt vid insatser för en enskild elev. Regeringen delar *Skolväsendets överklagandenämnds* bedömning, att förslaget kan bidra till att möjliggöra en mer behovsanpassad och positiv kunskapsutveckling för eleven. Även SPSM understryker vikten av elevhälsans uppdrag gällande samverkan med hälso- och sjukvården och socialtjänsten utifrån det sammanhang som barn och elever befinner sig i och för ett hållbart och sammanhållet stöd över tid. Detta är enligt SPSM särskilt viktigt för barn och elever med funktionsnedsättning.

Huvudmännen kan ha vitt skilda förutsättningar för sitt elevhälsoarbete. Med hänsyn till detta är det viktigt att regelverket inte är alltför detaljstyrande. Regeringen bedömer att det därför är tillräckligt att ange att samverkan ska ske vid behov och att det inte är lämpligt att i detalj anges när samverkan ska ske. Det finns heller inte skäl att, såsom *Folkhälsomyndigheten* föreslår, revidera bestämmelsen så att det även framgår vilka andra instanser som elevhälsan kan samverka med.

Lärarnas Riksförbund, som tillstyrker förslaget, poängterar vikten av att kunskapsuppdraget står i centrum för skolans och elevhälsans uppdrag och anser att annan problematik ska i så stor utsträckning som möjligt hänvisas till hälso- och sjukvården eller socialtjänsten. Enligt regeringen innebär det föreslagna förtydligandet att elevhälsan ska samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten när behov finns, inte att kunskapsuppdraget utmanas. Skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar som innebär att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling och bidra med åtgärder och anpassningar för varje enskild elev i behov av särskilt stöd. Om lösningen för att undanröja ett sådant hinder är kopplat till en elevs kontakt med andra instanser i samhället är det rimligt att elevhälsans uppdrag förtydligas i detta avseende, genom att elevhälsan samverkar med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Staffanstorps kommun, som avstyrker förslaget, uppger att samverkan med sjukvård och socialtjänst redan sker inom ramen för elevhälsans arbete och konstaterar att utredningen inte föreslår något förtydligande kring ansvarsfördelning mellan dessa myndigheter, vilket det finns behov av. Precis som Staffanstorps kommun påpekar och som framgår ovan ingår det redan i dag att elevhälsan ska samverka med bl.a. hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Trots det fungerar i dag, som *Stockholms universitet* påpekar, skolan och hälsovården ofta som parallella system fast de många gånger arbetar med samma elever. Ansvar för att skapa en förtroendefull och ändamålsenlig samverkan är gemensamt för berörda verksamheter och ett misslyckande kan innebära förödande konsekvenser för enskilda barn och ungdomar. Även *Hjärnfonden* pekar på att många barn behöver stöd över en längre tid och att det ofta saknas samverkan. Det är särskilt viktigt för barn och elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Enligt regeringen innebär en utvecklad samverkan en förbättrad möjlighet till ökad kunskapsutveckling hos elever.

Sammanfattningsvis anser regeringen att det av skollagen uttryckligen bör framgå att elevhälsan ska samverka med hälso- och sjukvård och med socialtjänsten när behov finns.

4.3 Regleringen av elevhälsans specialpedagogiska kompetens behöver förtydligas

I skollagen anges att det inom elevhälsan ska finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses (2 kap. 25 § andra stycket). Enligt förarbetena till bestämmelsen behöver tillgång till specialpedagogisk kompetens inte enbart syfta på personer med specialpedagogutbildning, utan kan också innefatta t.ex. speciallärare eller en skolledare med särskilt ansvar för specialpedagogiska insatser på skolan (prop. 2009/10:165 s. 278).

Kartläggningar och rapporter pekar på att den specialpedagogiska kompetensen allmänt behöver stärkas i undervisningen. Av exempelvis Skolverkets rapport *Tillgängliga lärmiljöer - en nationell studie av skolhuvudmännens arbete för grundskoleelever med funktionsnedsättning* (rapport 404:2016) framgår att lärare ofta ser och förstår att vissa elever behöver extra anpassningar och särskilt stöd, men att lärarna därefter i stor utsträckning saknar möjlighet och kompetens att själva stödja och anpassa undervisningen på lämpligt vis. I rapporten anges att drygt fyra av tio huvudmän anser att bristande kompetens hos lärare är ett hinder i arbetet med att motverka pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningar. Här har samverkan med elevhälsan, och särskilt den specialpedagogiska kompetensen inom elevhälsan, en betydelsefull roll.

Enligt utredningen upptäcks t.ex. inte elevers behov av stödsatser i tid och utredningar av elevers behov av särskilt stöd tar i många fall allt för lång tid. Ibland dröjer det även länge innan stödsatserna sätts in och många elever får inte stöd i den omfattning som de skulle behöva. De insatser som ges svarar inte heller i tillräcklig utsträckning mot elevernas stödbehov. Utredningen poängterar också att många lärare efterfrågar ökade kunskaper när det gäller att utforma adekvata stödsatser för

eleverna. I detta arbete brister ofta samarbetet med elevhälsan, som skulle kunna vara ett stöd i detta. För att fler elever ska nå målen för sin utbildning behöver regleringen som rör tillgången till den specialpedagogiska kompetensen förtydligas.

4.4 Krav på tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsan

Regeringens förslag: Det ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsans specialpedagogiska insatser.

Utredningens förslag Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En klar majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. Detta gäller bl.a. *Statens skolverk*, *Statens skolinspektion*, *Barnombudsmannen*, *Folkhälsomyndigheten*, *Socialstyrelsen*, *majoriteten av kommunerna*, *Autism- och Aspergerförbundet*, *Idébarna skolors riksförbund*, *Läraryrket förbundet*, *Riksförbundet Attention*, *Riksförbundet för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning (FUB)*, *Sveriges Kommuner och Regioner* och *Sveriges Skolledarförbund*. Vissa av de tillstyrkande instanserna har dock synpunkter i vissa delar som redogörs för nedan.

Statens skolverk ser positivt på att den eller de personer som företräder den specialpedagogiska kompetensen inom elevhälsan bör tjänstgöra som specialpedagog eller speciallärare. *Riksförbundet Attention* ser utredningens förslag om krav på specialpedagog eller speciallärare inom elevhälsan som en självklarhet. *Sveriges Skolledarförbund* uppger att den specialpedagogiska kompetensen inom elevhälsan behöver stärkas. Enligt förbundet är specialpedagogen en ovärderlig resurs som har möjlighet att binda samman de olika professionernas perspektiv till en fungerande enhet. *Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft* anser att specialpedagoger och speciallärare, som är den yrkesgrupp som arbetar nära elever och lärare, ska ha ett större inflytande än i dag och ser därför att de är en mycket viktig och en självklar del av elevhälsan. *Malmö kommun* anser att den specialpedagogiska kompetensen inom elevhälsan behöver stärkas genom att ett krav ställs på tillgången av en sådan kompetens. *Haninge kommun* är positiv till förslaget och påpekar att speciallärare och specialpedagoger redan ingår i dag i elevhälsan vid många skolor och är en viktig kompetens i elevhälsoarbetet.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) välkomnar att förslaget inte innebär något specifikt utbildningskrav, då det skulle vara svårt för kommuner med rekryteringsutmaningar att leva upp till en sådan reglering. *Statens skolinspektion* anser att förslaget på ett positivt sätt förstärker den tidigare regleringen men att det behöver förtydligas vad tjänstgöring innebär i fråga om personernas utbildningsbakgrund och i fråga om tjänstgöringens förläggande och utformning. *Läraryrket förbundet* tillstyrker förslaget men anser att ska krävas en genomgången speciallärar- eller specialpedagogutbildning. *Malmö universitet* anser att elevhälsan ska representeras både av kompetens med specialpedagogexamen och speciallärarexamen. *Karlstad universitet* påtalar att utbildningen till de olika befattningarna inte har

samma inriktning eller examensmål. Universitetet föreslår, i likhet med *Lärarnas Riksförbund*, att kravet blir att specialpedagog ska ingå i elevhälsan och att speciallärare ska ingå som en kompetens i lärarkollektivet.

Stockholms universitet bedömer bl.a. att förslaget är ett steg i rätt riktning för att åtgärda de skillnader i kvalitet och brister som har uppmärksamrats i utredningen och i tidigare utvärderingar. Den tidigare benämningen om tillgång till "specialpedagogisk kompetens" garanterade inte alltid tillgång till en avancerad specialpedagogisk kompetens, utan det kunde vara tillräckligt med en genomgången kortare kurs i specialpedagogik.

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och Hjärnfonden avstyrker förslaget och invänder mot bedömningen att det inte går att ställa krav på examen för dem som innehar uppdraget. *SPSM* välkomnar dock utredningens bedömning att den specialpedagogiska kompetensen behöver stärkas men anser att det ska krävas speciallärare och specialpedagog för elevhälsans specialpedagogiska insatser.

Friskolornas riksförbund avstyrker förslaget med hänvisning till bristen på utbildade speciallärare och specialpedagoger och anser därför att kraven i skollagen inte ska skärpas innan bristen åtgärdats. *Internationella Engelska Skolan* instämmer med utredningen i att den specialpedagogiska kompetensen behöver stärkas men avstyrker förslaget med hänvisning till att specialpedagoger med examen från svenska utbildningsinstitut saknar grundläggande kunskaper i kartläggning av elevers behov av stöd samt i utformandet av åtgärdsprogram. Enligt *Internationella Engelska Skolan* är det viktigt att personal med specialpedagogisk kompetens tillåts arbeta som speciallärare även om man saknar examen.

Skälen för regeringens förslag

Det ska finnas krav på tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsans specialpedagogiska insatser

För att åtgärda bristerna i skolans arbete med att skapa pedagogiska, psykosociala och fysiska lärmiljöer som ger rimliga förutsättningar för alla elever att nå målen för sin utbildning ligger ett stort ansvar på en fungerande elevhälsa. Många lärare saknar i dag tillräcklig kompetens för att kunna anpassa undervisningen efter elevernas behov och efterfrågar stöd från elevhälsan som på många håll brister i att leva upp till sitt uppdrag. Både utformning och uppföljning av stödåtgärder fungerar bättre när lärare samverkar med specialpedagog eller speciallärare, vilket ligger till grund för regeringens förslag att elevhälsans uppdrag bl.a. ska förtydligas i fråga om samverkan med lärare och övrig skolpersonal, som redogjorts för i avsnitt 4.2.

I likhet med *Sveriges Skolledarförbund* anser regeringen att den specialpedagogiska kompetensen inom elevhälsan behöver stärkas. Regeringen delar även *Skolverkets* uppfattning att arbetet med specialpedagogiska insatser ska ske i nära samarbete med lärare och skolans övriga personal för att främja elevernas hälsa och lärande i utveckling mot utbildningens mål. Gällande bestämmelser, som innebär att det inte finns något krav på tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsans specialpedagogiska insatser, är enligt regeringen otillräckliga i detta avseende. Regeringen föreslår därför att skollagen förtydligas så att det

framgår att det ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsans specialpedagogiska insatser.

Det kan antas att regeringens förslag inte innebär någon förändring för majoriteten av skolor som redan i dag låter speciallärare eller specialpedagoger företräda den specialpedagogiska kompetensen inom elevhälsan. Bland annat *Haninge kommun* framför att speciallärare eller specialpedagog redan ingår i elevhälsan vid många skolor. Enligt regeringen kan förslaget för vissa skolor dock innebära en skärpning. Som *Skolinspektionen* framför finns det stora variationer avseende såväl arbetsuppgifter som utbildning och yrkesbakgrund hos den elevhälso-personal som ska tillgodose elevernas behov av specialpedagogiska insatser. Det är därför en viktig signal om att den specialpedagogiska kompetensen inom elevhälsan behöver uppgraderas och jämföras med vad som gäller för övriga lagstadgade professioner inom elevhälsan. Regeringen anser att den skillnad som i dag finns mellan elevhälsans professioner är omotiverad och att den specialpedagogiska kompetensen behöver likställas med vad som gäller för de andra lagstadgade professionerna inom elevhälsan. För de skolor som i dag utnyttjar möjligheten att t.ex. låta en biträdande rektor företräda den specialpedagogiska kompetensen, där det samtidigt finns utmaningar och brister inom skolans stöd- och elevhälsoarbete, innebär förslaget en nödvändig skärpning. Som *Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft* framför är specialpedagoger och speciallärare en mycket viktig och självklar del av elevhälsan. Regeringen bedömer att det föreslagna kravet kommer att leda till att vissa huvudmän behöver organisera sig så att redan anställda specialpedagoger eller speciallärare kan ingå i den samlade elevhälsan. Det bedöms få positiva effekter för skolors förutsättningar att leva upp till elevhälsans uppdrag, men också för enskilda elevers måluppfyllelse. Andra huvudmän kommer att behöva rekrytera specialpedagoger eller speciallärare, vilket är rimligt enligt regeringens bedömning.

Regeringen föreslår således att skollagen ska förtydligas så att det framgår att det ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsans specialpedagogiska insatser.

De som tjänstgör som specialpedagoger eller speciallärare inom elevhälsan bör ha adekvat utbildning som svarar mot behoven.

Regeringens förslag innebär inte att det uppställs något absolut krav på examen för de specialpedagoger eller speciallärare som ska ingå i den samlade elevhälsan, vilket *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Funktionsrätt Sverige* och *Hjärnfonden* invänder mot. Regeringen bedömer att det i dagsläget, givet den brist på utbildad personal som råder, saknas rimliga förutsättningar för att ställa ett absolut krav på att den som anställs som speciallärare eller specialpedagog ska ha en sådan examen. Regeringen anser dock, i likhet med Skolverket, att huvudmännen bör sträva efter att de som anställs som specialpedagog eller speciallärare också ska ha en sådan examen.

Av Skolverkets lärarprognos 2021 (dnr 5.1.3–2020:1396) framgår att om nuvarande mönster består beräknas den framtida examinationen av speciallärare och specialpedagoger vara tillräckligt stor för att täcka behovet fram till år 2035. Enligt prognosberäkningarna kan den framtida

examinationen av specialpedagoger komma att överstiga behovet något med nuvarande mönster. Antalet nybörjare har enligt rapporten ökat starkt under det senaste decenniet, vilket främst beror på att speciallärarutbildningen återinfördes år 2008 efter ett uppehåll sedan 1990-talets början. Mot den bakgrunden anser regeringen att förslaget i denna lagrådsremiss bör ses som ett första steg mot en skarpare reglering, med ett framtida krav på examinerade specialpedagoger eller speciallärare inom elevhälsan. I anslutning till *Internationella Engelska Skolans* invändning mot förslaget bör det nämnas att förslaget rör elevhälsans specialpedagogiska insatser, inte specialpedagogiska insatser i verksamheten i stort.

Regeringen delar *Sveriges Kommuner och Regioners (SKR)* uppfattning att förslaget har ett signalvärde och att det kan vara svårt för kommuner med rekryteringsutmaningar att i dag leva upp till en skarp reglering med ett examenskrav som bl.a. SPSM förordar. Regeringen anser dock att huvudmännen bör sträva efter att de som anställs som specialpedagog eller speciallärare också ska ha en sådan examen. *Friskolornas riksförbund* anser att bristen på specialpedagoger och speciallärare innebär att lagstiftningen blir omöjlig att uppfylla och förespråkar att kraven kan höjas först när tillgången förbättrats. Till skillnad från *Friskolornas riksförbund* anser regeringen att det föreslagna förtydligandet bidrar till att stärka statusen för den specialpedagogiska kompetensen inom elevhälsan, även om det i dag finns en brist på utbildade specialpedagoger och speciallärare. Förslaget kan, som anförts ovan, också bidra till att vissa huvudmän genomför nödvändiga organisatoriska förändringar som i sin tur leder till att fler specialpedagoger eller speciallärare får ett större inflytande i elevhälsoarbetet. Regeringens förslag är dock inte tänkt att hindra att den specialpedagog eller speciallärare som ingår i elevhälsan även kan ha andra uppdrag på skolan, t.ex. som speciallärare som arbetar med stödinsatser riktade mot enskilda elever. Förslaget är heller inte tänkt att styra hur skolor som har flera speciallärare eller specialpedagoger ska organisera sitt arbete.

Regeringen instämmer inte i Skolinspektionens bedömning att det behöver förtydligas vad en tjänstgöring innebär i fråga om utbildningsbakgrund. En huvudman är redan i dag skyldig att tillhandahålla sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

5 En garanti för tidiga stödinsatser i grundskolan

5.1 Det saknas i dag en garanti för tidiga stödinsatser för elever i grundskolan

Nuvarande garanti för tidiga stödinsatser

Sedan den 1 juli 2019 finns bestämmelser i skollagen (2010:800) om en garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen, grundskolan, special-

skolan och sameskolan. Garantin för tidiga stödinsatser omfattar förskoleklassen och lågstadiet. Den består av flera led för att säkerställa att elever i behov av stödinsatser får rätt stöd i rätt tid (3 kap. 4–4 b §§). I förskoleklassen ska det utifrån ett nationellt kartläggningsmaterial genomföras en kartläggning av elevers matematiska tänkande och språkliga medvetenhet. I årskurs 1 och 3 (årskurs 4 i specialskolan) genomförs nationella bedömningsstöd och nationella prov. Om det utifrån användningen av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov finns en indikation på att en elev i förskoleklassen eller i lågstadiet inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås i svenska, svenska som andraspråk eller matematik i årskurs 1 och 3 i grundskolan eller i årskurs 4 i specialskolan, ska ansvarig förskollärare eller lärare göra en särskild bedömning av elevens kunskapsutveckling. Bedömningen ska avgöra om eleven är i behov av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller särskilt stöd för att nå de kunskapskrav som ska uppnås. Om ett sådant behov finns ska det göras en planering av extra anpassningar eller en anmälan till rektorn för att utreda behovet av särskilt stöd. Om det direkt kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås behöver en särskild bedömning inte göras. Åtgärder ska i sådana fall sättas in skyndsamt. Vidtagna extra anpassningar ska följas upp i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet. Resultatet av uppföljningen ska överföras till ansvarig lärare i nästa årskurs. Den särskilda bedömningen samt planering och uppföljning av extra anpassningar ska som huvudregel genomföras i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens. Garantin ska anses vara uppfylld när de åtgärder som garantin omfattar har vidtagits. I detta ingår att de extra anpassningar som har planerats också har genomförts och följts upp för att säkerställa att de gett resultat. Det är huvudmannen som har det övergripande ansvaret för detta, eftersom det är huvudmannens ansvar att utbildningen genomförs i enlighet med gällande författningar.

I dag gäller bestämmelserna om extra anpassningar, utredning om behovet av särskilt stöd och åtgärdsprogram i samtliga obligatoriska skolformer. Elever i grundsärskolan omfattas dock inte av bestämmelserna om en garanti för tidiga stödinsatser. Inte heller elever i specialskolan som har en intellektuell funktionsnedsättning och som läser enligt grundsärskolans kursplaner omfattas av bestämmelserna.

Från och med den 1 juli 2022 kommer uttrycket kunskapskrav ersättas med uttrycket kriterier för bedömning av kunskaper (prop. 2021/22:36). I det följande används dock den nu gällande lydelsen kunskapskrav. Den ändrade lydelsen av bestämmelsen framgår av lagförslaget och författningskommentaren.

Styrdokumentet medger en garanti för tidiga stödinsatser i ämnen

För att en garanti för tidiga stödinsatser motsvarande den som finns i bl.a. grundskolan ska kunna införas i grundsärskolan behöver det finnas kunskapskrav som elevens kunskaper kan bedömas mot för att kunna bedöma om eleven är i behov av stödinsatser. I grundsärskolans läroplan anges att eleverna efter genomgången grundsärskola ska kunna använda det svenska språket i tal och skrift på ett nyanserat sätt och att de ska kunna

använda sig av matematiskt tänkande för vidare studier och i vardagslivet. För elever som läser ämnen i grundsärskolan finns det kunskapskrav i samma årskurser som för elever i grundskolan, skillnaden är dock att det i grundsärskolan saknas kunskapskrav för godtagbara kunskaper i läsförståelse i slutet av årskurs 1. I övrigt finns kunskapskrav för godtagbara kunskaper i slutet av årskurs 3, kunskapskrav i slutet av årskurs 6 och i slutet av årskurs 9 för ämnena svenska och svenska som andraspråk, matematik, samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen i såväl grundskolan som grundsärskolan. För övriga ämnen i både grundskolan och grundsärskolan finns enbart kunskapskrav i slutet av årskurs 6 och i slutet av årskurs 9. För elever som läser ämnesområden i grundsärskolan finns däremot enbart kunskapskrav för årskurs 9 efter elevens förutsättningar.

I 10 kap. 11 § skolförordningen (2011:185) anges att en huvudman är skyldig att använda sig av bedömningsstöd i årskurs 1 i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik i grundsärskolan. Bedömningsstöden i årskurs 1 i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik i grundskolan är på samma sätt som i grundsärskolan obligatoriska att använda (9 kap. 22 b § skolförordningen). I grundsärskolan finns även frivilliga bedömningsstöd i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik som riktar sig till övriga årskurser. För grundskolan finns också frivilliga bedömningsstöd i de olika ämnena.

Sammanfattningsvis finns det alltså en hög grad av samstämmighet när det gäller i vilka årskurser som det finns kunskapskrav för elever i grundskolan och elever som läser ämnen i grundsärskolan. Kunskapskraven överensstämmer också såtillvida att de tar sikte på att eleverna ska lära sig läsa, skriva och räkna. Som anges ovan finns det en skyldighet att använda de nationella bedömningsstöden i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i både grundskolan och grundsärskolan. Således finns det strukturella förutsättningar som underlättar införandet av en garanti för tidiga stödinsatser för elever som läser svenska, svenska som andraspråk och matematik i grundsärskolan.

5.2 Det ska införas en garanti för tidiga stödinsatser i grundsärskolan

Regeringens förslag: Den befintliga garantin för tidiga stödinsatser ska utvidgas till att omfatta även elever som läser ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik enligt grundsärskolans kursplaner. Syftet med garantin ska vara att de elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner och har behov av stöd tidigt ska få de stödinsatser som behövs för att de ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3 i grundsärskolan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska bemyndigas att meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella bedömningsstöd i årskurs 3 för elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner.

Regeringens bedömning: Statens skolverk bör ges i uppdrag att ta fram nationella bedömningsstöd i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik för årskurs 3 i grundsärskolan.

Utredningens förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att det på höstterminen sista året på lågstadiet ska genomföras en uppföljning av de extra anpassningar som getts i svenska, svenska som andraspråk och matematik.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. Detta gäller bl.a. *Statens skolinspektion*, *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Skolväsendets överklagandenämnd*, *Skolforskningsinstitutet*, *Diskrimineringsombudsmannen (DO)*, *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering*, *IFAU*, *Statskontoret*, *Kammarrätten i Jönköping*, *Göteborgs universitet*, *Högskolan Kristianstad*, *Gävle*, *Norrköpings* och *Stockholms kommuner*, *Autism- och Aspergerförbundet*, *Friskolornas riksförbund*, *Funktionsrätt Sverige*, *Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB)*, *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*.

Diskrimineringsombudsmannen (DO) välkomnar förslaget och anser att en garanti har förutsättningar att förbättra möjligheten för elever med funktionsnedsättning att få tillgång till utbildning på lika villkor. *Gävle kommun*, *Sveriges Skolledarförbund* och *Riksförbundet för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning (FUB)* uppger att en garanti ger eleverna det stöd som de har rätt till för att nå så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. *Myndigheten för delaktighet (MFD)* uppger att grundsärskolan inte ska ses som en skolform med undantag utan följa med i skolans generella utveckling och elever ska ges bättre möjligheter att nå kunskapskraven.

Statens skolverk tillstyrker införandet av en garanti för tidiga stödinsatser i grundsärskolan men ser stora problem med skollagens nuvarande utformning eftersom regleringen om indikation genom bedömningsstöd riskerar att inte fånga upp alla de elever som garantin avser. *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)* tillstyrker förslaget men anser att en förutsättning för införandet av garantin i grundsärskolan är att lärare har hög kompetens om den heterogena målgruppen i grundsärskolan. *Folkhälsomyndigheten* ser att det behövs kompetens och insatser från samtliga professioner inom elevhälsan för att säkra kvaliteten på stödinsatserna och därmed att eleverna ska få likvärdiga förutsättningar att klara skolan. *Riksförbundet Attention* tillstyrker förslaget men anser att garantin behöver implementeras ändamålsenligt i grundskolan innan den som nästa steg ska börja omfatta även grundsärskolan.

Haninge kommun är positivt inställd till förslaget att utveckla bedömningsstöden men i och med den stora bristen på lärare med specialpedagogisk kompetens mot intellektuell funktionsnedsättning inom grundsärskolan kan det bli svårt att genomföra rätt analyser. *Gävle kommun* tycker att det är bekymmersamt att det inte föreslås en liknande garanti för elever som läser ämnesområden. *MFD* vill särskilt understryka att de elever som läser ämnesområdena inte möts av lägre förväntningar i och med att de inte får del av garantin. *FUB* uppger att eleverna som läser ämnesområden behöver en liknande garanti för att rätt stöd sätts in så tidigt som möjligt. *SKR* å andra sidan anser att det är rimligt att de elever som

läser ämnesområden inte omfattas av garantin. *Diskrimineringsombudsmannen* vill utöka åtgärdsgarantin till att omfatta ämnena teckenspråk och de nationella minoritetsspråken inom ramen för modersmål och anser att frågan bör utredas.

Leksands kommun är kritisk mot en ökad betoning på teoretiska färdigheter inom bl.a. grundsärskolan och ställer sig tvekan inför om det gynnar eleverna. *Lärarnas Riksförbund* finner det anmärkningsvärt att sarskolan ska behöva denna stödgaranti, då hela skolformen ska vara anpassad för elever som behöver extra stöd och anser att personalförsörjningen inom skolformen bör prioriteras framför andra reformer samt att huvudmännen bör tvingas upprätta en kompetensförsörjningsplan för att få behörig personal.

Läraryrket avstyrker förslaget mot bakgrund av att den garanti som införts i grundskolan inte är ändamålsenlig, utan inneburit en administrativ pålaga med ofta oklart syfte.

Skälen för regeringens förslag

Att kunna läsa, skriva och räkna är viktiga förmågor för alla elever

Förmågan att läsa, skriva och räkna är viktig för alla elever. Kunskaper i läsning, skrivning och matematik har avgörande betydelse för elevernas fortsatta skolgång men också för ökade möjligheter till delaktighet i samhället. Det är därför angeläget att så tidigt som möjligt minska andelen elever som har svårigheter eller kan komma att få svårigheter inom dessa områden.

I grundsärskolans läroplan anges att eleverna efter genomgången grundsärskola ska kunna använda det svenska språket i tal och skrift på ett nyanserat sätt och att de ska kunna använda sig av matematiskt tänkande för vidare studier och i vardagslivet. Som bestämmelserna om en garanti för tidiga stödinsatser i dag är utformade, där grundsärskolan är exkluderad, kan det uppfattas att dessa förmågor inte är lika viktiga för elever som läser ämnen enligt grundsärskolans läroplan som för elever i de övriga skolformerna där garantin gäller. Precis som *Diskrimineringsombudsmannen (DO)* framhåller kan garantin förbättra möjligheten för elever med funktionsnedsättning att få tillgång till utbildning på lika villkor. Regeringen delar *Myndigheten för delaktighet (MFD)* ståndpunkt att grundsärskolan ska följa med i skolans generella utveckling och regeringen anser därför att garantin för tidiga stödinsatser även ska omfatta elever som läser ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik enligt grundsärskolans kursplaner. Genom att utvidga garantin för tidiga stödinsatser till grundsärskolan understryks dessutom elevernas kunskapsutveckling som central samt vikten av att eleverna i denna skolform ges stöd att nå så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. På samma sätt som för övriga skolformer som omfattas av garantin bör den bestå av flera led som bl.a. innefattar särskilda bedömningar av elevernas kunskapsutveckling och att stödinsatser vidtas vid behov. Vidare bör stödinsatserna följas upp i slutet av elevens tid i lågstadiet och resultat överlämnas till läraren i nästa årskurs. Garantin kommer i stora delar motsvara den garanti som i dag finns i bl.a. grundskolan men kommer skilja sig mot den befintliga garantin vad avser t.ex. nationella prov. Nationella bedömningsstöd föreslås användas i årskurs 3 i grundsärskolan

för elever som läser enligt grundsärskolan kursplaner i stället för att använda nationella prov som i de övriga skolformerna. Förslaget innebär även att det bemyndigande som finns i skollagen utökas så att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om att nationella bedömningsstöd ska användas även i årskurs 3 i grundsärskolan för elever som läser enligt grundsärskolan kursplaner.

En likvärdig reglering är betydelsefull för eleverna

När garantin för tidiga stödinsatser infördes i grundskolan, specialskolan och sameskolan (prop. 2017/18:195) framhöll ett antal remissinstanser att garantin borde utökas till att även omfatta grundsärskolan. Vid den tidpunkten saknades dock beredningsunderlag för att kunna överväga en sådan utökning. Regeringen framhöll att garantin framöver borde utökas till att även omfatta grundsärskolan eftersom skyldigheten att använda bedömningsstöd i grundsärskolan finns. Regeringen ansåg också att när en elev går miste om garantin för tidiga stödinsatser efter att ha gått förskoleklass i grundskolan och därefter börjar i grundsärskolan, talar för att garantin framöver bör gälla i samtliga obligatoriska skolformer.

Som tidigare nämnts gäller garantin för tidiga stödinsatser sedan den 1 juli 2019 i samtliga obligatoriska skolformer förutom i grundsärskolan. Att garantin inte gäller för grundsärskolan kan uppfattas som att de grundläggande färdigheterna som att läsa, skriva och räkna skulle vara mindre viktiga i grundsärskolan än i övriga obligatoriska skolformer. Det är enligt regeringen ett starkt skäl för att införa en likartad reglering även i grundsärskolans ämnen. En garanti för tidiga stödinsatser är också till gagn för de elever i grundsärskolan som läser integrerat i grundskolan eller de elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner i specialskolan och som i dag inte omfattas av garantin.

Leksands kommun ställer sig tvekan inför om en ökad betoning på teoretiska färdigheter gynnar eleverna. Farhågan är att det innebär mycket arbete för skolorna till en marginell effekt. Regeringen gör dock bedömningen att kunna läsa, skriva och räkna är lika viktigt för eleverna i grundsärskolan som för elever i andra skolformer. Kunskaperna är viktiga både i deras dagliga liv och för deras framtida möjligheter till studier, arbete och delaktighet i samhället. Genom införandet av en garanti för tidiga stödinsatser i grundsärskolan är det regeringens förhoppning att fler elever ges möjlighet att uppnå dessa baskunskaper.

Lärarnas Riksförbund finner det anmärkningsvärt att grundsärskolan ska behöva denna stödgaranti, då hela skolformen ska vara anpassad för elever som behöver extra stöd. Enligt regeringen ska utbildningen i grundsärskolan inte ses som ett stöd i sig eller som en stödåtgärd för eleverna. En garanti för tidiga stödinsatser innebär ett fokus på färdigheter i att läsa, skriva och räkna utifrån elevernas förutsättningar och förstärker fokuset på att ge eleverna sådana färdigheter

Riksförbundet Attention anser att förslaget i sig är bra men poängterar att den garanti som infördes i grundskolan inte har gett önskat resultat i praktiken. Förbundet anser att garantin inte har implementerats med gott resultat i grundskolan på grund av att skolhuvudmän och rektorer och därmed lärare och pedagogisk personal generellt inte har fått tillräcklig information och resurser att kunna genomföra garantin. Garantin behöver

därför implementeras ändamålsenligt i grundskolan innan den som nästa steg ska börja omfatta även grundsärskolan.

Regeringen har gett Skolinspektionen i uppdrag att följa upp och utvärdera garantin för tidiga stödinsatser (U2018/03700, U2018/03704 och U2021/02259). En första delredovisning av uppdraget lämnades i december 2020 (U2020/06724). Ytterligare en delredovisning sker i december 2022 och uppdraget slutredovisas i december 2024. Skolinspektionen anger i sin delredovisning att det finns områden där garantin ännu inte fungerar som avsett. Skolinspektionens iakttagelser pekar på att förutsättningar för garantins genomförande inte alltid har funnits på plats. Det handlar enligt myndigheten t.ex. om att lärare inte varit väl förberedda inför arbetet med garantin under höstterminen 2019 samt att rektors beslut och rutiner för att avsätta tid för lärares planering, fördela personella resurser och att se till att det finns en samsyn om begreppen i garantin inte varit tillräckliga. Ibland har också tillgången till personal med specialpedagogisk kompetens saknats i förskoleklassen. Orsakerna till de brister som Skolinspektionen iakttagit kan enligt myndigheten vara att relativt kort tid har förlöpt sedan garantin infördes. Därtill har covid-19-pandemin påverkat förutsättningarna för garantins genomförande, bl.a. har garantin under det första läsåret inte kunnat tillämpas i sin helhet eftersom de nationella proven i årskurs 3 ställdes in vårterminen 2020. I Skolinspektionens uppdrag ingick även att analysera om och i så fall hur lärarnas administrativa arbete påverkas av garantin. I ovan nämnda delredovisning anger myndigheten att den på grund av covid-19-pandemin behövt begränsa utvärderingens inplanerade datainsamling och därför ännu inte haft möjlighet att analysera om och i så fall hur lärarnas administrativa arbete påverkats av garantin. Regeringen delar därför inte *Läraryrket* synpunkt att garantin har inneburit en administrativ påfåra med ofta oklart syfte. Vidare bedömer regeringen att det som framkommit i redovisningen inte medför att man bör vänta med att införa en garanti för tidiga stödinsatser i grundsärskolan. Om Skolinspektionens slutliga utvärdering visar att garantin för tidiga stödinsatser skulle behöva justeras i något avseende är det regeringens uppfattning att det finns fördelar om grundsärskolan vid det tillfället omfattas av garantin.

Även DO:s förslag att utreda huruvida ämnena teckenspråk och de nationella minoritetsspråken inom ramen för modersmål ska ingå i garantin är en fråga som behöver hanteras samlat för hela garantin. I förarbetena till garantin för tidiga stödinsatser konstaterades att garantin omfattar ämnen som bedöms viktiga för att även kunna inhämta nödvändiga kunskaper i andra ämnen. Eftersom det rör sig om grundläggande ämnen gjordes bedömningen att det finns en risk för att detta särskilda fokus urvattnas och att syftet med garantin motverkas om ytterligare ämnen inkluderas (prop. 2017/18:195 s. 35). Regeringen ser inte någon anledning att göra en annan bedömning när en garanti för tidiga stödinsatser införs i grundsärskolan.

Garantin bör ta sin utgångspunkt i bedömningsstöd

Syftet med garantin för tidiga stödinsatser är att elever som har behov av stöd tidigt ska få de stödinsatser som behövs för att de ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i svenska, svenska som andraspråk

och matematik. Genom att utvidga den befintliga garantin till de elever som läser ämnen enligt grundsärskolans läroplan säkerställs att dessa elever ges det stöd de har rätt till för att nå så långt de kan utifrån sina förutsättningar. Regeringen gör bedömningen att det är rimligt att garantin, på samma sätt som i grundskolan, tar sin utgångspunkt utifrån användningen av de nationella bedömningsstöden som finns i årskurs 1 och de nationella bedömningsstöden i årskurs 3 för elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner.

Skolverket tillstyrker förslaget men ser stora problem med skollagens nuvarande utformning eftersom regleringen om indikation genom bedömningsstöd riskerar att inte fånga upp alla elever som garantin avser. Myndigheten framhåller att det finns särskilda svårigheter att konstruera ett bedömningsstöd i grundsärskolan som kan visa en indikation på att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som senare ska uppnås. För elever med intellektuell funktionsnedsättning bör en sådan indikation kunna visas även i andra situationer än enbart genom användning av ett nationellt bedömningsstöd i grundsärskolan. Skolverket anser därför att det bör ses över hur detta ska regleras i skollagen för att säkerställa att syftet med förslaget uppnås och att elevperspektivet beaktas. Regeringen konstaterar att den reglering som Skolverket efterfrågar redan finns i dag. Alla elever, oavsett skolform, ska enligt skollagen få det stöd som de har rätt till bl.a. om det på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås (3 kap. 5 och 7 §§). För att garantin för tidiga stödinsatser ska ha avsedd effekt är det dock viktigt att fånga upp alla elever som kan ha behov av stödinsatser för att ha möjlighet att lära sig läsa, skriva och räkna. Genom användandet av de nationella bedömningsstöden kan de mer svårbedömda eleverna identifieras. Därför ska det göras en särskild bedömning om det finns en indikation på att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås.

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) framför att det är viktigt att lärare har hög kompetens om målgruppen i grundsärskolan och om generella och individuella anpassningar i lärmiljön för att ge förutsättningar för varje elev att utvecklas så långt som möjligt. Regeringen kan konstatera att huvudmannen enligt skollagen redan har en skyldighet att säkerställa att sådan kompetens finns hos lärarna som undervisar i grundsärskolan. Vidare delar regeringen *Folkhälsomyndighetens* ståndpunkt att det behövs kompetens och insatser från samtliga professioner inom elevhälsan för att säkra kvaliteten på stödinsatserna och därmed att eleverna ska få likvärdiga förutsättningar att klara skolan. Det finns redan i dag krav på sådan kompetens i skolan då det i bestämmelserna anges att det för eleverna i bl.a. grundsärskolan ska finnas elevhälsa och att den ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål, (2 kap. 25 § skollagen). Regeringen har i Skolverkets och SPSM:s regleringsbrev för 2022 dessutom gett myndigheterna i uppdrag att gemensamt genomföra kompetensutvecklingsinsatser för lärare som undervisar i bl.a. grundsärskolan.

Skyldigheten att använda obligatoriska bedömningsstöd i årskurs 3 behöver regleras

Som anges ovan innebär införandet av en garanti för tidiga stödinsatser att det utifrån användandet av ett nationellt bedömningsstöd ska genomföras en särskild bedömning av elevens kunskapsutveckling om det finns indikationer som visar att en elev inte kommer att nå kunskapskraven i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. I dag finns det bemyndiganden i skollagen (29 kap. 28 a) som anger att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningmaterial i förskoleklassen och nationella bedömningsstöd i årskurs 1 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan. För att det ska vara möjligt att genomföra garantin även i grundsärskolan föreslår regeringen att nämnda bemyndigande i 29 kap. 28 a § skollagen utökas så att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om att nationella bedömningsstöd ska användas även i årskurs 3 för elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner.

Det bör krävas att en särskild bedömning genomförs

En garanti för tidiga stödinsatser handlar både om att tidigt identifiera elever i behov av stödinsatser och att skyndsamt sätta in åtgärder. Som tidigare nämnts ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling om det utifrån användning av ett bedömningsstöd finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås i årskurs 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik för elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner.

Den särskilda bedömningen ska, om det efter bedömningen kan befaras att eleven inte kommer att uppnå de kunskapskrav som anges, leda till att eleven skyndsamt ges det stöd han eller hon behöver för att utveckla färdigheter i att läsa, skriva och räkna. I den särskilda bedömningen behöver det vägas in om och hur en intellektuell funktionsnedsättning och eventuella ytterligare funktionsnedsättningar kan påverka elevens lärande. Det är angeläget att bl.a. upptäcka om eleven har svårigheter i sin läs- och skrivutveckling som inte kan kopplas till den intellektuella funktionsnedsättningen i sig.

Haninge kommun uppger att bristen på lärare med specialpedagogisk kompetens mot intellektuell funktionsnedsättning som finns inom grundsärskolan kan leda till att det bli svårt att göra rätt analyser. Kommunen menar vidare att de specialpedagoger som generellt finns i grundskolan oftast inte har den kompetens som behövs för att göra de bedömningar som krävs. Lärarnas Riksförbund uppger att personalförsörjningen bör prioriteras framför andra reformer och att det undantag från kravet på legitimerade lärare som finns för bl.a. grundsärskolan bör tas bort och att huvudmännen bör tvingas upprätta en kompetensförsörjningsplan för att få behörig personal. I likhet med Haninge kommun och Lärarnas Riksförbund delar regeringen uppfattningen om att det i dag finns en brist på behöriga och legitimerade lärare i bl.a. grundsärskolan. I propositionen *Vissa insatser för ökad lärarkompetens* (prop. 2020/21:152) har regeringen bedömt att det fortsättningsvis finns behov av bestämmelser som under en övergångsperiod skapar förutsättningar för lärare med lång erfarenhet av

undervisning i bl.a. grundsärskola att fortsätta att undervisa och besluta om betyg trots att de saknar behörighet. Detta då behörighetsläget de närmaste åren förväntas vara fortsatt kritiskt. Att inte låta lärare som saknar legitimation undervisa skulle enligt regeringens mening innebära en förlust av gedigen kompetens och erfarenhet, vilket med hänsyn till den akuta lärarbristen inte bedöms försvarbart. Regeringen har därutöver vidtagit ett flertal åtgärder för att förbättra tillgången till lärare och möjliggöra för lärare att vidareutbilda sig för att avlägga speciallärarexamen eller specialpedagogexamen. Sedan hösten 2011 erbjuds fortbildningsinsatsen Lärarlyftet (tidigare Lärarlyftet II), som syftar till att legitimerade lärare ska bli behöriga i alla de skolformer, ämnen och årskurser som de undervisar i. För att säkerställa att alla elever som behöver specialpedagogiskt stöd ges tillgång till det, och ge fler förskollärare och lärare möjlighet att utöka sin kompetens, vidgade regeringen under 2016 Lärarlyftet. Förutom speciallärarexamen med inriktning mot utvecklingsstörning, erbjuds även inriktning mot språk-, läs- och skrivutveckling, matematikutveckling, dövhet eller hörselskada, synskada och grav språkstörning. En huvudman kan få statsbidrag enligt förordningen (2007:222) om statsbidrag för fortbildning av lärare för de lärare i huvudmannens organisation som deltar i Lärarlyftet. För att särskilt locka till speciallärarutbildningar inom Lärarlyftet höjde regeringen 2016 statsbidraget. Under 2016 förbättrades villkoren ytterligare för de huvudmän som har förskollärare och lärare som utbildar sig till speciallärare eller specialpedagog eller deltar i utbildning i svenska som andraspråk. Förbättringen består i att det sökbara statsbidraget nu täcker delar av deltagarens lönekostnad under utbildningstiden. I februari 2020 beslutade regeringen även att Lärarlyftet skulle förlängas till och med år 2025 och att målgruppen skulle utvidgas så att fler lärare får möjlighet att komplettera sin utbildning och bli behöriga att undervisa i fler ämnen, årskurser och skolformer. Regeringen beslutade 2016 förordningen (2016:400) om statsbidrag för personalförstärkning inom elevhälsan och när det gäller specialpedagogiska insatser och för fortbildning när det gäller sådana insatser, som syftar till att lärare i bl.a. grundsärskolan och specialskolan ska avlägga en speciallärarexamen eller specialpedagogexamen. Statsbidraget är utformat så att läraren kan studera och fortsatt erhålla 80 procent av sin lön. Regeringen har även tillfört medel för en utbyggnad av speciallärar- och specialpedagogutbildningarna som beräknas motsvara 450 helårsstudenter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 16 avsnitt 9.2.1). Regeringen delar även Lärarnas Riksförbunds synpunkt att det är av stor vikt att huvudmän skärper sitt arbete med och planering för att underlätta vidareutbildning av obehöriga lärare. I och med införandet av en garanti för tidiga stödinsatser i grundsärskolan behöver huvudmännen säkerställa att det inom organisationen finns personal med sådan specialpedagogisk kompetens som krävs för att en särskild bedömning ska kunna göras.

Det behövs fortsatt inga kunskapskrav i årskurs 1

Som anges ovan kommer garantin kommer i stora delar motsvara den garanti som i dag finns i bl.a. grundskolan men kommer skilja sig i vissa avseenden.

I grundskolan finns, som nämnts tidigare, kunskapskrav för godtagbara kunskaper i läsförståelse i slutet av årskurs 1 och i matematik i årskurs 3. I grundsärskolan finns det i dag inte några kunskapskrav för godtagbara kunskaper i läsförståelse i svenska eller svenska som andraspråk i slutet av årskurs 1 men däremot i årskurs 3. Vidare finns det likt grundskolan enbart kunskapskrav för godtagbara kunskaper i årskurs 3 i matematik. För elever i grundsärskolan kan det vara en stor variation på hur snabbt enskilda elever utvecklas språkligt och det är relativt vanligt med en försenad språkutveckling. Det innebär att det ofta kan ta längre tid för elever i grundsärskolan att lära sig läsa än för elever i grundskolan. Regeringen gör bedömningen att det är fullt möjligt att genomföra en särskild bedömning mot kunskapskrav i årskurs 3 i läsning i grundsärskolan, på samma sätt som det är möjligt att göra en särskild bedömning i årskurs 3 i matematik i grundskolan. Det saknas därför skäl att införa kunskapskrav i läsförståelse i slutet av årskurs 1 i grundsärskolan.

Inga nationella prov ska användas i årskurs 3 ...

Eftersom betygen inte har samma funktion för grundsärskolans elever som för exempelvis grundskolans är det enligt regeringen inte önskvärt att införa nationella prov i grundsärskolan. Det är dock fortsatt angeläget att följa upp kunskapsutvecklingen för de elever som läser svenska, svenska som andraspråk och matematik enligt grundsärskolans kursplaner under sista året i lågstadiet. Som angetts ovan föreslår regeringen att det ska införas ett bemyndigande om att nationella bedömningsstöd ska användas i årskurs 3 för elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner. Genom användningen av dessa får skolan kunskap om vilket stöd och vilka utmaningar eleverna behöver.

... men en uppföljning ska genomföras i slutet av lågstadiet

För att garantin ska anses var uppfylld behöver de åtgärder som ingår ha vidtagits. En del av dessa åtgärder är bl.a. att vidtagna extra anpassningar ska följas upp i slutet av lågstadiet. Resultatet av uppföljningen ska överföras till ansvarig lärare i nästa årskurs. Utredningen föreslår att det på höstterminen sista året på lågstadiet ska genomföras en uppföljning av vidtagna extra anpassningar i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Detta för att det ska vara möjligt att vidta åtgärder under den resterande tiden av läsåret om det finns indikationer på att det behövs. Det föreslås inte att insatserna ska följas upp i slutet på lågstadiet. Denna ordning skiljer sig från hur garantin är utformad i de övriga skolformerna. Enligt regeringen är det ofrånkomligt att garantin i vissa delar skiljer sig åt mellan skolformerna. Det finns enligt regeringen dock inte skäl att låta garantin skilja sig åt när det gäller vid vilken tidpunkt en uppföljning ska göras och att den uppföljningen ska överföras till ansvarig lärare i nästa årskurs. Regeringen instämmer därför i Skolverkets synpunkt att förslaget behöver ändras så att garantin i denna del är utformad på samma sätt som gäller för övriga skolformer. Det innebär att garantin även i grundsärskolan ska innefatta att uppföljningen av vidtagna extra anpassningar ska genomföras i slutet av lågstadiet och att resultatet av uppföljningen överförs till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

Elever som läser ämnesområden omfattas inte av garantin för tidiga stödinsatser

Elever i grundsärskolan kan som nämnts tidigare få sin undervisning i ämnen eller ämnesområden. De ämnesområden som närmast motsvarar ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik är ämnesområdena kommunikation och verklighetsuppfattning. När det gäller elever som läser ämnesområden tar kunskapskraven för grundläggande kunskaper inte sikte på att de ska lära sig läsa, skriva och räkna, men att de ska utvecklas så långt de kan utifrån sina förutsättningar. Kunskapskrav för dessa elever finns enbart i slutet av årskurs 9 utifrån elevens förutsättningar. Den elevgrupp som läser ämnesområden är dessutom mycket heterogen när det gäller kognitiva förutsättningar.

Regeringen bedömer att förhållandet att det finns kunskapskrav i årskurs 3 i svenska, svenska som andraspråk och matematik i grundsärskolan utgör en rimlig förutsättning för en garanti för tidiga stödinsatser i lågstadiet för de elever som läser dessa ämnen. När det gäller elever som läser ämnesområden enligt grundsärskolans kursplaner bedömer regeringen inte att det är aktuellt att fastställa några nya kunskapskrav, vilket gör att det även framgent kommer att saknas kunskapskrav i årskurs 3 för dessa elever. Av den anledningen bör en garanti för tidiga stödinsatser, till skillnad mot vad *FUB* framhåller, inte omfatta de elever som läser ämnesområdena kommunikation och verklighetsuppfattning.

FUB anför att om garantin inte omfattar dessa elever leder det återigen till en exkludering av en grupp elever som har ett mycket stort behov av stödinsatser för att nå kunskapskraven och att deras rätt till stöd fortsatt kommer att vara svår att garantera. Regeringen vill i sammanhanget betona att det faktum att elever som läser ämnesområden inte kommer att omfattas av garantin för tidiga stödinsatser inte ska innebära att eleverna möts av låga förväntningar. I likhet med *MFD* vill regeringen särskilt understryka att de elever som har förutsättningar att lära sig läsa, skriva och räkna ska ges dessa möjligheter. Som anges ovan finns det strukturella förutsättningar som underlättar införandet av en garanti för tidiga stödinsatser för elever som läser svenska, svenska som andraspråk och matematik i grundsärskolan. En sådan förutsättning är att det i slutet på årskurs 3 finns kunskapskrav för godtagbara kunskaper i svenska, svenska som andraspråk och matematik. För elever som läser ämnesområden finns enbart kunskapskrav för slutet av årskurs 9 utifrån elevens förutsättningar. Det saknas därmed, enligt regeringens uppfattning, mätpunkter i form av kunskapskrav som eleverna ska uppnå. Det är därför inte lämpligt att införa en garanti för tidiga stödinsatser för elever som läser ämnesområden.

6 Uttrycket intellektuell funktionsnedsättning ska användas

6.1 Det finns behov av att se över uttryck som avser funktionsnedsättning

Uttrycket utvecklingsstörning är ålderdomligt

Uttrycket utvecklingsstörning har funnits i skollagen sedan den infördes och fanns även med i den tidigare skollagen. Utvecklingsstörning har således funnits med länge i skollagstiftningen. I skollagen och övriga författningar används uttrycket när det refereras till elever i grundsär- och gymnasiesärskolan samt inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning, och även elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner i specialskolan. Uttrycket utvecklingsstörning upplevs i dag som ålderdomlig och är samtidigt ett oprecist uttryck som egentligen inte säger något om själva funktionsnedsättningen.

Såväl i Sverige som internationellt har intellektuell funktionsnedsättning (intellectual disability) under senare år blivit allt vanligare att använda i dagligt tal och skrift i stället för utvecklingsstörning. Vid kategoriseringen av psykiatriska sjukdomar och tillstånd finns det två huvudsakliga diagnostikmanualer som används. Det är Diagnostic and Statistical Manual of mental Disorders (DSM) och International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD). I de senaste versionerna av dessa manualer (DSM-5 och ICD-11) används inte längre utvecklingsstörning. I DSM-5 används i dag i stället intellektuell funktionsnedsättning och i den engelskspråkiga versionen av ICD-11 har ett jämförbart uttryck införts. ICD-11 finns ännu inte översatt till svenska. Intellektuell funktionsnedsättning beskriver bättre vad själva funktionsnedsättningen innebär, och signalerar vad samhället har ansvar för att överbrygga för att individen ska tillförsäkras mesta möjliga delaktighet.

6.2 Uttrycket utvecklingsstörning ska ersättas med intellektuell funktionsnedsättning

Regeringens förslag: Uttrycket utvecklingsstörning ska ersättas med intellektuell funktionsnedsättning i skollagens bestämmelser som avser målgruppen för grundsärskolan, gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå respektive gymnasial nivå.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Detta gäller bl.a. *Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), Skolforskningsinstitutet, Skolväsendets överklagandenämnd, Barnombudsmannen, Diskrimineringsombudsmannen, Socialstyrelsen, Karlstad universitet, Malmö universitet, Kammarrätten i Jönköping, Region Gävleborg, Göteborgs, Hällefors och Ljusdals kommuner, Sveriges Kommuner och Regio-*

ner (SKR), Autism- och Aspergerförbundet, Funktionsrätt Sverige, Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft, Lärarförbundet, Riksförbundet Attention, Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB).

Av de remissinstanser som tillstyrkt förslaget anger bl.a. SPSM, Folkhälsomyndigheten, Friskolornas riksförbund och FUB att den nya benämningen är mer tidsenlig och precis för målgruppen och samtidigt mindre stigmatiserande. Skolforskningsinstitutet, Lärarförbundet, SKR och Stockholms universitet anser att intellektuell funktionsnedsättning är en mer klagörande benämning för vad funktionsnedsättningen innebär. Haninge kommun och Skolforskningsinstitutet välkomnar förslaget då intellektuell funktionsnedsättning redan används som i dag. Socialstyrelsen uppger att intellektuell funktionsnedsättning ligger i linje med Socialstyrelsens rekommendationer i termbanken för termer i fackområdet vård och omsorg.

Lärarnas Riksförbund tillstyrker förslaget men påpekar att nya namn på etablerade begrepp oftast inte förbättrar verksamheten i sig, utan i stället riskerar att skapa viss förvirring.

FUB, SPSM och SKR uppger att en översyn av uttrycket utvecklingsstörning även behöver genomföras inom annan relevant lagstiftning.

Skälen för regeringens förslag: Som tidigare angetts har uttrycket utvecklingsstörning funnits med länge i skollagstiftningen. På senare år har utvecklingsstörning successivt ersatts av intellektuell funktionsnedsättning, såväl internationellt som i en svensk kontext i både tal som skrift. Statens skolverk, Statens skolinspektion och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) använder i dag intellektuell funktionsnedsättning i alla sammanhang förutom när myndigheterna hänvisar direkt till skollagen, då används i stället utvecklingsstörning. Även inom psykiatri och psykologin har utvecklingsstörning slutat att användas. Regeringen gör därför bedömningen att det inte finns några skäl till att fortsätta använda uttrycket utvecklingsstörning i skollagstiftningen.

Lärarnas Riksförbund påpekar att nya namn på etablerade begrepp oftast inte förbättrar verksamheten i sig, utan i stället riskerar att skapa viss förvirring. Regeringen bedömer, i likhet med Haninge kommun och Skolforskningsinstitutet, att uttrycket intellektuell funktionsnedsättning i dag redan används brett och att den risk för förvirring som Lärarnas Riksförbund tror kan uppstå får anses vara försumbar. I likhet med SPSM, Folkhälsomyndigheten, Friskolornas riksförbund och FUB anser regeringen att uttrycket intellektuell funktionsnedsättning är mer tidsenligt och mindre stigmatiserande. Som flera remissinstanser, bl.a. Skolforskningsinstitutet, Lärarförbundet och Stockholms universitet, poängterar är intellektuell funktionsnedsättning en mer klagörande benämning för vad själva funktionsnedsättningen innebär. Regeringen föreslår därför att utvecklingsstörning byts ut mot intellektuell funktionsnedsättning i skollagen.

FUB, SPSM och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) uppger att en översyn av uttrycket utvecklingsstörning även behöver genomföras inom annan relevant lagstiftning. I utredningens uppdrag ingick att överväga om utvecklingsstörning som benämning på målgruppen för grundsärskolan, gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning för vuxna i skollagen och anslutande författningar borde ersättas. Eftersom det inte ingick i utredningens uppdrag att föreslå ändringar i annan lagstiftning saknas det beredningsunderlag för att gå fram med

sådana förslag. Frågan behandlas därför inte vidare inom ramen för denna lagrådsremiss.

7 Nytt namn på skolformerna för elever med intellektuell funktionsnedsättning

7.1 Dagens namn på skolformerna är problematiska

Målgruppen för grundsärskolan, gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning (komvux) som särskild utbildning är enligt skollagens nuvarande formuleringar elever med utvecklingsstörning och elever som har fått en betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning på grund av hjärnskada, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom. Personer med autism eller autismliknande tillstånd tillhör målgruppen endast om de också har en utvecklingsstörning eller en begåvningsmässig funktionsnedsättning på grund av hjärnskada, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom. Enligt artikel 8 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska bl.a. stereotypa uppfattningar och fördomar om personer med funktionsnedsättning bekämpas inom livets alla områden och åtgärder ska vidtas på alla nivåer i undervisningssystemet för att uppmuntra en inställning präglad av respekt för rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. Av artikel 24 i samma konvention framgår att personer med funktionsnedsättning på samma villkor som andra ska få tillgång till en inkluderande utbildning och att de ska ges skälig anpassning utifrån personliga behov. Benämningarna grundsärskola, gymnasiesärskola och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning, som är den del inom skolformen komvux som riktar sig till ovan nämnda målgrupp, riskerar att skapa känslan av utanförskap hos eleverna i dessa skolformer. Benämningarna kan därigenom påverka elevernas självbild och omgivningens fördomar samt syn på eleven på ett negativt sätt och förstärka känslan av att vara en individ som inte ingår i ett ordinarie sammanhang. Benämningarna kan av eleverna som får sin utbildning där således uppfattas som nedsättande och kan leda till diskriminering, kränkningar och trakasserier.

7.2 Skolformerna för elever med intellektuell funktionsnedsättning ska byta namn

Regeringens förslag: Skolformen grundsärskola ska byta namn till anpassad grundskola. Skolformen gymnasiesärskola ska byta namn till anpassad gymnasieskola. Kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå ska byta namn till kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på gymnasial nivå ska byta namn till kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

Därtill ska nödvändiga följdändringar med anledning av namnbytena göras i skollagen.

Utredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Detta gäller bl.a. *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Skolforskningsinstitutet*, *Barnombudsmannen*, *Diskrimineringsombudsmannen*, *Folkhälsomyndigheten*, *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)*, *Statkontoret*, *Göteborgs och Stockholms universitet*, *Malmö*, *Nässjö* och *Norrköpings kommuner*, *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*, *Funktionsrätt Sverige*, *Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft*, *Idéburna skolors riksförbund*, *Läraryrkesförbundet*, *Lärarnas Riksförbund*, *Riksförbundet Attention*, *Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB)*, *Svenska skolläkarföreningen*, *Sveriges Psykologförbund*, och *Sveriges Skolledarförbund*.

Barnombudsmannen, *Folkhälsomyndigheten*, *Högskolan Kristianstad*, *Haninge kommun*, och *Region Gävleborg* anger att ett namnbyte till mer tidsenliga benämningar är positivt. *Mälardalens högskola* uppger att de äldre beteckningarna kan upplevas som negativt laddade och leda till stigmatisering. *Malmö kommun* ser positivt på förslaget och uppger att namnet anpassad grundskola eller gymnasieskola tydliggör att skolan ska vara just en anpassad variant av skolformen. *Internationella Engelska Skolan* tillstyrker förslaget och anser att ordet anpassning visar att det handlar om att anpassa verksamhet efter elevernas behov och förutsättningar. *Myndigheten för delaktighet* uppger att det är positivt att språkbruket följer en utveckling som har sin grund i mänskliga rättigheter och jämlika möjligheter för alla. *FUB* välkomnar förslaget att skolformerna grundskola och gymnasieskola bör ersättas av mer tidsenliga benämningar eftersom de möter många elever som inte tycker om förledet sär och en hel del elever berättar att blivit utsatta nedsättande kommentarer med anspelning på ordet särskola. Även *Skolväsendets Överklagandenämnd (ÖKN)* bedömer att det är särskilt viktigt att värna om elevernas upplevelse av en skola som inte är ämnad att särbehandla utifrån elevernas funktionsnedsättningar. *Malmö kommun* är inte säker på att nya benämningen upplevs mindre stigmatiserande för målgruppen. *Statens skolverk* och *Nacka kommun* tillstyrker förslaget men bedömer att frågan behöver utredas vidare och att andra namn för skolformerna behöver övervägas, bl.a. för att det finns en risk att förledet anpassad blandas ihop med skrivningar i författningarna som innehåller ordet. Även *SPSM*, *ÖKN*, *Norrköpings* och *Skellefteås kommuner*, *Friskolornas riksförbund*, och *SKR*, är positiva till ett namnbyte men anser att det finns risk att namnet kan innebära förvirring. *Sveriges Skolledarförbund* håller med om att det finns risk för förvirring men anser att fördelarna av att det mer stigmatiserande förledet sär tas bort överväger tydligt.

Skolforskningsinstitutet stödjer förslaget om ett namnbyte och har inget att invända mot benämningarna så länge inga bättre förslag på namn aktualiseras, då de inte har några egna bättre förslag. *Skolverket* ifrågasätter även om det är klokt att efter så kort tid åter byta namn på komvux som särskild utbildning och anser att det är överflödigt med ett eget särskiljande

namn för den delen som motsvarar den utbildning som ges inom nuvarande träningskolan (komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå). Skolforskningsinstitutet anser att namnet anpassad kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå respektive på gymnasial nivå ska användas i stället då det är mer enhetligt i förhållande till de föreslagna namnen för grundsärskolan och gymnasiesärskolan.

Statens skolinspektion är positiva till ett namnbyte men avstyrker utredningens förslag på namn eftersom det nya namnet kan innebära risk för sammanblandning mellan stödinsatserna extra anpassning och anpassad studiegång, och mottagande i anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola. Myndigheten ser även en risk att benämningen anpassad grundskola kan uppfattas som en ytterligare stödåtgärd inom ramen för grundskolan.

Bland andra *Anders Ljungstedts gymnasium* avstyrker förslaget eftersom det nya förslaget fortfarande är ett särskiljande. Anders Ljungstedts gymnasium uppger att det nya namnet kan skapa förvirring. Deras förslag på nytt namn för gymnasiesärskola är 4-årigt nationellt program - 4NP.

Skälen för regeringens förslag

Skolformerna behöver byta namn

Skolan ska vara en plats som är fri från kränkande behandling och trakasserier där alla elever upplever trygghet och där det finns en ömsesidig respekt mellan såväl elever som mellan lärare och elever. Som anges ovan har Sverige åtagit sig att bekämpa stereotypa uppfattningar och fördomar samt uppmuntra en inställning präglad av respekt för rättigheterna för personer med funktionsnedsättning inom alla nivåer i undervisningssystemet. Det finns dock elever som är mottagna i bl.a. grundsärskolan som i dag upplever att de utsätts för kränkningar baserad på skolformens namn. Elever upplever exempelvis att mellanledet sär i namnet grundsärskola signalerar att eleverna är annorlunda och särskilda på ett sätt som uppfattas negativt. Enligt regeringen är det inte acceptabelt att elever upplever sig utsatta i skolan utifrån den skolform de går i. Att benämningen på skolformerna används nedsättande och innebär att elever kan löpa risk att utsättas för eller bli utsatt för kränkande behandling är enligt regeringen inte en ordning som kan accepteras. Regeringen bedömer därför att skolformen grundsärskolan bör byta namn till anpassad grundskola. Skolformen gymnasiesärskola bör byta namn till anpassad gymnasieskola. De två delar inom komvux som benämns kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på gymnasial nivå bör byta namn till kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå respektive på gymnasial nivå. De nya namnen innebär inte att målgruppen för skolformerna ändras.

Malmö kommun som är positiva till ett namnbyte uppger att det inte är säkert att den nya benämningen upplevs som mindre stigmatiserande för målgruppen, utan att det behövs fler och mer genomgripande insatser än en ny benämning. Regeringen föreslår i denna lagrådsremiss en rad åtgärder för att stärka utbildningen för elever med en intellektuell funktionsnedsättning där ett namnbyte på skolformerna är en del. Regeringen bedömer att ordet anpassad inte löper samma risk att uppfattas

som stigmatiserande som ordet särskild och mellanledet sär och delar *Skolväsendets överklagandenämnds (ÖKN)* åsikt om att det är viktigt att värna om elevernas upplevelse av en skola som inte är ämnad att särbehandla utifrån elevernas funktionsnedsättningar.

Skolinspektionen ser med de föreslagna nya benämningarna en risk att skolgången i en skolform benämnd anpassad grundskola kan uppfattas som en ytterligare stödåtgärd inom ramen för grundskolan. Enligt *Skolinspektionen* är skollagen öppen för att utbildningen i grundsärskolan också kan omfatta ämnen enligt grundskolans kursplaner. Samtidigt får allt fler grundsärskoleelever sin utbildning som integrerade elever i grundskolan. Enligt *Skolinspektionen* behöver steget till ett mottagande i skolformen därför vara tydligt och begripligt för alla berörda, inte minst då själva undervisningen kan ges i kombinerad form eller integrerat i grundskola. Regeringen vill vara tydlig med att förslaget inte innebär att processen för mottagande i grundsärskolan ändras i och med bytet av namn på skolformerna. Det är i dag inte möjligt att besluta om att mottagande av en elev till grundsärskolan inom ramen för enbart ett beslut om ett åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § skollagen. För att bli mottagen i grundsärskolan kommer det fortsatt att krävas en pedagogisk, social, medicinsk och psykologisk utredning med fastställande av en intellektuell funktionsnedsättning för att en elev ska kunna mottas (7 kap. 5 § skollagen).

Varför ska ordet anpassad användas?

Det som karakteriserar bl.a. grundsärskolan och gymnasiesärskolan i dag är att de är anpassade utifrån målgruppens behov. Att använda anpassad i namnet för skolformen visar att det handlar om att anpassa verksamheten utifrån elevernas behov och förutsättningar. Som angetts ovan bedömer regeringen att ordet anpassad inte löper samma risk att uppfattas som stigmatiserande som ordet särskild och mellanledet sär. Regeringen delar *SPSM:s* uppfattning att ordet anpassad redan är etablerat och signalerar en mer flexibel utbildning samt ligger i linje med de rättigheter som lyfts fram i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Benämningen anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola uttrycker att hela utbildningen är anpassad, men den beskriver inte i vilken omfattning och på vilket sätt, något som i sig kan ses som positivt. Samtidigt indikerar benämningen anpassad att utbildningen inte kan vara lika för alla utan ska anpassas individuellt.

En stor andel remissinstanser som är positiva till att skolformerna grundsärskola och gymnasiesärskola byter namn, däribland *Skolverket*, *Skolinspektionen*, *ÖKN*, *SPSM*, *Skolforskningsinstitutet*, *Hällefors*, *Norrköpings* och *Stockholms kommuner* och *Skellefteå kommun* är oroliga för en sammanblandning av begrepp. Remissinstanserna anser att de föreslagna namnen kan bidra till förvirring eftersom ordet anpassningar förekommer på flera ställen i skollagstiftningen. Enligt *Skolverket* är förledet anpassad problematiskt eftersom alla skolformer enligt regleringarna ska anpassas utifrån den enskilda elevens förutsättningar och behov. Detta är således inte något som särskiljer just grundsärskola och gymnasiesärskola varför benämningarna kan riskera att leda till missförstånd.

Som Skolverket anför återfinns anpassning redan i skolförfattningarna och de föreslagna namnen ska givetvis inte blandas samman med skollagens extra anpassning eller anpassad studiegång. Regeringen medger att förslaget på namn inte är optimalt, givet risken för missuppfattningar, men kan samtidigt konstatera att trots att en bred majoritet av remissinstanserna är för ett namnbyte är det mycket få remissinstanser som fört fram förslag på andra namn som kan användas. Som anges ovan delar regeringen ÖKN:s åsikt att det är viktigt att värna om elevernas upplevelse av en skola som inte är ämnad att särbehandla utifrån elevernas funktionsnedsättningar. Mot den bakgrunden ser regeringen det heller inte som lämpligt att som Skolverket och *Nacka kommun* föreslår återigen utreda frågan om ett namnbyte eftersom resultatet av en sådan skulle dröja och eleverna fortsatt kan uppleva sig utsatta för kränkande behandling baserat på skolformernas namn. Regeringen delar även Skolforskningsinstitutets bedömning att det finns en stor enighet om att mellanledet sär ska tas bort från namnet i de berörda skolformerna. Regeringen ser det som troligt att den förvirring som eventuellt kan uppstå är övergående i takt med att de nya namnen etablerar sig. Regeringen bedömer därför, precis som *Sveriges Skolledarförbund*, att nyttan av ett namnbyte i och med att mellanledet sär tas bort överväger de negativa aspekterna av att det kan uppstå en del förvirring i ett inledande skede.

Anders Ljungstedts gymnasium avstyrker förslaget eftersom benämningarna anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola fortfarande är ett särskiljande. Med det nya namnförslaget behöver eleverna tala om att utbildningen är anpassad och inte följer normen för den vanliga skolan. Som regeringen angett är den medveten om att de föreslagna namnen inte är optimala, men anser ändå att det är viktigt att värna om elevernas upplevelse av en skola som inte är ämnad att särbehandla utifrån elevernas funktionsnedsättningar. Regeringen delar inte Anders Ljungstedts gymnasiums uppfattning om att gymnasiesärskolan ska heta 4-årigt nationellt program eftersom det namnet skulle riskera att utesluta de elever som ges sin utbildning på ett individuellt program inom ramen för gymnasiesärskolan. Regeringens förslag är därför att grundsärskola och gymnasiesärskola ska byta namn till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola.

Kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning

Sedan den 1 juli 2020 finns ingen separat skolform som riktar sig specifikt till vuxna med utvecklingsstörning eller förvärvat hjärnskada. Det som tidigare var särskild utbildning för vuxna (sär vux) utgör nu två nya delar inom skolformen kommunal vuxenutbildning (komvux) och benämns kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå respektive gymnasial nivå (prop. 2019/20:105). Som anges ovan föreslår nu regeringen att komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå respektive gymnasial nivå ska byta namn till komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå respektive gymnasial nivå.

Skolverket anser att när det gäller komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå respektive gymnasial nivå är själva namnbytet problematiskt eftersom benämningen nyligen ändrats. Skolverket menar

att det kan ifrågasättas om det är klokt att åter byta namn efter så kort tid. Regeringen delar uppfattningen att det är olyckligt att två namnbyten kommer med relativt kort tid emellan. I ovan nämnda proposition anförde regeringen att det föreslagna namnbytet på utbildningen troligtvis kan minska upplevelsen av utanförskap. Som tidigare angetts i detta avsnitt bedömer regeringen att ordet särskild löper risk att uppfattas som stigmatiserande varför det finns skäl för ett namnbyte. Eftersom det för grundsärskolan och gymnasiesärskolan föreslås att förledet anpassad ska användas i stället för mellanledet sär är det enligt regeringen rimligt att även ordet särskild ersätts med samma ord för den utbildning inom komvux som riktar sig till samma målgrupp.

Skolforskningsinstitutet föreslår att förledet anpassad, liksom för de övriga skolformerna, hamnar först så att utbildningen benämns anpassad kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå respektive på gymnasial nivå. Till skillnad från grundsärskolan och gymnasiesärskolan som är egna skolformer ingår komvux som särskild utbildning i dag i skolformen komvux. Att som Skolforskningsinstitutet föreslår låta anpassad hamna först i namnet innebär att den del inom komvux som riktar sig till elever med utvecklingsstörning återigen skulle urskilja sig genom sitt namn i förhållande till de övriga delarna som ingår i skolformen. Regeringen bedömer därför att namnet ska vara komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå respektive gymnasial nivå.

Vidare anför Skolverket att det inte behövs ett eget särskiljande namn för den del som motsvarar utbildning som ges inom nuvarande träningskolan, dvs. komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå. Anledningen till det är att den nivån endast innehåller tre ämnesområden och namnet som föreslås är långt. Skulle den nivån behöva pekats ut uppger Skolverket att det är tillräckligt att använda ämnesområden för att tydliggöra vilken utbildning som avses.

Som anges ovan finns det kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå respektive gymnasial nivå. Elever inom komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå kan läsa kurser som motsvarar den utbildning som ges inom grundsärskolan utom träningskolan eller läsa kurser som motsvarar den utbildning som ges inom träningskolan inom grundsärskolan. Komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå är som Skolverket uppger alltså inte enbart till för elever som läser kurser motsvarande den utbildning som ges inom träningskolan inom grundsärskolan, utan omfattar även andra elever. Enligt regeringen kommer det nya namnet inte heller att bli längre än vad det är i dag, eftersom det endast är ett ord som byts ut.

Ytterligare konsekvenser av att ordet sär tas bort

Som en konsekvens av att benämningarna grundsärskolan och gymnasiesärskolan ändras till anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola föreslår utredningen att även andra, till dessa skolformer hörande benämningar utmönstras ur skollagen och ersätts.

Skolverket bedömer att det vore olyckligt att ha identiska benämningar som, beroende på skolform, refererar till olika företeelser eller olika innehåll eftersom det finns en risk för sammanblandning. I de fall benämningen avser olika företeelser, eller olika innehåll, bör andra

benämningar formuleras som är unika i syfte att undvika sammanblandning. Regeringen delar Skolverkets synpunkt att det vore olyckligt om benämningarna skulle sammanblandas. Det ska enligt regeringen hos en elev eller dess vårdnadshavare inte råda något tvivel om vad en benämning avser. Regeringen bedömer därför att det finns anledning att justera benämningarna i förhållande till utredningens förslag. Gymnasiesärskolearbete bör därför i stället benämnas gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola och gymnasiesärskolepoäng bör benämnas gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola. Vidare bör benämningen gymnasiesärskoleutbildning ersättas med utbildning i anpassad gymnasieskola. Vad gäller gymnasiesärskolebevis föreslår regeringen att det i stället benämns gymnasiebevis avseende anpassad gymnasieskola.

När det gäller den kommunala vuxenutbildningen bör benämningen den särskilda utbildningen på grundläggande nivå som motsvarar träningskolan inom grundsärskolan ersättas med den anpassade utbildningen på grundläggande nivå som motsvarar utbildning inom ämnesområden i den anpassade grundskolan. Detta är en direkt följd av regeringens förslag att avskaffa benämningen träningskolan, se avsnitt 8.

8 En gemensam anpassad grundskola

8.1 Benämningen träningskola har spelat ut sin roll

Grundsärskolan ska ge elever med utvecklingsstörning en för dem anpassad utbildning som ger kunskaper och värden och utvecklar elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling, förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet. Inom grundsärskolan finns en särskild inriktning som benämns träningskola. Träningskolan är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen (11 kap. 2 och 3 §§ skollagen).

Inriktningen träningskola fanns redan i 1985 års skollag och vid införandet av den nuvarande skollagen bedömdes att inriktningen skulle vara kvar som en del av grundsärskolan. I förarbetena betonades samtidigt att utbildningen för de elever som placerades i träningskolan skulle utformas flexibelt utifrån elevens behov och förutsättningar (prop. 2009:10/165 s. 386). Det är huvudmannen för utbildningen som avgör om en elev som tas emot i grundsärskolan huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Rektorn får även besluta om en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar för det (11 kap. 8 § skollagen).

8.2 Benämningen träningskola ska tas bort

Regeringens förslag: Benämningen träningskola ska tas bort ur skollagen.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Detta gäller bl.a. *Statens skolverk*, *Specialpedagogiska skolmyndigheten*, *Statens skolinspektion*, *Diskrimineringsombudsmannen*, *Integritetsskyddsmyndigheten*, *Jämställdhetsmyndigheten*, *Socialstyrelsen*, *Statskontoret*, *Malmö universitet*, *Haninge*, *Ljusdals* och *Öckerö kommuner*, *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*, *Autism- och Aspergerförbundet*, *Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft*, *Läraryrket förbundet*, *Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB)*, *Svenska skolläkarföreningen*, *Sveriges Psykologförbund* och *Sveriges Skolledarförbund*.

Läraryrket förbundet och *SKR* uppger att benämningen träningskola leder till en onödig kategorisering och riskerar att leda till inlåsningseffekter och lägre ställda förväntningar. *Myndigheten för delaktighet* anser att det är positivt att språkbruket följer en utveckling som har sin grund i mänskliga rättigheter och jämlika möjligheter för alla. *Internationella Engelska Skolan* och *Läraryrket förbundet* är av uppfattningen att det fortsättningsvis kommer finnas möjligheter att organisera utbildningen utifrån elevernas förutsättningar. *Stockholms universitet* som tillstyrker förslaget att träningskola tas bort ur författningen vill peka på att det därigenom riskeras ett osynliggörande eller åsidosättsättande av elever som har en omfattande intellektuell funktionsnedsättning i kombination med andra funktionsnedsättningar och neuropsykiatriska diagnoser.

Haninge kommun tillstyrker förslaget men anser att namnen ämnesområden och ämnen behöver förändras, då framför allt ämnen kan vara förvirrande för både vårdnadshavare och skolpersonal då begreppet ämnen används i stor utsträckning inom skolan i andra syften och väcker associationer till annat än grundsärskolans inriktning.

Friskolornas riksförbund avstyrker förslaget, så länge skolpengen och finansieringen av fristående grundsärskolor inte utretts bättre i samband med förslaget till ändring. Enligt förbundet ställer den aktuella elevgruppen stora krav på resurser och är förenad med betydligt högre kostnader. I dag delar många kommuner upp bidraget till fristående grundsärskolor utifrån om eleverna undervisas i träningskola eller inte. Förbundet anser därför att skolpengen för elever i grundsärskolan därmed måste differentieras i högre grad utifrån elevernas behov. *Lärarnas Riksförbund* avstyrker förslaget och anser att träningskola bör finnas kvar som benämning för en långsiktig garanti för elever som har behov av att undervisas i ämnesområden.

Skälen för regeringens förslag: Många elever i grundsärskolan har en ojämn begåvningsprofil och kan därför behöva få merparten av sin undervisning i s.k. ämnesområden, vilket de i dag får inom ramen för träningskolan. Dessa elever kan dock samtidigt ha möjlighet att följa undervisningen i ämnen. Som angetts tidigare ska grundsärskolan vara en flexibel skolform för eleverna som ska ges möjlighet att läsa ämnen, ämnesområden och, om möjligt, ämnen i grundskolan. Ambitionen att

grundsärskolan ska vara en flexibel skolform står dock i motsats till den uppdelning mellan träningsskolan och övriga grundsärskolan som görs i styrdokumentet. Regeringen bedömer på samma sätt som *Läraryrket* och *SKR* att det finns en risk för att benämningen träningsskola medför inläsningseffekter och lägre ställda förväntningar på de elever som läser ämnesområden. Som anges ovan bestämmer huvudmannen om en elev huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Samtidigt får rektorn besluta om en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden. Det faktum att elever kan kategoriseras som elever i träningsskolan och därmed inte ges möjlighet att läsa ett eller flera ämnen, trots att de skulle ha förutsättningar till det, motverkar tanken om att grundsärskolan ska ge varje elev möjlighet att utvecklas så långt som möjligt utifrån sin förmåga. En sådan ordning är inte acceptabel. Vidare är benämningen träningsskola överflödigt, eftersom variationen inom grundsärskolan ändå framgår genom att grundsärskolans elevgrupp beskrivs som att det finns elever som läser ämnen eller ämnesområden, alternativt en kombination av båda (11 kap. 5 § skollagen). Regeringen bedömer därför att benämningen träningsskola ska tas bort ur skollagen.

Haninge kommun tillstyrker förslaget och anser att beteckningarna ämnesområden och ämnen behöver förändras då framför allt ämnen kan vara förvirrande för både vårdnadshavare och skolpersonal, då ordet ämnen används i stor utsträckning inom skolan i andra syften och väcker associationer till annat än grundsärskolans inriktning. Som angetts tidigare är syftet med utbildningen i grundsärskolan i det närmaste identiskt med syftet i grundskolan. Ett skäl för det är att samverkan mellan skolformerna ska kunna utvecklas. Regeringen är mån om att bestämmelserna för bl.a. grundskolan och grundsärskola inte ska skilja sig åt om det inte finns skäl som talar för det och ser därför inte skäl att ändra benämningarna ämnen och ämnesområden i grundsärskolan.

Lärarnas Riksförbund avstyrker förslaget och uppger att träningsskolan som benämning bör finnas kvar som en långsiktig garanti för elever som har behov av att undervisas i ämnesområden. Det faktum att benämningen träningsskola tas bort ur skollagen innebär enligt regeringen inte att möjligheten att läsa ämnesområden kommer att försämrats. I likhet med *Internationella Engelska Skolan*, *Läraryrket* och *SKR* konstaterar regeringen att även om benämningen träningsskola tas bort kommer det fortsatt att finnas möjligheter att organisera utbildningen på ett sätt som ger elever de bästa förutsättningarna att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. På samma sätt som hittills kommer det att vara huvudmannen som beslutar om eleven huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden och rektor som avgör om eleven ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden.

Friskolornas riksförbund avstyrker förslaget, så länge skolpengen och finansieringen av fristående grundsärskolor inte utretts bättre i samband med förslaget till förändring. Enligt förbundet ställer den aktuella elevgruppen stora krav på resurser och är förenad med betydligt högre kostnader. I dag delar många kommuner upp bidraget till fristående grundsärskolor utifrån om eleverna undervisas i träningsskola eller inte, med olika belopp som motsvarar kostnaderna i sin egen verksamhet. Förbundet anser därför att skolpengen för elever i grundsärskolan därmed måste differentieras i högre grad utifrån elevernas behov. Med tanke på de

svårigheter som finns i dag för att erhålla tilläggsbelopp för elever i grundsärskolan med extraordinära behov måste denna fråga lösas innan någon förändring sker. Regeringens förslag innebär att benämningen träningskola tas bort ur skollagen, i övrigt kommer förslaget inte innebära några ändringar varken i verksamheterna eller i något kopplat till grundbeloppet eller det tilläggsbelopp som enskilda huvudmän kan söka. Regeringen ser därför inte att det finns skäl att inom ramen för denna lagrådsremiss hantera frågan om att differentiera skolpengen för elever i grundsärskolan i högre grad.

9 Elevens val i grundsärskolan ska tas bort

9.1 I grundsärskolan finns i dag elevens val

För att bereda elever större möjligheter att välja fördjupning i skolans ämnen föreslog regeringen 1992 att det skulle införas elevens val i timplanen (prop. 1992/93:220 s. 63). Elevens val infördes i samband med att läroplanen för de obligatoriska skolformerna, förskoleklassen och fritidshemmet - Lpo 94 beslutades.

I grundsärskolan ska det, utöver undervisningen i ämnen eller ämnesområden, finnas elevens val (11 kap. 6 § skollagen). Bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden för ämnen och ämnesområden (timplaner) finns i bilaga 2 i skolförordningen (2011:185). I grundsärskolans ämnen uppgår den totala garanterade undervisningstiden till 6 890 timmar, varav 150 timmar är fördelade på elevens val. Den totala garanterade undervisningstiden för elever i grundsärskolan som läser ämnesområden uppgår till 6 665 timmar, varav 190 timmar är fördelade på elevens val.

I samband med att undervisningstiden i timplanen för ämnena matematik och idrott och hälsa utökades under åren 2018–2021 i bl.a. grundsärskolan har antalet timmar i elevens val för elever som läser ämnen i grundsärskolan minskats från 195 timmar till 150 timmar. För elever som läser ämnesområden inom grundsärskolan har antalet timmar i elevens val inte minskats, de uppgår fortsatt till 190 timmar. I grundskolan, specialskolan och sameskolan har motsvarande minskningar av antalet timmar i elevens val genomförts som för grundsärskolans ämnen.

9.2 Elevens val ska avskaffas i grundsärskolan

Regeringens förslag: Bestämmelser om elevens val i grundsärskolan ska avskaffas.

Regeringens bedömning: De frigjorda timmarna från elevens val för elever som läser ämnen bör omfördelas så att de naturorienterade ämnena uppgår till 650 timmar och de samhällsorienterade ämnena till 790 timmar.

De frigjorda timmarna från elevens val för elever som läser ämnesområden bör omfördelas så att de fem ämnesområdena estetisk verk-

samhet, kommunikation, motorik, vardagsaktiviteter och verklighetsuppfattning uppgår till 1 015 timmar. Fördelningsbar undervisningstid bör uppgå till 1 590 timmar.

Utredningens förslag: Överensstämmer delvis med utredningens förslag. Utredningen föreslår att det ska införas fördelningsbar tid i skollagen.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har några invändningar mot förslaget. *Statens skolverk* tillstyrker förslaget under förutsättning att ett motsvarande beslut om fördelning av undervisningstid beslutas för grundskolan.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen eller ämnesområden (11 kap. 6 § skollagen). Huvudmannen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val (10 kap. 5 § skolförordningen). Undervisningen som bedrivs i elevens val är mycket skiftande mellan såväl huvudmän som skolor. Eftersom den skiljer sig avsevärt mellan såväl huvudmän som mellan skolor är det inte möjligt att ge en allmängiltig beskrivning av undervisningen. Vanliga aktiviteter är dock fördjupning i något ämne eller temadagar. I Skolverkets redovisning av uppdraget om översyn av timplanen för grundskolan och motsvarande skolformer (U2020/00527) framför Skolverket bl.a. att elevernas valmöjligheter när det gäller elevens val i många fall är begränsade på grund av att skolor inte kan erbjuda särskilt stor variation av aktiviteter. Det gäller särskilt på mindre skolenheter. Utbudet av olika aktiviteter styrs ofta av vilka lärarresurser som står till förfogande snarare än att undervisningen utgår från elevernas önskemål. Vidare finns det enligt Skolverket osäkerhet om i vilken grad nuvarande undervisningstid i elevens val används på ett effektivt sätt av eleverna.

Som framgår ovan har timmarna i elevens val i grundsärskolan under flera år successivt minskat. På grund av den kraftiga reduceringen av den garanterade undervisningstiden för elevens val som genomförts under de senaste åren och det ofta begränsade utbudet av valmöjligheter för eleverna anser regeringen att det inte är möjligt att fullt ut uppfylla de ursprungliga intentionerna med elevens val. Mot bakgrund av ovanstående gör regeringen därför bedömningen att elevens val ska tas bort i bestämmelserna och att timmarna för elevens val bör fördelas på andra ämnen och ämnesområden. Regeringen avser också överväga en översyn av timplanen för ämnen i grundsärskolan.

Statens skolverk anser att regeringen även bör ta beslut om att fördela undervisningstid i grundskolan i enlighet med Skolverkets förslag som redovisades i mars 2021 (U2020/00527). I redovisningen föreslår Skolverket att elevens val tas bort i bl.a. grundskolan och att timmarna för elevens val fördelas på andra ämnen. Regeringen är mån om att det inte ska finnas skillnader mellan de obligatoriska skolformerna, om det inte finns skäl som talar för det. Regeringen saknar i dagsläget ett beredningsunderlag för att genomföra en motsvarande ändring i grundskolan, varför denna fråga inte behandlas vidare inom ramen för denna lagrådsremiss.

10 En möjlighet att överklaga beslut om att låta en elev gå om en årskurs

10.1 Ingripande beslut kan som regel överklagas

Bestämmelser om uppflyttning av elever till en högre årskurs finns i skolförordningen. Varje elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska vid slutet av läsåret flyttas till närmast högre årskurs, om inte något annat beslutas (4 kap. 4 § skolförordningen). Rektorn får besluta att en elev inte ska flyttas till närmast högre årskurs, om detta med hänsyn till elevens utveckling och personliga förhållanden i övrigt är lämpligast för eleven. Vidare får rektorn i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan på begäran av en elevs vårdnadshavare besluta att eleven får gå om en årskurs. Rektorn får även besluta att en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska flyttas till en högre årskurs än den som eleven redan tillhör eller normalt ska tillhöra, om eleven har goda förutsättningar att delta i utbildningen i den högre årskursen och elevens vårdnadshavare medger det (4 kap. 5–7 §§ skolförordningen). Rektorns beslut går i dag inte att överklaga (15 kap. 1 § skolförordningen).

För läsåret 2019/20 redovisar Skolverket i den officiella statistiken att 0,31 procent av alla elever i grundskolan (inklusive förskoleklassen), det vill säga 3 714 elever, varav 57 procent är pojkar, inte gick vidare till en högre årskurs utan fanns kvar i samma årskurs som föregående läsår. Det var vanligast att elever gick om årskurs 9, följt av årskurs 1.

I skollagen finns det flera beslut som rektorn kan fatta som är ingripande karaktär för eleven. Det kan t.ex. röra sig om beslut om särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång. Sådana beslut är möjliga att överklaga. Som angetts ovan kan däremot ett beslut om att inte flytta upp en elev till närmast högre årskurs inte överklagas. Detta trots att ett sådant beslut för den enskilde eleven kan uppfattas som minst lika ingripande som ett beslut om t.ex. särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp.

10.2 Det ska bli möjligt att överklaga beslut om att en elev ska gå om en årskurs

Regeringens förslag: En rektor ska få besluta att en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan ska gå om en årskurs, om elevens vårdnadshavare medger det och det med hänsyn till elevens utveckling och personliga förhållanden i övrigt är lämpligast för eleven. Om det finns synnerliga skäl ska rektorn även utan medgivande från elevens vårdnadshavare få besluta att eleven ska gå om en årskurs. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om att en elev ska gå om en årskurs. Rektorns beslut ska kunna överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i skolförordningen om att en rektor får besluta att en elev inte ska flyttas till närmast högre

årskurs och att rektorn på begäran av en elevs vårdnadshavare får besluta att en elev ska gå om en årskurs i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan bör upphävas.

Det bör framgå av avgångsintyget om det har fattats beslut att en elev ska gå om en årskurs.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. Detta gäller bl.a. *Statens skolverk, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens skolinspektion, Skolväsendets överklagandenämnd, Skolforskningsinstitutet, Diskrimineringsombudsmannen, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), Högskolan Kristianstad, Karlstads universitet, Förvaltningsrätten i Luleå, Nässjö, Stockholms och Öckerö kommuner, Funktionsrätt Sverige, Sveriges Kommuner och Regioner, Föräldraalliansen Sverige, Idéburna skolors riksförbund, Lärarnas Riksförbund, Riksförbundet Attention, och Sveriges Skolledarförbund.*

Statens skolverk och *Skolväsendets överklagandenämnd* uppger att förslaget stärker elevernas rättssäkerhet i en fråga som kan få långtgående konsekvenser för dem. *Folkhälsomyndigheten* anser att såväl medicinska och psykologiska som pedagogiska aspekter bör beaktas innan beslut tas om att gå om en klass, och att samråd med elevhälsan därför bör ske inför ett sådant beslut, vilket också bör framgå i bestämmelsen.

Leksands kommun är positiv till förslaget men framför att det riskerar att underminera skolans pedagogiska auktoritet. Även *Sveriges Skolledarförbund* uppger att förslaget kan få effekter för skolans auktoritet men också på vilka arbetsuppgifter som skolledarna lägger sin arbetstid på.

Nacka kommun tillstyrker förslaget men anser inte att bestämmelsen ska ändras så att vårdnadshavarna får avgörande inflytande över beslutet. Kommunen anser däremot att regleringen som avser hemkommunens prövning ska tas bort som en följd av förslaget.

Friskolornas riksförbund avstyrker förslaget eftersom förbundet anser att det finns problem med att få ersättning för det sista år eleven ska gå för att fullgöra utbildningen. *Läraryrket* avstyrker förslaget eftersom möjligheten att överklaga ett sådant beslut skulle innebära att en fråga som i grunden bygger på pedagogiska avväganden skulle avgöras av jurister och inte av lärarprofessionen. *Staffanstorps kommun* avstyrker förslaget och uppger att det saknas motiv för att tillåta överklagande för ett sådant beslut. Beslut om att inte flytta upp en elev till närmast högre årskurs fattas utifrån barnets bästa och i samråd med vårdnadshavare. Om ett beslut fattas mot vårdnadshavares vilja fattas beslutet utifrån barnets bästa. *Internationella Engelska Skolan* avstyrker förslaget och menar att en möjlighet att överklaga beslutet skulle dels innebära ett underkännande av de bedömningar som den samlade professionsstyrkan inom skolan gjort, dels försena den insats som skolan planerat för att ge eleven förstärkta möjligheter att nå kunskapskraven.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Frågor om att en elev ska gå om en årskurs bör regleras i lag

Föreskrifter som avser förhållandet mellan enskilda och det allmänna ska meddelas genom lag om de gäller skyldigheter för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Samma sak gäller för föreskrifter om kommunernas befogenheter. Riksdagen kan dock bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter på dessa områden, förutom i vissa närmare angivna frågor (8 kap. 2 § första stycket 2 och 3 och 8 kap. 3 § regeringsformen).

Frågan om en rektors möjlighet att besluta att en elev ska gå om en årskurs avser skyldigheter för enskilda. Föreskrifter om sådana beslut innebär även att kommunala skolhuvudmän ges befogenheter. Av dessa anledningar krävs stöd i lag för föreskrifter om en rektors möjlighet att besluta att en elev ska gå om en årskurs.

Bestämmelserna om beslut av detta slag bör enligt regeringen finnas i det kapitel i skollagen som innehåller bestämmelser om skolplikten och dess längd.

Bestämmelserna om att neka uppflyttning till högre årskurs och om att gå om bör slås samman

Det finns inga förarbetsuttalanden som förklarar varför man i 4 kap. 5 § skolförordningen valde uttrycket ”att en elev inte ska flyttas till närmast högre årskurs” medan man i den därpå följande bestämmelsen om vårdnadshavarens initiativrätt (4 kap. 6 §) i stället använde uttrycket ”gå om en årskurs”. Den enda skillnaden mellan bestämmelserna som med säkerhet går att utläsa är att 4 kap. 5 § tar sikte på att neka en elev uppflyttning vid slutet av ett genomgången läsår, medan bestämmelsen i 4 kap. 6 § inte tycks knuten till någon särskild tidpunkt på läsåret och att den förutsätter vårdnadshavarens begäran att en elev ska gå om en årskurs. Det är således möjligt att tänka sig att 4 kap. 6 § kan tillämpas för att exempelvis flytta ned och låta en elev som redan påbörjat årskurs 3 gå om årskurs 2.

Det finns enligt regeringen flera skäl som talar för att bestämmelserna bör slås samman. Skillnaden att det i ena fallet krävs vårdnadshavarens begäran torde sakna reell betydelse då ett beslut om att neka en elev att flytta upp till nästa årskurs i stort sett aldrig fattas utan vårdnadshavarens medgivande. För en sammanslagning talar också de stora förändringar som skollagen genomgått bl.a. när det gäller bestämmelserna om extra anpassningar och särskilt stöd. Det får nämligen förutsättas att i stort sett samtliga de elever som kan komma i fråga för att gå om en årskurs, liksom de som nekas uppflyttning till närmast högre årskurs, har varit föremål för såväl extra anpassningar som särskilt stöd och i många fall båda delarna. Eftersom en huvudman fortlöpande ska informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens utveckling föregås sådana insatser regelmässigt av kontakter med såväl eleven som dennes vårdnadshavare. När det gäller åtgärdsprogram i samband med att en elev ges särskilt stöd ska eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att delta när ett sådant utarbetas. En rektors beslut att inte flytta upp en elev till närmast högre årskurs eller att en elev ska gå om en årskurs i grundskolan, grundskolskolan, specialskolan eller sameskolan är rimligtvis en åtgärd som

berörs i samband med dessa kontakter mellan skola och vårdnadshavare. Det enda som återstår av innebörden i bestämmelsen i 4 kap. 6 § andra stycket skolförordningen är därmed en rätt för en elevs vårdnadshavare att initiera ett eventuellt rektorsbeslut om att eleven ska gå om en årskurs samt det faktum att bestämmelsen inte, till skillnad från regeln i 4 kap. 5 § skolförordningen, tycks vara knuten till tidpunkten för uppflyttning till närmast högre årskurs. Det framstår enligt regeringen därför som ändamålsenligt att slå samman de två bestämmelserna till en. En gemensam bestämmelse har dessutom den fördelen att den är mer flexibel i den meningen att den kan användas för samtliga de fall där det finns behov av att en elev går om en årskurs.

Regeringen föreslår därför att bestämmelserna i 4 kap. 5 § och 6 § andra stycket skolförordningen slås samman till en gemensam bestämmelse.

Uttrycket att gå om en årskurs ett betydligt mer vedertaget uttryck än att inte flyttas upp till närmast högre årskurs. Det beskriver också tydligare vad det faktiskt är fråga om. Därtill framstår uttrycket att inte flyttas upp till närmast högre årskurs som problematiskt i de fall där det är fråga om en elev som ska gå om den sista årskursen, vilken dessutom är den årskurs i vilken detta oftast sker, eftersom det i dessa fall inte finns någon högre årskurs att neka uppflyttning till. Uttrycket gå om medför inte att rektorns beslut knyts till tidpunkten då eleverna i en årskurs ska flytta upp till nästa årskurs. Genom att använda sig av uttrycket gå om kan beslutet också fattas vid andra tidpunkter under läsåret. Därigenom fungerar den föreslagna lagbestämmelsen för båda de situationer som avses.

Skolförordningen innehåller också en bestämmelse i 4 kap. 4 § andra stycket om att varje elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan vid slutet av läsåret ska flyttas till närmast högre årskurs. Eftersom den bestämmelsen inte har någon koppling till möjligheten att överklaga en rektors beslut att en elev inte ska flyttas upp eller gå om en årskurs utan snarare har karaktären av ren upplysningsbestämmelse bör den förbli i skolförordningen.

Skolförordningen innehåller även bestämmelser som rör flyttning till högre årskurser än den som en elev redan tillhör eller normalt ska tillhöra. Enligt dessa bestämmelser får rektorn besluta att en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska flyttas till en högre årskurs än den som eleven redan tillhör eller normalt ska tillhöra, om eleven har goda förutsättningar att delta i utbildningen i den högre årskursen och elevens vårdnadshavare medger det. Eftersom sådana beslut enbart får fattas om vårdnadshavaren ger sitt samtycke saknas det skäl att göra dem överklagbara. Även dessa bestämmelser bör alltså förbli i skolförordningen.

Ett beslut att en elev ska gå om en årskurs ska vara möjligt att överklaga

Som nämnts tidigare utgör en rektors beslut att inte flytta en elev till närmast högre årskurs eller att en elev ska gå om en årskurs en för eleven mycket ingripande åtgärd. I dag får ett sådant beslut inte överklagas. Samtidigt är det möjligt att överklaga andra beslut som fattas av rektorn och som anses ha stor betydelse för eleven, såsom beslut om åtgärdsprogram, särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskild och anpassad studiegång.

För att en rektor ska kunna fatta ett beslut om att en elev ska gå om en årskurs bör det krävas att detta, med hänsyn till elevens utveckling och personliga förhållanden i övrigt, är det som framstår som lämpligast för eleven. Dessa förutsättningar bör endast kunna anses vara uppfyllda om eleven har betydande svårigheter att nå kunskapskraven och det kan antas att det skulle hjälpa eleven om han eller hon gick om en årskurs. Det bör således handla om elever som redan ges särskilt stöd och har åtgärdsprogram, men där dessa åtgärder inte är tillräckliga. Bedömningen ska dessutom vara att elevens individuella förutsättningar att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i slutet av årskurs 3, 6 och 9 förbättras om eleven får gå om en årskurs. En rektors beslut att en elev ska gå om en årskurs måste alltså vara mycket välgrundat, noggrant utrett och väl dokumenterat med de skäl som rektorn anser finns för att fatta ett sådant beslut. Det ska vidare utgå från elevens möjlighet till bättre förutsättningar att nå så långt som möjligt i sina resultat och sin kunskapsutveckling. Regeringen vill i sammanhanget understryka att möjligheten att gå om en årskurs aldrig får användas som ett alternativ till en elevs rätt till extra anpassningar eller särskilt stöd och åtgärdsprogram. Det får med andra ord inte vara så att en elev måste gå om en årskurs för att skolan inte uppfyllt sina skyldigheter att ge eleven stödinsatser. Även när eleven går om en årskurs är det naturligtvis viktigt att bestämmelserna i 3 kap. skollagen om stöd och särskilt stöd beaktas så att eleven får de extra anpassningar eller det särskilda stöd i skolarbetet som han eller hon behöver och har rätt till. Det är också viktigt att undervisningen anpassas efter elevens behov och förutsättningar så att ytterligare ett läsår i samma årskurs inte enbart innebär att eleven får exakt samma undervisning ett läsår till.

Flera remissinstanser, däribland *Leksands kommun*, *Läraryrket*, *Internationella Engelska Skolan* och *Sverige Skolledarförbundet*, uttrycker en oro för att en möjlighet att överklaga riskerar att minska skolans pedagogiska auktoritet. En möjlighet att överklaga en rektors beslut att en elev ska gå om en årskurs är enligt regeringen viktig ur rättssäkerhetssynpunkt. En sådan ordning ligger också i linje med att ett beslut om t.ex. åtgärdsprogram, särskilt stöd i särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång är överklagbara. Sådana beslut grundar sig på pedagogiska överväganden tillsammans med elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Ett beslut om att en elev ska gå om en årskurs, det vill säga gå ytterligare ett läsår i skolan, är enligt regeringens uppfattning minst lika ingripande, och grundar sig på samma typ av överväganden för den enskilde eleven. Att beslut om särskilt stöd i särskild undervisningsgrupp, anpassad studiegång och åtgärdsprogram men inte ett beslut om att en elev ska gå om en årskurs kan överklagas framstår mot den bakgrunden som motsägelsefullt.

Regeringen föreslår därför att en rektors beslut om att en elev ska gå om en årskurs ska vara möjligt att överklaga till Skolväsendets överklagandenämnd, alltså till samma instans som överklagande av ett åtgärdsprogram, undervisning i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång ska göras. *Staffanstorps kommun* uppger att det saknas motiv för att tillåta överklagande av ett beslut om att inte flytta upp en elev till närmast högre årskurs. Ett sådant beslut ska enligt kommunen fattas utifrån barnets bästa och i samråd med vårdnadshavare. Men om ett beslut fattas mot vårdnadshavares vilja fattas beslutet fortsatt utifrån barnets bästa.

Regeringen delar Staffanstorps kommuns uppfattning om att det är ett beslut som fattas utifrån från barnets bästa. Även beslut om särskilt stöd i särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång fattas dock utifrån barnets bästa och kan i dag överklagas. Regeringen anser därför, i likhet med *Gävle kommun*, att det är rimligt att även ett beslut om att en elev ska gå om en årskurs ska kunna överklagas.

Konstruktionen av bestämmelsen

Den formella juridiska konstruktionen av bestämmelsen bör enligt regeringen följa den modell som används vid antagning av elever till grundsärskolan, om än med vissa modifikationer.

Det bör av bestämmelsen tydligt framgå att beslutet ska ske med medgivande från elevens vårdnadshavare. En konsekvens av detta blir att eleven, i de fall vårdnadshavaren inte lämnar sitt medgivande till att eleven ska gå om, på sedvanligt sätt ska flyttas upp till närmast högre årskurs eller fortsätter i den årskurs han eller hon för tillfället går i.

I likhet med bestämmelsen om placering i grundsärskola bör dock rektorn, i de fall det finns synnerliga skäl, ytterst ha en möjlighet att utan vårdnadshavares medgivande besluta att en elev ska gå om en årskurs. Med synnerliga skäl avses sådana situationer där det framstår som uppenbart att det inte överensstämmer med elevens behov och förutsättningar att flytta upp till närmast högre årskurs eller fortsätta i den årskurs där denne för närvarande går. Det ska alltså framstå som uppenbart att eleven är i behov av att gå om en årskurs för att kunna tillgodogöra sig undervisningen och nå de kunskapskrav som minst ska nås.

Internationella Engelska Skolan uppger att överklagandeprocesser är tidskrävande och kraven för synnerliga skäl är extremt höga, vilket kommer medföra att elever som borde få gå om en årskurs för att bättre kunna tillgodogöra sig kunskaper inte kommer göra det för att vårdnadshavarna motsätter sig detta. Att det ska krävas synnerliga skäl innebär att rektorn bara ska använda möjligheten att fatta ett sådant beslut i strid med en vårdnadshavares vilja i undantagsfall. Vidare bör ett beslut om att gå om en årskurs inte komma som en överraskning, utan ska ha föregåtts av insatser och annat stöd. Det är enligt regeringens uppfattning viktigt att få vårdnadshavarna att förstå anledningen till beslutet. Regeringen vill i sammanhanget, på samma sätt som *Riksförbundet Attention*, understryka vikten av att skolan har en god samverkan och dialog med elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. På så sätt är elevens vårdnadshavare införstådd med anledningen till beslutet och därmed minskar risken att vårdnadshavarna motsätter sig ett väl underbyggt beslut om att eleven ska gå om en årskurs.

Vidare bör rektorn innan ett beslut fattas om att en elev ska gå om en årskurs, oavsett om det sker med vårdnadshavarens medgivande eller inte, konsultera elevhälsan för att utvärdera om elevens behov av att gå om en årskurs har sin grund i behovet av pedagogiska insatser eller om det finns bakomliggande medicinska eller psykologiska orsaker till behovet. Detta för att kunna säkerställa vilka insatser som behövs. Regeringen anser dock inte som *Folkhälsomyndigheten* att det bör framgå av bestämmelsen att samråd ska ske med elevhälsan. Som angetts tidigare får det förutsättas att i stort sett samtliga de elever som blir föremål för denna typ av beslut har

getts såväl extra anpassningar som särskilt stöd och eleverna borde därför redan sedan tidigare var väl kända av elevhälsans personal.

Naturligtvis ska, vilket följer av skollagen, bestämmelserna i förvaltningslagen (2017:900) om parts rätt att få del av och yttra sig över uppgifter i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild tillämpas i de fall en rektor beslutar att en elev ska gå om en årskurs. Det innebär att vårdnadshavare – och en elev i de fall eleven hunnit fylla 16 år – ska ges möjlighet att yttra sig innan rektor fattar ett sådant beslut. Även för de elever som är yngre än 16 år medför bestämmelserna i skollagen om att barnets inställning så långt som möjligt ska klarläggas och barnets rätt att fritt uttrycka åsikter i alla de frågor som berör honom eller henne en skyldighet för rektorn att låta eleven yttra sig innan beslutet fattas.

I de fall rektorns beslut överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd ska nämnden vid sin överprövning av rektorns beslut göra en bedömning av om det, med hänsyn till elevens utveckling och personliga förhållanden i övrigt, finns sådana synnerliga skäl att det är lämpligast att eleven går om en årskurs.

En rektors beslut om att en elev ska gå om en årskurs bör, i likhet med exempelvis ett beslut om åtgärdsprogram eller undervisning i särskild undervisningsgrupp, inte vara bindande för andra skolhuvudmän. Det innebär att om en elev för vilken rektorn fattat ett sådant beslut byter skola så är inte rektorn vid den mottagande skolan bunden av beslutet. Dock bör givetvis rektorn vid den mottagande skolan få information om att rektorn vid den tidigare skolan fattat ett sådant beslut. Det får också förutsättas att den mottagande rektorn gör en självständig bedömning huruvida eleven är i behov av att gå om en årskurs eller om de förhållanden som föranlett den tidigare rektorns beslut kan åtgärdas på andra sätt, så som t.ex. särskilt stöd i undervisningen. Enligt 3 kap. 12 j § skollagen ska den skolenhet som eleven lämnar till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven, och ett beslut om att en elev ska gå om en årskurs får typiskt sett anses vara en sådan typ av uppgift. För att definitivt säkerställa att rektorn vid den mottagande skolan får del av informationen om att det fattats beslut om att en elev ska gå om en årskurs bör dock bestämmelserna i 6 kap. 17 § skolförordningen kompletteras på så sätt att det framgår av avgångsintyget att ett sådant beslut fattats.

Rektorn bör fortsatt vara den som fattar beslutet

Ett beslut av rektorn om att en elev ska gå om en årskurs är, som angetts tidigare, av mycket ingripande karaktär. Det kan därför övervägas om ett beslut med så för eleven långtgående konsekvenser i stället ska fattas av hemkommunen. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 336) anför regeringen angående skolpliktens senare upphörande att den bör prövas av elevens hemkommun, som enligt lag har det yttersta ansvaret för att skolplikten fullgörs och att denna typ av myndighetsutövning inte lämpar sig för enskilda, som i praktiken kan vara en enskild fysisk person, att utöva.

Utifrån ett sådant resonemang borde det åligga hemkommunen att pröva frågan om att en elev ska gå om en årskurs. Enligt regeringens uppfattning är det dock lämpligare att rektorn, som är närmare eleven, även

fortsättningsvis fattar ett sådant beslut, i synnerhet då ett sådant beslut bygger på grannliga överväganden av framför allt pedagogisk karaktär. Därtill föreslås att beslutet som huvudregel ska fattas med medgivande från elevens vårdnadshavare. Dessutom ska rektorn, i enlighet med skollagens bestämmelser om hänsyn till barnets bästa, låta eleven själv komma till tals innan ett beslut om att eleven ska gå om en årskurs fattas. I likhet med vad som gäller för särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp bör enligt regeringens uppfattning ett sådant ingripande och pedagogisk grundat beslut om att en elev ska gå om en årskurs inte kunna delegeras vidare av rektorn.

Nacka kommun föreslår att dagens reglering som avser att hemkommunen ska pröva frågan om skolpliktens förlängning för den elev som inte gått ut högsta årskursen när skolplikten annars skulle ha upphört, tas bort. Enligt kommunen är det en rimlig följdändring av förslaget till bestämmelse om beslut för elever att gå om en årskurs. Genom att ta bort regleringen som avser hemkommunens prövning minskar byråkratin och elevperspektivet stärks genom att besluten fattas i skolan, där kunskapen om elevens behov är bäst. Regeringen delar Nacka kommuns bedömning att byråkratin i skolan behöver minskas i så stor utsträckning som möjligt. I detta fall bedömer regeringen att bestämmelsen fortsatt kommer att behövas då den kan fungera som en möjlighet för en elevs hemkommun att se till att skolpliktiga barn fullgör skolplikten. Dessutom förekommer det att elever med stöd av bestämmelsen hos kommunen begär att få förlängd skolplikt. Det vore olyckligt om dessa elever undandros möjligheten att överklaga i de fall kommunen inte medger förlängd skolplikt.

Friskolornas riksförbund uppger att om en elev har rätt att slutföra skolgången bör det inte finnas något utrymme för en kommunal prövning av frågan. Elevens rätt att fullgöra skolgången ska inte motsägas av kommunens prövning av den rätten. Enligt förbundet har beslut av en kommun om att en elev har rätt att slutföra skolgången dessvärre ofta inneburit att kommunen samtidigt beslutat att inte betala ut någon skolpeng för elevens utbildning det sista året. Förbundet anser att detta är ett problem som behöver lösas i lagstiftningen och att det ska förtydligas att eleven har rätt till skolpeng även det sista året i skolan.

I dag finns det bestämmelser i skollagen som anger att en elevs hemkommun ska lämna bidrag till huvudmannen för varje elev vid skolenheten. Bidraget består av ett grundbelopp och i vissa fall ett tilläggsbelopp. Grundbeloppet ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna grundskolan. Tilläggsbeloppet för en elev i behov av särskilt stöd ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov. Det finns i dag redan en tydlig lagstiftning som reglerar att huvudmannen ska ges bidrag för de elever som finns vid skolenheten och regeringen ser därför ingen anledning att ändra bestämmelserna så som förbundet förespråkar.

10.3 Dataskydd och sekretess

Regeringens bedömning: I Skolväsendets överklagandenämnds verksamhet kommer nödvändig behandling av personuppgifter i ärenden där

en rektors beslut att en elev ska gå om en årskurs överklagats att kunna ske med stöd av den rättsliga grunden uppgift av allmänt intresse i artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen. Det finns också stöd i dataskyddslagen för nödvändig behandling av känsliga personuppgifter. Någon ytterligare dataskyddsreglering behöver därför inte införas. Det finns också en bestämmelse om sekretess hos Skolväsendets överklagandenämnd för uppgift om enskilda personliga förhållanden som är tillämplig om en rektors beslut om att en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan ska gå om en årskurs överklagas till nämnden. Några ytterligare regleringar i offentlighets- och sekretesslagen behövs inte.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har haft några synpunkter på bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning

Dataskydd

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), den så kallade dataskyddsförordningen, är i alla delar bindande och direkt tillämplig i samtliga EU:s medlemsländer. Förordningen utgör den generella regleringen av personuppgiftsbehandling inom EU. Den kompletteras i Sverige av bl.a. lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, den så kallade dataskyddslagen. Dataskyddslagen är subsidiär till annan lag eller förordning. Det innebär att dataskyddsbestämmelser som finns i sektorsspecifika lagar och förordningar och som avviker från dataskyddslagen har företräde.

Behandling av personuppgifter som faller under dataskyddsförordningens tillämpningsområde får bara ske om det finns en tillämplig rättslig grund. För att en behandling av personuppgifter ska vara laglig ska den dels följa de allmänna principerna i artikel 5 i dataskyddsförordningen, dels vara tillåten enligt någon av grunderna i artikel 6.1 i förordningen. Om dessa kriterier inte är uppfyllda är behandlingen av personuppgifter inte laglig och får därmed inte utföras.

Den rättsliga grund som är aktuell när Skolväsendets överklagandenämnd ska pröva ett överklagande av en rektors beslut ska gå om en årskurs är en uppgift av allmänt intresse, artikel 6.1 e. Enligt artikel 6.1 e är behandling av personuppgifter laglig om behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse.

För den rättsliga grunden uppgift av allmänt intresse gäller att den ska vara fastställd enligt artikel 6.3, av vilken framgår att den grund för behandlingen som avses i punkt 6.1 e ska fastställas i enlighet med unionsrätten, eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av. Av 2 kap. 2 § dataskyddslagen framgår att personuppgifter får behandlas med stöd av artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning, om behandlingen är nödvändig för att utföra en

uppgift av allmänt intresse som följer av lag eller annan författning, av kollektivavtal eller av beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning, eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning enligt lag eller annan författning.

Enligt 27 kap. skollagen åligger det Skolväsendets överklagandenämnd att pröva överklaganden av vissa beslut på skolväsendets område. Nämndens ordförande och vice ordförandena ska vara eller ha varit ordinarie domare, och övriga ledamöter ska ha särskild sakkunskap både om barns och elevers förhållanden och behov och om skolverksamheten i övrigt. I 28 kap. skollagen finns bestämmelser om vilka beslut som får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. De beslut av en rektor som får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd återfinns i 28 kap. 16 § skollagen. Det är beslut om åtgärdsprogram, särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt, och anpassad studiegång.

Genom regeringens förslag kommer den nämnda bestämmelsen att utökas på så sätt att överklagandenämnden även har i uppgift att pröva överklaganden av rektors beslut om att en elev ska gå om en årskurs. Därigenom får uppgiften anses som fastställd i den nationella rätten. Nödvändig behandling av personuppgifter i ett sådant ärende kan därmed ske med stöd av den rättsliga grunden uppgift av allmänt intresse.

Grund för behandlingen finns i artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen och 2 kap. 2 § dataskyddslagen. I de fall då det i ett sådant ärende kan bli nödvändigt att behandla känsliga personuppgifter (sådana som anges i artikel 9.1 i dataskyddsförordningen) så kan sådan behandling ske med stöd av 3 kap. 3 § dataskyddslagen.

Regeringen gör därför bedömningen att nödvändig behandling kan ske med stöd av befintlig reglering i dataskyddsförordningen och dataskyddslagen och att det inte behövs några förslag till dataskyddreglering.

Sekretess

Enligt regeringens förslag ska en rektors beslut att en elev i grundskolan, grundskolskolan, specialskolan eller sameskolan ska gå om en årskurs kunna överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Enligt 23 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller sekretess hos Skolväsendets överklagandenämnd i ärenden som uppkommit där till följd av överklagande av beslut för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller inte beslut i ärende. För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Om ett beslut om att en elev ska gå om en årskurs överklagas så kommer bestämmelsen om sekretess för uppgifter om enskilds personliga förhållanden hos överklagandenämnden att vara tillämplig. Uppgifterna skyddas vid ett sådant överklagande genom befintlig reglering och någon ytterligare reglering när det gäller sekretess behövs därför inte.

11 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Lagändringarna som avser möjligheten att överklaga en rektors beslut att låta en elev gå om en årskurs ska träda i kraft den 1 januari 2023.

Lagändringarna som förtydligar elevhälsans uppdrag samt att det för elevhälsans specialpedagogiska insatser ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare, de nya namnen på grundsärskolan, gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå respektive gymnasial nivå och lagändringarna som innebär att elevens val i grundsärskolan och benämningen träningsskola tas bort och att uttrycket utvecklingsstörning ersätts med intellektuell funktionsnedsättning ska träda i kraft den 2 juli 2023.

Lagändringar om en garanti för tidiga stödinsatser ska träda i kraft den 1 juli 2024.

Utredningens förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att lagförslagen med innebörden att elevens val och benämningen träningsskola tas bort i grundsärskolan, att uttrycket utvecklingsstörning ersätts med intellektuell funktionsnedsättning och att namnen på skolformerna ändras ska träda i kraft den 1 juli 2022. Utredningen föreslår att förtydligandet av elevhälsans uppdrag och att det för elevhälsans specialpedagogiska insatser ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare ska träda i kraft den 1 januari 2023.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna har inte lämnat några synpunkter på tidpunkten för ikraftträdande. Av de remissinstanser som yttrar sig om ikraftträdande är majoriteten positiva till utredningens förslag. Däribland *Högskolan Kristianstad* och *Specialpedagogiska skolmyndigheten*.

Statens skolverk avstyrker förslaget om ikraftträdande den 1 juli 2022 när det gäller förslag till ändringar av namn på grundsärskolan, gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande respektive gymnasial nivå. Enligt myndigheten bör detta senareläggas med tanke på att tiden blir för kort för att myndigheten ska kunna göra erforderliga ändringar. *Sveriges Skolledarförbund* uppger att det finns svårigheten med kort framförhållning när det gäller de förslag som innebär förändringar i vilka ämnesbehörigheter som kommer att efterfrågas hos lärare i grundsärskolan, detta eftersom lärarekryteringsprocesser startar upp till ett halvår innan en läsårsstart.

Skälen för regeringens förslag: Förtydligandet av elevhälsans uppdrag bör enligt regeringens bedömning träda i kraft så snart som möjligt och lämpligtvis inför ett nytt läsår. Det krävs enligt regeringen ingen särskild förberedelseperiod eller några särskilda insatser för förslaget genomförande eftersom det endast är ett förtydligande av nu gällande reglering. Lagändringen bör därför träda i kraft den 2 juli 2023. Detsamma gäller förslaget om att det för elevhälsans specialpedagogiska insatser ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare.

Ändringen som innebär att det i skollagen införs en garanti för tidiga stödinsatser för elever som läser ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik enligt grundsärskolans kursplaner och tillhörande

bemyndigande bör träda i kraft den 1 juli 2024. Detta mot bakgrund av att Skolverket kommer att behöva förberedelse för att ta fram nya nationella bedömningsstöd och se över befintligt stödmaterial. Samtidigt behöver berörd skolpersonal ges rimliga förutsättningar att sätta sig in i det delvis nya arbetssättet som garantin innebär och huvudmännen ges möjlighet att vidta nödvändiga förberedelser.

Ändringarna som avser namn på grundsärskolan, gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå respektive gymnasial nivå och ändringarna som avser uttrycken utvecklingsstörning, träningskola och elevens val bör träda i kraft den 2 juli 2023. Regeringen delar *Skolverkets* bedömning att ett senare ikraftträdande än vad utredningen föreslår är nödvändigt mot bakgrund av att det kommer att krävas ändringar i en stor mängd författningar och föreskrifter när de gäller att byta ut benämningar. Enligt regeringen kommer namnändringarna på skolformerna också medföra att de hänvisningar som finns i andra författningar kommer att behöva ändras och anpassas till de nya namnen på skolformerna. Arbetet med att se över de följdändringarna har en viss omfattning och kommer att genomföras så att de kan träda i kraft samtidigt som de nu föreslagna namnändringarna på skolformerna. Regeringen bedömer att det även är nödvändigt med ett senare ikraftträdande när det gäller förslaget om att ta bort elevens val. I likhet med *Sveriges Skolledarförbund* anser regeringen att huvudmännen behöver mer förberedelse för att säkerställa eventuell rekrytering av lärare.

Förslaget att en rektors beslut att en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan ska gå om en årskurs ska kunna överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd bör träda i kraft den 1 januari 2023. De befintliga bestämmelserna i skolförordningen om att en rektor får besluta att en elev inte ska flyttas till närmast högre årskurs och att rektorn på begäran av en elevs vårdnadshavare får besluta att en elev ska gå om en årskurs i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan bör upphöra att gälla vid samma tidpunkt.

Det bedöms inte finnas något behov av övergångsbestämmelser.

12 Konsekvenser

12.1 Konsekvenser för kommunerna

Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen och ekonomiska konsekvenser

Utgångspunkter

Enligt 14 kap. 3 § regeringsformen bör en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den. Bestämmelsen ger uttryck för en proportionalitetsprincip. Det ska således göras en analys av de konsekvenser som förslaget får för den kommunala självstyrelsen samt en avvägning mellan det kommunala intresset av självstyrelse och de

nationella intressen som den föreslagna lagstiftningen ska tillgodose. Principen om den kommunala självstyrelsen gäller för all kommunal verksamhet.

Enligt den kommunala finansieringsprincipen ska beslut som innebär nya obligatoriska uppgifter för kommunerna åtföljas av en statlig finansiering.

Förslagen om elevhälsa

Syftet med att förtydliga uppdraget för elevhälsan är att höja kvaliteten på elevhälsoarbetet genom att i bestämmelserna tydliggöra flera betydelsefulla delar som ryms inom uppdraget. Detta kan i sin tur förbättra likvärdigheten och möjligheterna för elever att nå målen för utbildningen. Det förtydligade uppdraget innebär att elevhälsans arbete i högre utsträckning regleras och kan innebära att vissa kommuner behöver förändra sina rutiner och arbetssätt. Förslaget innebär en inskränkning av den kommunala självstyrelsen. Regeringen anser att denna inskränkning i den kommunala självstyrelsen är liten och proportionerlig mot syftet. Regeringen har sedan flera år tillbaka initierat och genomfört flera frivilliga satsningar med syftet att utveckla och förbättra elevhälsoarbetet. Däribland riktade bidrag för att öka tillgången till elevhälsans personal genom t.ex. personalförstärkningar inom elevhälsan och genom Lärarlyftet. Det har även genomförts informations- och kompetensutvecklingsinsatser via Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Regeringen gör dock bedömningen att det behövs en kompletterande lagändring för att åstadkomma en mer likvärdig och varaktig utveckling av elevhälsoarbetet.

Det finns redan i dag en skyldighet att skolor ska ha en elevhälso-bemanning som möter elevernas behov av insatser, samt att personalen ska ha en erforderlig utbildning för att kunna uppfylla uppdraget och att samverkan med hälso- och sjukvård ska ske vid behov. En huvudman som utvecklar det förebyggande och hälsofrämjande arbetet och tydligare kopplar elevhälsoarbetet till det systematiska kvalitetsarbetet, med det långsiktiga resultatet att resurser kan flyttas från akuta och åtgärdande insatser på individnivå, kan bidra till en effektivare användning av resurserna. För de skolor som inte har arbetat i enlighet med gällande lagstiftning kan det förtydligade uppdraget innebära ett ökat resursbehov för att leva upp till lagstiftningen. Regeringen gör bedömningen att detta inte är något som ska finansieras enligt den kommunala finansieringsprincipen eftersom förslaget ska ses som ett tydliggörande av elevhälsans nuvarande uppdrag, inte som ett utökat åtagande i förhållande till detta.

Syftet med förslaget om att ska det finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsans specialpedagogiska insatser är att säkerställa och samtidigt stärka den specialpedagogiska kompetensen inom elevhälsan. Regeringen har genom frivilliga riktade bidrag sedan flera år tillbaka strävat efter att öka antalet utbildade specialpedagoger och speciallärare, men gör bedömningen att det krävs lagändring för att åstadkomma en likvärdig och varaktig struktur för denna resurs. Förslaget innebär också en viss inskränkning av den kommunala självstyrelsen eftersom det begränsar kommunernas möjligheter att använda annan anställd personal med viss specialpedagogisk kompetens i stället för

specialpedagog eller speciallärare. Förslaget innebär en anpassning till regleringen av de övriga kompetenserna inom elevhälsan. För de flesta kommuner kommer det inte att innebära någon förändring jämfört med nuvarande ordning eftersom skolorna redan har tillgång till specialpedagoger eller speciallärare. Inskränkningen i den kommunala självstyrelsen bedöms sammantaget vara proportionerlig.

Förslaget om att det ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsans specialpedagogiska insatser är ett förtydligande av nuvarande reglering. I gällande bestämmelse anges att det ska finnas tillgång till specialpedagogisk kompetens för elevhälsans specialpedagogiska insatser. Förslaget innebär en precisering av vilka personal-kategorier som ska fullgöra de specialpedagogiska insatserna inom elevhälsan. Förslaget ger inte några nya uppgifter som ska utföras av elevhälsans personal. Förslaget är inte heller någon precisering av i vilken omfattning det behöver finnas tillgång till specialpedagoger eller speciallärare. Förslaget ger därför ett betydande friutrymme för kommunerna att utforma och bemanna organisationen för att leva upp till den nya regleringen. *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)* påpekar att förslaget inte innebär några nya kostnader för kommunerna initialt. På sikt menar SKR att förslaget kan innebära ökade lönekostnader då utbildningsnivån ökar som ett resultat av de fortbildningsinsatser som föreslås. Regeringen bedömer att förslaget är en ambitionshöjning, men att utformningen av regleringen ger stora frihetsgrader till kommunerna att leva upp till denna, varför kostnaderna inte förväntas öka som en följd. Någon ekonomisk reglering föreslås därför inte.

Förslag som rör elever med intellektuell funktionsnedsättning

Alla elever måste få grundläggande kunskaper i läsning, skrivning och matematik så tidigt som möjligt i sin skolgång om de ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Förslaget om en garanti för tidiga stödinsatser i grundsärskolan syftar till att upptäcka elever i behov av stöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik tidigt. Förslaget syftar även till att ge rektorer och huvudmän bättre möjligheter att planera och fördela resurser inom verksamheten utifrån den information om elevernas resultat som en tillämpning av bestämmelserna om en garanti för tidiga stödinsatser ger. En motsvarande garanti är redan införd i grundskolan och det tillkommande elevantalet när även grundsärskolan omfattas av garantin är litet. Regleringen innebär att följa arbetsgången i garantin för tidiga stödinsatser och vidta de åtgärder som garantin föreskriver. Detta mer preciserande förfarande innebär en inskränkning av den kommunala självstyrelsen. Enligt regeringen är inskränkningen begränsad eftersom det redan i dag finns en generell skyldighet för lärare att bedöma elevens kunskapsutveckling och vid behov vidta nödvändiga åtgärder för att eleven ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan exempelvis röra sig om utformning av extra anpassningar och dokumentation av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven. Bestämmelsen om en garanti för tidiga stödinsatser innebär att lärare blir skyldiga att genomföra vissa moment och vidta särskilda åtgärder. Införandet av garantin i grundsärskolan liknar den nuvarande garantin på så sätt att de moment som ingår i förslaget till bestämmelserna i grund-

särskolan är motsvarande som dem som gäller i de övriga obligatoriska skolformerna.

Det finns emellertid några skillnader mellan det nuvarande förslaget och det tidigare lämnade förslaget att ta hänsyn till. Dels har lönenivåerna ökat något sedan 2019 när garantin för tidiga stödinsatser infördes i grundskolan, men det innebär inte någon stor förändring av den sammantagna kostnaden. Dels kan andelen elever som behöver en särskild bedömning skilja sig åt mellan skolformerna. Å ena sidan har en större andel elever i grundsärskolan än i grundskolan särskilt stöd. Läsåret 2020/21 var det 9,3 procent av eleverna i grundsärskolan som fick särskilt stöd, det motsvarar 8,5 procent av flickorna och 9,7 procent av pojkarna mottagna i skolformen. I grundskolan var 5,8 procent av eleverna som erhöll särskilt stöd, vilket motsvarar 4,1 procent av flickorna och 7,4 procent av pojkarna i grundskolan. Det kan ge en indikation om att det borde vara en större andel elever som har svårigheter att nå kunskapskraven i grundsärskolan och därför kan vara aktuella för en särskild bedömning. Å andra sidan bidrar den höga lärartätheten i grundsärskolan troligen till att lärarna redan har goda kunskaper om elevernas utveckling och att bedömningarna därmed ofta kan bli enklare. Små elevgrupper och hög personaltäthet underlättar också för grundsärskolan att ge eleverna det stöd de behöver i den ordinarie undervisningsgruppen. Sammantaget bedömer regeringen att dessa faktorer inte bidrar till någon kostnadsökning.

Ytterligare en faktor att ta hänsyn till vid införandet av garantin i grundsärskolan är att lärare i grundsärskolan i högre utsträckning själva har specialpedagogisk kompetens, och därför i mindre omfattning behöver samråda med någon annan som har specialpedagogisk kompetens. Samråden bedöms vara kostnadsdrivande. Enligt behörighetsreglerna ska lärare i grundsärskolan vara utbildade speciallärare. Vid införandet av nuvarande garanti för tidiga stödinsatser omfattades specialskolan, inom vilken det precis som inom grundsärskolan finns krav på speciallärarutbildning för behörighet. Regeringen gjorde mot bakgrund av behörighetsreglerna i det fallet bedömningen att kostnaderna för specialpedagogisk kompetens inte skulle öka. Samtidigt uppfyller inte alla lärare i vare sig grundsärskolan eller specialskolan kraven på speciallärarutbildning. Läsåret 2020/21 uppgick andelen legitimerad och behörig personal till endast 16 procent av lärarna, vilket troligen ofta hänger samman med att en speciallärarutbildning saknas men det kan även bero på att lärare saknar ämnesbehörighet. I specialskolan är behörighetsgraden drygt dubbelt så hög, men även där är det alltså troligen en stor andel av lärarna som inte har formell specialpedagogisk kompetens. Även om inte samma slutsats dras som när det gäller specialskolan, att inget samråd alls kommer att behövas med specialpedagogisk kompetens, bör behovet av sådana samråd bli lägre än i grundskolan.

I propositionen Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser beräknades kostnaden per elev för införandet i genomsnitt till 700 kronor per år (prop. 2017/18:195 s 75). I grundsärskolans årskurs 1 och 3 beräknas antalet elever enligt Statistiska centralbyråns (SCB) befolkningsprognos 2021 till totalt 1 289 elever, varav 526 elever i årskurs 1 respektive 763 elever i årskurs 3. Detta omfattar även de elever som är mottagna i grundsärskolan men som läser integrerat i grundskolan. Av Skolverkets statistik från och med läsåret 2014/15 framgår det att elevantalet i årskurs 1

har varierat mellan 364 och 520 elever och för årskurs 3 varierat mellan 451 och 754 elever. Enligt regeringen bedöms detta elevantal stå sig även över tid. Utifrån elevantalet i SCB befolkningsprognos 2021 beräknar regeringen en tillkommande kostnad för kommunerna om 902 300 kronor. Sammantaget beräknas kostnaderna för införande av en garanti för tidiga stödsatser understiga en miljon kronor för kommunerna. Utifrån detta bedömer regeringen att kostnaderna för förslaget är försumbara och inte bör finansieras i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Kommuner i egenskap av huvudmän kan komma att behöva stödja skolorna kring informationen om den nya fördelningen av timmar i vissa ämnen och i ämnesområden utifrån förslaget om att elevens val tas bort i timplanen i grundsärskolan. Enligt regeringen bedöms detta inte vara ett ingrepp i den kommunala självstyrelsen.

Förslaget om att ta bort elevens val i grundsärskolan och omfördela timmarna på andra ämnen och ämnesområden beräknas inte innebära några ekonomiska konsekvenser för kommunerna, då det sammanlagda antalet lärarledda timmar inte utökas. SKR uppger att förslaget innebär svårigheter för huvudmännen i att omdisponera befintlig personal och menar därför att förslaget innebär vissa ekonomiska konsekvenser för kommunerna. Regeringen delar SKR:s uppfattning att förslaget innebär att en omdisponering av lärarresurser kan behövas och att det i ett inledande skede kan innebära en viss omställningskostnad. Regeringen bedömer dock att en sådan kostnad är tillfällig och en naturlig följd av förslaget.

Förslagen om att byta ut uttrycket utvecklingsstörmot mot intellektuell funktionsnedsättning, nya benämningar på skolformerna och borttagandet av benämningen träningskola bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för kommunerna eller någon inskränkning i den kommunala självstyrelsen.

Förslaget om rektors beslut att låta en elev gå om en årskurs

Förslaget om att det ska vara möjligt att överklaga beslut om att en elev ska gå om en årskurs leder till en viss ökning av det administrativa arbetet, men ökningen bedöms vara försumbar. Förslaget motiveras av att beslut om att inte flytta upp en elev är ett minst lika ingripande beslut för den enskilde eleven som t.ex. beslut om särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller beslut om anpassad studiegång. Ett beslut som har så ingripande följder bör, av rättssäkerhetsskäl, vara överklagbart. I den mån förändringarna kan anses utgöra inskränkningar av den kommunala självstyrelsen bedöms de därför inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett dem.

I dag är det möjligt att överklaga beslut om skolpliktens förlängning och om skolpliktens upphörande. Sedan 2012 har endast åtta ärenden hos Skolväsendets överklagandenämnd rört skolpliktens förlängning och endast ett ärende har rört skolpliktens upphörande. Eftersom beslut om att låta en elev gå om en årskurs fattas efter en bredare och mer allsidig prövning än beslut om skolpliktens förlängning kan möjligheten att överklaga rektors beslut att låta en elev gå om en årskurs förväntas utnyttjas i något högre grad än möjligheten att överklaga beslut om skolpliktens förlängning. Det Enligt regeringens bedömning framstår det som ett rimligt antagande att beslut om att gå om en årskurs endast kommer att överklagas i enstaka fall.

Därför görs bedömningen att inga ytterligare medel behöver tillföras kommunerna.

12.2 Konsekvenser för enskilda huvudmän

En grundprincip för skolväsendet är att regleringen i så stor utsträckning som möjligt ska vara gemensam för alla skol- och verksamhetsformer och alla huvudmän. Lika villkor ska så långt som möjligt gälla oavsett huvudman.

Förslaget om ett förtydligande av elevhälsans uppdrag bedöms inte medföra några ökade kostnader för enskilda huvudmän. Förslaget ska ses som ett förtydligande av elevhälsans nuvarande uppdrag, inte som ett utökat åtagande. För de allra flesta enskilda huvudmän bedöms förslaget få mycket begränsade konsekvenser eftersom dessa huvudmän lever upp till dagens krav. För vissa enskilda huvudmän som i dag inte lever upp till bestämmelserna kan dock förslaget innebära vissa kostnader för att utöka bemanningen eller att rekrytera viss kompetens. En huvudman som utvecklar det förebyggande och hälsofrämjande arbetet och tydligare kopplar elevhälsoarbetet till det systematiska kvalitetsarbetet, med det långsiktiga resultatet att resurser kan flyttas från akuta och åtgärdande insatser på individnivå, kan leda till lägre kostnader på sikt.

Förslaget om att det ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsans specialpedagogiska insatser innebär också ett förtydligande i förhållande till nuvarande reglering. Regeringen bedömer att förslaget är en ambitionshöjning, men att utformningen av regleringen ger stora frihetsgrader till de enskilda huvudmännen att leva upp till denna, varför kostnaderna inte förväntas öka som en följd. Förslaget bedöms därmed inte få några ekonomiska konsekvenser för de enskilda huvudmännen. För de allra flesta enskilda huvudmän bedöms förslaget få mycket begränsade konsekvenser eftersom dessa huvudmän lever upp till dagens krav. För ett mindre antal enskilda huvudmän, som i dag troligen inte lever upp till bestämmelserna om tillgång till kompetens som motsvarar elevernas behov av insatser, kan förslaget däremot innebära vissa ökade kostnader för rekrytering av speciallärare eller specialpedagoger.

Förslagen som rör elever med intellektuell funktionsnedsättning och förslaget om rektors beslut om att låta en elev gå om en årskurs bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för de enskilda huvudmännen.

Förslagen bedöms sammantaget att de inte kommer att medföra några särskilda konsekvenser för de enskilda huvudmännen i förhållande till kommunerna, eftersom alla huvudmän berörs i lika stor utsträckning av de nya bestämmelserna.

12.3 Konsekvenser för staten

Specialpedagogiska skolmyndigheten är huvudman för specialskolan och Sameskolstyrelsen är huvudman för sameskolan. Regeringen bedömer att förslagen i denna lagrådsremiss inte medför några konsekvenser för de statliga myndigheterna. Statens skolverk och Specialpedagogiska skol-

myndigheten kan behöva revidera vissa informations-, kompetensutvecklings- och stödmaterial utifrån de nya bestämmelserna. Detta bedöms rymmas inom ramen för myndigheternas förvaltningsanslag.

Vad gäller förslaget att det ska vara möjligt att överklaga beslut om att en elev ska gå om en årskurs anser *Skolväsendets överklagandenämnd (ÖKN)* att det behöver göras en grundligare analys och beräkning av den ökning av ärenden till nämnden som förslaget om möjligheten att överklaga ett beslut om att gå om en årskurs kan innebära. Även *Statens skolinspektion* framför att frågan om resurstilldelning bör utredas vidare. Det finns enligt Skolinspektionen inga uppgifter om hur många beslut om att en elev ska gå om en årskurs som fattas utan vårdnadshavarens medgivande. Det finns inte heller någon prognos över hur många nya ärenden som utredningen tror att förslaget skulle kunna innebära. En beräkning av resursbehovet blir därför alltför osäker. Skolinspektionen kan dock konstatera att förändringen skulle innebära ett kraftigt ökat behov av resurser under sommarmånaderna om förslaget om möjlighet att överklaga beslut om att gå om en årskurs förverkligas. I dag är det möjligt att överklaga beslut om skolpliktens förlängning och om skolpliktens upphörande till ÖKN. Sedan 2012 har dessa ärenden varit få till antalet. Som framgår ovan så fattas beslutet att låta en elev gå om en årskurs efter en bredare och mer allsidig prövning än beslut om skolpliktens förlängning. Givet att förslaget om att gå om en årskurs föreslås kunna överklagas kan det därför innebära att sådana beslut förväntas utnyttjas i något högre grad än möjligheten att överklaga beslut om skolpliktens förlängning. Det framstår dock som ett rimligt antagande att även beslut om att gå om en årskurs kommer att överklagas endast i ett fåtal fall. Därför gör regeringen bedömningen att inga ytterligare medel behöver tillföras Skolinspektionens förvaltningsanslag.

Förslagen som rör elever med intellektuell funktionsnedsättning och förslagen om ett förtydligande av elevhälsans uppdrag och att det ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsans specialpedagogiska insatser bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser för staten.

12.4 Konsekvenser ur ett barnrätts- och funktionshinderperspektiv

Sverige ska följa FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), som är svensk lag sedan den 1 januari 2020, och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och har därmed åtagit sig att säkerställa varje barns rättigheter enligt konventionerna. Enligt barnkonventionens grundprinciper ska varje barn ha samma rättigheter till utbildning och utveckling (artiklarna 2, 6, 28 och 29) och vid alla åtgärder som rör barn ska barnets åsikter beaktas och det ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa (artiklarna 3 och 12). Detta slås också fast i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (artikel 7). Rättigheterna gäller för varje barn, oavsett t.ex. kön eller funktionsförmåga. Enligt huvudregeln ska alla, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska för-

hållanden, ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet. Vidare ska utbildningen vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. Skolan ska ge alla elever förutsättningar att nå de nationella kunskapskraven och målen för utbildningen.

Förslagen om elevhälsa

Genom ett utvecklat förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete kan såväl förutsättningarna för elevernas välmående, skolframgångar som framtida hälsa förbättras. En utveckling av elevhälsoarbetet som exempelvis kan bidra till att tidigt fånga upp elever i svårigheter och att fler elever fullföljer grund- och gymnasieskolan eller grund- och gymnasiesärskolan och ges förutsättningar att ta sig ut på arbetsmarknaden, kan ha stora samhällsekonomiska vinster. Omvänt gäller att skolmisslyckanden får konsekvenser för såväl den enskilda individen som för samhället. Exempelvis genom försenad etablering på arbetsmarknaden, begränsade yrkesval, försämrade möjligheter till egen försörjning samt ohälsa. Tidiga insatser och arbete för att alla elever ska nå kunskapskraven blir därför tillsammans med stödinsatser, elevhälsoarbete, trygghet och studiero, inkludering m.m. utgångspunkten för skolans brottsförebyggande arbete. Det kan nämnas att regeringen har gett Statens skolverk och Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra ett utvecklingsarbete som ska syfta till att förbättra samverkan mellan elevhälsan, hälso- och sjukvården och socialtjänsten så att barn och unga får tidiga och samordnade insatser. Särskilda insatser riktas mot riskgrupper bland barn och unga i socialt utsatta områden samt barn och unga som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck (U2017/01236/GV). Uppdraget ska slutredovisas senast den 16 juni 2023.

Förslaget om ett förtydligande av elevhälsans uppdrag och förslaget om att det ställs krav på tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsans specialpedagogiska insatser syftar till att förbättra elevernas möjligheter att nå utbildningens mål. Genom ett stärkt förebyggande och hälsofrämjande arbete kan fler barn klara av utbildningen, men också öka sitt välbefinnande parallellt med att risken för ohälsa minskar.

Förslagen syftar till att förbättra huvudmännens elevhälsoarbete vilket bedöms gynna eleverna. I synnerhet elever i behov extra anpassningar eller särskilt stöd och elever med funktionsnedsättning. Detta stöds av *Skolverket* som anser att kombinationen av en tydligare reglering av elevhälsans uppdrag och utredningens förslag om obligatorisk redovisning av tillgång till personal inom elevhälsan, uppgifter som Skolverket enligt regleringsbrev (U2021/04941) ska redovisa i årsredovisningen för 2022, ger ett ökat fokus för huvudmän och rektorer att utgå från elevernas och skolans behov vid sin styrning, organisering och uppföljning av elevhälsan. På så sätt ökar möjligheterna till en mer likvärdig skola för alla elever, med eller utan funktionsnedsättning.

Sammanfattningsvis bedöms förslaget om ett förtydligande av elevhälsans uppdrag och förslaget om krav på specialpedagog eller speciallärare få uteslutande positiva konsekvenser för elever. Regeringen gör således bedömningen att de föreslagna ändringarna är förenliga med konventionerna.

Förslagen som rör elever med intellektuell funktionsnedsättning

Förslaget om en garanti för tidiga stödinsatser i grundsärskolan säkerställer att alla elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner och har behov av stöd tidigt ska få de stödinsatser som behövs för att de ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3 i grundsärskolan.

Bytet av uttrycket utvecklingsstörning mot intellektuell funktionsnedsättning, nya benämningar på skolformerna och borttagandet av benämningen träningskola bedöms ge positiva konsekvenser för eleverna. Att använda mer tidsenliga benämningar bedöms minska risken för stigmatisering och kränkningar. Grundsärskolan bedöms även bli mer flexibel med borttagande av benämningen träningskola och inte riskera att leda till att en elev enbart läser antingen ämnesområden eller ämnen baserat på huruvida en elev är mottagen i inriktningen träningskola.

Förslaget om att ta bort elevens val i grundsärskolan och omfördela timmarna till vissa ämnen och till ämnesområden förväntas ge positiv effekt för eleverna. Omfördelningen medger mer tid för breddning och fördjupning vilket innebär bättre förutsättningar för eleverna att nå kunskapskraven i de olika ämnena och ämnesområdena.

Förslaget om rektors beslut att låta en elev gå om en årskurs

Förslaget om att införa en bestämmelse om att det ska vara möjligt att överklaga ett beslut om att låta en elev gå om en årskurs hos Skolväsendets överklagandenämnd bedöms ha positiva konsekvenser för eleverna. Förslaget innebär en viss förstärkning av elevers rättssäkerhet eftersom rektors beslut att låta en elev gå om en årskurs kan överklagas och den prövning som genomförs blir bredare och mer allsidig än den prövning som i dag görs av beslut om att förlänga en elevs skolplikt. Beslut om att låta en elev gå om en årskurs ska grundas på vad som är bäst för eleven.

12.5 Konsekvenser för jämställdheten, integrationen och segregationen

Konsekvenser för jämställdheten

Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv. Ett delmål är jämställd utbildning som innebär att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling. Förslaget om ett förtydligande av elevhälsans uppdrag och förslaget om krav på specialpedagog eller speciallärare berör både flickor och pojkar. Dessa förslag syftar till att skapa bättre förutsättningar för både flickor och pojkar att nå utbildningens mål. Pojkar når i dag kunskapskraven i lägre utsträckning än flickor och pojkar har också i större utsträckning särskilt stöd. I grundskolan läsåret 2020/211 uppgick andelen flickor i behov av särskilt stöd till 4,1 procent och andelen pojkar uppgick till 7,4 procent. Förslagen förväntas gynna både flickor och pojkar, men i synnerhet pojkarna eftersom de oftare är i behov av stödinsatser. Förslagen som rör elever med intellektuell funktionsnedsättning

bör ge flickor och pojkar lika goda förutsättningar till en utbildning av hög kvalitet och underlätta för framtida arbetsliv och delaktighet i samhället. Totalt sett är det fler pojkar som är mottagna i grundskolan, samtidigt är det fler unga män med intellektuell funktionsnedsättning än unga kvinnor med intellektuell funktionsnedsättning som får ett arbete. Sammantaget är det dock få som lyckas få arbete. Sammantaget bedöms förslagen få positiva konsekvenser för jämställdheten.

Konsekvenser för integrationen

Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund (prop. 2008/09:1 utg. omr. 13, bet. 2008/09:AU1, rskr. 2008/09:115). En god utbildning minskar risken för utanförskap och förbättrar möjligheterna till integration.

Lagförslagen i denna lagrådsremiss syftar till att stärka elevernas möjligheter att nå utbildningens mål, oavsett bakgrund. Utrikes födda elever, särskilt de elever som börjar i svensk skola i grundskolans senare årskurser eller i gymnasieskolan når kunskapskraven i mindre utsträckning än genomsnittet. Förslagen bedöms därför ha särskild betydelse för dessa elever, och därmed vara positiva för möjligheten att nå det integrationspolitiska målet. Sammantaget bedöms förslagen få positiva konsekvenser för de integrationspolitiska målen.

Konsekvenser för segregationen

Målet för regeringens politik mot segregation är minskad segregation, jämlika och jämställda uppväxt- och levnadsvillkor samt goda livschanser för alla (prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:AU1, rskr. 2019/20:114). I regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation lyfts också flera riskfaktorer som kan leda till kriminalitet, t.ex. arbetslöshet, psykisk ohälsa och oavslutad skolgång. Genom att förtydliga elevhälsans uppdrag bedömer regeringen att elevhälsan i större utsträckning t.ex. genom samverkan med andra aktörer kan främja elevers hälsa och skolnärvaro och därmed förebygga kriminalitet och ohälsa.

Svag socioekonomisk bakgrund – föräldrars utbildning, inkomstnivå och anknytning till arbetsmarknaden har betydelse för elevers skolresultat. Elever med svag socioekonomisk bakgrund återfinns i alla skolformer och är beroende av en likvärdig utbildning med hög kvalitet. Barn och unga i socioekonomiskt utsatta hushåll lider i större utsträckning av psykisk ohälsa. Skolan når alla barn och unga och har därför en viktig kompensatorisk roll för att minska ojämlikheterna i psykisk hälsa och förbättra förutsättningarna för de som är mest utsatta.

Sammantaget bedöms förslagen få positiva konsekvenser för regeringens mål för att minska och motverka segregationen.

12.6 Konsekvenser för Sveriges medlemskap i Europeiska unionen

Förslagen berör inte frågor som regleras i EU-rätten, med undantag av de frågor om behandling av personuppgifter som bedöms i avsnitt 10.

13 Författningskommentar

13.1 Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Majoriteten av lagförslagen i denna lagrådsremiss är hänförliga till att grundsärskolan, gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå respektive gymnasial nivå byter namn till anpassad grundskola, anpassad gymnasieskola respektive kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå respektive gymnasial nivå. Det innebär också att benämningarna gymnasiesärskolearbete, gymnasiesärskoleutbildning, gymnasiesärskolepoäng och gymnasiesärskolebevis ändras till gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola, utbildning i anpassad gymnasieskola, gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola respektive gymnasiebevis avseende anpassad gymnasieskola. Uttrycket utvecklingsstörning ersätts med uttrycket intellektuell funktionsnedsättning. Likaså medför borttagandet av benämningen träningskolan vissa mindre ändringar. Samtliga dessa ändringar är endast språkliga och innebär ingen ändring i sak. De redovisas därför övergripande första gången de förekommer och därefter med hänvisningar. Inte heller redovisas specifika böjningsformer av benämningarna eller de fall då de ändrade benämningarna utgör för- eller efterled i ett annat, i övrigt oförändrat, uttryck. I fråga om den föreslagna lagtext som kommentarerna i dessa delar avser så hänvisas till avsnittet med författningsförslaget.

De lagändringar som innebär ändringar i sak redovisas nedan med såväl föreslagen lagtext som kommentar.

1 kap.

1, 3, 7 c och 12 §§

Bestämmelserna ändras på så sätt att benämningarna grundsärskola och gymnasiesärskola ersätts med benämningarna anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola. Ändringarna är endast språkliga och innebär ingen ändring i sak.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

2 kap.

2, 3, 5, 6 a och 7 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

13, 18 och 20 §§

Bestämmelserna ändras på så sätt att benämningen kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning ersätts med benämningen kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning. Ändringarna är endast språkliga och innebär ingen ändring i sak. För övriga ändringar se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

25 § För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. *Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.*

För medicinska, psykologiska, psykosociala och *specialpedagogiska insatser* ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och *specialpedagog eller speciallärare*.

Paragrafen anger vad elevhälsan omfattar.

I *första stycket* görs ett tillägg om att elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Vidare görs ett tillägg om att elevhälsan ska bidra till skolans kvalitetsarbete samt att elevhälsan vid behov ska samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Tillägget om att elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå innebär att det tydliggörs att elevhälsans insatser ska riktas till såväl enskilda elever som till grupper av elever och till insatser som rör skolan i dess helhet. Att elevhälsans arbete ska bedrivas i samverkan med lärare på skolan avser att förtydliga att elevhälsan, tillsammans med lärarna, ska bidra med aktuell kunskap om elevernas fysiska, psykiska och psykosociala hälsa, om hinder för elevernas hälsa, lärande och utveckling och om de övergripande förutsättningarna för hälsa, lärande och utveckling på skolan. I arbetet kan elevhälsan i dialog med skolans övriga personal nyttja erfarenheter från arbetet med enskilda elever och grupper av elever. Skrivningen att elevhälsans arbete ska bedrivas i samverkan med övrig personal på skolan avser att betona det gemensamma uppdraget och att all personal i skolan har ett ansvar och en uppgift utifrån vars och ens funktion och kompetens att delta i arbetet med att skapa en skola som främjar elevers lärande, utveckling och hälsa.

Tillägget om att elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete innebär att elevhälsans personal på den eller de skolenheter den arbetar ska involveras i det systematiska kvalitetsarbete som ska bedrivas enligt 4 kap. Tillägget om att elevhälsan vid behov ska samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten avser att förtydliga att ett sådant uppdrag åligger elevhälsan (jfr prop. 2009/10:165 s. 276). För elevhälsan kan sådan samverkan med andra samhällsfunktioner vara såväl åtgärdande som förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan kan till exempel i samverkan med andra aktörer arbeta för att främja elevers hälsa och skolnärvaro och för att förebygga kriminalitet eller ohälsa.

Första stycket ändras också på så sätt att benämningarna grundsärskola och gymnasiesärskola ersätts med benämningarna anpassad grundskola respektive anpassad gymnasieskola. Dessa ändringar är endast språkliga och innebär ingen ändring i sak.

I *andra stycket* görs ett tillägg med innebörden att det för specialpedagogiska insatser ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare.

Tillägget innebär att den person eller de personer som företräder den specialpedagogiska kompetensen inom elevhälsan ska tjänstgöra som specialpedagog eller speciallärare. Det finns dock inget som hindrar att den speciallärare eller specialpedagog som ingår i elevhälsan även samtidigt kan ha andra uppdrag på skolan, till exempel som speciallärare som arbetar direkt med elever. Inte heller innebär tillägget att den som anställs som speciallärare eller specialpedagog ska ha en sådan examen.

Övervägandena finns i avsnitt 4 och 7.

27, 31 och 36 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

3 kap.

3 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

4 § Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i

1. förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik,

2. lågstadiet i grundskolan, i *anpassade grundskolan* och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3, och

3. lågstadiet i specialskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 4.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Paragrafen behandlar garantin för tidiga stödinsatser.

I första stycket 2 läggs *anpassade grundskolan* till. Ändringen innebär att bestämmelserna om en garanti för tidiga stödinsatser införs även i den *anpassade grundskolan* och för de elever i specialskolan som läser ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik enligt *anpassade grundskolans kursplaner*. Garantin för tidiga stödinsatser för denna målgrupp innebär att om resultatet av ett nationellt bedömningsstöd för elever som läser enligt den *anpassade grundskolans kursplaner* i årskurs 1 eller årskurs 3 i svenska, svenska som andraspråk och matematik visar att en elev riskerar att inte uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper ska det ske en analys av elevens kunskapsutveckling.

Syftet med garantin är detsamma som i övriga obligatoriska skolformer där garantin redan gäller. Den innebär att de elever som läser enligt grundskolans kursplaner och har behov av stöd tidigt ska få de stödinsatser som behövs för att de ska uppfylla de kriterier som gäller för svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3 i grundskolan. I fråga om lågstadiet i anpassade grundskolan samt lågstadiet i specialskolan för de elever som läser enligt anpassade grundskolans läroplan förutsätts det att bedömningen av behovet av insatser utgår från användningen av nationella bedömningsstöd. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella bedömningsstöd i årskurs 1 och 3 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner (se kommentaren till 29 kap. 28 a §§). Ändringen medför således att det finns en skyldighet att göra en särskild bedömning av kunskapsutvecklingen hos en elev som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner om det utifrån användningen av ett nationellt bedömningsstöd finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kriterier som gäller för svenska, svenska som andraspråk eller matematik i årskurs 3 i anpassade grundskolan. För tolkning av garantin för tidiga stödinsatser i övrigt kan ledning hämtas i förarbetena till bestämmelsen (prop. 2017/18:195 s. 82 f.).

Övervägandena finns i avsnitt 5.

4 b § I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan, *anpassade grundskolan*, sameskolan och specialskolan, ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

Paragrafen behandlar uppföljning i förskoleklassen och lågstadiet.

Ändringen är en följd av att reglerna om en garanti för tidiga stödinsatser införs även i den anpassade grundskolan. Paragrafen ändras på så sätt att anpassade grundskolan läggs till. Det innebär att det i slutet av det sista året på lågstadiet för elever i anpassade grundskolan samt för elever i specialskolan som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner ska genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 3 kap. 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. För tolkning av bestämmelsen i övrigt kan ledning hämtas i förarbetena till bestämmelsen (prop. 2017/18:195 s. 82 f.).

Övervägandena finns i avsnitt 5.

6, 10, 11, 12, 12 b, 12 i, 12 j, 13, 14 a och 14 b §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

4 kap.

12 och 16 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

5 kap.

4 d, 7, 8, 9, 12, 17, 19 och 21 a §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

7 kap.

4 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

Anpassade grundskolan

5 §

I bestämmelsen ersätts uttrycket utvecklingsstörning med uttrycket intellektuell funktionsnedsättning. Ändringen är endast språklig och innebär ingen ändring i sak. För övriga ändringar se kommentaren till 1 kap. 1, 3 och 12 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 6 och 7.

5 a, 5 b, 6, 8, 9, 11 a och 11 b §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

Gå om en årskurs

11 c § Rektorn får besluta att en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan ska gå om en årskurs, om elevens vårdnadshavare medger det och det med hänsyn till elevens utveckling och personliga förhållanden i övrigt är lämpligast för eleven. Om det finns synnerliga skäl får rektorn även utan medgivande från elevens vårdnadshavare besluta att eleven ska gå om en årskurs. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt första stycket.

Paragrafen, som är ny, behandlar en rektors beslut att en elev ska gå om en årskurs.

Enligt paragrafens *första stycke* får rektorn efter samråd och medgivande från en elevs vårdnadshavare besluta att en elev ska gå om en årskurs, om detta med hänsyn till elevens utveckling och personliga förhållanden i övrigt är lämpligast för eleven. Dessa förutsättningar bör endast kunna anses vara uppfyllda om eleven har betydande svårigheter att nå kunskapskraven och det kan antas att det skulle hjälpa eleven om han eller hon går om en årskurs. Det bör således i första hand handla om elever som redan ges särskilt stöd och har åtgärdsprogram, men där dessa åtgärder inte är tillräckliga. Bedömningen ska dessutom vara att elevens individuella förutsättningar att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som ska uppfyllas i slutet av årskurs 3, 6 och 9 förbättras om eleven får gå om en årskurs. Enligt huvudregeln ska dock eleven, om elevens vårdnadshavare inte lämnar sitt medgivande till att eleven ska gå om en årskurs, flyttas upp till närmast högre årskurs enligt 11 a §. Om det finns synnerliga skäl får emellertid rektorn utan vårdnadshavarens medgivande besluta att en elev ska gå om en årskurs. Med synnerliga skäl avses sådana

situationer där det framstår som uppenbart att det inte överensstämmer med elevens behov och förutsättningar att flytta upp till närmast högre årskurs eller fortsätta i den årskurs där denne för närvarande går. Det ska alltså framstå som uppenbart att eleven är i behov av att gå om en årskurs för att kunna tillgodogöra sig undervisningen och uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller.

En rektors beslut om att en elev ska gå om en årskurs är inte bindande för andra skolhuvudmän. Det innebär att om en elev för vilken rektorn fattat ett sådant beslut byter skola så är inte rektorn vid den mottagande skolan bunden av beslutet. Det förutsätts att rektorn vid den mottagande skolan får information om att rektorn vid den tidigare skolan fattat ett sådant beslut. Det får också förutsättas att den mottagande rektorn gör en självständig bedömning huruvida eleven är i behov av att gå om en årskurs eller om de förhållanden som föranlett den tidigare rektorns beslut kan åtgärdas på andra sätt, så som t.ex. särskilt stöd i undervisningen. Enligt 3 kap. 12 j § ska den skolenhet som eleven lämnar till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Ett beslut om att en elev ska gå om en årskurs får typiskt sett anses vara en sådan uppgift. För att säkerställa att rektorn vid den mottagande skolan får del av informationen om att det fattats beslut om att en elev ska gå om en årskurs ska det framgå av elevens avgångsintyg att ett sådant beslut fattats.

I enlighet med bestämmelserna i förvaltningslagen (2017:900) ska rektorn ge elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig innan ett beslut om att en elev ska gå om en årskurs fattas. Rektorn har även i övrigt att vid hanteringen av ett sådant ärende att följa de bestämmelser i förvaltningslagen som anges i 29 kap. 10 §. Dessutom ska rektorn, i enlighet med skollagens bestämmelser om hänsyn till barnets bästa, låta eleven själv komma till tals innan ett beslut om att eleven ska gå om en årskurs fattas.

Enligt paragrafens *andra stycke* får rektorn inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt första stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 10.

15, 17, 21 och 22 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

11 kap. Anpassade grundskolan

1 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

2 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§ samt till 7 kap. 5 §.

4 och 5 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

6 § Undervisningen ska omfatta följande ämnen eller ämnesområden.

Ämnen:

- bild,
- engelska,
- hem- och konsumentkunskap,
- idrott och hälsa,
- matematik,
- musik,
- naturorienterande ämnen,
- samhällsorienterande ämnen,
- slöjd,
- svenska eller svenska som andraspråk, och
- teknik.

Ämnesområden:

- estetisk verksamhet,
- kommunikation,
- motorik,
- vardagsaktiviteter, och
- verklighetsuppfattning.

Utöver de ämnen och ämnesområden som anges i första stycket ska det som ämne finnas modersmål för de elever som ska erbjudas modersmålsundervisning.

Vidare ska det finnas skolans val.

Paragrafen behandlar vilka ämnen och ämnesområden som undervisningen i anpassade grundskolan ska omfatta.

I paragrafens *andra stycke* tas elevens val samt beskrivningen av dess syfte bort.

Övervägandena finns i avsnitt 9.

7 §

Paragrafens *första stycke* ändras genom att meningen om den totala undervisningstiden i träningsskolan justeras som en följd av att benämningen träningsskolan utmönstras ur skollagen. Avseende den andra ändringen se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 7 och 8.

8, 17, 19 och 21 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

23 a §

Se kommentaren till 7 kap. 5 §.

Anpassad grundskola med offentlig huvudman

24–27 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

Kommunens organisation av sin anpassade grundskola

28–30 och 31–33 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

Fristående *anpassad grundskola*

34, 35, 37 och 39 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

12 kap.

6 §

Se kommentaren till 7 kap. 5 §.

8 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§ samt till 7 kap. 5 §.

13 a och 14 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

14 kap.

2, 3, 10 och 14 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

15 kap.

5 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

14 §

Se kommentaren till 2 kap. 13 och 18 §§.

17 kap.

16 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

18 kap. Allmänna bestämmelser om *anpassade gymnasieskolan*

1 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

2 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§ samt till 7 kap. 5 §.

3 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

4 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§ samt till 7 kap. 5 §.

5–9 och 11 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

13 §

Se kommentaren till 2 kap. 13 och 18 §§.

14–17 och 22 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

24 §

Paragrafen ändras på så sätt att benämningen gymnasiesärskolearbete ersätts med benämningen gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola. Ändringen är endast språklig och innebär ingen ändring i sak.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

25 §

Se kommentaren till 7 kap. 5 §.

Anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman

27 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

Kommunens organisation av anpassade gymnasieskolan

28–33 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

Fristående anpassad gymnasieskola

34 och 35 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

19 kap. Utbildning på program i *anpassade gymnasieskolan*

1 §

Paragrafen ändras på så sätt att benämningen gymnasiesärskoleutbildning ersätts med benämningen utbildning i anpassad gymnasieskola. Ändringen är endast språklig och innebär ingen ändring i sak. För övriga ändringar se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

3 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

Gymnasial lärlingsutbildning i *anpassade gymnasieskolan*

10, 17, 18 och 19 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

21 §

Paragrafen ändras på så sätt att benämningen gymnasiesärskolepoäng ersätts med benämningen gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola. Ändringen är endast språklig och innebär ingen ändring i sak.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

Ämnen, nivåer i ämnen, ämnesområden och gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola

23 §

Se kommentaren till 18 kap. 24 §.

24 §

Se kommentaren till 19 kap. 21 §.

25 §

Se kommentaren till 18 kap. 24 §.

Dokumentation av genomförd utbildning i anpassad gymnasieskola

27 §

Paragrafen ändras på så sätt att benämningen gymnasiesärskolebevis ersätts med benämningen gymnasieskolebevis avseende anpassad gymnasieskola. Ändringen är endast språklig och innebär ingen ändring i sak. För övrig ändring se kommentaren till 19 kap. 1 §.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

28, 29 och 31 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

**Utbildning vid en *anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman*
34, 36, 40 och 41 §§**

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

**Utbildning vid en fristående *anpassad gymnasieskola*
45 §**

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

20 kap.

1, 2 och 3 §§

Se kommentaren till 2 kap. 13 och 18 §§.

4 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§ samt till 2 kap. 13 och 18 §§.

5 §, 5 a och 6 §

Se kommentaren till 2 kap. 13 och 18 §§ samt till 19 kap. 21 §.

6 a §

Se kommentaren till 2 kap. 13 och 18 §§.

7 och 9 §§

Se kommentaren till 2 kap. 13 och 18 §§.

Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och som *anpassad utbildning på grundläggande nivå*

10 och 10 a §§

Se kommentaren till 2 kap. 13 och 18 §§.

Rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och *anpassad utbildning på grundläggande nivå*

11 a §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§ samt till 7 kap. 5 §.

12, 13 och 15 §§

Se kommentaren till 2 kap. 13 och 18 §§.

Kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som *anpassad utbildning på gymnasial nivå*

16, 16 b, 17 och 18 §§

Se kommentaren till 2 kap. 13 och 18 §§.

Behörighet till utbildning på gymnasial nivå och anpassad utbildning på gymnasial nivå

20 a §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§ samt till 7 kap. 5 §.

21–23 §§

Se kommentaren till 2 kap. 13 och 18 §§.

35 §

I paragrafens *andra stycke* ersätts uttrycket den särskilda utbildningen på grundläggande nivå som motsvarar träningsskolan inom grundsärskolan med uttrycket den anpassade utbildningen på grundläggande nivå som motsvarar utbildning inom ämnesområden i anpassad grundskola. Ändringen är endast språklig och innebär ingen ändring i sak. För övriga ändringar se kommentaren till 18 kap. 24 §.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

35 a och 36 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§ samt till 2 kap. 13 och 18 §§.

38 §

Se kommentaren till 2 kap. 13 och 18 §§ samt till 7 kap. 5 §.

40 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§ samt till 18 kap. 24 §.

40 a §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

40 b §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§ samt till 18 kap. 24 §.

21 kap.

1, 2, 4 och 5 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

När fjärrundervisning får användas i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

6, 8, 11, 13 och 14 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

22 kap.

1, 2, 4 och 5 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

När distansundervisning får användas i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

7, 8 och 10 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

Särskilda bestämmelser om utbildning i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan där distansundervisning får användas för hela utbildningen

13, 14, 17, 18, 22 och 23 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

23 kap.

7, 9 och 10 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

När viss undervisning får överlämnas på entreprenad inom gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

13, 14, 16 och 17 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

23 §

Se kommentaren till 20 kap. 35 §.

24 kap.

8, 9, 17 och 20 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

25 kap.

4 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

5 §

Se kommentaren till 7 kap. 5 §.

26 kap.

10 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

26 a kap.

5 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§ och 20 kap. 35 §.

28 kap.

12 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

16 § Beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 §,
2. särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt enligt 3 kap. 11 §,
3. anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 §, *eller*
4. att gå om en årskurs enligt 7 kap. 11 c §.

Vid prövning av ett överklagande enligt första stycket 1 ska nämnden antingen fastställa eller upphäva det överklagade beslutet. Om det överklagade beslutet upphävs ska ärendet, om det behövs, visas åter till rektorn för ny prövning.

Paragrafen behandlar överklagande av beslut av en rektor hos Skolväsendets överklagandenämnd.

Enligt *punkt 4*, som är ny, får ett beslut av en rektor enligt 7 kap. 11 c § att en elev ska gå om en årskurs överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

Övervägandena finns i avsnitt 10.

29 kap.

3 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

8 §

Se kommentaren till 7 kap. 5 §.

9 §

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§ samt till 19 kap. 27 §.

12, 14, 19, 19 a och 21 §§

Se kommentaren till 1 kap. 1, 3, 7 c och 12 §§.

28 a § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningmaterial i förskoleklassen och nationella bedömningsstöd i årskurs 1 i grundskolan, specialskolan, sameskolan och i *årskurs 1 och 3 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner.*

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter för huvudmän att använda nationella kartläggningmaterial i förskoleklassen och nationella bedömningsstöd i årskurs 1 i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan.

Bemyndigandet ändras på så sätt att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella bedömningsstöd i årskurs 1 och 3 för de elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

Bilaga 3 och 4

Bilagorna ändras till följd av att uttrycken gymnasiesärskolan, gymnasiesärskolepoäng och gymnasiesärskolearbete ersätts med uttrycken anpassade gymnasieskolan, gymnasiepoäng i anpassad gymnasieskola respektive gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola. Ändringarna är endast språkliga och innebär ingen ändring i sak.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

13.2 Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)

7 kap. 11 c §

Paragrafen behandlar en rektors beslut att en elev ska gå om en årskurs.

Paragrafens första stycke ändras på så sätt att benämningen grundsärskolan ersätts med benämningen anpassade grundskolan. Ändringen är endast språklig och innebär ingen ändring i sak.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

13.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i skollagen (2010:800)

3–5, 7 och 8

Övergångsbestämmelserna reglerar vad som i vissa situationer gäller för utbildning, kurser och betyg i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå (se prop. 2021/22:36).

Punkt 3–5, 7 och 8 i övergångsbestämmelserna ändras på så sätt att benämningen gymnasiesärskolan ersätts med benämningen anpassade gymnasieskolan och benämningen kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på gymnasial nivå ersätts med benämningen kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Ändringarna är endast språkliga och innebär ingen ändring i sak.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

Sammanfattning av betänkandet Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven – aktivt stöd- och elevhälsoarbete samt stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning (SOU 2021:11) i relevanta delar

Skolans stöd- och elevhälsoarbete

Elevernas möjligheter att nå kunskapskraven är beroende av skolans arbete med andra områden än de som berörs i detta betänkande. Skickliga lärare som bedriver en god undervisning och lärmiljöer som är anpassade till elevernas olika behov är troligen de mest effektiva sätten att få så många elever som möjligt att nå kunskapskraven. Det är också nödvändigt att skolmiljön präglas av trygghet och studiero så att eleverna ska ha möjlighet att fokusera på skolarbetet. För att fler elever ska ges goda förutsättningar att nå kunskapskraven är det med andra ord ofta mer generella insatser som krävs, snarare än sådana som ligger inom utredningens ramar.

Även om grunden för att så många elever som möjligt ska nå kunskapskraven är att undervisningen håller hög kvalitet och utgår från elevernas skiftande behov, behöver skolornas stöd- och elevhälsoarbete vara aktivt och välfungerande. I dag har detta arbete en rad brister. Vi gör utifrån vår kartläggning följande sammanfattning av problembilden:

- Stöd till elever som riskerar att inte nå kunskapskraven fungerar inte tillfredsställande. I dag får inte alla elever extra anpassningar och särskilt stöd i den utsträckning som de skulle behöva. Stödbehov upptäcks inte alltid, utredningar kan ta lång tid och stödet dröjer för länge. De insatser som ges svarar inte heller i tillräcklig utsträckning mot elevernas behov. Många lärare anser att de saknar tillräcklig kompetens när det gäller att utforma adekvata insatser. Samarbetet med elevhälsan, som skulle kunna vara ett stöd i detta, brister ofta.
- Problem som uppstår kring en elev ses alltför ofta som brister hos eleven, i stället för något som uppstår i samspel med den omgivande miljön och lärarnas undervisning. För att kunna utforma verkningfulla stödinsatser måste skolan ta reda på hur eleven upplever de situationer där det uppstår problem och göra eleven delaktig i utformningen av lösningar.
- Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande potential utnyttjas inte i tillräcklig utsträckning. Den samlade elevhälsan, med dess olika perspektiv och kompetenser, kan bidra till att förebygga svårigheter och ohälsa bland elever och främja elevers hälsa, lärande och utveckling. I dag är många skolor osäkra på vad som avses med att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsans resurser ägnas i hög grad åt elevers svårigheter och ohälsa på individnivå och arbetet är i huvudsak inriktat på insatser när problem redan uppstått. Det medför en risk för negativa spiraler där resurserna förbrukas av insatser

som sätts in för sent, medan förebyggande och hälsofrämjande insatser får stå tillbaka.

- Samverkan mellan lärarna och elevhälsan är otillräcklig. Organisation och arbetssätt gynnar inte alltid samverkan inom elevhälsan eller mellan lärare och elevhälsan. Ibland är elevhälsans yrkesgrupper inte tillräckligt tillgängliga, vilket kan bero både på personalbrist och ineffektiv organisation. Detta försämrar elevhälsans förutsättningar att bidra till elevernas välbefinnande och utveckla verksamheten för att möta fler elevers behov.
- Arbetet med stöd och elevhälsa saknar ofta strategisk styrning. Skolor där undervisningen inte i tillräcklig utsträckning anpassas till elevernas behov kännetecknas inte sällan av en bristande strategisk styrning, som avsaknad av tydliga mål och uppföljningssystem. Den främsta mekanismen för att utveckla utbildningen – det systematiska kvalitetsarbetet – är ofta snävt inriktat på kunskapsresultat. Det ingår inte alltid i det systematiska kvalitetsarbetet att analysera lärmiljöerna och samla in sådana uppgifter som gör att det finns möjlighet att vidta tidiga insatser för att förebygga att elever inte når kunskapskraven. Att rektorer och huvudmän ibland saknar kunskap om elevhälsans uppdrag och arbetssätt och om hälsoperspektivet i stort kan vara en bidragande orsak till att dessa aspekter saknas i kvalitetsarbetet.
- Resursfördelning styr bort från att utveckla inkluderande lärmiljöer. Även system för resursfördelning kan skapa incitament som försvårar utvecklingen av inkluderande lärmiljöer, eftersom möjligheten till extra resurser ofta kopplats till enskilda elevers behov av särskilt stöd. Det kan leda till arbetssätt som fokuserar på åtgärdande insatser på individnivå i stället för ett brett förebyggande arbete.

Förslag för ett mer aktivt stöd- och elevhälsoarbete

Utifrån problembilden tecknad ovan har utredningen i första hand övervägt om det behövs ändringar i lagstiftningen. Vi har sett över stödlagstiftningen men bedömer att befintligt regelverk har en fungerande utformning. Ytterligare specificerade krav i lagstiftningen skulle riskera att leda till en detaljstyrning som innebär en begränsning av skolornas möjligheter att utforma sitt arbete. Vi bedömer vidare att hälsoperspektivet redan framgår tillräckligt tydligt i lagstiftningen. Däremot ser vi ett behov av att förtydliga elevhälsans uppdrag, vilket vi återkommer till nedan. När det gäller det regelverk som berör styrning och ledning av skolans arbete bedömer vi att den generella lagstiftning som finns i dag är ändamålsenlig och att specifika perspektiv, som stöd- eller elevhälsoarbetet, inte bör pekas ut eftersom det skulle skapa behov av att peka ut även andra specifika områden.

Det vi ser behov av är i stället åtgärder för att stärka elevhälsoprofessionerna, öka kompetensen att bedriva ett aktivt stöd- och elevhälsoarbete och erbjuda bättre verktyg för effektiva insatser på stöd- och elevhälsoområdet. Vi lägger därför fram förslag inom dessa tre områden.

En grundläggande förutsättning för ett aktivt och välfungerande elevhälsoarbete är tillgång till elevhälsans kompetenser. I utredningens uppdrag ligger att föreslå en reglerad lägstanivå för denna tillgång, vilket vi återkommer till längre ner. Utöver detta föreslår vi nedanstående åtgärder.

Krav på specialpedagog eller speciallärare inom elevhälsan

Ett krav på tillgång till speciallärare eller specialpedagog inom elevhälsan ska införas för att höja kvaliteten på kartläggning av stödbehov och utformning av insatser samt för att lärare ska ges ett bättre stöd i arbetet med att utforma inkluderande lärmiljöer.

Förtydligad reglering av elevhälsans uppdrag

Tillgången till elevhälsan ska vara tillräcklig för att dess uppdrag ska kunna fullgöras. Ett möjligt sätt att utforma en reglerad lägstanivå för tillgången till elevhälsans professioner är att tydliggöra elevhälsans uppdrag.

Utredningen anser att elevhälsan fortsatt främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För att ytterligare tydliggöra det uppdrag som ska kunna fullgöras, föreslår utredningen att nuvarande reglering kompletteras med följande tillägg:

- **Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och organisationsnivå.** Elevhälsans arbete ska omfatta insatser riktade till en-skilda elever, grupper av elever, grupper av lärare eller annan skolpersonal eller till skolan i dess helhet, utifrån behov.
- **Arbetet ska ske i samverkan med övrig personal på skolan.** Organisation, rutiner och arbetssätt på skolan ska främja samverkan mellan elevhälsans professioner, lärare och övrig personal på skolan. Varje profession har ansvar att bidra med sin specifika kompetens i de situationer där den behövs. För samverkan och samordning med den övriga personalen krävs att elevhälsans kompetenser finns närvarande – fysiskt eller digitalt – i sådan utsträckning som behövs.
- **Elevhälsan ska bidra till skolans kvalitetsarbete.** Elevhälsan ska bidra med tvärprofessionell kompetens till skolans kvalitetsarbete. Elevhälsan ska bidra med aktuell kunskap om elevernas fysiska, psykiska och psykosociala hälsa, om hinder för elevernas lärande, utveckling och hälsa och om de övergripande förutsättningarna för lärande, utveckling och hälsa på skolan. Elevernas perspektiv ska tillvaratas och hela skolans miljö uppmärksammas.
- **Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.** Skolans arbete för elevernas lärande, utveckling och hälsa kan innebära samverkan med andra samhällsfunktioner. Elevhälsan utgör ofta en viktig aktör vid samverkan med externa aktörer. För elevhälsan kan samverkan med andra samhällsfunktioner vara såväl åtgärdande som förebyggande och hälso-främjande. Varje yrkesgrupp inom elevhälsan har ett ansvar för att, där det är relevant,

bidra med sin specifika kompetens vid samverkan med aktörer utanför skolan.

Bedöma och stödja kunskapsutveckling i grundsärskolan

Inom ramen för uppdraget att stärka grundsärskolan ska utredningen överväga en garanti för tidiga stödinsatser, ge förslag på verktyg för att bedöma och följa elevernas kunskapsutveckling samt överväga behov av kompetensutvecklingsinsatser i både grund- och gymnasiesärskolan. Vi föreslår en omfattande satsning på höjd kompetens och bättre verktyg för bedömning i grund- och gymnasiesärskolan.

En garanti för tidiga stödinsatser införs

Utredningen föreslår att en garanti för tidiga stödinsatser ska införas för elever som läser ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik enligt grundsärskolans kursplaner. Om resultatet av ett nationellt bedömningsstöd i årskurs 1 eller 3 i grundsärskolan, respektive årskurs 4 i specialskolan, visar att en elev riskerar att inte nå kunskapskraven ska en analys av elevens kunskapsutveckling genomföras. De lärare som saknar speciallärarutbildning eller annan specialpedagogisk kompetens ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens.

De obligatoriska bedömningsstöden i årskurs 1 ska finnas kvar. Huvudmän ska även vara skyldiga att använda nationella bedömningsstöd i årskurs 3 i grundsärskolan respektive i årskurs 4 i specialskolan. Skolverket ska ges i uppdrag att ta fram sådana bedömningsstöd samt se över befintliga obligatoriska bedömningsstöd. Vidare ska Skolverket och SPSM få i uppdrag att ge huvudmännen stöd i samband med att en garanti för tidiga stödinsatser införs.

Utredningen ser en garanti för tidiga stödinsatser som ett sätt att säkerställa att alla barn och ungdomar som har förutsättningar att utveckla färdigheter i att läsa, skriva och räkna får möjlighet att göra det. Det handlar om basfärdigheter som är lika viktiga för elever i grundsärskolan som för elever i övriga obligatoriska skolformer. Den specialpedagogiska bedömningen kan bidra till en högre kvalitet i överväganden om vilket stöd eleven behöver för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Flexibilitet och nya benämningar i grund- och gymnasiesärskolan

Inom ramen för uppdraget att stärka grundsärskolan ska utredningen även analysera om timplanerna bör förändras, föreslå ny benämning på målgruppen, nya benämningar på skolformerna och på delar inom komvux samt överväga vissa förändringar gällande de individuella programmen.

Nya timplaner i grundsärskolan för att öka flexibiliteten

Utredningen har dragit slutsatsen att grundsärskolans timplaner bör förändras för att bättre möta elevernas behov och öka flexibiliteten för eleverna att läsa utifrån olika timplaner. Såväl Riksrevisionen och Skolverket som FUB, en organisation som företräder barn, ungdomar och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning, har pekat på att grundsärskolans timplaner behöver förändras. Det handlar både om att eleverna ska ges möjligheter att nå så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar

och att det ska erbjudas en flexibel utbildning enligt styrdokumentet. Det ska vara lättare att läsa en kombination av ämnen och ämnesområden och det ska fungera att läsa vissa ämnen enligt grundskolans kursplaner, oavsett om eleven går i grundsärskolan eller läser integrerat.

Nya benämningar på målgruppen och skolformerna

Utredningen har haft i uppdrag att föreslå alternativa benämningar på såväl målgruppen som skolformerna grundsärskolan och gymnasiesärskolan. Vi har även haft möjlighet att föreslå alternativa benämningar på de delar inom komvux som riktar sig till målgruppen.

Intellektuell funktionsnedsättning ersätter utvecklingsstörning

Utredningen har övervägt om ordet utvecklingsstörning i benämningar på målgruppen för grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna i skollagen och anslutande författningar bör ersättas med en mer tidsenlig benämning. Vi konstaterar att begreppet intellektuell funktionsnedsättning bättre beskriver vad själva funktionsnedsättningen innebär och vad samhället har ansvar för att överbrygga för att individen ska tillförsäkras mesta möjliga delaktighet i samhället. Intellektuell funktionsnedsättning är det begrepp som används i manualen DSM-5 som används vid diagnostisering och är det begrepp som kommer att stå i den svenska översättningen av ICD-11. Detta begrepp används också alltmer frekvent både i Sverige och internationellt inom forskning, politik och andra samhällsområden i både tal och skrift. Utredningen föreslår därför att intellektuell funktionsnedsättning ska ersätta utvecklingsstörning i skollagen och anslutande författningen samt all annan lagstiftning som omfattar målgruppen.

Skolformerna byter namn till anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola

Utredningen har övervägt olika alternativa benämningar på skolformerna grundskola och gymnasieskola. De elever som utredningen träffat upplever att nuvarande benämningar är stigmatiserande. Även från FUB och forskare har det framkommit önskemål om att beteckningen särskild eller ”sär” ska tas bort.

Utredningen föreslår att grundskola ska byta namn till anpassad grundskola och att gymnasieskola ska byta namn till anpassad gymnasieskola. Anpassning är ett begrepp som återfinns i skolförfattningarna och som visar att det handlar om att anpassa verksamheten utifrån elevernas behov och förutsättningar. Benämningarna signalerar att det handlar om en grundskoleutbildning respektive gymnasieutbildning som är anpassad för att möta elevernas olika behov.

För att skapa enhetlighet mellan de skolformer och de delar som finns inom komvux som riktar sig till elever med intellektuell funktionsnedsättning föreslår utredningen att kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning ska byta namn till kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande respektive gymnasial nivå.

Benämningen träningskola tas bort

Utredningen har haft i uppdrag att föreslå alternativ benämning för träningskolan om det anses lämpligt. Vår slutsats är att det inte finns några skäl att överväga en mer tidsenlig benämning och föreslår i stället att benämningen träningskola stryks i skollagen och skolans övriga styrdokument. Ambitionen att grundsärskolan ska vara en flexibel skolförform står i kontrast till den uppdelning som görs mellan träningskolan och övriga grundsärskolan i styrdokumentet.

Beslut om att en elev ska gå om en årskurs ska kunna överklagas

Utredningen har i uppdrag att analysera frågan om det ska gå att överklaga en rektors beslut om att inte flytta upp en elev till närmast högre årskurs.

Vi föreslår att en rektors beslut om att en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan ska gå om en årskurs ska kunna överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Rektorn ska i första hand fatta ett sådant beslut i samråd och samförstånd med elevens vårdnadshavare. Om det finns synnerliga skäl får dock rektorn även utan medgivande från elevens vårdnadshavare besluta att eleven ska gå om en årskurs. Ett beslut att en elev ska gå om en årskurs ska gälla för det läsår som följer närmast efter beslutet. Beslutet ska gälla även om eleven byter till en annan skolenhet. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om att en elev ska gå om en årskurs. Rektorns beslut ska kunna överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att 11 kap. 3 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 11 kap. 3 § ska utgå,

dels att 1 kap. 1, 3 och 12 §§, 2 kap. 2, 5, 6 a, 7, 13, 18, 25, 27, 31 och 36 §§, 3 kap. 3, 4, 4 b, 6, 10–12, 12 b, 12 i och j, 13 och 13 a §§, 4 kap. 12 och 16 §§, 5 kap. 7–9 och 12 §§, 7 kap. 4–6, 8 och 9, 11 a och b, 15, 17, 21 och 22 §§, 11 kap. 1–8, 17, 19, 21, 24–34, 37 och 39 §§, 12 kap. 8, 13 a och 14 §§, 14 kap. 2 och 3, 10 och 14 §§, 15 kap. 5 och 14 §§, 17 kap. 16 §, 18 kap. 1–9, 11, 13–17, 22, 24 och 25, 27–35 §§, 19 kap. 1, 3, 10, 17–19, 21, 23–25, 27–29, 31, 34, 36, 40 och 41 och 45 §§, 20 kap. 1–7, 9–11 a, 12, 13, 15–17, 20 a, 21–23, 35–37, 38 och 40 §§, 21 kap. 1 och 2, 4–6, 8, 11, 13 och 14 §§, 22 kap. 1 och 2, 4 och 5, 7 och 8, 10, 13 och 14, 17 och 18, 22 och 23 §§, 23 kap. 7, 9 och 10, 13 och 14, 16 och 17 och 23 §§, 24 kap. 8 och 9, 17 och 20 §§, 25 kap. 4 §, 26 kap. 10 §, 26 a kap. 5 §, 28 kap. 12 och 16 §§, 29 kap. 3, 9, 12, 14, 19 och 19 a, 21 och 28 a §§, rubrikerna närmast före 7 kap. 5 §, 11 kap. 1, 24, 28, 34 §§, 18 kap. 27 och 28 och 34 §§, 19 kap. 1, 10, 23, 27, 34 och 45 §§, 20 kap. 10, 11 a, 16 och 20 a §§, 21 kap. 6 §, 22 kap. 7 och 13 §§ och 23 kap. 13 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, /.../ och 7 kap. 11 c §, ska införas och närmast före 7 kap. 11 c § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §¹

Denna lag innehåller bestämmelser om skolväsendet. Utbildning inom skolväsendet anordnas av det allmänna och av enskilda enligt 2 kap. 2–6 §§.

Skolväsendet omfattar skolformerna

- förskola,
- förskoleklass, –
- grundskola,
- *grundskola*, – *anpassad grundskola*,
- specialskola,
- sameskola,
- gymnasieskola,
- gymnasiesärskola och, – *anpassad gymnasiesärskola*, och
- kommunal vuxenutbildning

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grund-

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grund-

¹ Senast lydelse 2020:446

skolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan och vissa särskilda utbildningsformer.

skolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan och vissa särskilda utbildningsformer.

3 §²

I denna lag avses med

- distansundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid,
- elev: den som deltar i utbildning enligt denna lag med undantag för barn i förskolan,
- fjärrundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid,
- fristående fritidshem: sådant fritidshem som bedrivs av en enskild och som avses i 2 kap. 7 § andra stycket,
- fristående förskola: förskolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning i form av förskola,
- fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, gymnasieskola, *gymnasiesärskola* eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket
- fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, gymnasieskola, *anpassad gymnasieskola* eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket,
- förskoleenhet: av huvudman för förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad,
- lovskola: undervisning inom grundskolan som anordnas enligt denna lag under lov under en termin eller utanför terminstid och som inte är obligatorisk för elever,
- skolenhet: av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad,
- undervisning: sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden, och
- utbildning: den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål.

12 §³

Lagen är uppdelad i 31 kapitel.

Dessa är

- inledande bestämmelser (1 kap.),

² Senaste lydelse 2020:605.

³ Senaste lydelse 2020:605.

- huvudmän och ansvarsfördelning (2 kap.),
- barns och elevers utveckling mot målen (3 kap.),
- kvalitet och inflytande (4 kap.),
- trygghet och studiero (5 kap.),
- åtgärder mot kränkande behandling (6 kap.),
- skolplikt och rätt till utbildning (7 kap.),
- förskolan (8 kap.),
- förskoleklassen (9 kap.),
- grundskolan (10 kap.),
- *grundsärskolan* (11 kap.), – *anpassad grundskola* (11 kap.),
- specialskolan (12 kap.),
- sameskolan (13 kap.),
- fritidshemmet (14 kap.),
- gymnasieskolan (15–17 a kap.),
- *gymnasiesärskolan* (18 och 19 kap.), – *anpassad gymnasieskola* (18 och 19 kap.),
- kommunal vuxenutbildning (20 kap.),
- fjärrundervisning i vissa skolformer (21 kap.),
- distansundervisning i vissa skolformer (22 kap.),
- entreprenad och samverkan (23 kap.),
- särskilda utbildningsformer (24 kap.),
- annan pedagogisk verksamhet (25 kap.),
- tillsyn, statlig kvalitetsgranskning och nationell uppföljning och utvärdering (26 kap.),
- behandling av personuppgifter (26 a kap.),
- Skolväsendets överklagandenämnd och Lärarnas ansvarsnämnd (27 kap.),
- överklagande (28 kap.), och
- övriga bestämmelser (29 kap.).

2 kap.

2 §⁴

Kommuner är huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, gymnasieskola, *gymnasiesärskola*, kommunal vuxenutbildning och fritidshem, om inte annat följer av 4 §.

Kommuner är huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, gymnasieskola, *anpassad gymnasieskola*, kommunal vuxenutbildning och fritidshem, om inte annat följer av 4 §.

I varje kommun ska det finnas en eller flera nämnder som ska fullgöra kommunens uppgifter enligt denna lag. Om kommunens uppgifter fullgörs av flera nämnder ska varje sådan nämnd, i den utsträckning det begärs, lämna de uppgifter som behövs för att administrera fördelningen av platser i förskola och i sådan verksamhet som avses i 25 kap. till de övriga nämnderna.

För en sådan nämnd som avses i andra stycket gäller det som är föreskrivet om nämnder i kommunallagen (2017:725).

⁴ Senaste lydelse 2020:446.

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, gymnasieskola, gymnasiesärskola och fritidshem.

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, gymnasieskola, *anpassad gymnasieskola* och fritidshem.

Godkännande ska lämnas om den enskilde

1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten,
2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och
3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen.

Vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 5 a § 1–4 bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

För att godkännande ska lämnas krävs därutöver att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Om godkännandet avser gymnasieskola eller *gymnasiesärskola* ska följderna i närliggande kommuner för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna också beaktas. Avser godkännandet förskoleklass, grundskola eller *grundsärskola* krävs därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt.

För att godkännande ska lämnas krävs därutöver att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Om godkännandet avser gymnasieskola eller *anpassad gymnasieskola* ska följderna i närliggande kommuner för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna också beaktas. Avser godkännandet förskoleklass, grundskola eller *anpassad grundskola* krävs därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt.

Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet eller förskoleenhet.

Innan en enskild huvudman startar utbildning inom förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, gymnasieskola, *gymnasiesärskola* eller fritidshem som anordnas vid en skolenhet med förskoleklass,

Innan en enskild huvudman startar utbildning inom förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, gymnasieskola, *anpassad gymnasieskola* eller fritidshem som anordnas vid en skolenhet med

⁵ Senaste lydelse 2018:1158.

⁶ Senaste lydelse 2018:1158.

grundskola eller *grundsärskola* ska samråd om den kommande verksamheten ske mellan den enskilde och den kommun där utbildningen ska bedrivas. Den enskilde huvudmannen ansvarar för att samrådet dokumenteras. Om utbildningen ska bedrivas i form av gymnasieskola eller *gymnasiesärskola*, ska kommunen ge närliggande kommuner tillfälle att medverka i samrådet.

förskoleklass, grundskola eller *anpassad grundskola* ska samråd om den kommande verksamheten ske mellan den enskilde och den kommun där utbildningen ska bedrivas. Den enskilde huvudmannen ansvarar för att samrådet dokumenteras. Om utbildningen ska bedrivas i form av gymnasieskola eller *anpassad gymnasieskola*, ska kommunen ge närliggande kommuner tillfälle att medverka i samrådet.

7 §

Statens skolinspektion handlägger ärenden om godkännande av enskild som huvudman för

- förskoledklass,
- grundskola,
- *grundsärskola*,
- gymnasieskola,
- *gymnasiesärskola*, eller
- fritidshem som anordnas vid en skolenhet med förskoleklass, grundskola eller *grundsärskola*.
- *anpassad grundskola*,
- *anpassad gymnasieskola*, eller
- fritidshem som anordnas vid en skolenhet med förskoleklass, grundskola eller *anpassad grundskola*.

Övriga ärenden om godkännande av enskild som huvudman enligt 5 § handläggs av den kommun där utbildningen ska bedrivas.

13 §⁷

Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs för att vara behörig att bedriva viss undervisning i skolväsendet.

Regeringen får även meddela föreskrifter om undantag från kraven på legitimation och behörighet för sådana speciallärare och specialpedagoger som är anställda som lärare i *grundsärskolan*, *specialskolan* eller *gymnasiesärskolan*. Detsamma gäller i fråga om speciallärare och specialpedagoger som är anställda som lärare inom kommunal vuxenutbildning och som undervisar inom kommunal

Regeringen får även meddela föreskrifter om undantag från kraven på legitimation och behörighet för sådana speciallärare och specialpedagoger som är anställda som lärare i *anpassade grundskolan*, *specialskolan* eller *anpassade gymnasieskolan*. Detsamma gäller i fråga om speciallärare och specialpedagoger som är anställda som lärare inom kommunal vuxenutbildning och som undervisar

⁷ Senaste lydelse 2020:446.

vuxenutbildning som *särskild* inom kommunal vuxenutbildning som utbildning. *anpassad* utbildning.

18 §⁸

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser

1. modersmål,
2. ett yrkesämne i
 - a. gymnasieskolan,
 - b. *gymnasiesärskolan*, b. *anpassade gymnasieskolan*,
 - c. kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, eller
 - d. kommunal vuxenutbildning d. kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på gymnasial nivå, eller som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå, eller
3. individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning.

25 §

För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. *Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och organisationsnivå.* Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. *Elevhälsan ska bidra till skolans kvalitetsarbete. Arbetet ska bedrivas i samverkan med övrig personal på skolan. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.*

För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skol-

För medicinska, psykologiska, psykosociala och *specialpedagogiska* insatser ska det finnas tillgång

sköterska, psykolog och kurator. *Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.*

till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och *specialpedagog eller speciallärare.*

27 §

Varje elev i grundskolan, *grundskolan* och specialskolan ska erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Varje elev i sameskolan ska erbjudas minst två hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. Eleven ska dessutom mellan hälsobesöken erbjudas undersökning av syn och hörsel och andra begränsade hälsokontroller.

Varje elev i grundskolan, *anpassade grundskolan* och specialskolan ska erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Varje elev i sameskolan ska erbjudas minst två hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. Eleven ska dessutom mellan hälsobesöken erbjudas undersökning av syn och hörsel och andra begränsade hälsokontroller.

Det första hälsobesöket får göras under utbildningen i förskoleklassen i stället för under utbildningen i en sådan skolform som avses i första stycket.

Varje elev i gymnasieskolan och *gymnasieskolan* ska erbjudas minst ett hälsobesök som innefattar en allmän hälsokontroll.

Varje elev i gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* ska erbjudas minst ett hälsobesök som innefattar en allmän hälsokontroll.

31 §

Den som erbjuds en anställning inom förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan, *grundskolan*, specialskolan och sameskolan samt inom annan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska till den som erbjuder anställningen lämna ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har lämnat registerutdrag får inte anställas. Regeringen meddelar föreskrifter om innehållet i registerutdraget.

Den som erbjuds en anställning inom förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan och sameskolan samt inom annan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska till den som erbjuder anställningen lämna ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har lämnat registerutdrag får inte anställas. Regeringen meddelar föreskrifter om innehållet i registerutdraget.

Registerutdrag som avses i första stycket ska lämnas även av den som

1. erbjuds eller tilldelas arbete inom sådan verksamhet som avses i första stycket eller omständigheter liknande dem som förekommer i ett anställningsförhållande inom verksamheten, om det sker genom uppdrag, anställning hos någon som ingått avtal med den som bedriver verksamheten eller anställning inom annan kommunal verksamhet,

2. under utbildning till en lärar- eller förskollärarexamen enligt högskolelagen (1992:1434) eller yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning tilldelas plats för verksamhetsförlagd del av utbildningen inom sådan verksamhet som avses i första stycket, eller

3. genom deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program tilldelas plats för arbetspraktik eller annan programinsats inom sådan verksamhet som avses i första stycket.

Registerutdraget ska i de fall som avses i andra stycket lämnas till den inom verksamheten som beslutar om att anlita eller ta emot någon på ett sådant sätt som avses där. Den som inte har lämnat ett sådant registerutdrag får inte anlitas eller tas emot i verksamheten.

36 §

Eleverna i grundskolan, *grund-särskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* ska ha tillgång till skolbibliotek.

Eleverna i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* ska ha tillgång till skolbibliotek.

3 kap.

3 §⁹

Vårdnadshavare för ett barn i förskolan samt eleven och elevens vårdnadshavare i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* ska fortlöpande informeras om barnets eller elevens utveckling.

Vårdnadshavare för ett barn i förskolan samt eleven och elevens vårdnadshavare i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* ska fortlöpande informeras om barnets eller elevens utveckling.

4 §¹⁰

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i 1. förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås i årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik,

2. lågstadiet i grundskolan och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav för årskurs 1 eller 3 som ska uppnås, och

2. lågstadiet i grundskolan, *anpassade grundskolan* och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de

⁹ Senaste lydelse 2018:1098.

¹⁰ Senaste lydelse 2018:1098.

3. lågstadiet i specialskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav för årskurs 1 eller 4 som ska uppnås.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppnå de kunskapskrav som anges där ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

4 b §¹¹

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan, sameskolan och specialskolan, ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan, sameskolan och specialskolan, ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs. *I anpassade grundskolan och för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner i specialskolan ska det på höstterminen sista året på lågstadiet genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik.*

6 §¹²

Bestämmelserna i 7–12 §§ gäller endast i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan*.

Bestämmelserna i 7–12 §§ gäller endast i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan*.

10 §

För en elev i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha

För en elev i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att

¹¹ Senaste lydelse 2018:1098.

¹² Senaste lydelse 2015:246.

möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

11 §

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

12 §¹³

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan, *specialskolan* och *sameskolan* ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan, *specialskolan* och *sameskolan* ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

12 b §¹⁴

Bestämmelserna i 12c–12i §§ gäller, om inte annat anges, i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan* och *sameskolan*.

Bestämmelserna i 12c–12i §§ gäller, om inte annat anges, i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan* och *sameskolan*.

12 i §¹⁵

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i hög-

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i hög-

¹³ Senaste lydelse 2017:620.

¹⁴ Senaste lydelse 2018:1303.

¹⁵ Senaste lydelse 2018:1303.

stadiet i grundskolan, *grundsärskolan* eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet.

stadiet i grundskolan, *anpassade grundskolan* eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

12 j §¹⁶

När en elev i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När en elev byter skolform från grundskolan eller *grundsärskolan* till gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan*, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövt.

När en elev i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När en elev byter skolform från grundskolan eller *anpassade grundskolan* till gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan*, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövt.

13 §¹⁷

I grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, *gymnasiesärskolan* och kommunal vuxenutbildning ska betyg sättas i den utsträckning och form som följer av denna lag eller annan författning.

I grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, *anpassade gymnasieskolan* och kommunal vuxenutbildning ska betyg sättas i den utsträckning och form som följer av denna lag eller annan författning.

¹⁶ Senaste lydelse 2018:1098.

¹⁷ Senaste lydelse 2020:446.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från första stycket för fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning.

13 a §¹⁸

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en försöksverksamhet som omfattar högst etthundra skolenheter och som avser betygssättning i årskurs 4 och 5 i grundskolan, *grundsärskolan* och sameskolan och i årskurs 5 och 6 i specialskolan. Sådana föreskrifter får innebära undantag från 10 kap. 13 §, 11 kap. 16 §, 12 kap. 13 § och 13 kap. 13 § i dessa årskurser och skolformer.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en försöksverksamhet som omfattar högst etthundra skolenheter och som avser betygssättning i årskurs 4 och 5 i grundskolan, *anpassade grundskolan* och sameskolan och i årskurs 5 och 6 i specialskolan. Sådana föreskrifter får innebära undantag från 10 kap. 13 §, 11 kap. 16 §, 12 kap. 13 § och 13 kap. 13 § i dessa årskurser och skolformer.

4 kap.

12 §

Vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen.

Vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen.

16 §¹⁹

I en lokal styrelse för en förskoleenhet eller en skolenhet med grundskola eller *grundsärskola* ska företrädare för barnens eller elevernas vårdnadshavare och företrädare för de anställda ingå som ledamöter. I en lokal styrelse för en skolenhet med gymnasieskola, *gymnasiesärskola* eller kommunal vuxenutbildning ska företrädare för eleverna och företrädare för de anställda ingå som ledamöter. Företrädarna för eleverna eller vårdnadshavarna får inte vara fler än övriga ledamöter.

I en lokal styrelse för en förskoleenhet eller en skolenhet med grundskola eller *anpassad grundskola* ska företrädare för barnens eller elevernas vårdnadshavare och företrädare för de anställda ingå som ledamöter. I en lokal styrelse för en skolenhet med gymnasieskola, *anpassad gymnasieskola* eller kommunal vuxenutbildning ska företrädare för eleverna och företrädare för de anställda ingå som ledamöter. Företrädarna för eleverna eller vårdnadshavarna får inte vara fler än övriga ledamöter.

¹⁸ Senaste lydelse 2017:174.

¹⁹ Senaste lydelse 2020:446.

5 kap.

7 §

I grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* får en lärare visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om

1. eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och
2. eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren.

8 §

Under samma förutsättningar som i 7 § får en lärare eller rektor i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* besluta att en elev ska stanna kvar i skolan under uppsikt högst en timme efter att skoldagens undervisning har avslutats eller infinna sig i skolan högst en timme innan undervisningen börjar.

I grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* får en lärare visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om

Under samma förutsättningar som i 7 § får en lärare eller rektor i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* besluta att en elev ska stanna kvar i skolan under uppsikt högst en timme efter att skoldagens undervisning har avslutats eller infinna sig i skolan högst en timme innan undervisningen börjar.

9 §

Om en elev i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om en elev i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

12 §

I förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* får rektorn besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet om

I förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* får rektorn besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom

åtgärderna som gjorts efter en sådan utredning som avses i 9 § första stycket inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero.

samma skolenhet om åtgärderna som gjorts efter en sådan utredning som avses i 9 § första stycket inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero.

Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut.

Endast om det finns synnerliga skäl får en åtgärd som rektorn vidtagit med stöd av första stycket gälla under längre tid än två veckor. Åtgärden får dock inte gälla för en längre tid än fyra veckor.

7 kap.

4 §²⁰

Skolplikten ska börja fullgöras i förskoleklassen. Därefter ska skolplikten fullgöras i grundskolan eller i den skolform där barnet tas emot enligt 5, 6 eller 7 §, om inte skolplikten fullgörs på något annat sätt enligt bestämmelserna i 24 kap.

Skolplikten kan dock börja fullgöras direkt i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* enligt 11 a och 11 b §§.

Skolplikten kan dock börja fullgöras direkt i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* enligt 11 a och 11 b §§.

Grundsärskolan

Barn som bedöms inte kunna nå upp till grundskolans kunskapskrav därför att de har en *utvecklingsstörning*, ska tas emot i *grundsärskolan*.

Frågan om mottagande i *grundsärskolan* prövas av barnets hemkommun. Ett beslut om mottagande i *grundsärskolan* ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

Om barnets vårdnadshavare inte lämnar sitt medgivande till att barnet tas emot i *grundsärskolan*, ska barnet fullgöra sin skolplikt enligt vad som gäller i övrigt enligt denna lag. Ett barn får dock tas

Anpassade grundskolan

5 §

Barn som bedöms inte kunna nå upp till grundskolans kunskapskrav därför att de har en *intellektuell funktionsnedsättning*, ska tas emot i *anpassade grundskolan*.

Frågan om mottagande i *anpassade grundskolan* prövas av barnets hemkommun. Ett beslut om mottagande i *anpassade grundskolan* ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

Om barnets vårdnadshavare inte lämnar sitt medgivande till att barnet tas emot i *anpassade grundskolan*, ska barnet fullgöra sin skolplikt enligt vad som gäller i övrigt enligt denna lag. Ett barn får dock

emot i *grundsärskolan* utan sin vårdnadshavares medgivande, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till barnets bästa.

tas emot i *anpassade grundskolan* utan sin vårdnadshavares medgivande, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till barnets bästa.

5 a §²¹

Den som arbetar inom skolväsendet ska underrätta elevens rektor om han eller hon uppmärksammar eller får kännedom om något som tyder på att en elev i *grundsärskolan* inte tillhör *grundsärskolans* målgrupp.

En rektor som får sådana upplysningar ska anmäla detta till elevens hemkommun. Hemkommunen ska skyndsamt utreda frågan.

Den som arbetar inom skolväsendet ska underrätta elevens rektor om han eller hon uppmärksammar eller får kännedom om något som tyder på att en elev i *anpassade grundskolan* inte tillhör *skolformens* målgrupp.

5 b §

Hemkommunen ska besluta att eleven inte tillhör *grundsärskolans* målgrupp om en utredning enligt 5 a § visar detta. Hemkommunen ska då ta emot eleven i grundskolan eller se till att eleven på något annat sätt får föreskriven utbildning. Hemkommunen ska vidta de åtgärder som krävs för elevens övergång från *grundsärskolan* till en annan skolform.

Hemkommunen ska besluta att eleven inte tillhör målgruppen för *anpassade grundskolan* om en utredning enligt 5 a § visar detta. Hemkommunen ska då ta emot eleven i grundskolan eller se till att eleven på något annat sätt får föreskriven utbildning. Hemkommunen ska vidta de åtgärder som krävs för elevens övergång från *anpassade grundskolan* till en annan skolform.

6 §

Barn som på grund av sin funktionsnedsättning eller andra särskilda skäl inte kan gå i grundskolan eller *grundsärskolan* ska tas emot i specialskolan om de

Barn som på grund av sin funktionsnedsättning eller andra särskilda skäl inte kan gå i grundskolan eller *anpassade grundskolan* ska tas emot i specialskolan om de

1. är dövblinda eller annars är synskadade och har ytterligare funktionsnedsättning,
2. i annat fall än som avses i 1 är döva eller hörselskadade, eller
3. har en grav språkstörning.

Frågan om mottagande i specialskolan prövas av Specialpedagogiska skolmyndigheten. Ett beslut om mottagande i specialskolan ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

8 §

²¹ Senaste lydelse 2012:109.

Den som är elev i grundskolan, *grundsärskolan* eller *specialskolan* kan på försök under högst sex månader tas emot som elev i en annan av dessa skolformer, om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det.

Den som är elev i grundskolan, *anpassade grundskolan* eller *specialskolan* kan på försök under högst sex månader tas emot som elev i en annan av dessa skolformer, om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det.

9 §

En elev i grundskolan kan få sin utbildning inom *grundsärskolan* (integrerad elev), om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det. En elev i *grundsärskolan* kan under samma förutsättningar få sin utbildning inom grundskolan eller sameskolan.

En elev i grundskolan kan få sin utbildning inom *anpassade grundskolan* (integrerad elev), om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det. En elev i *anpassade grundskolan* kan under samma förutsättningar få sin utbildning inom grundskolan eller sameskolan.

För en elev som på detta sätt får sin utbildning inom en annan skolform gäller de bestämmelser som avser den ursprungliga skolformen. Rektorn för den skolenhet där eleven får sin undervisning får dock besluta om de undantag från dessa bestämmelser som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning.

11 a §²²

Ett barn får börja fullgöra skolplikten i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år om

Ett barn får börja fullgöra skolplikten i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år om

1. barnet då har gått ut förskoleklassen, eller
2. barnets vårdnadshavare begär att barnet ska få börja i någon av dessa skolformer utan att först ha gått ut förskoleklassen och barnet bedöms ha förutsättningar för det.

Beslut i frågan enligt första stycket 2 fattas av

1. rektorn när det gäller grundskolan och sameskolan,
2. Specialpedagogiska skolmyndigheten när det gäller *specialskolan*,
och
3. barnets hemkommun när det gäller *grundsärskolan*.

3. barnets hemkommun när det gäller *anpassade grundskolan*.

11 b §²³

Ett barn som har beviljats uppskjuten skolplikt och som ska tas

Ett barn som har beviljats uppskjuten skolplikt och som ska tas

²² Senaste lydelse 2017:1115.

²³ Senaste lydelse 2017:1115.

emot i *grundsärskolan* får, utöver vad som anges i 11 a §, börja fullgöra skolplikten i *grundsärskolan* utan att först ha gått ut förskoleklassen, om barnets vårdnadshavare begär det hos hemkommunen.

emot i *anpassade grundskolan* får, utöver vad som anges i 11 a §, börja fullgöra skolplikten i *anpassade grundskolan* utan att först ha gått ut förskoleklassen, om barnets vårdnadshavare begär det hos hemkommunen.

Gå om en årskurs

11 c

Rektorn får besluta att en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan ska gå om en årskurs, om elevens vårdnadshavare medger det och det med hänsyn till elevens utveckling och personliga förhållanden i övrigt är lämpligast för eleven. Om det finns synnerliga skäl får rektorn även utan medgivande från elevens vårdnadshavare besluta att eleven ska gå om en årskurs. Ett beslut att en elev ska gå om en årskurs ska gälla för det läsår som följer närmast efter beslutet. Beslutet ska gälla även om eleven byter till en annan skolenhet.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt första stycket.

15 §

En elev i grundskolan, *grundsärskolan* eller specialskolan har rätt att slutföra den högsta årskursen, även om skolplikten upphör dessförinnan.

En elev i grundskolan, *grundsärskolan* eller specialskolan har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte har nått upp till de kunskapskrav som minst ska uppnås för respektive skolform. En elev i *grundsärskolan* har under denna tid rätt till minst 800 timmars undervisning utöver den i 11 kap. 7 § första stycket garanterade undervisningstiden, om

En elev i grundskolan, *anpassade grundskolan* eller specialskolan har rätt att slutföra den högsta årskursen, även om skolplikten upphör dessförinnan.

En elev i grundskolan, *anpassade grundskolan* eller specialskolan har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte har nått upp till de kunskapskrav som minst ska uppnås för respektive skolform. En elev i *anpassade grundskolan* har under denna tid rätt till minst 800 timmars undervisning utöver den i 11 kap. 7 § första stycket garanterade under-

eleven inte dessförinnan uppnått kunskapskraven.

En elev som har tagits emot i specialskolan enligt 6 § första stycket 1 och som på grund av sina funktionsnedsättningar inte kan få tillfredsställande förhållanden i *gymnasiesärskolan* eller gymnasieskolan, får efter det att skolplikten har upphört och i mån av plats genomgå ytterligare utbildning i specialskolan till och med vårterminen det kalenderår eleven fyller 21 år, om eleven inte bedöms ha förmåga att fullfölja utbildningen enligt andra stycket.

visningstiden, om eleven inte dessförinnan uppnått kunskapskraven.

En elev som har tagits emot i specialskolan enligt 6 § första stycket 1 och som på grund av sina funktionsnedsättningar inte kan få tillfredsställande förhållanden i *anpassade gymnasieskolan* eller gymnasieskolan, får efter det att skolplikten har upphört och i mån av plats genomgå ytterligare utbildning i specialskolan till och med vårterminen det kalenderår eleven fyller 21 år, om eleven inte bedöms ha förmåga att fullfölja utbildningen enligt andra stycket.

17 §²⁴

En elev i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan och sameskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Den obligatoriska verksamheten får omfatta högst 190 dagar per läsår och åtta timmar eller, i förskoleklassen och de två lägsta årskurserna, sex timmar per dag. Sådan verksamhet får inte förläggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avvikelser från andra stycket för elever i *grundsärskolan* och specialskolan.

Om en elev i förskoleklassen, grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan eller sameskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

En elev i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan och sameskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avvikelser från andra stycket för elever i *anpassade grundskolan* och specialskolan.

Om en elev i förskoleklassen, grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan eller sameskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

21 §²⁵

Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess förskoleklass, grundskola eller *grundsärskola* på något annat sätt får föreskriven utbildning.

Hemkommunen ska i frågor som rör skolpliktiga elever som avses i 19a § vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs. I fråga om utlämnande av uppgifter gäller de begränsningar som följer av 29 kap. 14 § och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess förskoleklass, grundskola eller *anpassad grundskola* på något annat sätt får föreskriven utbildning.

22 §²⁶

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens förskoleklass, grundskola och *grundsärskola* fullgör sin skolgång. Huvudmannen för specialskolan och huvudmannen för sameskolan ska se till att elever i utbildning under deras ledning fullgör sin skolgång.

När en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en skolenhet med en annan huvudman än hemkommunen eller det hos en sådan huvudman har inletts en utredning om elevens frånvaro enligt 19 a §, ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen.

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens förskoleklass, grundskola och *anpassad grundskola* fullgör sin skolgång. Huvudmannen för specialskolan och huvudmannen för sameskolan ska se till att elever i utbildning under deras ledning fullgör sin skolgång.

Grundsärskolan**Anpassade grundskolan****11 kap.**1 §²⁷

I detta kapitel finns

- allmänna bestämmelser (2–17 §§),
- bestämmelser om betyg (18–23 a §§),
- bestämmelser om *grundsärskola* med offentlig huvudman (24–33 §§), och
- bestämmelser om fristående *grundsärskola* (34–40 §§).

- bestämmelser om *anpassad grundskola* med offentlig huvudman (24–33 §§), och
- bestämmelser om fristående *anpassad grundskola* (34–40 §§).

2 §²⁸

Grundsärskolan ska ge elever med *utvecklingsstörning* en för dem anpassad utbildning som ger kunskaper och värden och utvecklar elevernas förmåga att tillägna sig dessa.

Den anpassade grundskolan ska ge elever med *intellektuell funktionsnedsättning* en för dem anpassad utbildning som ger kunskaper och värden och utvecklar elevernas förmåga att tillägna sig dessa.

²⁵ Senaste lydelse 2018:608.

²⁶ Senaste lydelse 2018:608.

²⁷ Senaste lydelse 2011:876.

²⁸ Senaste lydelse 2012:109.

Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling, förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning.

Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om elever med *utvecklingsstörning* också ska gälla vissa andra barn, ungdomar och vuxna.

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om elever med *intellektuell funktionsnedsättning* också ska gälla vissa andra barn, ungdomar och vuxna.

Träningskolan

3 §

Inom grundsärskolan finns en särskild inriktning som benämns träningskola. Träningskolan är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen.

4 §²⁹

Grundsärskolan ska ha nio årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–3, mellanstadiet av årskurs 4–6 och högstadiet av årskurs 7–9.

Anpassade grundskolan ska ha nio årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–3, mellanstadiet av årskurs 4–6 och högstadiet av årskurs 7–9.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

Regeringen får meddela föreskrifter om läsårets längd och om när läsåret ska börja och sluta.

5 §

Grundsärskolan omfattar utbildning i ämnen eller inom ämnesområden, eller en kombination av dessa. Utbildning inom ämnesområden är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen. Utbildningen kan också omfatta ämnen enligt grundskolans kursplaner.

Anpassade grundskolan omfattar utbildning i ämnen eller inom ämnesområden, eller en kombination av dessa. Utbildning inom ämnesområden är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen. Utbildningen kan också omfatta ämnen enligt grundskolans kursplaner.

Undervisningen ska omfatta följande ämnen eller ämnesområden.

Ämnen:

- bild,
- engelska,
- hem- och konsumentkunskap,
- idrott och hälsa,
- matematik,
- musik,
- naturorienterande ämnen,
- samhällsorienterande ämnen,
- slöjd,
- svenska eller svenska som andraspråk, och
- teknik.

Ämnesområden:

- estetisk verksamhet,
- kommunikation,
- motorik,
- vardagsaktiviteter, och
- verklighetsuppfattning.

Utöver de ämnen och ämnesområden som anges i första stycket ska det som ämne finnas modersmål för de elever som ska erbjudas modersmålsundervisning

Vidare ska det finnas *elevens val och skolans val. Undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen eller ämnesområden.*

Vidare ska det finnas skolans val och fördelningsbar undervisningstid. Inom ramen för skolans val och fördelningsbar undervisningstid får det finnas moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval.

7 §³⁰

Den totala undervisningstiden för varje elev i *grundskolan* ska vara minst 6 890 timmar. För en elev i inriktningen *träningsskolan* ska den totala undervisningstiden dock vara minst 6 665 timmar.

Den totala undervisningstiden för varje elev i *anpassade grundskolan* ska vara minst 6 890 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

8 §

Huvudmannen för utbildningen avgör om en elev som tas emot i

Huvudmannen för utbildningen avgör om en elev som tas emot i

³⁰ Senaste lydelse 2017:620.

grundsärskolan huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Rektorn får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar för det.

Samråd med elevens vårdnadshavare ska ske innan beslut fattas.

anpassade grundskolan huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Rektorn får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar för det.

17 §

Eleverna ska efter avslutad *grundsärskola* få intyg om den utbildning de gått igenom.

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska intyget kompletteras med ett allmänt studieomdöme. Studieomdömet ska avse elevens möjlighet att bedriva studier.

Intyget ska undertecknas av läraren.

Eleverna ska efter avslutad *anpassad grundskola* få intyg om den utbildning de gått igenom.

19 §³¹

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i *grundsärskolans* ämnen.

Betyg ska sättas i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i ämnen i *anpassade grundskolan*.

21 §

Om en elev i *grundsärskolan* har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner och eleven eller elevens vårdnadshavare begär att betyg ska sättas i ämnet, ska de bestämmelser som gäller för betygssättning i grundskolan tillämpas.

Om en elev i *anpassade grundskolan* har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner och eleven eller elevens vårdnadshavare begär att betyg ska sättas i ämnet, ska de bestämmelser som gäller för betygssättning i grundskolan tillämpas.

Grundsärskola med offentlig huvudman

Anpassad grundskola med offentlig huvudman

24 §

Hemkommunen ansvarar för att utbildning i *grundsärskolan* kommer till stånd för alla som enligt denna lag har rätt att gå i *grundsärskolan* och inte fullgör sin skolgång på annat sätt.

Skyldigheten enligt första stycket ska fullgöras genom att hemkommunen

Hemkommunen ansvarar för att utbildning i *anpassad grundskola* kommer till stånd för alla som enligt denna lag har rätt att gå i *anpassad grundskola* och inte fullgör sin skolgång på annat sätt.

1. anordnar *grundsärskola* i den omfattning som krävs för att bereda utbildning för alla i kommunen som är berörda, eller

2. kommer överens med en annan kommun att den i sin *grundsärskola* ska ta emot de elever som hemkommunen ansvarar för.

1. anordnar *anpassad grundskola* i den omfattning som krävs för att bereda utbildning för alla i kommunen som är berörda, eller

2. kommer överens med en annan kommun att den i sin *anpassade grundskola* ska ta emot de elever som hemkommunen ansvarar för.

25 §³²

En elev har rätt att bli mottagen i en *grundsärskola* som anordnas av en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens *grundsärskola*. Innan kommunen fattar beslut om att för ett visst läsår ta emot en sådan elev, ska den inhämta yttrande från elevens hemkommun.

En elev som vistas i ett sådant hem för vård eller boende som avses i 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) och som är beläget i en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning har rätt att bli mottagen i en *grundsärskola* i den kommun där eleven vistas.

En elev har rätt att bli mottagen i en *anpassad grundskola* som anordnas av en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens *anpassade grundskola*. Innan kommunen fattar beslut om att för ett visst läsår ta emot en sådan elev, ska den inhämta yttrande från elevens hemkommun.

En elev som vistas i ett sådant hem för vård eller boende som avses i 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) och som är beläget i en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning har rätt att bli mottagen i en *anpassad grundskola* i den kommun där eleven vistas.

26 §

En kommun får även i andra fall än som avses i 24 § andra stycket 2 eller 25 § ta emot en elev från en annan kommun i sin *grundsärskola* efter önskemål av elevens vårdnadshavare.

En kommun får även i andra fall än som avses i 24 § andra stycket 2 eller 25 § ta emot en elev från en annan kommun i sin *anpassade grundskola* efter önskemål av elevens vårdnadshavare.

27 §

En elev som har tagits emot i en kommuns *grundsärskola* ett visst läsår har rätt att gå kvar hela läsåret, även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under läsåret.

En elev som har tagits emot i en kommuns *anpassade grundskola* ett visst läsår har rätt att gå kvar hela läsåret, även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under läsåret.

³² Senaste lydelse 2015:176.

Kommunens organisation av sin *grundsärskola*

Kommunens organisation av sin *anpassade grundskola*

28 §

Varje kommun är skyldig att vid utformningen av sin *grundsärskola* beakta vad som är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt för eleverna.

Varje kommun ska så långt det är möjligt organisera sin *grundsärskola* så att ingen elev på grund av skolgången behöver bo utanför det egna hemmet.

I lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade finns det föreskrifter om stöd och service i form av boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet.

Varje kommun är skyldig att vid utformningen av sin *anpassade grundskola* beakta vad som är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt för eleverna.

Varje kommun ska så långt det är möjligt organisera sin *anpassade grundskola* så att ingen elev på grund av skolgången behöver bo utanför det egna hemmet.

29 §

En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet inom sin *grundsärskola*.

Kommunen får annars frångå elevens vårdnadshavares önskemål endast om

1. den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller

2. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Beslut enligt andra stycket 2 gäller omedelbart, om inte annat beslutas.

30 §³³

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 29 § andra stycket. Detsamma ska gälla den som har tagits emot vid en skolenhet med förskoleklass och som ska fortsätta sin utbildning i *grundsärskolan* vid samma skolenhet.

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 29 § andra stycket. Detsamma ska gälla den som har tagits emot vid en skolenhet med förskoleklass och som ska fortsätta sin utbildning i *anpassade grundskolan* vid samma skolenhet.

Rätten enligt första stycket att gå kvar vid en skolenhet gäller inte för en elev som med stöd av 3 kap. 12 e § ska placeras i en årskurs som inte anordnas vid skolenheten.

31 §

Elever i *grundsärskola* med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Denna rätt gäller dock inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i en annan kommuns *grundsärskola* med stöd av 25 eller 26 §§. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall.

Elevens hemkommun ska ombesörja att skolskjuts anordnas.

Elever i *anpassad grundskola* med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Denna rätt gäller dock inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i en annan kommuns *anpassade grundskola* med stöd av 25 eller 26 §§. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall.

32 §

En elev som med stöd av 25 § går i en annan kommuns *grundsärskola* och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

Den kommun som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket. Kommunens kostnader för detta ska ersättas av elevens hemkommun.

En elev som med stöd av 25 § går i en annan kommuns *anpassade grundskola* och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

33 §³⁴

En kommun som i sin *grundsärskola* har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun, om elevens

En kommun som i sin *anpassade grundskola* har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun, om elevens

³⁴ Senaste lydelse 2014:458.

skolgång i kommunen grundar sig på 25 § eller 27 § andra stycket.

Även i de fall som avses i 26 § ska hemkommunen betala ersättning till den mottagande kommunen. Om kommunerna i ett sådant fall inte kommer överens om annat, ska ersättningen bestämmas med hänsyn till kommunens åtagande och elevens behov efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna *grundsärskolorna*. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver hemkommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Fristående *grundsärskola*

skolgång i kommunen grundar sig på 25 § eller 27 § andra stycket.

Även i de fall som avses i 26 § ska hemkommunen betala ersättning till den mottagande kommunen. Om kommunerna i ett sådant fall inte kommer överens om annat, ska ersättningen bestämmas med hänsyn till kommunens åtagande och elevens behov efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna *anpassade grundskolorna*. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver hemkommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Fristående *anpassad grundskola*

34 §

Varje fristående *grundsärskola* ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd, och
3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 38 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar som avses i första stycket 3.

37 §

Grundbeloppet ska avse ersättning för

1. undervisning,
2. lärverktyg,
3. elevhälsa,
4. måltider,
5. administration,
6. mervärdesskatt, och
7. lokalkostnader.

Grundbeloppet ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av

Varje fristående *anpassad grundskola* ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i *anpassade grundskolan*. Utbildningen får dock begränsas till att avse

Grundbeloppet ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av

resurser till den egna *grundsärskolan*.

resurser till den egna *anpassade grundskolan*.

Bilaga 2

39 §

Hemkommunen ska anordna skolskjuts för elever som går i en fristående *grundsärskola* inom kommunen under samma förutsättningar som enligt 31 § andra stycket andra meningen gäller för elever som valt en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem.

Hemkommunen ska anordna skolskjuts för elever som går i en fristående *anpassad grundskola* inom kommunen under samma förutsättningar som enligt 31 § andra stycket andra meningen gäller för elever som valt en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem.

12 kap.

8 §

För varje ämne ska gälla en kursplan.

För elever med *utvecklingsstörning* får *grundsärskolans* kursplaner tillämpas om elevens vårdnadshavare lämnar sitt samtycke. Om elevens vårdnadshavare inte lämnar sitt samtycke ska eleven läsa enligt specialskolans kursplaner. *Grund-
särskolans* kursplaner får dock tillämpas för en elev utan elevens vårdnadshavares samtycke om det finns synnerliga skäl med hänsyn till elevens bästa. I den utsträckning som *grundsärskolans* kursplaner inte kan användas får särskilda kursplaner upprättas.

För elever med *intellektuell funktionsnedsättning* får kursplanerna *för anpassade grundskolan* tillämpas om elevens vårdnadshavare lämnar sitt samtycke. Om elevens vårdnadshavare inte lämnar sitt samtycke ska eleven läsa enligt specialskolans kursplaner. *Kursplaner för anpassade grundskolan* får dock tillämpas för en elev utan elevens vårdnadshavares samtycke om det finns synnerliga skäl med hänsyn till elevens bästa. I den utsträckning som kursplanerna *för anpassade grundskolan* inte kan användas får särskilda kursplaner upprättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner.

13 a §³⁵

I årskurs 7–10 ska, om *grund-
särskolans* kursplaner tillämpas och eleven får undervisning i ett ämnesområde eller ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i, läraren en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen i en skriftlig individuell utvecklingsplan

I årskurs 7–10 ska, om kursplanerna *för anpassade grundskolan* tillämpas och eleven får undervisning i ett ämnesområde eller ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i, läraren en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen i en skriftlig individuell utvecklingsplan

³⁵ Senaste lydelse 2014:456.

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i ämnesområdet eller ämnet, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnesområdet eller ämnet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att nå kunskapskraven.

14 §

Allmänna bestämmelser om betyg och betygssättning finns i 3 kap. 13–21 §§.

För elever som läser enligt specialskolans kursplaner gäller utöver 3 kap. bestämmelserna om betygssättning i 15–22 §§.

För elever som läser enligt *grundskolans* kursplaner gäller utöver 3 kap. bestämmelserna om intyg, studieomdöme och betyg i 11 kap. 17–23 §§. Betyg innan ett ämne har avslutats ska dock sättas vid de tidpunkter som anges i 16 § 1.

För elever som läser enligt *kursplanerna för anpassade grundskolan* gäller utöver 3 kap. bestämmelserna om intyg, studieomdöme och betyg i 11 kap. 17–23 §§. Betyg innan ett ämne har avslutats ska dock sättas vid de tidpunkter som anges i 16 § 1.

14 kap.

2 §

Fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, *grundskolan*, specialskolan, sameskolan och särskilda utbildningsformer som skolplikt kan fullgöras i. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

Fritidshemmet ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

3 §

Varje kommun ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i kommunens förskoleklass, grundskola och *grundskola*. Staten ska erbjuda utbildning i fritidshem för

Varje kommun ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i kommunens förskoleklass, grundskola och *anpassad grundskola*. Staten ska erbjuda utbildning i

elever i specialskola och fritidshem för elever i specialskola och sameskola. Bilaga 2

Hemkommunen ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever som går i en fristående skola i de fall huvudmannen inte erbjuder sådan utbildning.

10 §

En elev i förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, specialskola eller sameskola ska erbjudas utbildning i fritidshem vid eller så nära som möjligt den skolenhet där eleven får utbildning.

En elev i förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, specialskola eller sameskola ska erbjudas utbildning i fritidshem vid eller så nära som möjligt den skolenhet där eleven får utbildning.

14 §

En kommun som i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning i fritidshemmet av elevens hemkommun, om elevens skolgång i den mottagande kommunens förskoleklass, grundskola eller *grundsärskola* grundar sig på 9 kap. 13 § första stycket, 10 kap. 24, 25 eller 26 § eller 11 kap. 24 § andra stycket 2 eller 25 §.

En kommun som i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning i fritidshemmet av elevens hemkommun, om elevens skolgång i den mottagande kommunens förskoleklass, grundskola eller *anpassad grundskola* grundar sig på 9 kap. 13 § första stycket, 10 kap. 24, 25 eller 26 § eller 11 kap. 24 § andra stycket 2 eller 25 §.

Även i andra fall då en kommun i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska hemkommunen betala ersättning till den mottagande kommunen. Om kommunerna i ett sådant fall inte kommer överens om annat, ska ersättningen bestämmas med hänsyn till kommunens åtagande och elevens behov efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sina egna fritidshem. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver hemkommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Ersättningen enligt första eller andra stycket ska i förekommande fall minskas med belopp som huvudmannen tar ut enligt 12 §.

15 kap.

5 §³⁶

Gymnasieskolan ska vara öppen endast för ungdomar som avslutat sin grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning och som påbörjar sin gymnasieutbildning under tiden till och med det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år eller, i fall som avses i 36 §, 21 år. I 17 a kap. 4 § finns särskilda bestämmelser om målgruppen för den vidareutbildning som ges i form av ett fjärde tekniskt år.

³⁶ Senaste lydelse 2014:530.

I 17 kap. 16 § andra och tredje styckena finns bestämmelser om utbildning i gymnasieskolan för vissa elever från *grundsärskolan*.

I 17 kap. 16 § andra och tredje styckena finns bestämmelser om utbildning i gymnasieskolan för vissa elever från *anpassade grundskolan*.

Bestämmelserna om gymnasieskolan gäller bara för ungdomar som är bosatta i landet. I 29 kap. 2–5 §§ finns ytterligare föreskrifter om bosättning och rätten till utbildning.

14 §³⁷

Antagningsorganisationen får vara gemensam för gymnasieskolan, *gymnasiesärskolan*, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på gymnasial nivå.

Antagningsorganisationen får vara gemensam för gymnasieskolan, *anpassade gymnasieskolan*, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå.

Antagningsorganisationen får vara gemensam för gymnasieskola anordnad av kommuner, regioner och enskilda huvudmän.

17 kap.

16 §³⁸

Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i hemkommunen erbjuds programinriktat val, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintrouktion. Erbjudandet om programinriktat val ska avse utbildningar som är inriktade mot ett allsidigt urval av de nationella program som kommunen anordnar eller erbjuder genom samverkansavtal.

Utöver det som följer av första stycket ansvarar hemkommunen för att elever från *anpassade grundskolan* erbjuds yrkesintroduktion och individuellt alternativ, om de önskar sådan utbildning. Hemkommunen behöver dock inte erbjuda sådan utbildning om det med hänsyn till elevens bästa finns synnerliga skäl att inte göra det.

Hemkommunen får erbjuda språkintrouktion enligt 12 § till elever som tillhör *gymnasiesärskolans* målgrupp.

Utöver det som följer av första stycket ansvarar hemkommunen för att elever från *grundsärskolan* erbjuds yrkesintroduktion och individuellt alternativ, om de önskar sådan utbildning. Hemkommunen behöver dock inte erbjuda sådan utbildning om det med hänsyn till elevens bästa finns synnerliga skäl att inte göra det.

Hemkommunen får erbjuda språkintrouktion enligt 12 § till elever som tillhör målgruppen för *anpassade gymnasieskolan*.

18 kap.

1 §³⁹

I detta kapitel finns
– allmänna bestämmelser (2–20 §§),

³⁷ Senaste lydelse 2020:446.

³⁸ Senaste lydelse 2018:749.

³⁹ Senaste lydelse 2018:749.

- bestämmelser om betyg (21–26 a §§),
- bestämmelser om *gymnasiesärskola* med offentlig huvudman (27–33 §§), och
- bestämmelser om fristående *gymnasiesärskola* (34–37 §§).
- bestämmelser om *anpassad gymnasieskola* med offentlig huvudman (27–33 §§), och
- bestämmelser om fristående *anpassad gymnasieskola* (34–37 §§).

2 §⁴⁰

Gymnasiesärskolan ska ge elever med *utvecklingsstörning* en för dem anpassad utbildning som ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Anpassade gymnasieskolan ska ge elever med *intellektuell funktionsnedsättning* en för dem anpassad utbildning som ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap och utvecklar elevernas förmåga att självständigt och tillsammans med andra tillägna sig, fördjupa och tillämpa kunskaper.

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* ska i huvudsak bygga på de kunskaper som eleverna har fått i *grundskolan* eller i motsvarande utbildning.

Utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* ska i huvudsak bygga på de kunskaper som eleverna har fått i *anpassade grundskolan* eller i motsvarande utbildning.

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om ungdomar med *utvecklingsstörning* ska gälla också för vissa andra ungdomar.

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om ungdomar med *intellektuell funktionsnedsättning* ska gälla också för vissa andra ungdomar.

3 §⁴¹

Huvudmannen för *gymnasiesärskolan* ska samverka med samhället i övrigt.

Huvudmannen för *anpassade gymnasieskolan* ska samverka med samhället i övrigt.

4 §⁴²

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* ska vara öppen för ungdomar vars skolplikt har upphört och som inte bedöms ha förutsättningar att nå upp till gymnasieskolans kunskapskrav därför att de har en *utvecklingsstörning*.

Utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* ska vara öppen för ungdomar vars skolplikt har upphört och som inte bedöms ha förutsättningar att nå upp till gymnasieskolans kunskapskrav därför att de har en *intellektuell funktionsnedsättning*.

⁴⁰ Senaste lydelse 2012:109.

⁴¹ Senaste lydelse 2012:109.

⁴² Senaste lydelse 2012:109.

De ungdomar som tillhör målgruppen för *gymnasiesärskolan* har rätt att bli mottagna i *gymnasiesärskola* om utbildningen påbörjas före utgången av det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år.

De ungdomar som tillhör målgruppen för *anpassade gymnasieskolan* har rätt att bli mottagna i *anpassad gymnasieskola* om utbildningen påbörjas före utgången av det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år.

5 §⁴³

Hemkommunen prövar frågan om en sökande tillhör målgruppen. Beslutet ska föregås av en utredning motsvarande den som enligt 7 kap. 5 § andra stycket ska göras inför beslut om mottagande i *grundskolan* om utredning saknas eller det av andra skäl bedöms nödvändigt.

Hemkommunen prövar frågan om en sökande tillhör målgruppen. Beslutet ska föregås av en utredning motsvarande den som enligt 7 kap. 5 § andra stycket ska göras inför beslut om mottagande i *anpassade grundskolan* om utredning saknas eller det av andra skäl bedöms nödvändigt.

6 §⁴⁴

Den som arbetar inom skolväsendet ska underrätta elevens rektor om han eller hon uppmärksammar eller får kännedom om något som tyder på att en elev i *gymnasiesärskolan* inte tillhör *gymnasiesärskolans* målgrupp.

Den som arbetar inom skolväsendet ska underrätta elevens rektor om han eller hon uppmärksammar eller får kännedom om något som tyder på att en elev i *anpassade gymnasieskolan* inte tillhör *skolformens* målgrupp.

En rektor som får sådana upplysningar ska anmäla detta till elevens hemkommun. Hemkommunen ska skyndsamt utreda frågan.

7 §⁴⁵

Hemkommunen ska besluta att eleven inte tillhör *gymnasiesärskolans* målgrupp om en utredning enligt 6 § visar detta. Hemkommunen ska då erbjuda eleven utbildning i gymnasieskolan eller vuxenutbildning enligt denna lag. Hemkommunen ska vidta de åtgärder som krävs för elevens övergång från *gymnasiesärskolan* till gymnasieskolan eller vuxenutbildning.

Hemkommunen ska besluta att eleven inte tillhör målgruppen för *anpassade gymnasieskolan* om en utredning enligt 6 § visar detta. Hemkommunen ska då erbjuda eleven utbildning i gymnasieskolan eller vuxenutbildning enligt denna lag. Hemkommunen ska vidta de åtgärder som krävs för elevens övergång från *anpassade gymnasieskolan* till gymnasieskolan eller vuxenutbildning.

8 §⁴⁶

⁴³ Senaste lydelse 2012:109.

⁴⁴ Senaste lydelse 2012:109.

⁴⁵ Senaste lydelse 2012:109.

⁴⁶ Senaste lydelse 2012:109.

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* består av nationella och individuella program. Utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* består av nationella och individuella program.

Närmare bestämmelser om program finns i 19 kap.

9 §⁴⁷

Varje kommun ska informera om *gymnasiesärskolans* olika program. Varje kommun ska informera om *de olika programmen inom anpassade gymnasieskolan*.

11 §⁴⁸

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* ska i huvudsak vara skolförlagd, om inte annat anges i andra eller tredje stycket. Utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* ska i huvudsak vara skolförlagd, om inte annat anges i andra eller tredje stycket.

Gymnasial lärlingsutbildning ska enligt 19 kap. 10 § i huvudsak vara förlagd till en eller flera arbetsplatser.

Av 22 kap. 3 § framgår att utbildning där distansundervisning används inte behöver vara i huvudsak skolförlagd.

13 §⁴⁹

Antagningsorganisationen får vara gemensam för *gymnasiesärskolan*, gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Antagningsorganisationen får vara gemensam för *anpassade gymnasieskolan*, gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Antagningsorganisationen får vara gemensam för *gymnasiesärskola* anordnad av kommuner, regioner och enskilda huvudmän. Antagningsorganisationen får vara gemensam för *anpassad gymnasieskola* anordnad av kommuner, regioner och enskilda huvudmän.

14 §⁵⁰

I 17 kap. 16 § andra och tredje styckena finns bestämmelser om erbjudande av utbildning i gymnasieskolan för vissa elever från *grundskolan* och elever som tillhör *gymnasiesärskolans* målgrupp. I 17 kap. 16 § andra och tredje styckena finns bestämmelser om erbjudande av utbildning i gymnasieskolan för vissa elever från *anpassade grundskolan* och elever som tillhör *målgruppen för anpassade gymnasieskolan*.

15 §⁵¹

När en elev börjar eller slutar vid en *gymnasiesärskola* med en annan När en elev börjar eller slutar vid en *anpassad gymnasieskola* med en

⁴⁷ Senaste lydelse 2012:109.

⁴⁸ Senaste lydelse 2020:605.

⁴⁹ Senaste lydelse 2020:446.

⁵⁰ Senaste lydelse 2018:749.

⁵¹ Senaste lydelse 2014:1002.

huvudman än hemkommunen, ska huvudmannen snarast meddela detta till hemkommunen.

Detsamma gäller om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning. Denna skyldighet påverkar inte huvudmannens ansvar för att ge stöd eller särskilt stöd till elever.

16 §⁵²

En elev i *gymnasiesärskolan* ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev i *gymnasiesärskolan* utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

En elev i *anpassade gymnasieskolan* ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev i *anpassade gymnasieskolan* utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

17 §⁵³

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* ska vara avgiftsfri.

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning.

Avgifter i samband med ansökan om plats får inte tas ut.

22 §⁵⁴

På de nationella programmen ska betyg sättas på varje avslutad kurs och efter genomfört gymnasiesärskolearbete.

Om en elev på ett individuellt program har läst en kurs i ett ämne enligt 19 kap. 15 §, ska betyg sättas när kursen är avslutad.

Om en elev har läst en kurs enligt gymnasieskolans ämnesplan ska, i stället för vad som föreskrivs i 23–26 §§, betyg sättas enligt bestämmelserna i 15 kap. 22–27 §§ om betygssättning i gymnasieskolan.

På de nationella programmen ska betyg sättas på varje avslutad kurs och efter genomfört *gymnasiearbete*.

⁵² Senaste lydelse 2018:1098.

⁵³ Senaste lydelse 2012:109.

⁵⁴ Senaste lydelse 2018:749.

Regeringen får meddela föreskrifter om hur betygssättningen ska gå till. Föreskrifterna får innebära undantag från bestämmelsen i 3 kap. 16 § om vem som beslutar om betyg.

24 §⁵⁵

Som betyg på gymnasiesärskolearbetet ska beteckningen E användas om eleven har nått målen för gymnasiesärskolearbetet. För den elev som inte har nått målen för gymnasiesärskolearbetet ska betyg inte sättas.

Som betyg på *gymnasiearbetet* ska beteckningen E användas om eleven har nått målen för *gymnasiearbetet*. För den elev som inte har nått målen för *gymnasiearbetet* ska betyg inte sättas.

25 §⁵⁶

Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av kunskapskraven. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska nå ett visst kunskapskrav. En *utvecklingsstörning* får dock bara beaktas om det finns synnerliga skäl. De kunskapskrav som rör säkerhet och de som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter ska dock alltid uppfyllas.

Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av kunskapskraven. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska nå ett visst kunskapskrav. En *intellektuell funktionsnedsättning* får dock bara beaktas om det finns synnerliga skäl. De kunskapskrav som rör säkerhet och de som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter ska dock alltid uppfyllas.

Gymnasiesärskola med offentlig huvudman

Anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman

27 §⁵⁷

Varje kommun ansvarar för att alla ungdomar i kommunen som tillhör *gymnasiesärskolans* målgrupp erbjuds utbildning av god kvalitet i *gymnasiesärskolan*.

Varje kommun ansvarar för att alla ungdomar i kommunen som tillhör målgruppen för *anpassade gymnasieskolan* erbjuds utbildning av god kvalitet i *den skolformen*.

Kommunen får erbjuda utbildning som den själv anordnar eller utbildning som anordnas av en annan kommun eller en region enligt samverkansavtal med kommunen eller regionen. Kommuner som har ingått ett samverkansavtal bildar ett samverkansområde för utbildningen.

Vilka utbildningar som erbjuds och antalet platser på dessa ska så långt det är möjligt anpassas med hänsyn till ungdomarnas önskemål.

⁵⁵ Senaste lydelse 2012:109.

⁵⁶ Senaste lydelse 2012:109.

⁵⁷ Senaste lydelse 2019:947.

Kommunens organisation av gymnasiesärskolan

Kommunens organisation av anpassade gymnasieskolan

28 §⁵⁸

Varje kommun ska vid utformningen av *gymnasiesärskolan* beakta vad som för eleverna är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt. Varje kommun som anordnar *gymnasiesärskola* ska så långt det är möjligt organisera *gymnasiesärskolan* så att ingen elev på grund av skolgången behöver bo utanför det egna hemmet.

Varje kommun ska vid utformningen av *anpassade gymnasieskolan* beakta vad som för eleverna är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt. Varje kommun som anordnar *anpassad gymnasieskola* ska så långt det är möjligt organisera *skolformen* så att ingen elev på grund av skolgången behöver bo utanför det egna hemmet.

29 §⁵⁹

Efter överenskommelse med en kommun får en region anordna utbildning i *gymnasiesärskolan* på nationella och individuella program.

Efter överenskommelse med en kommun får en region anordna utbildning i *anpassade gymnasieskolan* på nationella och individuella program.

30 §⁶⁰

Elever i *gymnasiesärskola* med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts inom hemkommunen från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Elever i *anpassad gymnasieskola* med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts inom hemkommunen från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

För elever som går i en annan kommuns *gymnasiesärskola* ska hemkommunen anordna skolskjuts i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

För elever som går i en annan kommuns *anpassade gymnasieskola* ska hemkommunen anordna skolskjuts i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

Elevens hemkommun eller den region som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket.

31 §⁶¹

⁵⁸ Senaste lydelse 2012:109.

⁵⁹ Senaste lydelse 2019:947.

⁶⁰ Senaste lydelse 2019:947.

⁶¹ Senaste lydelse 2012:109.

En elev som med stöd av 19 kap. 35–37 §§ går i *gymnasiesärskola* i en annan kommun än sin hemkommun och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen, har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

Den kommun som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket. Kommunens kostnader för detta ska ersättas av elevens hemkommun.

En elev som med stöd av 19 kap. 35–37 §§ går i *anpassad gymnasieskola* i en annan kommun än sin hemkommun och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen, har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

32 §⁶²

Hemkommunen ska lämna ekonomiskt stöd till elever i en *gymnasiesärskola* med offentlig huvudman som behöver inackordering på grund av skolgången. Denna skyldighet gäller till och med första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år. Skyldigheten gäller dock inte elever som har tagits emot i andra hand till ett nationellt program enligt 19 kap. 39 §.

Hemkommunen ska lämna ekonomiskt stöd till elever i en *anpassad gymnasieskola* med offentlig huvudman som behöver inackordering på grund av skolgången. Denna skyldighet gäller till och med första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år. Skyldigheten gäller dock inte elever som har tagits emot i andra hand till ett nationellt program enligt 19 kap. 39 §.

Stödet ska avse boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet. Det ska ges kontant eller på annat sätt som ska framgå av beslutet om stöd. Om stödet ges kontant, ska det lämnas med lägst 1/30 av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken för varje hel kalendermånad som eleven bor inackorderad. Beloppet får avrundas till närmast lägre hela totala kronor.

33 §⁶³

Regeringen meddelar föreskrifter om urval bland de sökande som har tagits emot till en *gymnasiesärskola* med offentlig huvudman.

Regeringen meddelar föreskrifter om urval bland de sökande som har tagits emot till en *anpassad gymnasieskola* med offentlig huvudman.

Fristående gymnasiesärskola

Fristående anpassad gymnasieskola

34 §⁶⁴

⁶² Senaste lydelse 2013:530.

⁶³ Senaste lydelse 2012:109.

⁶⁴ Senaste lydelse 2012:109.

Varje fristående *gymnasiesärskola* ska vara öppen för alla ungdomar som har rätt till utbildning i en *gymnasiesärskola* med offentlig huvudman.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 19 kap. 47 § andra stycket.

För individuella program gäller skyldigheten enligt första stycket bara om huvudmannen och elevens hemkommun har kommit överens om det bidrag som kommunen ska betala till huvudmannen för utbildningen.

35 §⁶⁵

Elever i *gymnasiesärskola* med enskild huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts inom hemkommunen från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Elevens hemkommun ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket. Kommunen är dock inte skyldig att anordna skolskjuts om organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Elever i *anpassad gymnasieskola* med enskild huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts inom hemkommunen från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Utbildning på program i *gymnasiesärskolan*

Utbildning på program i *anpassade gymnasieskolan*

19 kap.

1 §⁶⁶

I detta kapitel finns bestämmelser om

- utbildningarnas utformning och innehåll (2–26 §§),
 - dokumentation av genomförd *gymnasiesärskoleutbildning* (27 §),
 - ansökan, mottagande och fullföljande av utbildningen (28–33 §§),
 - utbildning på program vid en *gymnasiesärskola* med offentlig huvudman (34–44 §§), och
 - utbildning på program vid en fristående *gymnasiesärskola* (45–48 §§).
- dokumentation av genomförd utbildning i *anpassade gymnasieskolan* (27 §),
 - utbildning på program vid en *anpassad gymnasieskola* med offentlig huvudman (34–44 §§), och
 - utbildning på program vid en fristående *anpassad gymnasieskola* (45–48 §§).

⁶⁵ Senaste lydelse 2012:109.

⁶⁶ Senaste lydelse 2012:109.

3 §⁶⁷

I de nationella programmen ska följande ämnen ingå:

- svenska eller svenska som andraspråk,
- engelska,
- matematik,
- idrott och hälsa,
- estetisk verksamhet,
- historia,
- samhällskunskap,
- religionskunskap, och
- naturkunskap.

Vidare ska det ingå ämnen som ger programmet dess karaktär.

Det ska också finnas individuellt val.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om ämnen och individuellt val i *gymnasiesärskolan*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om ämnen och individuellt val i *anpassade gymnasieskolan*.

Gymnasial lärlingsutbildning i gymnasiesärskolan

Gymnasial lärlingsutbildning i anpassade gymnasieskolan

10 §⁶⁸

Inom de nationella programmen får det finnas gymnasial lärlingsutbildning som börjar det första, andra, tredje eller fjärde läsåret.

Gymnasial lärlingsutbildning i *gymnasiesärskolan* ska i huvudsak vara förlagd till en eller flera arbetsplatser.

Gymnasial lärlingsutbildning i *anpassade gymnasieskolan* ska i huvudsak vara förlagd till en eller flera arbetsplatser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om gymnasial lärlingsutbildning i *gymnasiesärskolan*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om gymnasial lärlingsutbildning i *anpassade gymnasieskolan*.

17 §⁶⁹

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* är avsedd att genomgå under fyra läsår. Huvudmannen får dock besluta att utbildningen får fördelas på längre tid.

Utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* är avsedd att genomgå under fyra läsår. Huvudmannen får dock besluta att utbildningen får fördelas på längre tid.

Regeringen får meddela föreskrifter om huvudmannens befogenheter enligt första stycket.

18 §⁷⁰

⁶⁷ Senaste lydelse 2012:109.

⁶⁸ Senaste lydelse 2012:109.

⁶⁹ Senaste lydelse 2012:109.

⁷⁰ Senaste lydelse 2012:109.

Av 18 kap. 11 § framgår att utbildningen i *gymnasiesärskolan* i huvudsak ska vara skolförlagd om inte annat följer av bestämmelserna om gymnasial lärlingsutbildning i *gymnasiesärskolan* i 10 §.

Av 18 kap. 11 § framgår att utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* i huvudsak ska vara skolförlagd om inte annat följer av bestämmelserna om gymnasial lärlingsutbildning i *anpassade gymnasieskolan* i 10 §.

Ett nationellt program ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om minsta omfattning av det arbetsplatsförlagda lärandet och om undantag från bestämmelserna i 18 kap. 11 §.

19 §⁷¹

Utbildningen i *gymnasiesärskolan* ska bedrivas som heltidsstudier.

Utbildningen i *anpassade gymnasieskolan* ska bedrivas som heltidsstudier.

21 §⁷²

Omfattningen av studierna på nationella program anges i *gymnasiesärskolepoäng*. Utbildningens omfattning är 2 500 poäng. Fördelningen av poängen framgår av en poängplan i bilaga 4.

Omfattningen av studierna på nationella program anges i *gymnasiepoäng*. Utbildningens omfattning är 2 500 poäng. Fördelningen av poängen framgår av en poängplan i bilaga 4.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om poängplanen.

**Ämnesplaner,
ämnesområdesplaner,
gymnasiesärskolearbete
och kurser**

**Ämnesplaner,
ämnesområdesplaner,
gymnasiearbete och kurser**

23 §⁷³

I utbildningen på de nationella programmen ska ett *gymnasiesärskolearbete* ingå.

I utbildningen på de nationella programmen ska ett *gymnasiearbete* ingå.

24 §⁷⁴

Utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser.

För varje kurs ska det anges hur många *gymnasiesärskolepoäng* kursen omfattar.

För varje kurs ska det anges hur många *gymnasiepoäng* kursen omfattar.

25 §⁷⁵

⁷¹ Senaste lydelse 2012:109.

⁷² Senaste lydelse 2018:749.

⁷³ Senaste lydelse 2012:109.

⁷⁴ Senaste lydelse 2012:109.

⁷⁵ Senaste lydelse 2012:109.

Har en elev efter avslutad kurs eller genomfört gymnasiesärskolearbete fått lägst betyget E, är huvudmannen inte skyldig att erbjuda ytterligare utbildning av samma slag, om inte annat följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs för att få påbörja en kurs och att få gå om en kurs.

Har en elev efter avslutad kurs eller genomfört *gymnasiearbete* fått lägst betyget E, är huvudmannen inte skyldig att erbjuda ytterligare utbildning av samma slag, om inte annat följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av andra stycket.

Dokumentation av genomförd gymnasiesärskoleutbildning

Elever som har genomfört en *gymnasiesärskoleutbildning* ska få ett gymnasiesärskolebevis.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om dokumentation av genomförd *gymnasiesärskoleutbildning*.

Dokumentation av genomförd utbildning i anpassad gymnasieskola

Elever som har genomfört en *utbildning i anpassade gymnasieskolan* ska få ett *gymnasieskolebevis*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om dokumentation av genomförd *utbildning i anpassade gymnasieskolan*.

27 §⁷⁶

28 §⁷⁷

En ansökan till ett nationellt eller individuellt program eller till en sådan nationell inriktning, särskild variant eller gymnasial lärlingsutbildning i *gymnasiesärskolan* som börjar första läsåret ska ges in till den sökandes hemkommun. Avser ansökan mer än en utbildning ska den sökande ange i vilken ordning han eller hon önskar komma i fråga.

Om ansökan avser en utbildning som anordnas av en annan huvudman, ska ansökan omedelbart sändas vidare till den huvudmannen.

29 §⁷⁸

Huvudmannen för den sökta utbildningen prövar frågan om den sökande ska tas emot.

⁷⁶ Senaste lydelse 2012:109.

⁷⁷ Senaste lydelse 2012:109.

⁷⁸ Senaste lydelse 2012:109.

Om hemkommunen enligt 18 kap. 5 § har beslutat att en sökande inte tillhör målgruppen för *gymnasiesärskolan*, ska kommunen bereda honom eller henne tillfälle att söka till gymnasieskolan i hemkommunen så snart som möjligt.

Hemkommunen ska göra en bedömning av om en ungdom som har sökt till ett individuellt program har förutsättningar att följa undervisningen på ett nationellt program. Om hemkommunen bedömer att den sökande inte har förutsättningar att följa undervisningen på ett nationellt program, ska den sökande tas emot på ett individuellt program. Om hemkommunen bedömer att den sökande har förutsättningar att följa undervisningen på ett nationellt program, ska kommunen bereda honom eller henne tillfälle att så snart som möjligt söka till nationella program som anordnas av hemkommunen.

Om hemkommunen enligt 18 kap. 5 § har beslutat att en sökande inte tillhör målgruppen för *anpassade gymnasieskolan*, ska kommunen bereda honom eller henne tillfälle att söka till gymnasieskolan i hemkommunen så snart som möjligt.

31 §⁷⁹

Det som sägs i 30 § gäller på motsvarande sätt den elev som har påbörjat gymnasial lärlingsutbildning i *gymnasiesärskolan*.

Om lämplig arbetsplatsförlagd utbildning inte längre kan anordnas, ska eleven i stället erbjudas att fullfölja sin utbildning genom skolförlagd utbildning på det aktuella programmet. Om inte heller detta är möjligt, ska erbjudandet avse att fullfölja utbildningen på ett annat nationellt program.

Det som sägs i 30 § gäller på motsvarande sätt den elev som har påbörjat gymnasial lärlingsutbildning i *anpassade gymnasieskolan*.

**Utbildning vid en
gymnasiesärskola med offentlig
huvudman**

**Utbildning vid en *anpassad*
gymnasieskola med offentlig
huvudman**

34 §⁸⁰

Kommunen ska sträva efter att erbjudandet om utbildning i *gymnasiesärskolan* ska omfatta ett allsidigt urval av nationella program och nationella inriktningar.

Kommunen ska sträva efter att erbjudandet om utbildning i *anpassade gymnasieskolan* ska omfatta ett allsidigt urval av nationella program och nationella inriktningar.

36 §⁸¹

Utöver det som följer av 35 § ska sådana sökande som inte är hemmahörande i kommunen eller inom samverkansområdet för utbildningen tas emot i första hand om de har sökt till

1. sådan utbildning som avses i 35 § och med hänsyn till sina personliga förhållanden har sär-

1. sådan utbildning som avses i 35 § och med hänsyn till sina personliga förhållanden har sär-

⁷⁹ Senaste lydelse 2012:109.

⁸⁰ Senaste lydelse 2012:109.

⁸¹ Senaste lydelse 2012:109.

skilda skäl att få gå i den *gymnasiesärskola* dit de har sökt,

skilda skäl att få gå i den *anpassade gymnasieskola* dit de har sökt,

2. ett nationellt program eller till en nationell inriktning som börjar det första läsåret och är hemmahörande i en kommun som inte erbjuder den sökta utbildningen,

3. gymnasial lärlingsutbildning i *gymnasiesärskolan* som börjar det första läsåret och är hemmahörande i en kommun som inte erbjuder någon utbildning på det aktuella programmet,

3. gymnasial lärlingsutbildning i *anpassade gymnasieskolan* som börjar det första läsåret och är hemmahörande i en kommun som inte erbjuder någon utbildning på det aktuella programmet,

4. ett nationellt program och har åberopat att huvudmannen inom det sökta programmet anordnar en nationell inriktning som börjar senare än första läsåret och som hemkommunen inte erbjuder,

5. ett nationellt program som saknar nationella inriktningar och har åberopat att huvudmannen anordnar programmet i huvudsak skolförlagt, vilket hemkommunen inte erbjuder, eller

6. en utbildning som det har fattats beslut om riksrekrytering för enligt 37 §.

40 §⁸²

En kommun får ta emot en elev från en annan kommun på ett individuellt program i sin *gymnasiesärskola* under förutsättning att hemkommunen har bedömt att eleven inte kan följa undervisningen på ett nationellt program. Även en region får ta emot en elev på ett individuellt program under samma förutsättning.

En kommun får ta emot en elev från en annan kommun på ett individuellt program i sin *anpassade gymnasieskola* under förutsättning att hemkommunen har bedömt att eleven inte kan följa undervisningen på ett nationellt program. Även en region får ta emot en elev på ett individuellt program under samma förutsättning.

Det som sägs i första stycket gäller dock endast om hemkommunen och den mottagande kommunen eller regionen kommer överens om ersättningen för utbildningen.

41 §

Innan en kommun tar emot en sökande som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen ska yttrande inhämtas från den sökandes hemkommun. Yttrandet ska innehålla uppgift om huruvida eleven tillhör *gymnasiesärskolans* målgrupp. Detsamma gäller innan en region tar emot en sökande. I de fall där eleven har sökt till ett individuellt

Innan en kommun tar emot en sökande som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen ska yttrande inhämtas från den sökandes hemkommun. Yttrandet ska innehålla uppgift om huruvida eleven tillhör *målgruppen för anpassade gymnasieskolan*. Detsamma gäller innan en region tar emot en sökande. I de fall där eleven har sökt till

⁸² Senaste lydelse 2019:947.

program ska yttrandet också innehålla uppgifter om huruvida eleven kan följa ett nationellt program och om överenskommelse om ersättning för utbildningen enligt 40 §.

ett individuellt program ska yttrandet också innehålla uppgifter om huruvida eleven kan följa ett nationellt program och om överenskommelse om ersättning för utbildningen enligt 40 §.

Utbildning vid en fristående gymnasiesärskola

Utbildning vid en fristående anpassad gymnasieskola

45 §⁸³

Hemkommunen ska lämna bidrag till huvudmannen för varje elev på ett nationellt program vid skolenheten som hemkommunen enligt 18 kap. 27 § var skyldig att erbjuda utbildning i *gymnasiesärskolan* vid den tidpunkt när utbildningen påbörjades.

Hemkommunen ska lämna bidrag till huvudmannen för varje elev på ett nationellt program vid skolenheten som hemkommunen enligt 18 kap. 27 § var skyldig att erbjuda utbildning i *anpassade gymnasieskolan* vid den tidpunkt när utbildningen påbörjades.

Bidraget består av ett grundbelopp enligt 46 § och i vissa fall ett tilläggsbelopp enligt 47 §.

Första stycket gäller inte om statsbidrag lämnas för en elevs utbildning på grund av att eleven är utlandssvensk.

20 kap.

1 §⁸⁴

I detta kapitel finns

- allmänna bestämmelser (2–9 §§),
- bestämmelser om kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på grundläggande nivå (10–15 §§),
- bestämmelser om kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på gymnasial nivå (16–23 §§),

- bestämmelser om kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på grundläggande nivå (10–15 §§),
- bestämmelser om kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå (16–23 §§),

– bestämmelser om kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (24–33 §§),

- bestämmelser om betyg (34–41 §§),
- bestämmelser om validering (42 och 43 §§), och
- bestämmelser om intyg (44 och 45 §§).

2 §⁸⁵

Målen för den kommunala vuxenutbildningen är att

⁸³ Senaste lydelse 2015:73.

⁸⁴ Senaste lydelse 2020:446.

⁸⁵ Senaste lydelse 2020:446.

- vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande,
- vuxna ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling,
- den ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning, och
- den ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet.

Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar. När det gäller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på gymnasial nivå ska de som fått minst utbildning prioriteras.

Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar. När det gäller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå ska de som fått minst utbildning prioriteras.

3 §⁸⁶

Kommunerna ska tillhandahålla kommunal vuxenutbildning.

Utbildningen ska tillhandahållas

- på grundläggande nivå,
- på gymnasial nivå,
- som *särskild* utbildning på grundläggande nivå,
- som *särskild* utbildning på gymnasial nivå, och
- som svenska för invandrare.

4 §⁸⁷

Utbildning på grundläggande nivå syftar till att ge vuxna sådana kunskaper som de behöver för att delta i samhälls- och arbetslivet. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier.

Utbildning på gymnasial nivå syftar till att ge vuxna kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen i gymnasieskolan ska ge.

Särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att ge vuxna kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen i *grundsärskolan* ska ge.

Särskild utbildning på gymnasial nivå syftar till att ge vuxna kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen på nationella program i *gymnasiesärskolan* ska ge.

Utbildning i svenska för invandrare syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Utbildningen syftar också till

Anpassad utbildning på grundläggande nivå syftar till att ge vuxna kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen i *anpassade grundskolan* ska ge.

Anpassad utbildning på gymnasial nivå syftar till att ge vuxna kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen på nationella program i *anpassade gymnasieskolan* ska ge.

⁸⁶ Senaste lydelse 2020:446.

⁸⁷ Senaste lydelse 2020:446.

att ge vuxna invandrare som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjlighet att förvärva sådana färdigheter. Utbildningen får ske på elevens modersmål eller något annat språk som eleven behärskar.

5 §⁸⁸

Utbildningen bedrivs i form av kurser. Utbildningen på gymnasial nivå bedrivs även i form av ett gymnasiearbete. *Den särskilda utbildningen på gymnasial nivå bedrivs även i form av ett gymnasiesärskolearbete.*

På gymnasial nivå betecknas kursernas och gymnasiearbetets omfattning med gymnasiepoäng.

Inom särskild utbildning på gymnasial nivå betecknas kursernas och gymnasiesärskolearbetets omfattning med gymnasiesärskolepoäng.

Utbildningen bedrivs i form av kurser. Utbildningen på gymnasial nivå *och på anpassad gymnasial nivå* bedrivs även i form av ett gymnasiearbete.

På gymnasial nivå *och på anpassad gymnasial nivå* betecknas kursernas och gymnasiearbetets omfattning med gymnasiepoäng.

6 §⁸⁹

För varje kurs ska det finnas en kursplan när det gäller utbildning på grundläggande nivå och *särskild* utbildning på grundläggande nivå. För varje ämne ska det finnas en ämnesplan när det gäller utbildning på gymnasial nivå och *särskild* utbildning på gymnasial nivå.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kursplaner, ämnesplaner, gymnasiepoäng och *gymnasiesärskolepoäng*. Sådana föreskrifter får innebära att kursplaner eller ämnesplaner inte ska finnas eller att gymnasiepoäng *eller gymnasiesärskolepoäng* inte ska beräknas för vissa kurser.

För varje kurs ska det finnas en kursplan när det gäller utbildning på grundläggande nivå och *anpassad* utbildning på grundläggande nivå. För varje ämne ska det finnas en ämnesplan när det gäller utbildning på gymnasial nivå och *anpassad* utbildning på gymnasial nivå.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kursplaner, ämnesplaner och gymnasiepoäng. Sådana föreskrifter får innebära att kursplaner eller ämnesplaner inte ska finnas eller att gymnasiepoäng inte ska beräknas för vissa kurser.

7 §⁹⁰

⁸⁸ Senaste lydelse 2020:446.

⁸⁹ Senaste lydelse 2020:446.

⁹⁰ Senaste lydelse 2020:446.

Utbildningen ska vara avgiftsfri, om inte något annat följer av denna lag eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av 3 kap. 21 §. Det får dock förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Huvudmannen får bestämma att böcker och andra lärverktyg, som varje elev inom utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå eller inom *särskild* utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå har för eget bruk och får behålla som sin egendom, ska anskaffas av eleverna själva eller erbjudas mot avgifter som högst motsvarar huvudmannens anskaffningskostnader. Lärverktyg som används i utbildningen ska i övrigt tillhandahållas utan kostnad för eleverna.

Elever inom utbildning i svenska för invandrare ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning. Huvudmannen får dock besluta att elever ska hålla sig med enstaka egna lärverktyg.

Avgifter får inte tas ut i samband med ansökan om plats.

9 §⁹¹

Den som har antagits till en kurs har rätt att fullfölja kursen.

Huvudmannen får dock besluta att utbildningen på kursen ska upphöra, om eleven saknar förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen eller annars inte gör tillfredsställande framsteg.

Den vars utbildning på grundläggande nivå eller *särskilda* utbildning på grundläggande nivå har upphört enligt andra stycket ska på nytt beredas sådan utbildning, om det finns särskilda skäl för det. Den vars utbildning på gymnasial nivå eller *särskilda* utbildning på gymnasial nivå har upphört enligt andra stycket får på nytt beredas sådan utbildning, om det finns särskilda skäl för det.

Den vars utbildning i svenska för invandrare har upphört enligt andra stycket eller som frivilligt avbrutit sådan utbildning ska på nytt beredas sådan utbildning, om det finns särskilda skäl för det.

Utbildningen får avbrytas även enligt bestämmelserna i 5 kap. 17–20 §§.

Huvudmannen får bestämma att böcker och andra lärverktyg, som varje elev inom utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå eller inom *anpassad* utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå har för eget bruk och får behålla som sin egendom, ska anskaffas av eleverna själva eller erbjudas mot avgifter som högst motsvarar huvudmannens anskaffningskostnader. Lärverktyg som används i utbildningen ska i övrigt tillhandahållas utan kostnad för eleverna.

⁹¹ Senaste lydelse 2020:446.

Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och som *särskild* utbildning på grundläggande nivå

Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och som *anpassad* utbildning på grundläggande nivå

10 §⁹²

Hemkommunen ansvarar för att de som enligt 11 eller 11 a § har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå eller i *särskild* utbildning på grundläggande nivå och som önskar det, också får delta i sådan utbildning.

Varje kommun ska aktivt verka för att nå de vuxna i kommunen som har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå eller i *särskild* utbildning på grundläggande nivå och för att motivera dem att delta i sådan utbildning.

Hemkommunen ansvarar för att de som enligt 11 eller 11 a § har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå eller i *anpassad* utbildning på grundläggande nivå och som önskar det, också får delta i sådan utbildning.

Varje kommun ska aktivt verka för att nå de vuxna i kommunen som har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå eller i *anpassad* utbildning på grundläggande nivå och för att motivera dem att delta i sådan utbildning.

10 a §⁹³

Hemkommunen är skyldig att se till att den som avser att påbörja utbildning på grundläggande nivå eller *särskild* utbildning på grundläggande nivå erbjuds studie- och yrkesvägledning.

Hemkommunen är skyldig att se till att den som avser att påbörja utbildning på grundläggande nivå eller *anpassad* utbildning på grundläggande nivå erbjuds studie- och yrkesvägledning.

Rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och *särskild* utbildning på grundläggande nivå

Rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och *anpassad* utbildning på grundläggande nivå

11 a §⁹⁴

En vuxen med *utvecklingsstörning* har rätt att delta i *särskild* utbildning på grundläggande nivå från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon

1. är bosatt i landet,
2. saknar sådana kunskaper som utbildningen i *grundsärskolan* syftar till att ge, och

En vuxen med *intellektuell funktionsnedsättning* har rätt att delta i *anpassad* utbildning på grundläggande nivå från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon

2. saknar sådana kunskaper som utbildningen i *anpassade grundskolan* syftar till att ge, och

⁹² Senaste lydelse 2020:446.

⁹³ Senaste lydelse 2020:446.

⁹⁴ Senaste lydelse 2020:446.

3. har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

4. Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om personer med *utvecklingsstörning* också ska gälla för vissa andra vuxna.

4. Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om personer med *intellektuell funktionsnedsättning* också ska gälla för vissa andra vuxna.

12 §⁹⁵

Om en elev i utbildning på grundläggande nivå eller i *särskild* utbildning på grundläggande nivå har bristfälliga kunskaper i svenska språket, får utbildningen tillhandahållas på elevens modersmål eller något annat språk som eleven behärskar. Sådan utbildning ska kompletteras med undervisning eller träning i svenska språket.

Om en elev i utbildning på grundläggande nivå eller i *anpassad* utbildning på grundläggande nivå har bristfälliga kunskaper i svenska språket, får utbildningen tillhandahållas på elevens modersmål eller något annat språk som eleven behärskar. Sådan utbildning ska kompletteras med undervisning eller träning i svenska språket.

13 §⁹⁶

En ansökan om att delta i utbildning på grundläggande nivå eller i *särskild* utbildning på grundläggande nivå ska ges in till den sökandes hem kommun. En sökande ska tas emot till utbildningen, om de villkor som anges i 11 eller 11 a § är uppfyllda.

En ansökan om att delta i utbildning på grundläggande nivå eller i *anpassad* utbildning på grundläggande nivå ska ges in till den sökandes hem kommun. En sökande ska tas emot till utbildningen, om de villkor som anges i 11 eller 11 a § är uppfyllda.

15 §⁹⁷

En kommun, som i sin utbildning på grundläggande nivå eller i sin *särskilda* utbildning på grundläggande nivå har en elev som kommer från en annan kommun, ska få ersättning för sina kostnader för den elevens utbildning från elevens hemkommun. Detta gäller endast om hemkommunen har bedömt eller, efter överklagande av ett beslut enligt 14 § andra stycket, beslut har meddelats att eleven har rätt att delta i utbildningen.

En kommun, som i sin utbildning på grundläggande nivå eller i sin *anpassade* utbildning på grundläggande nivå har en elev som kommer från en annan kommun, ska få ersättning för sina kostnader för den elevens utbildning från elevens hemkommun. Detta gäller endast om hemkommunen har bedömt eller, efter överklagande av ett beslut enligt 14 § andra stycket, beslut har meddelats att eleven har rätt att delta i utbildningen.

⁹⁵ Senaste lydelse 2020:446.

⁹⁶ Senaste lydelse 2020:446.

⁹⁷ Senaste lydelse 2020:446.

Kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som *särskild* utbildning på gymnasial nivå

Kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som *anpassad* utbildning på gymnasial nivå

16 §⁹⁸

Hemkommunen ansvarar för att de som enligt 19, 19 a eller 19 b § har rätt att delta i en utbildning och önskar delta i den, också får det. Varje kommun ska därutöver erbjuda utbildning på gymnasial nivå och *särskild* utbildning på gymnasial nivå. Kommunerna ska då sträva efter att erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov.

Hemkommunen ansvarar för att de som enligt 19, 19 a eller 19 b § har rätt att delta i en utbildning och önskar delta i den, också får det. Varje kommun ska därutöver erbjuda utbildning på gymnasial nivå och *anpassad* utbildning på gymnasial nivå. Kommunerna ska då sträva efter att erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov.

17 §⁹⁹

Varje kommun ska informera om möjligheterna till utbildning på gymnasial nivå och *särskild* utbildning på gymnasial nivå samt aktivt verka för att vuxna i kommunen deltar i sådan utbildning.

Varje kommun ska informera om möjligheterna till utbildning på gymnasial nivå och *anpassad* utbildning på gymnasial nivå samt aktivt verka för att vuxna i kommunen deltar i sådan utbildning.

Behörighet till utbildning på gymnasial nivå och *särskild* utbildning på gymnasial nivå

Behörighet till utbildning på gymnasial nivå och *anpassad* utbildning på gymnasial nivå

20 a §¹⁰⁰

En vuxen med *utvecklingsstörning* är behörig att delta i *särskild* utbildning på gymnasial nivå från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon

En vuxen med *intellektuell funktionsnedsättning* är behörig att delta i *anpassad* utbildning på gymnasial nivå från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon

1. är bosatt i landet,
2. saknar sådana kunskaper som utbildningen syftar till att ge,
3. har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen, och
4. i övrigt uppfyller föreskrivna villkor.

Behörig är också den som är yngre än vad som anges i första stycket men har slutfört utbildning i *gymnasiesärskolan* eller likvärdig

Behörig är också den som är yngre än vad som anges i första stycket men har slutfört utbildning i *anpassade gymnasieskolan* eller

⁹⁸ Senaste lydelse 2020:446.

⁹⁹ Senaste lydelse 2020:446.

¹⁰⁰ Senaste lydelse 2020:446.

utbildning och uppfyller övriga behörighetsvillkor.

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om personer med *utvecklingsstörning* också ska gälla för vissa andra vuxna.

likvärdig utbildning och uppfyller övriga behörighetsvillkor.

Av 29 kap. 8 § följer att det som sägs i denna lag om personer med *intellektuell funktionsnedsättning* också ska gälla för vissa andra vuxna.

21 §¹⁰¹

En ansökan om att delta i utbildning på gymnasial nivå eller i *särskild* utbildning på gymnasial nivå ska ges in till den sökandes hemkommun.

Om ansökan avser en utbildning som anordnas av en annan huvudman ska hemkommunen skyndsamt sända ansökan vidare till den huvudmannen. Till ansökan ska fogas ett yttrande av vilket det framgår om hemkommunen åtar sig att svara för kostnaderna för den sökandes utbildning. Ett yttrande behövs inte om det är onödigt med hänsyn till en tidigare överenskommelse.

Ett åtagande att svara för kostnaderna ska alltid lämnas om den sökande har rätt till utbildning enligt 19 d §. Ett åtagande att svara för kostnaderna ska också alltid lämnas om den sökande med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få delta i utbildning hos den andra huvudmannen. Ett åtagande gäller även om den sökande därefter byter hemkommun.

En ansökan om att delta i utbildning på gymnasial nivå eller i *anpassad* utbildning på gymnasial nivå ska ges in till den sökandes hemkommun.

22 §¹⁰²

Den huvudman som anordnar utbildning på gymnasial nivå eller *särskild* utbildning på gymnasial nivå beslutar om den sökande ska tas emot till utbildningen.

Hemkommunen ska ta emot en sökande om de villkor som anges i 20 eller 20 a § är uppfyllda eller om den sökande har rätt till utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b §.

En kommun ska ta emot en sökande från en annan kommun och en region ska ta emot en sökande, om

de villkor som anges i 20 eller 20 a § är uppfyllda eller om den sökande har rätt till utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b §, och

hemkommunen har åtagit sig eller, efter överklagande enligt 28 kap. 12 §, ska åta sig att svara för kostnaderna för den sökandes utbildning.

Av ett beslut om att en sökande ska tas emot till utbildning på gymnasial nivå ska det framgå på vilken eller vilka grunder den sökande tas emot.

Den huvudman som anordnar utbildning på gymnasial nivå eller *anpassad* utbildning på gymnasial nivå beslutar om den sökande ska tas emot till utbildningen.

23 §¹⁰³

¹⁰¹ Senaste lydelse 2020:446.

¹⁰² Senaste lydelse 2020:446.

¹⁰³ Senaste lydelse 2020:446.

Om den sökande har rätt att delta i utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b § innebär ett beslut om mottagande enligt 22 § att den sökande också antas till utbildningen. I övrigt är det den huvudman som anordnar utbildning på gymnasial nivå eller *särskild* utbildning på gymnasial nivå som beslutar om en sökande ska antas till utbildningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om urval bland mottagna sökande.

Om den sökande har rätt att delta i utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b § innebär ett beslut om mottagande enligt 22 § att den sökande också antas till utbildningen. I övrigt är det den huvudman som anordnar utbildning på gymnasial nivå eller *anpassad* utbildning på gymnasial nivå som beslutar om en sökande ska antas till utbildningen.

35 §¹⁰⁴

Betyg ska sättas på varje avslutad kurs och efter genomfört gymnasiearbete *eller gymnasiesärskolearbete*.

Inom den del av den *särskilda* utbildningen på grundläggande nivå som motsvarar *träningsskolan* inom *grundskolan* ska betyg inte sättas. Efter en avslutad kurs ska i stället ett intyg utfärdas om att eleven har deltagit i kursen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om betygssättning och om gymnasiearbetet och *gymnasiesärskolearbetet* i övrigt. Sådana föreskrifter får innebära att betyg inte ska sättas på vissa kurser.

Betyg ska sättas på varje avslutad kurs och efter genomfört gymnasiearbete.

Inom den del av den *anpassade* utbildningen på grundläggande nivå som motsvarar *utbildning inom ämnesområden i anpassade grundskolan* ska betyg inte sättas. Efter en avslutad kurs ska i stället ett intyg utfärdas om att eleven har deltagit i kursen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om betygssättning och om gymnasiearbetet i övrigt. Sådana föreskrifter får innebära att betyg inte ska sättas på vissa kurser.

36 §¹⁰⁵

Som betyg på utbildning på grundläggande och gymnasial nivå och i svenska för invandrare ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Betyg för godkända resultat betecknas med A, B, C, D och E. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F.

Som betyg på *särskild* utbildning på grundläggande och gymnasial nivå ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E an-

Som betyg på *anpassad* utbildning på grundläggande och gymnasial nivå ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E an-

¹⁰⁴ Senaste lydelse 2020:446.

¹⁰⁵ Senaste lydelse 2020:446.

vändas för godkända resultat. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. För den elev som inte uppnår betyget E ska ett intyg om att eleven har deltagit i kursen utfärdas.

vändas för godkända resultat. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. För den elev som inte uppnår betyget E ska ett intyg om att eleven har deltagit i kursen utfärdas.

37 §¹⁰⁶

Betyg på kurser i utbildning på grundläggande nivå, i *särskild* utbildning på grundläggande nivå och i svenska för invandrare ska grundas på en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till uppställda kunskapskrav i kursplaner. Betyg på kurser i utbildning på gymnasial nivå och i *särskild* utbildning på gymnasial nivå ska grundas på en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till uppställda kunskapskrav i ämnesplaner.

Betyg på kurser i utbildning på grundläggande nivå, i *anpassad* utbildning på grundläggande nivå och i svenska för invandrare ska grundas på en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till uppställda kunskapskrav i kursplaner. Betyg på kurser i utbildning på gymnasial nivå och i *anpassad* utbildning på gymnasial nivå ska grundas på en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till uppställda kunskapskrav i ämnesplaner.

Kunskapskrav ska finnas för varje kurs där betyg ska sättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om kunskapskrav.

38 §¹⁰⁷

Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen bortses från enstaka kunskapskrav eller från enstaka delar av sådana krav. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav.

Vid betygssättning inom *särskild* utbildning på grundläggande och gymnasial nivå får en *utvecklingsstörning* bara beaktas om det finns synnerliga skäl.

Vid betygssättning inom *anpassad* utbildning på grundläggande och gymnasial nivå får en *intellektuell funktionsnedsättning* bara beaktas om det finns synnerliga skäl.

Trots vad som anges i första och andra styckena ska de kunskapskrav som rör säkerhet och de som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter alltid uppfyllas.

40 §¹⁰⁸

Den som är bosatt i landet och vill ha betyg från kommunal vuxenutbildning ska ha möjlighet

Den som är bosatt i landet och vill ha betyg från kommunal vuxenutbildning ska ha möjlighet

¹⁰⁶ Senaste lydelse 2020:446.

¹⁰⁷ Senaste lydelse 2020:446.

¹⁰⁸ Senaste lydelse 2020:446.

att genomgå provning i alla kurser som det sätts betyg på, i gymnasiearbete och i *gymnasiesärskolearbete*. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg på kursen, gymnasiearbetet eller *gymnasiesärskolearbetet*. Den som är elev i gymnasieskolan eller i *gymnasieskolan* får dock inte genomgå provning i en kurs, ett gymnasiearbete eller ett *gymnasiesärskolearbete* om eleven har fått minst betyget E på kursen, gymnasiearbetet eller *gymnasiesärskolearbetet*.

Provning får göras bara hos en huvudman som anordnar den aktuella kursen eller, när det gäller gymnasiearbete eller *gymnasiesärskolearbete*, utbildning inom det kunskapsområde som gymnasiearbetet eller *gymnasiesärskolearbetet* avser.

Med provning i en kurs avses en bedömning av kunskaper i förhållande till uppställda kunskapskrav i kursplaner eller ämnesplaner.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om provning.

att genomgå provning i alla kurser som det sätts betyg på och i gymnasiearbete. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg på kursen eller gymnasiearbetet. Den som är elev i gymnasieskolan eller i *anpassade gymnasieskolan* får dock inte genomgå provning i en kurs, ett eller gymnasiearbete om eleven har fått minst betyget E på kursen eller gymnasiearbetet.

Provning får göras bara hos en huvudman som anordnar den aktuella kursen eller, när det gäller gymnasiearbete, utbildning inom det kunskapsområde som gymnasiearbetet avser.

21 kap.

1 §¹⁰⁹

I detta kapitel finns bestämmelser om

- allmänna förutsättningar för fjärrundervisning i vissa skolformer (2 och 3 §§),
- när fjärrundervisning får användas i vissa obligatoriska skolformer (4 och 5 §§),
- när fjärrundervisning får användas i gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* (6 §),
- när fjärrundervisning får användas i utbildning vid särskilda ungdomshem (7 §),
- försöksverksamhet (8 §),
- beslut om fjärrundervisning (9 §),
- utförare av fjärrundervisning (10 §),
- krav på fjärrundervisning (11–13 §§), och
- bemyndigande (14 §).

2 §¹¹⁰

Fjärrundervisning får användas i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av detta kapitel och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Fjärrundervisning får inte användas i förskolan.

Fjärrundervisning får användas i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av detta kapitel och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Fjärrundervisning får inte användas i förskolan.

4 §¹¹¹

I grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan och sameskolan får fjärrundervisning användas endast i ämnena

- engelska,
- matematik,
- moderna språk,
- modersmål,
- naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi,
- samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap,
- samiska,
- svenska,
- svenska som andraspråk,
- teckenspråk, och
- teknik.

I grundskolan får fjärrundervisning även användas för integrerad samisk undervisning.

5 §¹¹²

Regeringen får meddela föreskrifter om begränsningar i fråga om i vilka årskurser som fjärrundervisning får användas i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan och sameskolan.

Regeringen får meddela föreskrifter om begränsningar i fråga om i vilka årskurser som fjärrundervisning får användas i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan och sameskolan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i fråga om de angivna skolformerna meddela föreskrifter om

1. elevgruppernas storlek när fjärrundervisning används, och
2. i vilken omfattning fjärrundervisning får användas.

¹¹⁰ Senaste lydelse 2020:605.

¹¹¹ Senaste lydelse 2020:605.

¹¹² Senaste lydelse 2020:605.

När fjärrundervisning får användas i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

När fjärrundervisning får användas i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

6 §¹¹³

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i fråga om gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* meddela föreskrifter om

1. i vilka kurser som fjärrundervisning får användas,
2. elevgruppernas storlek när fjärrundervisning används, och
3. i vilken omfattning fjärrundervisning får användas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i fråga om gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* meddela föreskrifter om

8 §¹¹⁴

Regeringen får meddela föreskrifter om en försöksverksamhet med fjärrundervisning i

1. förskoleklassen, och
2. grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan och sameskolan i andra ämnen än de som anges i 4 §.
2. grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan och sameskolan i andra ämnen än de som anges i 4 §.

En sådan försöksverksamhet som avses i första stycket ska i övrigt bedrivas enligt bestämmelserna i detta kapitel.

11 §¹¹⁵

Bestämmelser om vilka som får undervisa i skolväsendet finns i 2 kap. 13–19 §§. I stället för vad som anges i 2 kap. 18 och 19 §§ får en lärare som inte uppfyller kraven på legitimation och behörighet i 2 kap. 13 § ändå bedriva fjärrundervisning om

1. undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller *gymnasiesärskola*, och
1. undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller *anpassad gymnasieskola*, och
2. läraren är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

13 §¹¹⁶

Vid fjärrundervisning ska det finnas en handledare. I grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan och sameskolan ska handledaren finnas närvarande där eleverna befinner sig.

Handledaren ska vara en för detta ändamål lämplig person.

Vid fjärrundervisning ska det finnas en handledare. I grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan och sameskolan ska handledaren finnas närvarande där eleverna befinner sig.

¹¹³ Senaste lydelse 2020:605.

¹¹⁴ Senaste lydelse 2020:605.

¹¹⁵ Senaste lydelse 2020:605.

¹¹⁶ Senaste lydelse 2020:605.

14 §¹¹⁷

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om fjärrundervisning i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om fjärrundervisning i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan*.

22 kap.1 §¹¹⁸

I detta kapitel finns bestämmelser om

– allmänna förutsättningar för distansundervisning i vissa skolformer (2–4 §§),

– när distansundervisning får användas i vissa obligatoriska skolformer (5 och 6 §§),

– när distansundervisning får användas i gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* (7 och 8 §§),

– när distansundervisning får användas i gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* (7 och 8 §§),

– utförare av distansundervisning (9 §),

– krav på distansundervisning (10 och 11 §§),

– resor och boende (12 §),

– särskilda bestämmelser om utbildning i gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* där distansundervisning får användas för hela utbildningen (13–22 §§), och

– särskilda bestämmelser om utbildning i gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* där distansundervisning får användas för hela utbildningen (13–22 §§), och

– bemyndigande (23 §).

2 §¹¹⁹

Distansundervisning får användas i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan* endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av detta kapitel och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Distansundervisning får inte användas i förskolan och förskoleklassen.

Distansundervisning får användas i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan* endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av detta kapitel och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Distansundervisning får inte användas i förskolan och förskoleklassen.

¹¹⁷ Senaste lydelse 2020:605.

¹¹⁸ Senaste lydelse 2020:605.

¹¹⁹ Senaste lydelse 2020:605.

I utbildning där distansundervisning används får även andra former av undervisning användas.

4 §¹²⁰

För en elev i grundskolan, *grundskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* som har fått distansundervisning ska den totala undervisningstiden efter att eleven har återgått till ordinarie undervisning motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella årskursen under den kvarvarande skoltiden.

För en elev i gymnasieskolan eller *gymnasieskolan* som har fått distansundervisning och som återgår till ordinarie undervisning ska den garanterade undervisningstiden efter att eleven har återgått motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella utbildningen under den kvarvarande skoltiden.

För en elev i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* som har fått distansundervisning ska den totala undervisningstiden efter att eleven har återgått till ordinarie undervisning motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella årskursen under den kvarvarande skoltiden.

För en elev i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* som har fått distansundervisning och som återgår till ordinarie undervisning ska den garanterade undervisningstiden efter att eleven har återgått motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den aktuella utbildningen under den kvarvarande skoltiden.

5 §¹²¹

Distansundervisning får användas som särskilt stöd enligt 3 kap. 11 a § i grundskolan, *grundskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, om alla andra möjligheter till särskilt stöd är uttömda eller bedöms olämpliga och om elevens vårdnadshavare medger att sådan undervisning används. I lågstadiet får dock sådan undervisning användas som särskilt stöd endast om det finns synnerliga skäl.

När distansundervisning får användas i gymnasieskolan och *gymnasieskolan*

Distansundervisning får användas som särskilt stöd enligt 3 kap. 11 a § i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, om alla andra möjligheter till särskilt stöd är uttömda eller bedöms olämpliga och om elevens vårdnadshavare medger att sådan undervisning används. I lågstadiet får dock sådan undervisning användas som särskilt stöd endast om det finns synnerliga skäl.

När distansundervisning får användas i gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan*

¹²⁰ Senaste lydelse 2020:605.

¹²¹ Senaste lydelse 2020:605.

7 §¹²²

Distansundervisning får användas som särskilt stöd enligt 3 kap. 11 a § inom ramen för en påbörjad utbildning i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, om eleven medger att sådan undervisning används.

Distansundervisning får användas som särskilt stöd enligt 3 kap. 11 a § inom ramen för en påbörjad utbildning i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, om eleven medger att sådan undervisning används.

8 §¹²³

Distansundervisning får användas för en hel utbildning i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik eller av andra särskilda skäl.

Distansundervisning får användas för en hel utbildning i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik eller av andra särskilda skäl.

Bestämmelser om behörighet, mottagande, riksrekrytering och urval till sådan utbildning som avses i första stycket finns i 13–15 §§.

10 §¹²⁴

Bestämmelser om vilka som får undervisa i skolväsendet finns i 2 kap. 13–19 §§. I stället för vad som anges i 2 kap. 18 § får en lärare som inte uppfyller kraven på legitimation och behörighet i 2 kap. 13 § ändå bedriva distansundervisning om

1. undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller *gymnasiesärskola*, och

1. undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller *anpassad gymnasieskola*, och

2. läraren är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

¹²² Senaste lydelse 2020:605.

¹²³ Senaste lydelse 2020:605.

¹²⁴ Senaste lydelse 2020:605.

Särskilda bestämmelser om utbildning i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan där distansundervisning får användas för hela utbildningen

Särskilda bestämmelser om utbildning i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan där distansundervisning får användas för hela utbildningen

13 §¹²⁵

För behörighet till en utbildning i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* där distansundervisning används med stöd av 8 § ska den sökande när det gäller

1. gymnasieskolan, uppfylla de behörighetskrav som gäller för en sådan utbildning enligt 16 kap. 29–33 §§, 17 kap. 8–12 §§, 17 a kap. 4 § eller 16 § första stycket eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 34 § eller 17 a kap. 16 § andra stycket, eller

2. *gymnasiesärskolan*, tillhöra målgruppen för skolformen enligt 18 kap. 4 §.

För behörighet till en utbildning i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* där distansundervisning används med stöd av 8 § ska den sökande när det gäller

2. *anpassade gymnasieskolan*, tillhöra målgruppen för skolformen enligt 18 kap. 4 §.

14 §¹²⁶

Huvudmannen för en sådan utbildning som avses i 13 § prövar om en sökande är behörig och ska tas emot. Huvudmannen är vid denna prövning bunden av hemkommunens beslut enligt 18 kap. 5 § att en sökande tillhör *gymnasiesärskolans* målgrupp.

Behöriga sökande från hela landet ska tas emot till utbildningen (riksrekrytering). Huvudmannen är dock bara skyldig att ta emot en sökande till en utbildning som avser programinriktat val som har utformats för en enskild elev, yrkesintroduktion, individuellt alternativ eller språkintröduktion i gymnasieskolan eller till en utbildning som avser ett individuellt program i *gymnasiesärskolan* om huvudmannen och den sökandes hemkommun har kommit överens om ersättningen.

Huvudmannen för en sådan utbildning som avses i 13 § prövar om en sökande är behörig och ska tas emot. Huvudmannen är vid denna prövning bunden av hemkommunens beslut enligt 18 kap. 5 § att en sökande tillhör *målgruppen för anpassade gymnasieskolan*.

Behöriga sökande från hela landet ska tas emot till utbildningen (riksrekrytering). Huvudmannen är dock bara skyldig att ta emot en sökande till en utbildning som avser programinriktat val som har utformats för en enskild elev, yrkesintroduktion, individuellt alternativ eller språkintröduktion i gymnasieskolan eller till en utbildning som avser ett individuellt program i *anpassade gymnasieskolan* om huvudmannen och den sökandes hemkommun har kommit överens om ersättningen.

¹²⁵ Senaste lydelse 2020:605.

¹²⁶ Senaste lydelse 2020:605.

17 §¹²⁷

En offentlig huvudman som har antagit en elev till ett program i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* där distansundervisning används med stöd av 8 § ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun (interkommunal ersättning).

Om det är fråga om ett nationellt program i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* eller programinriktat val som har utformats för en grupp elever i gymnasieskolan ska hemkommunen betala det belopp som har beslutats i varje särskilt fall av Statens skolverk.

Om det är fråga om en annan utbildning än som anges i andra stycket ska den interkommunala ersättningen motsvara anordnarens självkostnad, om inte den anordnande huvudmannen och elevens hemkommun kommer överens om annat.

Denna paragraf gäller inte om statsbidrag lämnas för en elevs utbildning på grund av att eleven är utlandssvensk.

En offentlig huvudman som har antagit en elev till ett program i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* där distansundervisning används med stöd av 8 § ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun (interkommunal ersättning).

Om det är fråga om ett nationellt program i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* eller programinriktat val som har utformats för en grupp elever i gymnasieskolan ska hemkommunen betala det belopp som har beslutats i varje särskilt fall av Statens skolverk.

18 §¹²⁸

Hemkommunen ska lämna bidrag till en enskild huvudman som har antagit en elev till ett program i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* där distansundervisning används med stöd av 8 §.

Om det är fråga om ett nationellt program i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* eller programinriktat val som har utformats för en grupp elever i gymnasieskolan består bidraget av ett grundbelopp enligt 19 § som har beslutats i varje särskilt fall av Statens skolverk och i vissa fall ett tilläggsbelopp enligt 20 §.

Om det är fråga om en annan utbildning än som anges i andra stycket ska bidraget motsvara den enskilde huvudmannens självkostnad, om inte huvudmannen och elevens hemkommun kommer överens om annat.

Hemkommunen ska lämna bidrag till en enskild huvudman som har antagit en elev till ett program i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* där distansundervisning används med stöd av 8 §.

Om det är fråga om ett nationellt program i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* eller programinriktat val som har utformats för en grupp elever i gymnasieskolan består bidraget av ett grundbelopp enligt 19 § som har beslutats i varje särskilt fall av Statens skolverk och i vissa fall ett tilläggsbelopp enligt 20 §.

¹²⁷ Senaste lydelse 2020:605.

¹²⁸ Senaste lydelse 2020:605.

Denna paragraf gäller inte om statsbidrag lämnas för en elevs utbildning på grund av att eleven är utlandssvensk.

22 §¹²⁹

En elev som har påbörjat en utbildning på ett nationellt program eller en nationell inriktning inom gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* eller på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, där distansundervisning används med stöd av 8 §, och som därefter önskar delta i ordinarie undervisning har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen med sådan undervisning hos hemkommunen, om hemkommunen erbjuder sådan utbildning.

Erbjuder hemkommunen inte den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning med ordinarie undervisning i en annan kommun eller en region som anordnar utbildningen.

En elev som har påbörjat en utbildning på ett nationellt program eller en nationell inriktning inom gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* eller på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, där distansundervisning används med stöd av 8 §, och som därefter önskar delta i ordinarie undervisning har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen med sådan undervisning hos hemkommunen, om hemkommunen erbjuder sådan utbildning.

23 §¹³⁰

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om distansundervisning i grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om distansundervisning i grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan*.

23 kap.7 §¹³¹

Bestämmelser om vilka som får undervisa i skolväsendet finns i 2 kap. 13–19 §§. I stället för vad som anges i 2 kap. 18 § får, när det gäller grundskolan, *grundsärskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *gymnasiesärskolan*, en lärare som inte uppfyller kraven på legitimation och behörighet i 2 kap. 13 § ändå undervisa vid entreprenad om

Bestämmelser om vilka som får undervisa i skolväsendet finns i 2 kap. 13–19 §§. I stället för vad som anges i 2 kap. 18 § får, när det gäller grundskolan, *anpassade grundskolan*, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och *anpassade gymnasieskolan*, en lärare som inte uppfyller kraven på legitimation och behörighet i 2 kap.

¹²⁹ Senaste lydelse 2020:605.

¹³⁰ Senaste lydelse 2020:605.

¹³¹ Senaste lydelse 2020:605.

13 § ändå undervisa vid entreprenad om

1. undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller *gymnasiesärskola*, och

1. undervisningen avser modersmål eller yrkesämne i gymnasieskola eller *anpassad gymnasieskola*, och

2. läraren är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

9 §¹³²

Uppgifter som avser bedömning av en elevs kunskaper enligt 3 kap. 12 c § får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet på entreprenad inom

1. grundskolan,
2. *grundsärskolan*,
3. specialskolan, och
4. sameskolan.
2. *anpassade grundskolan*,

Uppgifter inom gymnasieskolan som avser bedömning av en elevs kunskaper enligt 17 kap. 14 a § får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet på entreprenad.

10 §¹³³

Andra uppgifter än som anges i 9 och 14 §§ och som inte är hänförliga till undervisning får överlämnas till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom

1. förskolan,
2. förskoleklassen,
3. fritidshemmet,
4. grundskolan,
5. *grundsärskolan*,
6. gymnasieskolan, och
7. *gymnasiesärskolan*.
5. *anpassade grundskolan*
7. *anpassade gymnasieskolan*.

¹³² Senaste lydelse 2020:605.

¹³³ Senaste lydelse 2020:605.

**När viss undervisning får
överlämnas på entreprenad inom
gymnasieskolan och
gymnasiesärskolan**

**När viss undervisning får
överlämnas på entreprenad inom
gymnasieskolan och *anpassade
gymnasieskolan***

13 §¹³⁴

Uppgifter som avser undervisning i karaktärsämnen som har en yrkesinriktad eller estetisk profil får överlämnas till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom

1. gymnasieskolan, och
2. *gymnasiesärskolan.*
2. *anpassade gymnasieskolan.*

14 §¹³⁵

Uppgifter som avser modersmålsundervisning eller studiehandledning på modersmålet får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet på entreprenad inom

1. grundskolan,
2. *grundsärskolan,*
2. *anpassade grundskolan,*
3. specialskolan,
4. sameskolan,
5. gymnasieskolan, och
6. *gymnasiesärskolan.*
6. *anpassade gymnasieskolan.*

Ett överlämnande av uppgifter som avser studiehandledning på modersmålet får innebära att studiehandledning ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid.

16 §¹³⁶

Uppgifter som avser fjärrundervisning enligt 21 kap. får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet på entreprenad inom

1. grundskolan,
2. *grundsärskolan,*
2. *anpassade grundskolan,*
3. specialskolan,
4. sameskolan,
5. gymnasieskolan, och
6. *gymnasiesärskolan.*
6. *anpassade gymnasieskolan.*

17 §¹³⁷

Uppgifter som avser distansundervisning eller annan undervisning enligt 22 kap. får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet, som har godkänts som utförare av distansundervisning enligt 22 kap. 9 §, på entreprenad inom

1. grundskolan,
2. *grundsärskolan,*
2. *anpassade grundskolan,*
3. specialskolan,
4. sameskolan,

¹³⁴ Senaste lydelse 2020:605.

¹³⁵ Senaste lydelse 2020:605.

¹³⁶ Senaste lydelse 2020:605.

¹³⁷ Senaste lydelse 2020:605.

5. gymnasieskolan, och
6. gymnasiesärskolan.

6. *anpassade gymnasieskolan.*

23 §¹³⁸

En kommun får sluta avtal om samverkan med en region om uppgifter inom

1. kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, och

2. kommunal vuxenutbildning som *särskild* utbildning på grundläggande och gymnasial nivå. 2. kommunal vuxenutbildning som *anpassad* utbildning på grundläggande och gymnasial nivå.

I 25 § andra stycket finns bestämmelser om att en kommun får överlåta ansvaret för medicinska insatser till en region.

24 kap.

8 §¹³⁹

Under vistelse i ett sådant hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (särskilt ungdomshem) ska skolpliktiga barn, som inte lämpligen kan fullgöra sin skolplikt på annat sätt, fullgöra den genom att delta i utbildning vid hemmet.

Utbildningen ska anordnas genom försorg av huvudmannen för hemmet. Den ska motsvara utbildningen i grundskolan eller i förekommande fall *grundsärskolan* eller specialskolan. För sådan utbildning ska relevanta bestämmelser i skollagen tillämpas med de nödvändiga avvikelser som följer av att barnet vistas i ett sådant hem. Följande bestämmelser behöver dock inte tillämpas:

- bestämmelser om registerkontroll (2 kap. 31–33 §§), och
- bestämmelser om lokaler och utrustning (2 kap. 35 §).

9 §¹⁴⁰

Den som inte längre är skolpliktig och vistas i ett hem som avses i 8 § första stycket och som inte lämpligen kan fullgöra skolgång på annat sätt ska genom huvudmannens försorg ges möjlighet att delta i utbildning som motsvarar sådan utbildning som erbjuds i gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan*.

Den som inte längre är skolpliktig och vistas i ett hem som avses i 8 § första stycket och som inte lämpligen kan fullgöra skolgång på annat sätt ska genom huvudmannens försorg ges möjlighet att delta i utbildning som motsvarar sådan utbildning som erbjuds i gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan*.

¹³⁸ Senaste lydelse 2020:605.

¹³⁹ Senaste lydelse 2015:176.

¹⁴⁰ Senaste lydelse 2015:176.

Den öppna fritidsverksamheten ska genom pedagogisk verksamhet komplettera utbildningen i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan*, *sameskolan* och andra särskilda utbildningsformer i vilka skolplikt kan fullgöras. Verksamheten ska erbjuda barnen möjlighet till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation.

Den öppna fritidsverksamheten ska genom pedagogisk verksamhet komplettera utbildningen i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan*, *sameskolan* och andra särskilda utbildningsformer i vilka skolplikt kan fullgöras. Verksamheten ska erbjuda barnen möjlighet till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation.

26 kap.

10 §¹⁴³

En tillsynsmyndighet får förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten eller, i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag.

Statens skolinspektion får förelägga en utförare av utbildning där distansundervisning används i grundskolan, *grundsärskolan*, *specialskolan*, *sameskolan*, *gymnasieskolan* eller *gymnasieskolan* att fullgöra sina skyldigheter om distansundervisningen inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för undervisningen eller de villkor som gäller för godkännandet som sådan utförare.

Statens skolinspektion får förelägga en utförare av utbildning där distansundervisning används i grundskolan, *anpassade grundskolan*, *specialskolan*, *sameskolan*, *gymnasieskolan* eller *anpassade gymnasieskolan* att fullgöra sina skyldigheter om distansundervisningen inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för undervisningen eller de villkor som gäller för godkännandet som sådan utförare.

Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart.

Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Om en analys enligt 2 § andra stycket ger stöd för det, kan åtgärderna omfatta förändringar i lärarresurserna.

26 a kap.

5 §¹⁴⁴

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från de sök begränsningar som avses i 4 § andra stycket denna lag och i 3 kap. 3 § andra stycket dataskyddslagen i fråga om personuppgifter om hälsa i verksamhet hos en huvudman för

1. <i>grundsärskola</i> ,	1. <i>anpassad grundskola</i> ,
2. <i>specialskolan</i> ,	
3. <i>gymnasiesärskola</i> ,	3. <i>anpassad gymnasieskola</i> ,

¹⁴³ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁴⁴ Senaste lydelse 2020:446.

<p>4. kommunal vuxenutbildning som <i>särskild</i> utbildning</p> <p>5. gymnasieskola med Rh-anpassad utbildning,</p> <p>6. utbildning i gymnasieskolan för elever som är döva, hörselskadade eller dövblinda eller har en språkstörning, och</p> <p>7. förskola, förskoleklass eller skola som har begränsats till att avse elever som är i behov av särskilt stöd.</p> <p>Regeringen får också meddela föreskrifter om undantag från sök-
begränsningen i 3 kap. 3 § andra stycket dataskyddslagen i fråga om personuppgifter om</p> 1. etniskt ursprung i verksamhet hos en huvudman för sameskolan, och 2. hälsa och etniskt ursprung i verksamhet hos en kommun.	4. kommunal vuxenutbildning som <i>anpassad</i> utbildning

28 kap.

12 §¹⁴⁵

Beslut av en kommun eller en region får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

<p>1. barns mottagande i <i>grund-
särskolan</i> enligt 7 kap. 5 § eller
tillhörighet till <i>grundsärskolans</i>
målgrupp enligt 7 kap. 5 b §,</p> <p>2. uppskjuten skolplikt enligt 7 kap. 10 § andra stycket,</p> <p>3. skolpliktens förlängning enligt 7 kap. 13 § eller skolpliktens upphörande enligt 7 kap. 14 §,</p> <p>4. mottagande av en elev från en annan kommun enligt 9 kap. 13 §, 10 kap. 25 § eller 11 kap. 25 §,</p> <p>5. åtgärder enligt 10 kap. 29 § tredje stycket för en elev som inte bor hemma,</p> <p>6. placering vid en annan skolenhet än den vårdnadshavare önskar enligt 9 kap. 15 § andra stycket, 10 kap. 30 § andra stycket eller 11 kap. 29 § andra stycket,</p> <p>7. mottagande i första hand enligt 16 kap. 36 §, mottagande enligt 17 kap. 14 § när det gäller en utbildning i gymnasieskolan som utformats för en grupp elever, mottagande enligt 17 a kap. 18 §, mottagande i första hand enligt 19 kap. 29 § första stycket eller mottagande enligt 22 kap. 14 §,</p> <p>8. tillhörighet till målgruppen för <i>gymnasiesärskolan</i> enligt 18 kap. 5 eller 7 §,</p> <p>9. mottagande till kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 13 §, 14 § andra stycket, 22 eller 33 §,</p> <p>10. upphörande av utbildningen för en elev i kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § andra stycket,</p> <p>11. att på nytt bereda kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § tredje eller fjärde stycket,</p> <p>12. åtagande om interkommunal ersättning enligt 20 kap. 21 § tredje stycket, eller</p> | <p>1. barns mottagande i <i>anpassade
grundskolan</i> enligt 7 kap. 5 § eller
tillhörighet till målgruppen för
<i>anpassade grundskolan</i> enligt
7 kap. 5 b §,</p> <p>8. tillhörighet till målgruppen för <i>anpassade gymnasieskolan</i> enligt 18 kap. 5 eller 7 §,</p> |
|--|---|

13. rätt till utbildning eller annan verksamhet för någon som avses i Bilaga 2 29 kap. 2 § andra stycket 3.

Beslut som avses i första stycket 1, 4 och 7–12 får överklagas endast av barnet, eleven eller den sökande.

16 §

Beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 §,
2. särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt enligt 3 kap. 11 §, *eller*
3. anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 §.
2. särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt enligt 3 kap. 11 §,
3. anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 §, *eller*
4. att gå om en årskurs enligt 7 kap. 11 c §.

Vid prövning av ett överklagande enligt första stycket 1 ska nämnden antingen fastställa eller upphäva det överklagade beslutet. Om det överklagade beslutet upphävs ska ärendet, om det behövs, visas åter till rektorn för ny prövning.

29 kap.

3 §¹⁴⁶

De personer som avses i 2 § andra stycket 1 och 2 har rätt till utbildning i gymnasieskola och *gymnasiesärskola* endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning.

De personer som avses i 2 § andra stycket 4 har endast rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, specialskola och sameskola.

De personer som avses i 2 § andra stycket 5 har endast rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, specialskola, sameskola och, om de påbörjar utbildningen innan de fyllt 18 år, gymnasieskola och *gymnasiesärskola*.

De personer som avses i 2 § andra stycket 1 och 2 har rätt till utbildning i gymnasieskola och *anpassad gymnasieskola* endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning.

De personer som avses i 2 § andra stycket 4 har endast rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, specialskola och sameskola.

De personer som avses i 2 § andra stycket 5 har endast rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, specialskola, sameskola och, om de påbörjar utbildningen innan de fyllt 18 år, gymnasieskola och *anpassad gymnasieskola*.

9 §¹⁴⁷

¹⁴⁶ Senaste lydelse 2020:446.

¹⁴⁷ Senaste lydelse 2018:749.

En hemkommun ska löpande under året hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen är sysselsatta som

1. inte har fyllt 20 år,
2. har fullgjort sin skolplikt eller har blivit folkbokförda i landet vid en tidpunkt då de inte har skolplikt,
3. inte genomför utbildning i gymnasieskola eller *gymnasiesärskola* eller motsvarande utbildning,
4. inte har en gymnasieexamen,
5. inte har ett gymnasiesärskolebevis, och
6. inte har fullföljt utbildning som motsvarar gymnasieskolan eller *gymnasiesärskolan* med godkänt resultat.

3. inte genomför utbildning i gymnasieskola eller *anpassad gymnasieskola* eller motsvarande utbildning,

5. inte har ett *gymnasiebevis avseende anpassade gymnasieskolan*, och

6. inte har fullföljt utbildning som motsvarar gymnasieskolan eller *anpassade gymnasieskolan* med godkänt resultat.

Hemkommunen ska erbjuda de ungdomar som avses i första stycket lämpliga individuella åtgärder. Åtgärder ska i första hand syfta till att motivera den enskilde att påbörja eller återuppta en utbildning. Kommunen ska dokumentera sina insatser på lämpligt sätt.

Kommunen ska föra ett register över de ungdomar som avses i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den dokumentation och den behandling av personuppgifter som är nödvändig för att kommunen ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt första–tredje styckena.

12 §¹⁴⁸

Den som har fyllt 16 år har rätt att själv föra sin talan i mål och ärenden enligt denna lag.

Denna rätt gäller också ansökan till gymnasieskolan, *gymnasiesärskolan* eller kommunal vuxenutbildning och överklagande av beslut i fråga om sådan utbildning även om den sökande eller den klagande inte har uppnått 16 års ålder.

Denna rätt gäller också ansökan till gymnasieskolan, *anpassade gymnasieskolan* eller kommunal vuxenutbildning och överklagande av beslut i fråga om sådan utbildning även om den sökande eller den klagande inte har uppnått 16 års ålder.

14 §¹⁴⁹

Den som är eller har varit verksam i enskilt bedriven förskola, enskilt bedrivit fritidshem eller enskilt bedriven förskoleklass eller inom sådan enskilt bedriven verksamhet som avses i 25 kap., får inte obehörigen röja vad han eller hon därvid har fått veta om enskildas personliga förhållanden.

¹⁴⁸ Senaste lydelse 2020:446.

¹⁴⁹ Senaste lydelse 2020:605.

Den som är eller har varit verksam inom annan enskilt bedriven verksamhet enligt denna lag än som avses i första stycket får inte obehörigen röja vad han eller hon i sådan elevhälsoverksamhet som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats eller i särskild elevstödande verksamhet i övrigt har fått veta om någons personliga förhållanden. Han eller hon får inte heller obehörigen röja uppgifter i ett ärende om tillrättaförande av en elev eller om skiljande av en elev från vidare studier.

Den som är eller har varit verksam inom enskilt bedriven gymnasieskola eller enskilt bedriven *gymnasiesärskola* får inte obehörigen röja vad han eller hon har fått veta om någons personliga förhållanden i ett ärende enligt 22 kap. 14 § om mottagande till utbildning där distansundervisning används.

Den som är eller har varit verksam inom enskilt bedriven gymnasieskola eller enskilt bedriven *anpassad gymnasieskola* får inte obehörigen röja vad han eller hon har fått veta om någons personliga förhållanden i ett ärende enligt 22 kap. 14 § om mottagande till utbildning där distansundervisning används.

För det allmännas verksamhet gäller bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

19 §¹⁵⁰

Kommunen ska informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, förskoleklasser, grundskolor, *grundsärskolor*, fritidshem, gymnasieskolor och *gymnasiesärskolor* och om sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. och som erbjuds i eller av kommunen. Kommunen ska också informera om sådana riksrekryterande utbildningar som avses i 16 kap. 45 § och 19 kap. 37 § och om motsvarande utbildningar vid fristående skolor. Informationen ska utformas enligt 8 kap. 18 § andra stycket kommunallagen (2017:725).

Kommunen ska informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, förskoleklasser, grundskolor, *anpassade grundskolor*, fritidshem, gymnasieskolor och *anpassade gymnasieskolor* och om sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. och som erbjuds i eller av kommunen. Kommunen ska också informera om sådana riksrekryterande utbildningar som avses i 16 kap. 45 § och 19 kap. 37 § och om motsvarande utbildningar vid fristående skolor. Informationen ska utformas enligt 8 kap. 18 § andra stycket kommunallagen (2017:725).

Kommunen ska även informera om möjligheten för enskilda att bedriva förskola, fritidshem eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. med bidrag från hemkommunen enligt 8 kap. 21 §, 14 kap. 15 § samt 25 kap. 11 och 15 §§.

19 a §¹⁵¹

En huvudman för förskoleklass, grundskola, *grundsärskola*, gymnasieskola eller *gymnasiesärskola*

En huvudman för förskoleklass, grundskola, *anpassad grundskola*, gymnasieskola eller *anpassad gym-*

¹⁵⁰ Senaste lydelse 2017:759.

¹⁵¹ Senaste lydelse 2014:903.

ska till Statens skolverk lämna sådana uppgifter om verksamhetens organisation och ekonomiska förhållanden som behövs för allmänhetens insyn.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas.

nasieskola ska till Statens skolverk lämna sådana uppgifter om verksamhetens organisation och ekonomiska förhållanden som behövs för allmänhetens insyn.

21 §

Regeringen får meddela föreskrifter om möjlighet att låta enskilda och andra svara för enstaka inslag i verksamhet med offentlig huvudman inom skolväsendet.

När det gäller utbildning i form av ett introduktionsprogram inom gymnasieskolan och ett individuellt program inom *gymnasiesärskolan* får regeringen meddela föreskrifter om att enskilda och andra får anordna mer av utbildningen än som följer av första stycket.

När det gäller utbildning i form av ett introduktionsprogram inom gymnasieskolan och ett individuellt program inom *anpassade gymnasieskolan* får regeringen meddela föreskrifter om att enskilda och andra får anordna mer av utbildningen än som följer av första stycket.

För medverkan av någon annan än en huvudman inom skolväsendet får föreskrifter som meddelats enligt första och andra styckena avvika från bestämmelserna i 2 kap. 15–22 och 30 §§ och 34 § första stycket.

28 a §¹⁵²

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningmaterial i förskoleklassen och nationella bedömningsstöd i årskurs 1 i grundskolan, *grundskolan*, *specialskolan* och *sameskolan*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningmaterial i förskoleklassen och nationella bedömningsstöd i årskurs 1 i grundskolan och *sameskolan*, *i årskurs 1 och 3 i anpassade grundskolan*, samt *i årskurs 1 och 4 i specialskolan*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2024 i fråga om 2 kap. 25 a §, 3 kap. 4 och 4 b §§, 1 januari 2023 i fråga om 2 kap. 25 §, 7 kap. 11 c § och 28 kap. 16 § och i övrigt den 1 juli 2022.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2021:11)

Följande remissinstanser har inkommit med yttrande över betänkandet: Autism- och Aspergerförbundet, Barnombudsmannen, Diskrimineringsombudsmannen, Folkhälsomyndigheten, Friskolornas riksförbund, Funktionsrätt Sverige, Förvaltningsrätten i Luleå, Föräldraalliansen Sverige, Gävle kommun, Göteborgs kommun, Göteborgs universitet, Haninge kommun, Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft, Hällefors kommun, Högskolan Kristianstad, Idéburna skolors riksförbund, Institutet för arbetsmarknad- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), Integritetsskyddsmyndigheten, Jämställdhetsmyndigheten, Kammarrätten i Jönköping, Karlstads universitet, Leksands kommun, Lindesbergs kommun, Ljusdals kommun, Läraförbundet, Lärarnas Riksförbund, Malmö kommun, Malmö universitet, Myndigheten för delaktighet, Mälardalens högskola, Norrköpings kommun, Nässjö kommun, Osby kommun, Region Gävleborg, Region Västerbotten, Riksförbundet Attention, Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB), Riksförbundet för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning (DHB), Riksföreningen för Skolsköterskor, Simrishamns kommun, Skellefteås kommun, Skolforskningsinstitutet, Skolväsendets överklagandenämnd, Socialstyrelsen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Staffanstorps kommun, Statens institutionsstyrelse (SiS), Statens skolinspektion, Statens skolverk, Statskontoret, Stockholms kommun, Svenska skolläkarföreningen, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges Psykologförbund, Sveriges skolkuratorers förening, Sveriges Skolledarförbund, Tanums kommun, Varbergs kommun, Vingåkers kommun och Öckerö kommun.

Spontana yttranden har därutöver inkommit från AcadeMedia, Afasiförbundet i Sverige, Akademikerförbundet SSR, Anders Ljungstedts gymnasium, Fysioterapeuterna, Helsingborgs kommun, Hjärnfonden, Internationella Engelska Skolan, Kommunal, Maskrosbarn, Nacka kommun, Stockholms universitet, Svenska Logopedförbundet, Svenska OCD-förbundet, Svenska OCD-föreningen Uppsala, Sveriges Arbetsterapeuter, Sveriges läkarförbund, Sveriges Vägledarförening, Valfrihetens Vänner, Vårdförbundet och en privatperson.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig, men har förklarat sig avstå eller har inte inkommit med yttrande: Elevernas Riksförbund, Färgelanda kommun, Gotlands kommun, Jokkmokk kommun, Krokoms kommun, Nätverket unga för tillgänglighet, NUFT, Regelrådet, Region Skåne, Region Värmland, Riksdagens ombudsmän (JO), Riksförbundet Vuxenutbildning i Samverkan (ViS), Robertsfors kommun, Sameskolestyrelsen, Storumans kommun, Strängnäs kommun, Sundsvalls kommun, Sveriges Elevkårer, Upplands Väsby kommun, Ödeshögs kommun och Örskälljunga kommun.